

Universitätsbibliothek Wuppertal

M. VAL. MARTIALIS

Martialis, Marcus Valerius

AMSTELODAMI, 1628

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-711](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-711)

N. Kakt.

X

20.5.67

v. Frau Williger

Ru 27.

A. Grimm.

1870.

m.-ch. Williger/1956

Kartus Va
für bekinnig
als am
in drage
33. Jelt und
Salba, Otto
Rie, Romh
iess in g
in der w
galt w
im B
reph

Marcus Valerius Martialis
für lateinische Dicht im 1ten se-
culo von Bilbilis oder Buthira
in Arragonien. Lebte zu Rom
35. Jahr unter dem Kaiser
Galba, Otton, Vitellio, Vespasiano
Tito, Domitiano, Nerva und Tra-
jano in großer Ehre gekrönt,
und wurde von dem letztem nicht
geachtet worden, auf wieder in
sein Vaterland begeben, allwo
er gestorben.

M. VAL.

MARTIALIS,

Ex Museo

Petri Scriverii.

Amstelodami,

Apud Ioann: Ianssonium.

A°. 1628

W. M. W. 9836

UNIVERSITÄTS
BIBLIOTHEK
WUPPERTAL

84.25 202

HUGONIS GROTHII

CARMEN

AD

PETRV M SCRIVERIVM.

Vitam quæ faciant beatiorẽ
Cantando tuus ille Martialis,
Tu multo melius doces agendo,
Scriberi, rediue Martialis.
Quicquid Græcia, Roma quidquid olim
Fama condidit arbitra probatum
Vno compositum tenere tecto,
Nulli pendere temporis tributum.
Sed pro jure sui diebus uti
gnaris domini, nec elocatis.
Si quando libuit vetusta vatũ
Dulci sacula provocare versu:
Aut priscos Patriæ novare Fastos.
Norit posteritas ut omnis, auctũ
Quo se protulerit Batava virtus.
Quæ secura sui, nihil pavescaens.
Iam longè positos tuetur Indos:
Aut doctas veterum polire chartas.
Quas Mars, quas sibi Terminus sacravit.
Et votis sitientibus petítum,
Qualem Stella legebat, aut Secundus.
Talem nunc redhibere Martialem;
Hæc sunt (audiat ipse Martialis)
Vitam quæ faciunt beatiorẽ.

M. VAL. MARTIALE

TESTIMONIA.

* * *

C. Plinius Cæcilius Secundus, Epistola lib. 3. ultima.

CORNELIO PRISCO SVOS.

Audio Valerium Martialem decessisse, & molesto ferro. Erat homo ingeniosus, acutus, acer, & qui plurimum in scribendo & salis haberet & fellis, nec candoris minus. Prosecutus eram viatico secedentem, dederam hoc amicitie, dederam etiam versiculis quos de me composuit. Fuit moris antiqui, eos qui vel singulorum laudes, vel urbium scripsissent, aut honoribus, aut pecunia ornare: nostris vero temporibus, ut alia speciosa & egregia, ita hoc imprimis exolevit. Nam postquam desimus facere laudanda, laudari quoque incertum putamus. Queris, qui sint versiculi quibus gratiam retulerim? Regitterem te ad ipsius volumen, nisi quosdam tenerem: ut, si placuerint hi, ceteros in libro requires. (lib. x. Epig. xix.) Alloquitur Musam, mandat ut domum meam Esquiliam quærat, adeat reverenter.

Sed ne tempore non tuo disertam
Pulses ebria januam, videro.
Totos dar tetricæ dies Minervæ,
Dum centum studet auribus virorum
Hoc, quod sæcula posterique possint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tuior ibis ad lucernas:
Hæc hora est tua, cum furit Lyæus,
Cum regnat rosa, cum madent capilli,
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Merito cum, qui hoc de me scripsit, & tupe dimisi amicissime, & nunc ut amicissimum, defunctum esse doleo? Dedit enim mihi, quantum maxime potuit: daturus amplius, si potuisset. Tamen si quid homini potest dari majus, quam gloria, laus & æternitas

TEST. DE MART.

mitas? At non erunt aeterna, quae scripsit! Non erunt
fortasse: ille tamen scripsit, tanquam futura.

Sollinus Sidonius Apollinaris,
Carm. 9.

Non Gatulicus hic tibi legeretur,
Non Marsus, Peto, Silius, Tibullus.
Aut mordax sine fine Marialis.

Idem Carm. 23.

Quid celsos Senecas loquar, vel illum
Quem dat Bilbilis alia Martialem,
Terrarum indigenas Ibericarum?

Aelius Spartianus, in Histor. Augusta.

Idem (Aelius Verus) Ovidii libros amorum in le-
cto semper habuisse; idem Martialem, Epigrammati-
corum poetam, Virgilium suum dixisse (fertur.)

Jovianus Pontanus, de Sermone
lib. 3. cap. 18.

Valerius Marialis artificiosissimus Epigrammatum
scriptor, ita in iis quidem jocatus est, ut frequentius
carpat, quam delectet: tamen est de morsione ipsa de-
lectatio quoque paritur. Adhuc dictis ejus oculissi-
ma quaedam insunt spicula, &c. sunt tamen dicta ejus
in universum arguta, subtiliisque conquista; abstru-
sa sententia, eademque rara, falsa, aculeata: inven-
tiones vero maxime acute: verba autem praecipue ac-
commodata, quaeque non prima tantum facie, atque
in ipso explicatu, lectorem alliciant atque auditorem:
verum quae in ejus animo relinquunt tacitam quandam
quasi subtilitatem.

Angelus Politianus, Orat.
pro Quintiliano.

Ut ab ingeniosissimo Latinorum Epigrammatum
poeta, &c.

TESTIMONIA

Iulius Cæsar Scaliger,
Poetic. libr. 3. cap. 127.

Epigrammatis virtutes peculiatæ: brevitæ, & argutia: hanc Catullus non semper est affecutus: Martialis, Poëta argutissimus, nusquam omisit.

Idem lib. 6.

Ne Martialem quidem transferre libet ad meliora. Multa sunt ejus epigrammata divina: quibus & sermonis castitas, & argumenti species luculenta est. verus vero candidi, numerosi, pleni, denique optimi.

M. Antonius Muretus in Commentar. ad
Catullum. (Iniquus in Martialem Censor)

Romani & serius attingunt Poëticam, & coluerunt negligentius, & minime longo tempore in recta scribendorum poematum via perstiterunt. Siquidem cum a rudibus apud eos Poëtica profecta principibus, tandem per multos gradus ad Virgilium pervenisset: quo ego homine nihil statuo fieri potuisse divinius: ita postea cæpere ingenia in deterius labi: ut mirum sit, quanta quam brevi tempore sit consecuta mutatio. Hispani poëta precipue & Romani sermonis elegantiam contaminarunt, & cum inflatum quoddam & tumidum, & gentis sue moribus congruens, invenissent orationis genus, averterunt exemplo sua ceteros a recta illa & simplici, in qua præcipua Poëtarum sua laus est, & in quam superiores omni studio incubuerant, imitatione naturæ. Itaque fere post Augusti tempora, ut quisque maxime versum inflaverat, sententiam maxime contorserat, eo denique modo locutus fuerat, quo nemo serio solet loqui, ita in pretio haberi coepit. Quin etiam fucatus ille splendor, & adulterina eloquentiæ species, ita nonnullorum, qui vere eloquentiæ gustum non habent, occaecavit animos, ut his quoque temporibus exstiterint Hispani duo, homines cateroqui & imprimis eruditi, & scriptis editis nobiles: quorum aliter Lucanum Virgilio, alter Martialem Catullo anteponeere veritus non est. Quorum ab utroque ita dissentio, ut si quis Deus potestatem

restatem mihi optionemque faciat, non dicam Virgili-
lii, (cui videor injuriam facere, si eum ullo modo cum
ceteris comparem) sed Ennii alicujus, aut Furrî, quam
Lucani, multo similem in scribendo esse me malim.
Inter Martialis autem & Catulli scripta tantum in-
teresse arbitrer, quantum inter dicta scurræ alicujus
de trivio, & inter liberales ingenui hominis jocos,
multo urbanitatis aspersos sale. Neque vero negave-
rim, multa in Martiale quoque non inscienter dicta re-
periri: sed profecto deteriorum longe numerus major est.
Latina quidem orationis nativa illa, minimeque quasi
pigmentis infusata germanitas, in Martiale nulla est &
in Catullo præcipua. Is de causis cum ab illo aliter,
nescio quo modo, semper abhorruissem: Catullum con-
tra nunquam non mirabiliter amavi. &c.

Adrianus Turnebus, *Advers.*
lib. 13. cap. 19.

Cum a lepidissimo Poëta (nec enim illis assentior,
qui scurræ ineptum eum appellant, neque satis ele-
gantem Musæ libros Epigrammatum scripsisse autumant)
lib. 3. Epigr. 93. canitur,
Admittat inter bustuarias moechas, &c.

Justus Lipsius, 1. *Epistolic. Quæst.*
Epist. 5.

Quid censes tu, non melius de Martiale Scaliger
judicavit, qui versus eos candidos, numerosos, plenos:
epigrammata multa divina dicit: quam ille, qui scur-
ræ de trivio appellat? Nolle excidisset viro magna
hoc judicium judicii dissimile. &c.

Idem de *Amphith.* cap. 15.

Designatorum facete sæpe meministi acutus & capi-
talis ille Hispanus.

LIB. I. CAP. I.
Hic ubi
Et cre
Invidiosa
Vnaque
Hic, ubi
Erigitur
Hic, ubi
Absterge
Cuncta
Vicina
Reddita
Deliciae

LIB. I. CAP. II.
Hic ubi
Et cre
Invidiosa
Vnaque
Hic, ubi
Erigitur
Hic, ubi
Absterge
Cuncta
Vicina
Reddita
Deliciae

LIB. I. CAP. III.
Hic ubi
Et cre
Invidiosa
Vnaque
Hic, ubi
Erigitur
Hic, ubi
Absterge
Cuncta
Vicina
Reddita
Deliciae

MA
Scal
EPIC
SP
Exo
lo
B
No
Afflic
No Trivia
Difficile
Aere nec va
Laudib
Omni Cels
Vnum prae
lo
Hic, ubi
Et cre
Invidiosa
Vnaque
Hic, ubi
Erigitur
Hic, ubi
Absterge
Cuncta
Vicina
Reddita
Deliciae

MARTIALIS,
& aliorum fortassis,
EPIGRAMMATA

DE
SPECTACVLIS;

Extra ordinem reliquorum
librorum.

In Amphitheatrum Cæsaris. 1.

BARBARA Pyramidum fileat miracula
Memphis;
Assiduus jactet nec Babylona labor;
Nec Triviæ templo molles laudentur Iōnes;
Dissimuletque deum cornibus ara frequens;
Aëre nec vacuo pendentia Mausolea
Laudibus immodicis Cares in astra ferant;
Omnis Cæsareo cedat labor Amphitheatro:
Vnum præ cunctis fama loquatur opus.

In opera publica Cæsaris. 2.

Hic, ubi fidereus propius videt astra colossus,
Et crescunt media pegmata celsa via;
Invidiosa feri radiabant atria Regis,
Vnaque jam rota stabat in Vrbe domus.
Hic, ubi conspicui venerabilis amphitheatrī
Erigitur moles, stagna Neronis erant.
Hic, ubi miramur velocia munera thermas;
Abstulerat miseris recta superbus ager.
Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras,
Vltima pars aulæ deficientis erat.
Reddita Roma sibi est; & sunt, te præside, Cæsar,
Deliciæ populi, quæ fuerant Domini.

De Spectatorum frequentia. 3.

Quæ tã sepofita eft, quæ gens tam barbara, Cæfar,
 Ex qua fpectator non fit in Vrbe tua ?
 Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Aëmo,
 Venit & epoto Sarmata paftus equo :
 Et qui prima bibit deprenfi flumina Nili,
 Et quem supremæ Tethyos unda ferit.
 Feftinavit Arabs, feftinavere Sabæi,
 Et Cilices nimbis hic maduere fuis.
 Crinibus in nodum tortis venere Sicambri,
 Atque aliter tortis crinibus Aethiopes.
 Vox diverfa fonat : populorum eft vox tamē una;
 Cum verus patriæ diceris eſſe pater.

Ad Cæſarem, de delatoribus. 4.

Turba gravis paci, placidæque inimica quieti,
 Quæ ſemper miſeras follicitabat opes,
 Tradita Getulis nec cepit arena nocentes ;
 Et delator habet, quod dabat, exilium

Aliud ejusdem Argumen. i. 5.

Exfulat Aufonia profugus delator ab urbe :
 Impenſis vitam Principis annumeres.

De Paſiphaes ſpectaculo. 6.

Tunctam Paſiphaen Dictæo credite tauro,
 Vidimus : accepit fabula priſca fidem.
 Nec ſe miretur, Cæſar, longæva vetuſtas :
 Quidquid fama canit, donat arena tibi.

*De fœminarum pugna cum
beſtiis. 7.*

Belliger invictis quod Mars tibi fœvit in armis ;
 Non ſatis eſt Cæſar : fœvit & ipſa Venus.

Aliud ejusdem Argumenti. 8.

Proſtratum Nemees & vaſta in valle leonem,
 Nobile & Herculeum fama canebat opus.

DE SPECTACVLIS.

II

Prisca fides taceat : nam post tua munera, Cæsar,
Hæc jam foeminea vidimus acta manu.

De Laureolo. 9.

Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus
Assiduam vivo viscere pavit avem :
Nuda Caledonio sic pectora præbuit urso
Non falsa pendens in cruce Laureolus.
Vivebant laceri membris stillantibus artus,
Inque omni nusquam corpore corpus erat.
Denique supplicium dederat necis ille paternæ,
Vel domini jugulum foderat ense nocens.
Templa vel arcano demeas spoliaverat auro,
Subdiderat sævas vel tibi Roma faces.
Vicerat antiquæ sceleratus crimina famæ,
In quo, quæ fuerat fabula, poena fuit.

De Dædalo. 10.

Dædale Lucano cum sic lacereris ab urso,
Quam cuperes pennas nunc habuisse tuas !

De rhinocerote. 11.

Præstitit exhibitus tota tibi, Cæsare, arena,
Quæ non promisti, prælia rhinoceros.
O quam terribileis exarsit pronus in iras ?
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat ?

De leone. 12.

Læserat ingrato leo perfidus ore magistrum,
Ausus tam notas contemnerare manus :
Sed dignas tanto persolvit crimine poenas,
Et qui non tulerat verbera, rela tulit.
Quos decet esse hominum tali sub Principe mores,
Qui jubet ingenium mitius esse feris ?

De urso. 13.

Præceps sanguinea dum se rotat ursus arena,
Implicitam visco perdidit ille fugam.
Splendida jam tecto cessent venabula ferro,
Nec volet excussa lancea torta manu.

Deprens

12 M. VAL. MARTIALIS
Deprendat vacuo venator in aere prædam,
Si captare feras aucupis arte placer.

*De sue quæ ex vulnere
peperit. 14.*

Inter Cæsareæ discrimina sæva Dianæ
Fixisset gravidam cum levis hasta suam,
Exsiliit partus miseræ de vulnere matris.
O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
Pluribus illa mori voluisset faucibus telis,
Omnibus ut natis triste pateret iter.
Quis negat esse satum materno funere Bacchum?
Sic genitum numen credite: nata fera est.

De eadem. 15.

Ista gravi telo, confossaque vulnere, mater
Sua pariter vitam perdidit, atque dedit.
O quam certa fuit librato dextera ferro!
Hanc ego Lucinæ credo fuisse manum.
Experta est numen moriens utriusque Dianæ;
Quaque soluta parens, quaque peremta fera est.

De eadem. 16.

Sua fera jam gravior maturi pignora ventris
Emisit fetum, vulnere facta parens.
Nec jacuit partus, sed matre cadente cucurrit.
O quantum est subitis casibus ingenium!

De Carpophoro venatore. 17.

Summa tuæ Meleagre fuit quæ gloria famæ:
Quantula Carpophori portio, fusus aper!
Ille & præcipiti venabula condidit urso,
Primus in Arctoi qui fuit axe poli:
Stravit & ignota spectandum mole leonem,
Herculeas potuit qui decuisse manus:
Et volucrem longo porrexit vulnere pardum.
Præmia cum laudis ferret, adhuc poterat.

De machina tauri Herculem aut Cæsarem ferente. 18.

Raptus abit media quod ad æthera taurus arena ;
 Non fuit hoc artis, sed pietatis opus.
 Vexerat Europen fraterna per æquora taurus ;
 At nunc Alcidea taurus in astra tulit.
 Cæsaris atque Iovis confer nunc, Roma, juvencos :
 Par onus ut rulerint, altius iste tulit.

De elephante. 19.

Quod pius & supplex elephas, te, Cæsar, adorat ;
 Hic modo qui tauro tam metuendus erat :
 Non facit hoc iussus, nulloque docente magistro :
 Crede mihi, numen sentit & ille tuum.

De tigride & leone. 20.

Lambere securi dextram consueta magistri
 Tigris, ab Hyrcano gloria rara jugo,
 Sæva ferum rabido laceravit dente leonem :
 Res nova, non ullis cognita temporibus.
 Ausa est tale nihil, silvis dum vixit in altis ;
 Postquam inter nos est, plus feritatis habet.

De tauro & elephante. 21.

Qui modo per totam, flammis stimulatus, arenam
 Sustulerat raptas taurus in astra pilas ;
 Occubuit tandem cornuto ardore petitus,
 Dum facilem tolli sic elephanta putat.

De Myrino & Triumpho, gladiatoribus. 22.

Dum peteret pars hæc Myrinum, pars illa Trium-
 Promisit pariter Cæsar utraque manu. (phum;
 Non potuit melius litenti finire jocosam.
 O dulce invicti Principis ingenium !

De Orpheo representato. 23.

Quidquid in Orpheo Rhodope spectasse theatro
 Dicitur ; exhibuit, Cæsar, arena tibi.

Repserunt

14. M. VAL. MARTIALIS
Repserunt scopuli, mirandaque silva cucurrit,
Quale fuisse nemus creditur Hesperidum.
Adfuit immixtum pecudum genus omne ferarum,
Et supra vatem multa pependit avis.
Ipse sed ingrato jacuit laceratus ab urso.
Hæc tamen ut res est facta, ita ficta alia.

De rhinocerote & uro. 24.

Sollicitant pavidum rhinocerota magistri,
Seque diu magnæ colligit ira feræ,
Desperabantur promissi prælia Martis :
Sed tamen is rediit cognitus ante furor.
Namque gravem gemino cornu sic extulit urum,
Tactat ut impostas taurus in astra pilas.

De Carpophoro venatore. 25.

Dorica quam certo venabula dirigit ictu
Fortis adhuc teneri dextera Carpophori !
Ille tulit geminos, facili cervice juvencos ;
Illi cessit atrox bubalus atque bison.
Hunc leo cum fugeret, præceps in tela cucurrit.
I nunc, & lentas corripe turba moras.

De Naumachia. 26.

Si quis ades longis serus spectator ab oris,
Cui lux prima sacri muneris ista fuit :
Ne te decipiat ratibus navalis Enyo,
Et par unda fretis : hic modo terra fuit.
Non credis ? spectes, dum laxent æquora Martem :
Parva mora est ; dices : hic modo pontus erat.

De Leandro naumachiario. 27.

Quod nocturna tibi Leandre pepercerit unda,
Desine mirari : Cæsaris unda fuit.

Leandri votum. 28.

Cum peteret dulces audax Leandrus amores,
Et fessus tumidis jam premeretur aquis,
Sic miser instantes affatus dicitur undas :
Pacite, dum propero ; mergite, dum redeo.

De natatoribus. 29.

Lusit Nereidum docilis chorus æquore toto,
 Et vario faciles ordine pinxit aquas.
 Fuscina dente minax, nexu fuit anchora curvo :
 Credidimus remum, credidimusque ratein :
 Et gratum nautis fidus fulgere Laconum,
 Lataque perspicuo vela tumere sinu.
 Quis tantas liquidis artes invenit in undis ?
 Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit.

De Carpophoro venatore. 30.

Sæcula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent
 Iam nullo in monstris orbe fuisset opus.
 Non Marathon taurum, Nemeæ frondosa leonem,
 Arcas Mænaliæ non timuisset aprum.
 Hæc armata manus Hydræ mors una fuisset,
 Huic percussa foret tota Chimæra semel.
 Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros :
 Solvere & Hætionem solus, & Andromedæ.
 Herculeæ laudis numeretur gloria : plus est,
 Bis denas pariter perdomuisse feras.

De Naumachia. 31.

Augusti laudes fuerant, committere classes,
 Et freta navali sollicitare tuba.
 Cæsaris hæc nostri pars est quota ? vidit in undis
 Et Thetis ignotas & Galatea feras :
 Vidit in æquoreo ferventes pulvere currus,
 Et domini Triton ipse putavit equos.
 Dumque parat sævis ratibus fera prælia Nereus,
 Abnuat in liquidis ire pedester aquis.
 Quidquid & in Circo spectatur, & Amphitheatro,
 Dives Cæsarea præstitit unda tibi.
 Fucinus, & pigri taceantur stagna Neronis :
 Hanc norunt æquæ sæcula Naumachiam.

De

De Prisco & Vero, gladiatoribus. 32.

Cum traheret Priscus, traheret certamina Verus,
 Effet & æqualis Mars utriusque diu :
 Missio sæpe viris magno clamore petita est.
 Sed Cæsar legi paruit ipse suæ.
 Lex erat, ad digitum posita concurrere palma :
 Quod licuit, lances donaque sæpe dedit.
 Inventus tamen est finis discriminis æqui.
 Pugnare pares succubere pares.
 Mihi utrique rudes, & palmas Cæsar utrique.
 Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.
 Contigit hoc nullo, nisi te sub principe, Cæsar :
 Cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

De dama & canibus. 33.

Concita veloces fugeret cum dama molossos,
 Et varia obliquas neçteret arte moras,
 Cæsar ante pedes supplex, similisque rogantē
 Constitit ; & prædam non terigere canes.

Fragmentum. 34.

* * * * *
 Hæc intellecto principe dona tulit.
 Numen habet Cæsar. sacra est vis, sacra potestas.
 Credite : mentiri non didicere feræ.

Aliud. 35.

Cedere majori, virtutis fama secunda est.
 Illa gravis palma est, quam minor hostis habet.

Aliud, ad Cæsarem. 36.

Da veniam subitis : non displicuisse meretur,
 Festinat, Cæsar, qui placuisse tibi.

*Aliud, apud antiquum Iuvenalis
 scholiastam. 37.*

Flavia gens, quantum tibi tertius abstulit heres ?
 Pæne fuit tanti, non habuisse duos.

M. VAL.

MARTIALIS

Epigrammatum

LIBER PRIMUS.

AD LECTOREM EPISTOLA.

Spero me secutum in libellis meis tale tempera-
mentum, ut de illis queri non possit, quisquis de se
bene senserit, cum salva infamiarum quoque perso-
narum reverentia ludant; quæ adeo antiquis aucto-
ribus defuit, ut nominibus non tantum veris abusi
fint, sed & magnis. Mihi fama vilis constet, &
probetur in me nunc novissimum ingenium. Absit
à jocorum nostrorum simplicitate malignus interpres,
nec epigrammata mea scribat. Improbe facit, qui in
alieno libro ingeniosus est. Lascivam verborum veri-
tatem, id est, Epigrammaton linguam excusarem, si
meum esset exemplum: sic scribit Catullus, sic Mar-
sus, sic Peto, sic Gaiulicus, sic quicumque praelegi-
tur. Si quis tamen tam ambitiose tristis est, ut apud
illum in nulla pagina Latine loqui fas sit, potest Epi-
stola, vel potius Titulo contentus esse. Epigrammata
illis scribuntur, qui solent spectare Florales. Non in-
tret Cato theatrum nostrum; aut si intraverit, spectet.
Videor mihi meo iure facturus, si Epistolam versibus
clausero:

Nosces jocosæ dulce cum sacrum Floræ,
Festosque lusus, & licentiam vulgi,
Cur in theatrum, Cato severe, venisti?
An ideo tantum veneras, ut exires?

Ad eundem. I.

Hic est, quem legis, ille, quem requiris,
Toto notus in orbe Martialis
Argutus Epigrammaton libellis:
Cui, Lector studiose, quod dedisti

B

Viventis

18. M. VAL. MARTIALIS
Viventi decus atque sentienti,
Rari post cineres habent Poetæ.

Vbi libri venales. 2.

Qui tecum cupis esse meos ubicumque libellos,
Et comites longæ quæris habere viæ;
Hos eme, quos arctat brevibusmembrana tabellis:
Scrinia da magnis, me manus una capit.
Ne tamen ignores ubi sum venalis, & erres
Urbe vagus tota: me duce certus eris.
Libertum docti Lucensis quære Secundi.
Limina post Pacis, Palladiumque forum.

Ad librum suum. 3.

Argiletanas inavis habitare tabernas,
Cum tibi, parve liber, scrinia nostra vacent.
Nescis,heu,nescis dominæ fastidia Romæ:
Crede mihi, nimium Martia turba sapit.
Majores nusquam ronchi: juvenesque, senesque,
Et pueri nasum rhinocerotis habent.
Audieris cum grande sophos, dum basia jactas,
Ibis ab excusso missus in astra fago.
Sed tu, ne toties domini patiare lituras,
Neve notet lusus tristis arundo tuos;
Ætherias lascive cupis volitare per auras,
I, fuge; sed poteras tutior esse domi.

Ad Cæsarem. 4.

Contigeris nostros, Cæsar, si forte libellos,
Terrarum dominum pone supercilium.
Consuevere jocos vestri quoque ferre triumphî,
Materiam dictis nec pudet esse ducem.
Qua Thyriælen spectas, derisoremque Latinum,
Illa fronte, precor, carmina nostra legas.
Innocens censura potest permittere lusus:
Lasciva est nobis pagina, vita proba est.

*Sub Persona Cæsaris ad
Poetam. 5.*

Do tibi Naumachiam, tu das Epigrammata nobis
Vis puro cum libro, Marce, natare tuo.

De leonum & leporum spectaculo. 6.

Aetherias aquila puerum portante per auras,
 Illæsum timidis unguibus hæsit onus;
 Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,
 Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
 Quæ majora putas miracula? summus utrique
 Auctor adest; hæc sunt Cæsaris, illa Iovis.

Ad Maximum, de columba

Stella. 7.

Stellæ delictum mei columba,
 Verona licet audiente dicam,
 Vicit, Maxime, passerem Catulli.
 Tanto Stella meus tuo Catullo,
 Quanto passere major est columba.

Ad Decianum. 8.

Quod magni Thræseæ, consummatique Catonis
 Dognata sic sequeris, talis ut esse velis;
 Pectore nec nudo strictos incurris in enses:
 Quod fecisse velim te, Deciane, facis.
 Nolo virum, facili redimit qui sanguine famam:
 Hunc volo, laudari qui sine morte potest.

In Cottam. 9.

Bellus homo & magnus vis idem, Cotta, videri;
 Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo
 (est).

De Gemello & Maronilla. 10.

Petit Gemellus nuptias Maronillæ,
 Et cupit, & instat, & precatur, & donat.
 Adeone pulcra est? immo foedius nil est.
 Quid ergo in illa appetitur & placet? tussis.

In Sextilianum. 11.

Cum data sint equiti bis quina nominata, quare
 Bis decies solus, Sextiliane, bibis?
 Iam defecisset portantes calda ministros,
 Si non potares, Sextiliane, merum,

De Regulo. 12.

Itur ad Herculei gelidas qua Tiburis arces,
 Canaque sulphureis Albula fumat aquis.
 Rura, nemusque sacrum, dilecta que jugera Musis
 Signat vicina quartus ab urbe lapis:
 Hic rudis æstivas præstabat porticus umbras,
 Heu quam pæne novum porticus ausa nefas!
 Nam subito collapsa ruit, cum mole sub illa
 Gestatus bijugis Regulus esset equis.
 Nimirum timuit nostras Fortuna querelas,
 Quæ par tam magnæ non erat invidiæ.
 Nunc & damna juvant: sunt ipsa pericula tanti,
 Stantia non poterant tecta probare deos.

De Arria, uxore Pati. 13.

Castâ suo gladium cum traderet Arria Pæto,
 Quem de visceribus traxerat ipsa suis:
 Si qua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit,
 Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

*Ad Cæsarem, de spectaculo leonum
 ac leporum. 14.*

Delicias, Cæsar, lususque jocosque leonum
 Vidimus: hoc etiam præstat arena tibi:
 Cum prensus blando toties à dente rediret,
 Et per aperta vagus curreret ora lepus.
 Vnde potest avidus captæ leo parcere prædæ?
 Sed tamen esse tuus dicitur, ergo potest,

Ad Iulium. 15.

O mihi post nullos Iuli memorande sodales,
 Si quid longa fides, canaque jura valent:
 Bis jam pæne tibi consul trigessimus instat,
 Et numerat paucos vix tua vita dies.
 Non bene distuleris, videas quæ posse negari
 Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
 Exspectant curæque catenatique labores:
 Gaudia non remanent, sed fugitiva volant.
 Hæc utraque manu, complexuque asserere toto:
 Sæpe fluunt imo sic quoque lapsa sinu.
 Non est, crede mihi, sapientis dicere, vivam:
 Sera nimis vita est crastina; vive hodie.

Ad Avitum. 16.

Sunt bona, sunt quædã mediocria, sunt mala plura
Quæ legis hic: aliter non fit, Avite, liber.

In Titum. 17.

Cogit me Titus acsitare causas,
Et dicit mihi sæpe, magna res est:
Res magna est, Tite, quam facit colonus.

Ad Tuccam. 18.

Quid te, Tucca, juvat vetulo miscere Falerno
In Vaticanis condita multa cadis?
Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?
Aut quid fecerunt optima vina mali?
De nobis facile est: scelus est jugulare Falernum,
Et dare Campano toxica sæva mero.
Convivæ meruere tui fortasse perire:
Amphora non meruit tam pretiosa mori.

Ad Æliam. 19.

Si memini, fuerant tibi quattuor, Ælia, dentes;
Exspuit una duos tussis, & una duos.
Iam secuta potes totis tussire diebus;
Nil istuc, quod agat, tertia tussis habet.

Ad Cæcilianum. 20.

Dic mihi, quis furor est? turba spectante vocata,
Solutus boletos, Cæciliane, voras.
Quid dignum tanto ventrique gulæque precabor?
Boletum, qualem Claudius edit, edas!

De Mucio Scavola. 21.

Cum peteret regem decepta satellite dextra,
Ingressit sacris se peritura focis.
Sed tam sæva pius miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis iussit abire virum.
Vrere quam potuit contempto Mucius igne,
Hanc spectare manum Porcena non potuit.

22 M. VAL. MARTIALIS
Major deceptæ fama est & gloria dextræ.
Si non errasset, fecerat illa minus.

De leonum & leporum spectaculo. 22.

Quid nunc sæva fugis placidi lepus ora leonis?
Frangere tam parvas non didicere feras.
Servantur magnis isti cervicibus ungues,
Nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.
Præda canum lepus est, vastos non implet hiatus:
Non timeat Dacus Cæsaris arma puer.

Ad Cottam. 23.

Invitas nullum, nisi cum quo, Cotta, lavaris,
Et dant convivam balnea sola tibi.
Mirabar, quare nunquam me, Cotta, vocasses:
Iani scio me nudum displicuisse tibi.

De simulatore quodam ad Decianum. 24.

Adspicis incomitis illum, Deciane, capillis,
Cujus & ipse times triste supercilium.
Qui loquitur Curios, assertoresque Camillos:
Nolito fronti credere, nupsit heri.

Ad Faustinum. 25.

Ede tuos tandem populo, Faustine, libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:
Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces,
Nec fileant nostri prætereantque senes.
Ante fores stantem dubitasne admittere famam?
Teque piget curæ præmia ferre tuæ?
Post te victuræ per te quoque vivere chartæ
Incipiant: cineri gloria fera venit.

In Sextilianum. 26.

Sextiliane, bibis quantum subsellia quinque
Solutus, aqua toties ebrius esse potes.
Nec confessorum vicina numismata tantum,
Æra sed à cuneis ulteriora petis.

Non

Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis,
Vva nec in Tuscis nascitur ista jugis.
Testa sed antiqui felix siccatur Opimî,
Egerit & nigros Massica cella cados.
A copone tibi fex Laletana petatur,
Si plus quam decies, Sextiliane, bibis:

Ad Procillum. 27.

Hesterni tibi nocte dixeramus,
Quincunces, puto, post decem peractos,
Coenares hodie, Procille, mecum.
Tu factam tibi rem statim putasti,
Et non sobria verba subnotasti;
Exemplo nimium periculoso:
Μισῶ μνημονα συμποτήν Procille.

De Acerra. 28.

Hesterno foetere mero qui credit Acerram,
Fallitur. in lucem semper Acerra bibit.

Ad Fidentinum plagiarium. 29.

Fama refert nostros te, Fidentine, libellos
Non aliter populo quam recitare tuos.
Si mea vis dici; gratis tibi carmina mittam;
Si dici tua vis; hæc eme, ne mea sint.

In Diaulum. 30.

Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Diaulus;
Coepit quo poterat clinicus esse modo.

De Encolpo. 31.

Hos tibi, Phoebe, vovet totos à vertice crines
Encolpus, domini Centurionis amor.
Grata Pudens meriti tulerit cum præmia pili,
Quam primum longas, Phoebe, recide comas.
Dum nulla teneri sordent lanugine vultus,
Dumque decent fuscæ lactea colla comæ:
Utque tuis longum dominusque puerq; fruantur
Muneribus, tonsum fac cito, sero virum.

Ad Sabidium. 32.

Non amo te, Sabidi: nec possum dicere quare.
Hoc tantum possum dicere: non amo te,

De Gellia. 33.

Amisum non flet, cum sola est, Gellia patrem:
Si quis adest, jussæ profiliunt lachrymæ.
Non luget, quisquis laudari, Gellia, quærit:
Ille dolet verè, qui sine teste dolet.

In Lesbiam. 34.

Incustoditis & apertis, Lesbia, semper
Liminibus peccas, nec tua furta tegis.
Et plus spectator, quàm te delectat adulter:
Nec sunt grata tibi gaudia, si qua latent.
At meretrix abigit testem veloque serâque:
Raraque Summoeni fornice rima patet.
A Chione saltem, vel Laide, disce pudorem;
Abscondunt spuitas & monumenta lupas.
Numquid dura tibi nimium censura videtur?
Deprendi veto te, Lesbia, non futui.

Ad Cornelium. 35.

Versus scribere me parum severos,
Nec quos prælegat in schola magister,
Corneli, quereris, sed hi libelli,
Tanquam conjugibus suis mariti,
Non possunt sine mentula placere.
Quid si me jubeas Thalassionem
Verbis dicere non Thalassionis?
Quis Floralia vestit, & stolatum
Permittit meretricibus pudorem?
Lex hæc carminibus data est jocosis,
Nec possunt, nisi pruriant, juvare,
Quare deposita severitate,
Parcas lusibus & jocis, rogamus:
Nec castrare velis meos libellos:
Gallo turpius est nihil Priapo,

Ad Lucanum & Tullum fratres. 36.

Si, Lucane, tibi, vel si tibi, Tulle, darentur
Qualia Ledaï fata Lacones habent:
Nobilis hæc esset pietatis rixa duobus,
Quod pro fratre mori veller uterque prior.
Diceret infernas & qui prior isset ad umbras;
Vive tuo frater tempore, vive meo.

Ad Bassam. 37.

Ventris onus misero, nec te pudet, excipis auro;
Bassa, bibis vitro; carius ergo cacas.

In Fidentinum plagiarium. 38.

Quem recitas, meus est, ô Fidentine, libellus;
Sed male cum recitas, incipit esse tuus.

Ad Decianum. 39.

Si quis erit raros inter numerandus amicos,
Quales prisca fides, famaue novit anus;
Si quis Cecropiæ madidus Latæque Minervæ
Artibus, & vera simplicitate bonus;
Si quis erit recti custos, imitator honesti;
Et nihil arcano qui roget ore deos:
Si quis erit magnæ subnixus robore mentis;
Dispeream, si non hic Decianus erit.

Ad lividum. 40.

Qui ducis vultus, & non legis ista libenter,
Omniibus invidas, livide; nemo tibi,

In Cæcilium. 41.

Urbanus tibi, Cæcili, videris:
Non es, crede mihi: quid ergo? verna es.
Hoc quod Transiberinus ambulator,
Qui pallentia sulfurata fractis
Permutat vitreis. quod otiosæ
Vendit qui madidum cicer coronæ:

Quod custos dominusque viperarum :
 Quod viles pueri salariorum :
 Quod fumantia qui tomâcla raucus
 Circumfert tepidis cocus popinis :
 Quod non optimus Urbicus Poeta :
 Quod de Gadibus improbis magister :
 Quod bucca est vetuli loquax cinædi.
 Quare define jam tibi videri,
 Quod soli tibi, Cæcili, videris ;
 Qui Gabbam salibus tuis, & ipsum
 Possis vincere Sestium Caballum.
 Non cuicumque datum est habere nasum :
 Ludit qui stolidi procacitate,
 Non est Sestius ille, sed caballus.

De Porcia uxore Bruti. 42.

Conjugis audisset fatum cum Porcia Bruti,
 Et subtrahita sibi quæreret arma dolor :
 Nondum scitis, ait, mortem non posse negari ?
 Credideram satis hoc vos docuisse patrem.
 Dixit, & ardentes avido bibit ore favillas :
 I nunc, & ferrum turba molesta nega.

In Mancinum. 43.

His tibi tricenî fuimus, Mancine, vocati,
 Et positum est nobis nil herè præter aprum.
 Non quæ de tardis servantur vitibus uvæ,
 Dulcibus aut certant quæ melimela favis,
 Non pira quæ lenta pendent religata genesta ;
 Aut imitata breves Punica mala rosas.
 Rustica lactentes nec misit fiscina metas,
 Nec de Picens venit oliva cadis.
 Nudus aper, sed & hic minimus, qualisque necari
 A non armato pumilione potest. (net.
 Et nihil inde datum est: tantum spectavimus omni
 Ponere aprum nobis sic & arena solet.
 Ponatur tibi nullus aper post talia facta :
 Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.

Ad Stellam. 44.

Lascivos leporum cursus, lususque leonum,
 Quod major nobis charta minorque gerit.

Et bis idem facinus, nimium si, Stella, videtur
Hoc tibi : bis leporem tu quoque pone mihi.

De libro suo. 45.

Edita ne brevibus pereat mihi charta libellis,
Dicatur potius τὸν δὲ ἀπαμειβόμενον.

Ad Hedylum. 46.

Cum dicis propero, fac si facis, Hedyle, languet
Protinus, & cessat debilitata Venus.
Exspectare jube, velocius ibo retentus.
Hedyle, si properas, dic mihi, ne properem.

De Diaulo. 47.

Nuper erat medicus, nunc est vespillo Diaulus :
Quod vespillo facit, fecerat & medicus.

De leonum & leporum spectaculo. 48.

Rictibus his tauros non eripuerunt magistri,
Per quos præda fugax itque reditque lepus.
Quodque magis mirum, velocior exit ab hoste,
Nec nihil à tanta nobilitate refert.
Tutior in sola non est cum currit arena,
Nec cavea tanta conditur ille fide.
Si vitare canum morsus, lepus improbe, quæris,
Ad quæ confugas ora leonis habes.

Ad Licinianum. 49.

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Nostræque laus Hispaniæ,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim,
Equis & armis nobilem,
Sterilemque Calvum nivibus, & fractis sacrum
Vadaveronem montibus,
Et delicati dulce Boterdi nemus,
Pomona quod felix amat.
Tepidi natabis lene Congedi vadum,
Mollesque nympharum lacus ;
Quibus remissum corpus adstringas brevi
Salone, qui ferrum gelat.

Præstabit illic ipsa figendas prope
 Vobisca prandenti feras.
 Æstus serenos aureo franges Tago,
 Obscurus umbris arborum.
 Avidam rigens Dercenna placabit sitim,
 Et Nutha quæ vincit nives.
 At cum December canus, & Bruma impotens
 Aquilone rauco mugiet;
 Aprica repetes Tarraconis littora,
 Tuamque Laletaniam:
 Ibi illigatas mollibus damas plagis
 Mactabis, & vernas apros,
 Leporemque forti callidum rumpens equo,
 Cervos relinques villico.
 Vicina in ipsum silva descendet focum
 Infante cinctum sordido.
 Vocabitur venator, & veniet tibi
 Conviva clamatus propè.
 Lunata nusquam pellis, & nusquam toga,
 Olidæque vestes murice:
 Procul horridus Liburnus, & querulus cliens,
 Imperia viduarum procul.
 Non rumpet altum pallidus somnum reus,
 Sed mane totum dormies.
 Mercetur alius grande & insanum sophôs:
 Miserere tu feliciū:
 Veroque frui non superbus gaudio,
 Dum Sura laudatur tuus,
 Non impudenter vita, quod reliquum est, petit,
 Cum fama, quod satis est, habet.

In Amilianum. 50.

Si tibi Mistyllus cocus, Amiliane, vocatur;
 Dicetur quare non Taratalla mihi?

De leporum & leonum spectaculo. 51.

Non facit ad sævos cervix nisi prima leones.
 Quid fugis hos dentes ambitiose lepus?
 Scilicet à magnis ad te descendere tauris,
 Et, quæ non cernunt, frangere colla velint?
 Desperanda tibi est ingentis gloria fati;
 Non potes hoc tenuis præda sub hoste mori.

Ad Quintianum. 52.

Commendo, tibi, Quintiane, nostros,
 (Nostros dicere si tamen libellos
 Possim, quos recitat tuus Poëta:)
 Si de servitio gravi queruntur,
 Assertor venias, fatisque præstes;
 Et, cum se dominum vocabit ille,
 Dicas esse meos, manuque missos.
 Hoc si terque quaterque clamitaris;
 Impones plagiaro pudorem.

In Fidentinum plagiarium. 53.

Vna est in nostris tua, Fidentine, libellis
 Pagina, sed certa domini signata figura;
 Quæ tua traducit manifesto carmina furto:
 Sic interpositus vili contaminat unco
 Urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus!
 Sic Aretinæ violant crySTALLINA testæ:
 Sic niger, in ripis errat cum forte Caystri,
 Inter Ledæos ridetur corvus olores:
 Sic ubi multifona fervet facer Atthide Iucus,
 Improba Cecropias offendit pica querelas.
 Indice non opus est nostris nec vindice libris;
 Stat contra, dicitque tibi tua pagina, Fur es.

Ad Fuscum. 54.

Si quid, Fusce, vacas adhuc amari,
 (Nam sunt hinc tibi, sunt & hinc amici)
 Vnum, si superest, locum rogamus:
 Nec me, quod tibi sim novus, recuses;
 Omnes hoc veteres tui fuerunt.
 Tu tantum inspicere, qui novus paratur,
 An possit fieri verus sodalis.

Ad Frontonem. 55.

Vota tui breviter si vis cognoscere Marcî,
 Clarum militiæ, Fronto, togæque decus;
 Hoc petit: esse sui nec magni ruris arator,
 Sordidaque in parvis otia rebus amat.
 Quisquam picta colit Spartani frigora saxi,
 Et matutinum portat ineptus ave,

Cui

80 M. VAL. MARTIALIS
Cui licet, exuviis nemoris rurisque beato,
Ante focum plenas explicuisse plagas?
Et piscem tremula salientem ducere seta,
Flavaque de rubro promere mella cado?
Pinguis inæquales onerat cui villica mensas,
Et sua non emtus præparat ova cinis?
Non amet hanc vitā, quisquis me non amet, opto:
Vivat & urbanis albus in officiis.

Ad Cauponem. 56.

Continuis vexata madet vindemia nimbis:
Non potes, ut cuperes, vendere, caupo, merum.

*Ad Flaccum, qualem puellam
velit. 57.*

Qualem, Flacce, velim quæris, nolimve puellam?
Nolo nimis facilem, difficilemque nimis.
Illud quod medium est atque inter utrumque
probamus.
Nec volo quod cruciat: nec volo quod satiat.

De pueri pretio. 58.

Millia pro puero centum me mango poposcit:
Risi ego: sed Phoebus protinus illa dedit.
Hoc doler, & queritur de me mea mentula mecum;
Laudaturque meam Phoebus in invidiam.
Sed sestertium donavit mentula Phoebo
Bis decies: hoc da tu mihi, pluris enam.

Ad Flaccum. 59.

Dat Bajana mihi quadrantes sportula centum,
Inter delicias quid facit ista fames?
Redde Lupi nobis, tenebrosa que balnea Grylli:
Tam male cum coenem; cur bene, Flacce, labor

*De leporum & leonum specta-
culo. 60.*

Intres ampla licet torvi lepus ora leonis,
Esse tamen vacuo se leo dente putat.
Quod ruet in tergū, vel quos procumbet in armos
Alta juvencorum vulnera figet ubi?

Quid frustra nemorum dominum regemq; fatigas?
Non nisi delecta pascitur ille fera.

Ad Licinianum. 61.

Verona docti syllabas amat Vatis,
Marone felix Mantua est:
Censetur Apona Livio suo tellus,
Stellaque nec Flacco minus:
Apollodoro plaudit imbrifer Nilus,
Nasone Peligni sonant.
Duosque Senecas, unicumque Lucanum,
Facunda loquitur Corduba.
Gaudent jocosæ Canio suo Gades,
Emerita Deciano meo:
Te, Liciniane, gloriabitur nostra
Nec me tacebit Bilbilis.

De Lavina. 62.

Casta, nec antiquis cedens Lævina Sabinis,
Et quamvis tetrico tristior ipsa viro:
Dum modo Lucrino, modo se permittit Averno;
Et dum Bajanis sæpe fovetur aquis:
Incidit in flammæ, juvenemque secuta, relicto
Conjuge, Penelope venit, abît Helene.

Ad Celerem. 63.

Vt recitem tibi nostra rogas Epigrammata, nolo:
Non audire, Celer, sed recitare cupis.

Ad Fabullam. 64.

Bella es; novimus: & puella; verum est:
Et dives; quis enim potest negare?
Sed dum te nimium, Fabulla, laudas,
Nec dives, neque bella, nec puella es.

Ad Cæcilianum, de genere & declinatione ficus. 65.

Cum dixi ficus, rides quasi barbara verba,
Et dici ficos, Cæciliane, jubes.
Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci,
Dicemus ficos, Cæciliane, tuos.

Ad

Ad plagiarium. 66.

Erras meorum fur avare librorum,
 Fieri poetam posse qui putas tanti,
 Scriptura quanti constet, & tomus vilis.
 Non sex paratur aut decem sophôs humanis:
 Secreta quære carmina, & rudes curas,
 Quas novit unus, scrinioque signatas
 Custodit ipse virginis pater chartæ;
 Quæ trita duro non inhorruit mento.
 Mutare dominum non potest liber notus:
 Sed pumicata fronte si quis est nondum,
 Nec umbilicis cultus atque membrana;
 Mercare, tales habeo, nec sciet quisquam.
 Aliena quisquis recitat, & petit famam;
 Non emere librum, sed silentium debet.

Ad Chærilum. 67.

Liber homo es nimiû, dicis mihi, Choerile, semper
 In te qui dicit, Choerile, liber homo est.

De Rufo. 68.

Quidquid agit Rufus, nihil est nisi Nævia Rufo:
 Si gaudet, si flet, si tacet, hanc loquitur.
 Coenat, propinat, poscit, negat, innuit, una est
 Nævia: si non sit Nævia, mutus erit.
 Scriberet hesternæ patri cum luce salutem,
 Nævia lux, inquit, Nævia lumen ave.
 Hæc legit, & ridet demisso Nævia vultu.
 Nævia non una est: quid, vir inepte, furis?

Ad Maximum de Canio Rufo. 69.

Coepit, Maxime, Pana quæ solebat,
 Nunc ostendere Canium Terentos.

*Librum suum Proculo mit-
tit. 70.*

Vade salutatum, pro me, liber, ire juberis
 Ad Proculi nitidos, officiose, Lares.
 Quæris iter? dicam: vicinum Castora canæ
 Transibis Vestæ, virgineamque domum.

EPIGRAMM. LIB. I.

32

Inde sacro veneranda petes pallatia clivo,
 Plurima qua summi fulget imago ducis.
 Nec te detineat miri radiata colossi
 Quæ Rhodium moles vincere gaudet opus.
 Flecte vias hac qua madidi sunt tecta Lyæi,
 Et Cybeles picto stat Corybante tholus.
 Protenus à læva clari tibi fronte Penates,
 Atriaque excelsæ sunt adeunda domus.
 Hanc pere, nec metuas fastus, limenque superbum;
 Nulla magis roto janua poste patet:
 Nec propior quam Phœbus amet, docteq; sorores.
 Si dicet: quare non tamen ipse venit?
 Sic, licet, excuses: Quia qualiacunque leguntur
 Ista, saluator scribere non potuit.

Ad Somnum. 71.

Nævia sex calathis; septem Iustina bibatur;
 Quinque Lycas; Lyde quattuor; Ida tribus;
 Omnis ab infuso numeretur amica Falerno;
 Et quia nulla venit, tu mihi, Somne, veni.

In Fidentinum plagiarium. 72.

Nostris versibus esse te poëtam,
 Fidentine, putas, cupisque credi?
 Sic dentata sibi videtur Ægle,
 Emtis ossibus, Indicoque cornu:
 Sic, quæ nigrior est cadente moro,
 Cerussata sibi placet Lycoris.
 Hac & tu ratione, qua poëta es,
 Calvus cum fueris, eris comatus.

Ad Cæcilianum. 73.

Nullus in urbe fuit tota qui tangere vellet
 Vxorem gratis, Cæciliane, tuam,
 Dum licuit: sed nunc positis custodibus, ingens
 Turba futurorum est. ingeniosus homo es.

Ad Paullam. 74.

Mœchus erat. poteras tamen hoc tu, Paula, negare
 Ecce, vir est, numquid, Paulla, negare potes?

De Lino. 75.

Dimidium donare Lino, quam credere totum
Qui mavult : mavult perdere dimidium.

Ad Flaccum. 76.

O mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce Antenorei spes & alumne Laris ?
Pierios differ cantusque chorosque sororum :
Æs dabit ex istis nulla puella tibi.
Quid peris à Phœbo? nūmos habet arca Minervæ.
Hæc sapit, hæc omnes foenerat una deos.
Quid possent ederæ Bacchi dare ? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas.
Præter aquas Helicon, & ferta, lyrasque Dearum
Nil habet, & magnum, sed perinane, sophos.
Quid tibi cum Cirrha ? quid cū Permesside nuda?
Romanum propius, divitiusque forum est.
Illic æra sonant : at circum pulpita nostra,
Et steriles cathedras, basia sola crepant.

De Charino. 77.

Pulchrè valet Charinus, & tamen pallet.
Parcè bibit Charinus, & tamen pallet.
Bene concoquit Charinus, & tamen pallet.
Sole utitur Charinus, & tamen pallet.
Tingit cutem Charinus, & tamen pallet.
Cunnum Charinus lingit, & tamen pallet.

De Festo. 78.

Indignas premeret pestis cum tabida fauces,
Inque suos vultus serperet atra lues:
Siccis ipse genis flentes hortatus amicos :
Decrevit Stygios Festus adire lacus.
Nec tamen obscuro pia polluit ora veneno.
Aut torfit lenta tristitia fata famæ.
Sanctam Romana vitam sed morte peregit,
Dimisitque animam nobiliore via.
Hanc mortem fati magni præferre Catonis
Fama potest : hujus Cæsar amicus erat.

Ad Attalum. 79.

Semper agis causas, & res agis, Attale, semper.
 Est, non est, quod agas, Attale, semper agis.
 Si res, & causæ defunt, agis, Attale, mulas.
 Attale, ne quod agas desit, agas animam.

Ad Canum. 80.

Sportula, Cane, tibi suprema nocte petita est.
 Occidit, puto, te, Cane, quod una fuit.

Ad Sosibianum. 81.

E servo scis te genitum, blandeque fateris,
 Cum dicis dominum, Sosibiane, patrem.

De Regulo. 82.

Hæc quæ pulvere dissipata multo
 Longas porticus explicat ruinas,
 En quanto jacet absoluta casus
 Tectis nam modo Regulus sub illis
 Gestatus fuerat, recesseratque
 Victa est pondere cum suo repente;
 Et postquam domino nihil timebat,
 Securo ruit incruenta damno.
 Tantæ, Regule, post metum querelæ,
 Quis curam neget esse te deorum,
 Propter quem fuit innocens ruina?

De Manneja. 83.

Os & labra tibi lingit, Manneja, catellus:
 Non miror, merdas si liber esse cani.

De Quirinali. 84.

Vxorem habendam non putat Quirinalis,
 Cum vult habere filios: & invenit,
 Quo possit istud more, fuit ancillas,
 Domumque & agros implet equitibus vernis.
 Paterfamilias verus est Quirinalis.

De Mario. 85.

Venderet exultos colles cum præco facetus,
 Atque suburbani jugera pulchra soli.
 Errat, ait, si quis Mario putat esse necesse
 Vendere: nil debet; foenerat immo magis.
 Quæ ratio est igitur? servos ubi perdidit omnes,
 Et pecus, & fructus, non amat inde locum.
 Quis faceret pretium, nisi qui sua perdere vellet
 Omnia? sic Mario noxius hæret ager.

*De Novio micropsycho, & sordide
parco. 86.*

Vicinus meus est, manumque tangi
 De nostris Novius potest fenestris,
 Quis non invidet mihi, putetque
 Horis omnibus esse me beatum,
 Iuncto cui liceat frui sodale?
 Tam longe est mihi, quam Terentianus,
 Qui nunc Niliacam regit Syenen.
 Non convivere, nec videre saltem,
 Non audire licet: nec urbe tota
 Quisquam est tam prope, tam proculque nobis.
 Migrandum est mihi longius, vel illi.
 Vicinus Novio, vel inquilinus
 Sit, si quis Novium videre non vult.

Ad Fescenniam. 87.

Næ gravis hesterno fragres, Fescennia, vino,
 Pastillos Cosmi luxuriosa voras.
 Ista linunt dentes jentacula: sed nihil obstat,
 Extremo ructus cum venit à barathro.
 Quid quod olet gravius mistum diapasmate viri
 Atque duplex animæ longius exit odor.
 Notas ergo nimis fraudes, deprensæque furta
 Iam tollas, & sis ebria simpliciter.

*Alcimi pueri epitaphium.
88.*

Alcime, quem raptum domino crescentibus annis
 Lavicana levi cespitè velat humus,

o facetus,
foli.
neceffe
mo magis,
erdidit om
inde locum
perdere velle
ager.

Accipe non Pario nutantia pondera saxo,
Quæ cineri vanus dat ruitura labor;
Sed fragiles buxos, & opacas palmitis umbras,
Quæque virent lachrymis roscida præta meis.
Accipe, care puer, nostri monumenta laboris:
Hic tibi perpetuo temp ore vivet honor.
Cum mihi supremos Lachesis perneverit annos,
Non aliter cineres mando jacere meos.

In Cinnam. 89.

o sordide

Garris in aurem semper omnibus, Cinna:
Garris & illud, teste quod licet turba.
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras:
Cantas in aurem, judicas, taces, clamas.
Adeonè penite sedit hic tibi morbus,
Ut sæpe in aurem, Cinna, Cæsarem laudes?

Ad Bassam tribadem. 90.

ianus,

ulque nobis

lt.

Quod nunquam maribus cinctam te, Bassa, videbā
Quodque tibi moechum fabula nulla dabat;
Omne sed officium circa te semper obibat
Turba tui sexus, non adeunte viro:
Esse videbaris: (fateor) Lucretia nobis;
At tu (pro facinus!) Bassa, futuror eras.
Inter se geminos audes committere cunnos,
Mentiturque virum prodigiosa Venus.
Cōmenta es dignū Thebano ænigmate monstrum,
Hic, ubi vir non est, ut sit adulterium.

7. n. p. 201

Ad Lælium obtrectatorem. 91.

nia, vino,

ihil obstat,

athro.

apafimate v

xit odor.

aque furta

ter.

phium.

escentibus

aus,

Cum tua non edas, carpis mea carmina, Læli:
Carpere vel noli nostra, vel ede tua.

Ad Mamurianum. 92.

Sæpe mihi queritur non ficcis Cestus ocellis,
Tangi se digito, Mamuriane, tuo.
Non opus est digito: totum tibi Ceston habeto;
Si deest nil aliud, Mamuriane, tibi.
Sed si nec focus est, nudi nec sponda grabati,
Nec curtus Chitones Antiopesve calix,
Cerea si pendet lumbis & trita lacerna,
Dimidiasque nates Gallica palla regit.

Pasceris & nigræ solo nidore culinæ,

Et bibis immundam cum cane pronus aquam,
Non culum (neque enim est culus, qui non cacat
olim:)

Sed fodiam digito, qui superest, oculum.

Nec me Zelotypum, nec dixeris esse malignum:

Denique pædica, Mamuriane, satur

Aquini & Fabricii tumulus. 93.

Fabricio junctus fido requiescit Aquinus,

Qui prior Elysiâs gaudet abîsse domos.

Ara duplex primi testatur munera pili:

Inscriptum est, titulo quod brevior legi.

Iunctus uterque sacro laudatæ fœdere vitæ,

Famaque quod raro novit, amicus erat.

Ad Æglen fellatricem. 94.

Cantasti male, dum fututa es, Ægle.

Iam cantas bene: bafianda non es.

Ad Ælium. 95.

Quod clamas semper, quod agentibus obstrepis,

Æli,

Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

In Maernum. 96.

Si non molestum est, teque non piget, Scazon,

Nostro (rogamus) pauca verba Materno

Dicas in aurem, sic, ut audiat solus:

Amator ille tristitiam lacernarum,

Et baticatus atque leucophæatus,

Qui coccinatos non putat viros esse,

Amethystinasque mulierum vocat vestes;

Nativa laudet, habeat & licet semper

Fuscis colores, galbinos habet mores,

Rogabis, unde suspicer virum mollem.

Vna lavamur, adspicit nihil sursum;

Sed spectat oculis devorantibus draucos,

Nec oriosis mentulas videt labris.

Queris, quis hic sit? excidit mihi nomen.

Ad Nævolum, caussidicum. 97.

Cum clamāt omnes, loqueris tu, Nævole, tantum,
Et te patronum, caussidicumque putas.
Hac ratione potest nemo non esse disertus.
Ecce, tacent omnes, Nævole, dic aliquid.

*In Diodorum, ad Flac-
cum. 98.*

Linigat, & pōdagra Diodorus, Flacce, laborat;
Sed nil patrono porrigit: hæc chiragra est,

*Ad Calenum sordidè parcum &
divitem. 99.*

Non plenum modo viciēs habebas;
Sed tam prodigus, atque liberalis,
Et tam lautus eras, Calene, ut omnes
Optarent tibi centies amici.
Audit vota Deus, precesque nostras;
Atque intra, puto, septimas Kalendas
Mortes hoc tibi quattuor dederunt.
At tu sic quasi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abisti
In tantam miser esuritionem,
Ut convivium sumtuosiora,
Toto quæ semel apparas in anno,
Nigræ sordibus explices moneræ:
Et septem veteres tui sodales
Constemus tibi plumbea felibrā.
Quod dignum meritis precemur istis?
Optemus tibi millies, Calene?
Hoc si contigerit, fame peribis.

De Afra vetula. 100.

Mammas atque tatas habet Afra, sed ipsa tatarum
Dici & mammarum maxima mamma potest.

De Demetrio liberto suo. 101.

Illa manus quondam studiorum fida meorum,
Et felix domino, notaque Cæsaribus,
Destituit

Destituit primos viridis Demetrius annos:

Quarta tribus lustris addita messis erat.

Ne tamen ad Stygias famulus descenderet umbras

Vreret implicitum cum scelerata lues,

Cavimus; & domini jus omne remisimus ægro.

Munere dignus erat convaluisse meo.

Sensit deficiens sua præmia, inæque patronum

Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

*Ad Lycorim, de Venere ejus minus
venusta. 102.*

Qui pinxit Venerem tuam, Lycori,

Blanditus, puto, pictor est Minervæ.

In Scævola. 103.

Si dederint superi decies mihi millia centum;

Dicebas nondum Scævola justus eques:

Qualiter, ô, vivam, quam largè, quamq; beate!

Riserunt, faciles & tribuere dei.

Sordidior multo post hoc toga; pænula pejor;

Calceus est farta terque quaterque cute.

Deque decem plures semper servantur olivæ;

Explicat & coenas unica mensa duas.

Et Vejentani bibitur fex crassa rubelli;

Asse cicer tepidum constat, & asse Venus.

In jus, ô fallax atque inficiator, eamus:

Aut vive, aut decies, Scævola, redde deis.

*De leonum & leporum spectacu-
culo. 104.*

Picto quod juga delicata collo

Pardus sustinet; improbæque tigres

Indulgent patientiam flagello;

Mordent aurea quod lupata cervi;

Quod freno Libyci domantur urfi;

Et quantum Calydon tulisse fertur,

Paret purpureis aper capistris;

Turpes effeda quod trahunt bifontes;

Et molles dare julia quod choreas

Nigro bellua nil negat magistro;

Quis spectacula non putet deorum?

Hæc transit tamen, ut minora, quisquis

Venatus humiles videt leonum,

EPIGRAMM. LIB. IV.

48

Quos velox leporum timor fatigat,
 Dimittunt; repetunt, amantque captos,
 Et securior est in ore præda;
 Laxos cui dare perviosque rictus
 Gaudent, & timidos tenere dentes;
 Mollem frangere dum pudet rapinam,
 Stratis cum modo venerint juvençis.
 Hæc clementia non paratur arte,
 Sed norunt cui serviant leones.

Ad Q. Ovidium. 105.

In Nomentanis, Ovidi, quod nascitur agris,
 Accepit quoties tempora longa merum;
 Exuit annosa mores nomenque senecta,
 Et, quidquid voluit, testa vocatur anus.

Ad Rufum. 106.

Interponis aquam subinde, Rufe,
 Et, si cogeris à sodale, raram
 Diluti bibis unciam Falerni.
 Numquid pollicita est tibi beatam
 Noctem Nævia, sobriasque mavis
 Certæ nequitias fututionis?
 Suspiras, retices, gemis: negavit.
 Crebros ergo bibas licet trientes,
 Et durum jugules mero dolorem.
 Quid parcis tibi, Rufe? dormiendum est.

Ad Lucium Iulium. 107.

Sæpe mihi dicis, Luci carissime Iuli,
 Scribe aliquid magnum: desidiosus homo es.
 Otia da nobis; sed qualia fecerat olim
 Mæcenas Flacco, Virgilioque suo.
 Condere victuras tentem per secula chartas,
 Et nomen flammis eripuisse meum.
 In steriles campos nolunt juga ferre juvençis:
 Pingue solum lassat, sed juvat ipse labor.

Ad Gallum. 108.

Est tibi (sitq; precor, multos crescatq; per annos)
 Pulchra quidem, verum Transiberina domus.

At mea Vipfanas fpectant coenacula laurus :
 Factus in hac ego fum jam regione fenex :
 Migrandum eft, ut mane domi te, Galle, falutem :
 Es tanti, vel fi longius illa foret.
 Sed tibi non multum eft, unum fi præfto rogatum;
 Multum eft, hunc unum fi mihi, Galle, nego.
 Ipfe falutabo decima te fæpius hora :
 Mane tibi pro me dicer avere liber.

De Ifsa, catella Publii. 109.

Ifsa eft paffere nequior Catulli.
 Ifsa eft purior osculo columbæ.
 Ifsa eft blandior omnibus puellis.
 Ifsa eft carior Indicis lapillis.
 Ifsa eft deliciæ catella Publii.
 Hanc tu, fi queritur, loqui putabis.
 Sentis triftitiamque, gaudiumque.
 Collo nixa cubat, capitque fomnos
 Vt fufpiria nulla fentiantur :
 Et defiderio coacta ventris,
 Gutta pallia non fefellit ulla ;
 Sed blando pede fufcitât, toroque
 Deponi monet, & rogat levâri.
 Caftæ tantus ineft pudor catellæ,
 Ignorat Venerem ; nec invenimus
 Dignum tam tenera virum puella.
 Hanc ne lux rapiat fuprema toram,
 Picta Publius exprimit tabella.
 In qua tam fimilem videbis Ifsam,
 Vt fit tam fimilis fibi nec Ifsa.
 Ifsam denique pone cum tabella,
 Aut utramque putabis eſſe veram,
 Aut utramque putabis eſſe pictam.

Ad Velocem. 110.

Scribere me quereris, Velox epigrammata longa.
 Ipſe nihil ſcribis : tu breviora facis.

Ad Regulum. 111.

Cum tibi fit Sophiæ par cura & fama laborum.
 Ingenio pietas nec minor ipſa ſuo.

Ignorat

Ignorat meritis dare munera, qui tibi librum,
Et qui miratur, Regule, thura dari.

In Priscum. 112.

Cum te non nossẽm, dominum regemque voca-
bam ;

Cum bene te novi, jam mihi Priscus eris.

109.

*Ad Lectorem, ubi juvenilia sua venalia
sint. 113.*

Quæcunque lusi juvenis & puer quondam,
Apinasque nostras, quas nec ipse jam novi ;

Male collocare si bonas voles horas,

Et invidabis otio tuo, lector ;

A Valeriano Pollio petes Quinto,

Per quem perire non licet meis nugis.

*Antulla Telesphori Fanni filia, Epita-
phium, in confinio villa Fau-
stini. 114.*

Hos tibi vicinos, Faustine, Telesphorus hortos

Fænius, & breve rus, adaque prata tener ;

Condidit hic natæ cineres, nomenque sacrauit,

Quod legis Antullæ, dignior ipse legi ;

Et Stygiæ æquum fuerat pater isset ut umbras :

Quod quia non licuit ; vivat, ut ossa colat.

Aliud Antulla Epitaphium. 115.

Hoc nemus æterno cinerum sacrauit honori

Fænius, & culti jugera pauca soli.

Hoc regitur cito rapta suis Antulla sepulchro ;

Hoc erit Antullæ mistus uterque parens.

Si cupit hunc aliquis, moneo, ne speret agellum :

Perpetuo dominis serviet iste suis.

In Procillum. 116.

Quædam me cupit (invidè) Procille,

Loro candidior puella cycno,

Argento, nive, lilio, ligustro :

Sed quandam volo nocte nigriorem,

Forinica, pice, gracculo, cicada.

Iam suspendia sæva cogitabas :

Si novi bene te , Procille ; vives ,

In Luperum. 107.

Occurris quoties , Luperce , nobis ,
 Vis mittam puerum , subinde dicis ,
 Cui tradas Epigrammaton libellum ,
 Lectum quem tibi protinus remittam ?
 Non est , quod puerum , Luperce vexes :
 Longum est si velit ad Pirum venire ,
 Et scalis habito tribus , sed altis .
 Quod quæris , propius peras licebit ,
 Argi nempe soles subire letum :
 Contra Cæsaris est forum taberna
 Scriptis postibus hinc & inde totis ,
 Omnes ut cito perlegas Poëtas :
 Illinc me pete , nec roges Atreæ ,
 (Hoc nomen dominus gerit tabernæ :)
 De primo dabit alterove nido
 Rasum pumice , purpuraque cultum
 Denariis tibi quinque Martialem .
 Tanti non es , ais ? sapias , Luperce .

Ad Cæcilianum. 108.

Cui legisse satis non est epigrammata centum ,
 Nil illi satis est , Cæciliane , mali ,

M. VAL.

M. VAL.

MARTIALIS

Epigrammatum

LIBER II.

Ad Decianum epistola.

QUID nobis, inquis, cum epistola? Parumne tibi
præstamus, si legimus epigrammata? Quid
hic porro dignum es, quod non possis versibus
dicere? Video, quare Tragoedi epistolam accipiant,
quibus pro se loqui non licet. Epigrammata cunione
non egent, & contenta sunt sua, id est, mala lingua.
In quacunque pagina visum est, epistolam faciunt.
Noli, vogo, si tibi videatur, rem facere ridiculam, &
in toga saltantem inducere personam. Denique vi-
deris, an te delectet contra reclarium ferula. Ego
inier illos sedeo qui prociis reclamant. Puto, me
hercule, Deciane, verum dicis. Quid, si scias, cum
qua & quam longa epistola negotium fueris habitu-
rus? Itaque quod exis, fiat. Debebum tibi, si qui
in hunc librum inciderint, quod ad primam paginam
non lapsi perveniant.

Ad librum suum. I.

Ter centena quidem poteras epigrammata ferre;

Sed quis te ferret, perlegeretve, liber?

At nunc succincti quæ sint bona disce libelli;

Hoc primum est, brevior quod mihi charta perit,

Deinde, quod hæc una peragit librarius hora,

Nec tantum nugis serviet iste mets.

Tertia res hæc est, quod si cui forte legeris,

Sis licet usque malus, non odiosus eris.

Te conviva leget misto quincunce; sed ante

Incipiat positus quam tepuisse calix.

Esse tibi tanta cautus brevitate videris?

Hei mihi! quam multis sic quoque longus eris!

Ad

Ad Germanicum Casarem. 2.

Creta dedit magnū , majus dedit Africa nomen
 Scipio quod victor , quodque Metellus habet.
 Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
 Et puer hoc dignus nomine, Cæsar, eras.
 Frater Idamæos inuicit cum patre triumphos:
 Quæ datur ex Cattis laurea, tota tua est.

Ad Sextum. 3.

Sexte, nihil debes, nil debes Sexte; fatemur;
 Debet enim; si quis solvere, Sexte, potest.

In Ammianum. 4.

O quam blandus es, Ammiane, matri!
 Quam blanda est tibi mater, Ammiane!
 Fratrem te vocat, & soror vocatur.
 Cur vos nomina nequiora tangunt?
 Quare non iuvat hoc, quod estis, esse?
 Lufum creditis hoc, jocumque? non est.
 Matrem, quæ cupit esse se sororem,
 Nec matrem iuvat esse, nec sororent.

Ad Decianum. 5.

Ne valeam si non totis, Deciane, diebus,
 Et tecum totis noctibus esse velim.
 Sed duo sunt, quæ nos distinguant, millia passum:
 Quattuor hæc fiunt, cum rediturus eam.
 Sæpe domi non es; cum sis quoq; sæpe, negaris:
 Vel tantum caussis, vel tibi sæpe vacas.
 Te tamen ut videam, duo millia non piger ire;
 Ut te non videam, quattuor ire piger.

Ad Severum. 6.

Tunc, edere me jube libellos:
 Lectis vix tibi paginis duabus,
 Spectas lætæroxum Severæ,
 Et longas trahis oscitationes.
 Hæc sunt, quæ relegente me solebas:
 Raptim scribere, sed Vitellianis.

æc sunt singula, quæ sinu ferebas
 ex convivia cuncta, per theatra.
 æc sunt, aut meliora, si qua nescis.
 Quid prodest mihi tam macer libellus,
 nullo crassior ut sit umbilico,
 totus triduo tibi legatur?
 Numquam deliciæ supiniore.
 assus tam cito deficiis viator,
 cum currere debeas Bovillas,
 iterjungere quæris ad Camenas?
 nunc, edere me jube libellos.

In Attalum. 7.

declamas bellè, causas agis, Attale, bellè.
 Historias bellas, carmina bella facis.
 componis bellè mimos, epigrammata bellè,
 Bellus grammaticus, bellus es ætrogus.
 it bellè cantas, & saltas, Attale, bellè.
 Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.
 Nil bene cum facias, facis attamen omnia bellè,
 Vis dicam quid sis? magnus es ardelio.

Ad lectorem. 8.

Si qua videbuntur chartis tibi, lector, in istis,
 Sive obscura nimis, sive Latina parum;
 Non meus est error: nocuit librarius illis,
 Dum properat versus annumerare tibi.
 Quod si non illum, sed me peccasse putabis;
 Tunc ego te credam cordis habere nihil.
 Ita tamen mala sunt. (quasi nos manifesta nege-
 mus)
 Hæc mala sunt: sed tu non meliora facis.

De Nævia. 9.

scripsi, rescripsit nil Nævia. non dabit ergo.
 Sed puto, quod scripsi, legerat. ergo dabit.

In Posthumum. 10.

asias dimidio quod das mihi, Posthume, labro,
 Laudo: licet demas hinc quoque dimidium.
 is dare majus adhuc, & inenarrabile munus?
 Hoc tibi habe totum, Posthume, dimidium.

Ad

Ad Rufum, de Selio cœnipeta. II.

Quod fronte Selium nubila vides, Rufe,
 Quod ambulator porticum terit serus;
 Lugubre quiddam quod tacet piger vultus;
 Quod pæne terram tangit indecens nasus;
 Et dextra pectus pulsas, & comam vellis;
 Non ille amici fata luget, aut fratris:
 Vterque natus vivit, & precor vivat.
 Salva est & uxor, sarcinæque, servique:
 Nihil colonus, villicusque decoxit.
 Moeroris igitur causa quæ? domi coenat.

In Posthumum. 12.

Esse quid hoc dicā, quod olent tua basia myrrham
 Quodque tibi est nunquam non alienus odor?
 Hoc mihi suspectum est, quod oles bene, Posthu-
 me, semper.
 Posthume, non bene olet, qui bene semper olet,

Ad Sextum. 13.

Et iudex petit, & petit patronus.
 Solvas cenfeo, Sexte, creditori.

De Selio (de quo ep. xi.) 14.

Nil intentatum Selius, nil linquit inausum,
 Coenandum quoties jam videt esse domi.
 Currit ad Europen, & te, Paulline, tuosque
 Laudat Achilleos, sed sine fine, pedes.
 Si nihil Europe fecit, tum Septa petuntur,
 Si quid Phyllirides præstet, & Æsonides.
 Hic quoque deceptus, Memphitica templa fre-
 quentat,
 Affidet & cathedris mœsta juvenca tuis.
 Inde petit centum pendentia recta columnis;
 Illinc Pompeji dona, nemusque duplex.
 Nec Fortunati spernit, nec balnea Fausti;
 Nec Grylli tenebras, Æoliamque Lupi:
 Nam thermis iterum cunctis iterumq; lavatur:
 Omnia cum fecit, sed renuente deo,
 Lotus ad Europes tepidæ buxeta recurrit,
 Si quis ibi serum carpat amicus iter.

per te, perque tuam, vector lascive, puellam,
Ad coenam Selium tu, rogo, Taure, voca.

In Hermum. 15.

Quod nulli calicem tuum propinas,
Humanè facis, Hermè, non superbè.

In Zoilum. 16.

Zoilus ægrotat, faciunt hanc stragula febrem:
Si fuerit sanus, coccina quid facient?
Quid thorus à Nilo, quid Sidone tinctus olenti?
Ostendit stultas quid nisi morbus opes?
Quid tibi cū medicis? dimitte Machaonas omneis.
Vis fieri sanus? stragula fume mea.

Ad Ammianum. 17.

Tonstrix Suburæ faucibus sedet primis,
Cruenta pendent qua flagella tortorum
Argique letum multus obsider futor.
Sed ista tonstrix, Ammiane, non tonder.
Non tonder, inquis? ergo quid facit? radit.

In Maximum. 18.

Capto tuam, pudet heu, sed capto, Maxime, coenā:
Tu captas aliam. jam sumus ergo pares:
Mane salutatum venio: tu diceris isse
Ante salutatum, jam sumus ergo pares.
Sum comes ipse tuus, tumidiq; anteambulo regis:
Tu comes alterius, jam sumus ergo pares.
Esse sat est servum: jam nolo vicarius esse.
Qui rex est, regem, Maxime, non habeat.

Ad Zoilum. 19.

Felicem fieri credis me, Zoile, coena:
Felicem coena, Zoile? deinde tua?
Debet Aricino conviva recumbere clivb,
Quem tua felicem, Zoile, coenā facit.

De Paullo. 20.

Carmina Paulus emit. recitat sua carmina Paul-
lus.
Nani quod emas, possis dicere jure tuum:

In Posthumum. 21.

Basia das aliis; aliis das, Posthumè, dextranè.
Dicis, urum mavis? elige: malo manum.

De eodem. 22.

Quid mihi vobiscum est, ô Phœbè, novemq; fo-
Ecce nocet vati Musa jocosa suo. (rores?)
Dimidio nobis dare Posthumus ante solebat.
Basia; nunc labro cœpit utroque dare.

In Eundem. 23.

Non dicam, licet usque me rogetis,
Quis sit Posthumus in meo libello:
Non dicam, quid enim mihi necesse est.
Has offendere basiationes,
Quæ se tam bene vindicare possunt?

Ad Candidum. 24.

Si det iniqua tibi tristem Fortuna reatum;
Squallidus hærebo, pallidiorque reo.
Si jubeat patria damnatum excedere terra;
Per freta, per scopulos exulis ibo comes.
Dat tibi divitias. ecquid sunt ista duorum?
Das partem? multum est; Candide, des aliquid.
Mecum eris ergo miser. quod si Deus ore sereno
Annuerit; felix, Candide, solus eris.

Ad Gallam. 25.

Das nunquam, semper promittis, Galla, roganti:
Si semper fallis; jam rogo, Galla, nega.

De Nævia, ad Bithynicum. 26.

Quod querulum spirat, quod acerbū Nævia tussit,
Inque tuos mittit sputa subinde sinus:
Iam te rem factam, Bithynice, credis habere?
Erras: blanditur Nævia, non moritur.

De Selio cenipeta. 27.

Laudantem Selium, cenæ cum retia tendit,
Accipe five legas, five patronus agas,
Effecte! graviter! cito! nequiter! euge! beatè!
Hoc volui! facta est jam tibi cena, tace.

. 21.

tume, dextram
nalo manum.. 2.
pe, novem
suo. (10
nte solebat
que dare.. 3.
ris,
lo:
esse est.

mr?

. 24.

reatum?
ue reo.
ere terra;
ibo comes.
duorum?
ide, des aliq
eus ore ser
eris.alla, roganti
la, nega.

m. 26.

Nævia tu
finus:
s habere?
ritur.

7.

tendit,
is,
el beat
tace.*In Sextillum. 28.*

ideto multum, qui te, Sextille, cinædum
Dixerit, & digitum porrigito medium.
ed nec pædico es, nec tu, Sextille, fututor:
Calda Vetustillæ nec tibi bucca placet.
x istis nihil es, fateor: Sextille: quid ergo es?
Nescio: sed tu scis res superesse duas.

*In stellionem quendam, ad**Rufum. 29.*

tuse vides illum subsellia prima terentem,
Cujus & hinc lucet sardonychata manus:
Quæque Tyron toties epotavere lacernæ,
Et toga non tactas vincere iussa nives.
Cujus olet toto pinguis coma Marcellano,
Et splendent vulso brachia trita pilo.
Non hesternæ sedet lunata lingua planta;
Coccina non læsum pingit aluta pedem;
Et numerosa linunt stellantem splenia frontem:
Ignoras quis sit? splenia tolle, leges.

In Cajum. 30.

Mutua viginti sestertia forte rogabam;
Quæ vel donanti non grave munus erat.
Quippe rogabatur fidusque vetusque sodalis,
Et cujus laxas arca flagellat opes.
Is mihi, dives eris, si causas egeris, inquit.
Quod peto da, Cai, non peto consilium.

*Ad Marianum, de Chrestil-**la. 31.*

Sæpe ego Chrestillâ futui: det quam bene, quæris?
Supra quod fieri nil, Mariane, potest.

In Ponticum. 32.

Lis mihi cum Balbo est; tu Balbū offendere nō vis.
Pontice: cū Licino est; hic quoq; magnus homo.
Vexat sæpe meum Patrobas confinis agellum; (est.
Contra libertum Cæsaris ire times.
Abnegat, & retinet nostrum Laronia servum;
Respondes: orba est, dives, anus, vidua.
Non bene, crede mihi, servo servitur amico:
Sit liber, dominus qui volet esse meus.

In Philanum. 33.

Cur non basio te, Philani? calva es.
 Cur non basio te, Philani? rufa es.
 Cur non basio te, Philani? lusca es.
 Te qui basiat, hic Philani, fellat.

In Gallam. 34.

Tam placeat Phileros tota tibi dote redemptus,
 Tres pateris natos, Galla, perire fame.
 Præstatur cano tanta indulgentia cunno,
 Quem nec casta potest jam decuisse Venus.
 Perperuam faciant Dî te Philerotis amicum.
 O mater, quæ nec Ponria deterior.

Ad Phœbum. 35.

Cum sint crura tibi simulent quæ cornua lunæ,
 In rhytio poteras, Phœbe, lavare pedes.

Ad Pannicum. 36.

Flectere te nolim, sed nec turbare capillos.
 Splendida sit nolo, fordida nolo cutis.
 Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum.
 Nolo virum nimium, Pannice; nolo parum.
 Sunt tibi crura pilis, & sunt tibi pectora setis
 Horrida; sed mens est, Pannice, vulsa tibi.

In Cæcilianum. 37.

Quidquid ponitur hinc & inde verris
 Mammas suminis, imbricemque porci,
 Communemque duobus attagenam,
 Mullum dimidium, lupumque totum,
 Murenæque latus, femurque pulli,
 Stillantemque alica sua palumbum.
 Hæc cum condita sunt madente mappa
 Traduntur puero domum ferenda.
 Nos accumbimus otiosa turba.
 Vllus si pudor est, repone coenam:
 Cras te, Cæciliane, non vocavi.

In Linum. 38.

Quid mihi reddat ager, queris, Line, Nomentanus?
 Hoc mihi reddit ager: te, Line, non video.

*Quæ vestis mæcha conve-
niat. 39.*

Joccina famosæ donas & ianthina moechæ.
Vis dare, quæ meruit munera? mitte togam.

In Tongilium. 40.

Vri Tongilius male dicitur hemitritæo.
Novi hominis mores : esurit atque fitit.
Subdola tenduntur crassis modo retia turdis:
Hæmus & in mullum mittitur atque lupam.
Cæcuba faccentur, quæque annus coxit Opimû;
Condantur parco fusca Falerna vitro.
Omnes Tongilium medici jussere lavari:
O stulti, febrem creditis esse? gula est.

*Ad Maximinam, puellam eden-
tulam. 41.*

Ride, si sapis, ô puella ride,
Peligmus, puto, dixerat Poëta:
Sed non dixerat omnibus puellis.
Verum ut dixerit omnibus puellis,
Non dixit tibi; tu puella non es:
Nam tres sunt tibi, Maximina, dentes,
Sed plane piceique, buxeique.
Quare si speculo mihi que credis,
Debes non aliter timere risum,
Quam ventum vatius, manumve lippus;
Quam cretata timet Fabulla nimbum:
Cerussata timet Sabella solem.
Vultus induito magis severos,
Quam conjux Priami, nurusque major.
Mimos ridiculi Philistionis,
Et convivia nequiora vita;
Et quidquid lepida procacitate
Laxat perspicuo labella risu.
Te mœstæ decet affidere matri,
Lugentique virum, piûmque fratrem;
Et tantum tragicis vacare Musis.
At tu, judicium secuta nostrum,
Plora, si sapis, ô puella, plora.

In Zoilum. 42.

Zoile, quid solum subluto podice perdis?
Spurcius ut fiat, Zoile, merge caput.

In Candidum. 43.

Κεῖνὰ φίλων hæc sunt, hæc sunt tua, Cādide, κοινὰ
Quæ tu magniloquus nocte dieque sonas?
Te Lacedæmonio velat toga lota Galeo,
Vel quam seposito de grege Parina dedit:
At me quæ passa est furiosi cornua tauri,
Noluerit dici quam pila prima suam.
Misit Agnorea Cadmi tibi terra lacernas:
Non vendes nummis coccina nostra tribus.
Tu Libycos Indis suspendis dentibus orbes:
Fulcitur testa fagina mensa mihi.
Immodici tibi flava tegunt chrysendeta nulli:
Concolor in nostra, caminare, lance rubes.
Grex tuus Iliaco poterat certare cinædo:
At mihi succurrit pro Ganymede manus.
Ex opibus tantis veteri fidoque sodali
Das nihil, & dicis, Candide, κοινὰ φίλων.

In Sextum fœneratorem. 44.

Emi seu puerum, togamve pexam,
Seu tres, ut puta, quattuorve libras:
Sextus protinus ille fœnerator,
Quem nostis veterem meum sodalem,
Ne quid forte petam, timet, cavetque;
Et secum, sed ut audiam, susurrat:
Septem millia debeo Secundo;
Phoebo quattuor; undecim Philetō;
Et quadrans mihi nullus est in arca:
O grande ingenium mei sodalis!
Durum est, Sexte, negare, cum rogaris:
Quanto durius, ante quam rogeris!

Ad Glyptum. 45.

Quæ tibi non stabat, præcisa est mentula, Clypte,
Demens cum ferro quid tibi? Gallus eras.

Ad Nevolum. 46.

Florida per varios ut pingitur Hybla colores,
Cum breve Sicanizæ ver populantur apes;

Sic tua suppositis pellucēt præla lacernis :
 Sic micat innumeris arcula synthefibus:
 Arque unam vestire tribum tua candida possunt,
 Appula non uno quæ grege terra tulit:
 Tu spectas hyemem succincti lentus amici,
 (Pro scelus !) & lateris frigora trita mei.
 Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus,
 (Quid renuis ?) non te, Nævole, sed tineas?

Ad Gallum. 47.

Subdola famosæ, moneo, fuge retia mœchæ,
 Lævior ô conchis, Galle, Cytheriacis.
 Confides natibus? non est pædico maritus.
 Quæ faciat duo sunt: irrumat, aut futuit.

Ad Rufum. 48.

Cauponem, saniumque, balneumque,
 Tonforem, tabulamque, calculosque,
 Et paucos, sed ut eligam, libellos :
 Vnum non nimium rudem sodalem,
 Et grandem puerum, diuque lævem ;
 Et caram puero meo puellam :
 Hæc præsta mihi, Rufe, vel Butuntis ;
 Et therimas tibi habe Neronianas :

De Thelesina. 49.

Vxorem nolo Thelesinam ducere. quare ?
 Mœcha est. sed pueris dat Thelesina. volo.

In Lesbiam. 50.

Quod fellas, & aquam potas; nil, Lesbia, peccas.
 Qua tibi parte opus est, Lesbia, sumis aquam.

In Hyllum cinædum. 51.

Vnus sæpe tibi tota denarius arca
 Cum sit, & hic culo tritior, Hylle, tuo:
 Non ramen hunc pistor, non auferet hunc tibi
 caupo :
 Sed si quis nimio pene superbus erit.
 Infelix venter spectat convivia culi,
 Et semper miser hic esurit, ille vorat.

De Dasio balneatore. 52.

Novit loruras Dasius numerare: poposcit
Mammosam Spatalen pro tribus; illa dedit.

Ad Maximum. 53.

Vis fieri liber? mentiris, Maxime; non vis:
Sed fieri si vis, hac ratione potes.
Liber eris, cenare foris si, Maxime, noles:
Vejentana tuam si domat uva sitim:
Si ridere potes miseri chryseideta Cinnæ:
Contentus nostra si potes esse toga:
Si plebeja Venus gemino tibi vincitur asse:
Si tua non rectus recta subire potes.
Hæc tibi si vis est, si mentis tanta potestas,
Liberior Partho vivere rege potes.

In Linum cinadum. 54.

Quid de te, Line, suspicetur uxor,
Et qua parre velit pudiciorem,
Certis indicis satis probavit;
Custodem tibi quæ dedit spadonem.
Nil nasutius hac maligniusque est.

Ad Sextum. 55.

Vis te, Sexte, coli: volebam amare.
Parendum est tibi; quod jubes, coleris.
Sed si te colo, Sexte, non amabo.

Ad Gallum, de ejus uxore. 56.

Gentibus in Libycis uxor tua, Galle, notatur
Immodicæ foedo crimine avaritiæ.
Sed mera narrantur mendacia: non solet illa
Accipere omnino, quid solet ergo dare.

De micropsycho divite. 57.

Hic, quem, videtis gressibus vagis lentum,
Amethystinatus media qui secat septa;
Quem non lacernis Publius meus vincit,
Non ipse Codrus Alpha pænulatorum:
Quem grex togatus sequitur, & capillatus,
Recensque sella linteisque lorisque:
Oppigneravit Claudii modo ad mensam
Vix octo nummis annulum, unde cenaret.

In Zoilum. 58.

Texatus pulchre rides mea, Zoile, trita.
Sunt hæc trita quidem, Zoile; sed mea sunt.

De cenatione Caesaris, quæ appellatur Mica. 59.

Mica vocor. quid sim, cernis: cenatio parva.
Ex me Cæsareum prospicis, ecce, tholum.
Frangere toros; pete vina; rosas cape; tingere nardos.
Ipse jubet mortis denemuisse Deus.

Ad Hylum. 60.

Vxorem armati furuis, puer Hylle, tribuni,
Supplicium tantum dum puerile times.
Væ tibi, dum ludis, castrabere. jam mihi dices,
Non licet hoc. quid, tu quod facis, Hylle, licet?

In fellatorem mala lingua. 61.

Cum tibi vernarent dubia lanugine malæ,
Lambebat medios improba lingua viros.
Postquam triste caput sœtidia vespillonum,
Et miseri meruit tædia carnificis:
Vteris ore aliter, nimiaque ærugine captus,
Adlatras nomen quod tibi cunque datum est.
Hæreat inguinibus potius tua noxia lingua:
Nam cum fellaret, purior illa fuit.

Ad Labienum. 62.

Quod pectus, quod crura tibi, quod brachia vellis,
Quod cincta est brevibus mentula ronsa pilis:
Hoc præstas, Labiene, tuæ (quis nescit?) amicæ,
Cui præstas culum, quem, Labiene, pilas?

Ad Milichum. 63.

Sola tibi fuerant sestertia, Miliche, centum,
Quæ tulit è sacra Leda redempta via.
Miliche, luxuria est, si tanti dives amares.
Non amo, jam dices: hæc imago luxuria est.

In Laurum. 64.

Dū modo caussidicū, dum te modo rhetora fingis,
Et non decernis, Laure, quid esse velis;
Peleos, & Priami transti vel Nestoris annos:
Et fuerat serum jam tibi, desinere.

Incipe, tres uno perierunt rhetores anno,
 Si quid habes animi, si quid in arte vales:
 Si schola damniatur; fora litibus omnia ferunt:
 Ipse potest fieri Marfyæ caussidicus.
 Eja æge, rumpe moras; quo te spectabimus usque?
 Dum, quid sis, dubitas, jam potes esse nihil.

In Salejanum. 65.

Cur tristitiorem cernimus Salejanum?
 At causa levis est? extuli, inquis, uxorem,
 O grande fati crimen! ô gravem casum!
 Illa illa dives mortua est Secundilla,
 Centena decies quæ tibi dedit dotis?
 Nollem accidisset hoc tibi, Salejane,

In Lalagen. 66.

Vnus de toto peccaverat orbe comarum
 Annulus, incerta non bene fixus acu.
 Hoc facinus Lalage speculo, quo viderat, ulta est;
 Et cecidit sectis ista Plecusa comis,
 Define jam, Lalage, tristes ornare capillos,
 Tangat & insanum nulla puella caput.
 Hoc salamandra noter, vel sæva novacula nudet,
 Ut digna speculo fiat imago tuo.

Ad Posthumum. 67.

Occurris quocunque loco mihi, Posthume, clamas
 Protinus, & prima est hæc tua vox, Quid agis?
 Hoc, si me decies una conveneris hora,
 Dicis, habes, puro, tu, Posthume, nil quod agas.

Ad Olum. 68.

Quod te nomine jam tuo saluto,
 Quem regem & dominum prius vocabam,
 Ne me dixeris esse contumacem:
 Totis pileæ sarcinis redemi.
 Reges & dominos habere debet,
 Qui se non habet, atque concupiscit
 Quod reges dominique concupiscunt.
 Servum si potes, Ole, non habere;
 At regem potes, Ole, non habere.

Ad Classicum canipetam. 69.

Invitum cenare foris te, Classicæ, dicis.
 Si non mentiris, Classicæ; dispeream.
 Ipse quoque ad cenam gaudebat Apicius ire;
 Cum cenaret, erat tritior ille, domi.
 Si tamen invitus vadis, cur, Classicæ, vadis?
 Cogor, ais: verum est; cogitur & Seliu.
 En rogat ad cenam Melior te, Classicæ, rectam.
 Grandia verba ubi sunt? si vir es, ecce, nega.

In Cotilum. 70.

Non vis in folio prius lavari
 Quemquam, Cotile: causa quæ, nisi hæc, est?
 Undis ne fovearis irrumatis.
 Primus te licet abluas, necesse est,
 Ante hic mentula, quam caput, lavetur.

Ad Cæcilianum. 71.

Candidius nihil est te, Cæciliæ, (notavi,)
 Si quando ex nostris disticha pauca legis,
 Protinus aut Marci recitas, aut scripta Catulli.
 Hæc mihi das, tanquam deteriora legas.
 Ut collata magis placeant mea? credimus illud.
 Malo tamen recites, Cæciliæ, tua.

Ad Posthumum. 72.

Hæsterna factum narratur, Posthume, cena.
 Quod nollem: quis enim talia facta probet?
 Os tibi percisum, quanto non ipse Latinus
 Vilia Panniculi percutit ora sono:
 Quodque magis mirum est, auctorem criminis
 hujus
 Cæcilium tota rumor in urbe sonat.
 Esse negas factum. vis hoc me credere? credo.
 Quid quod habet testes, Posthume, Cæcilius.

In Lyrim. 73.

Quid faciat, vult scire Lyris. quid? sobria fellat.

De Saufejo, ad Maternum. 74.

Cinctum togatis post & ante Saufejum,
 Quanta reduci Regulus solet turba,

60 M. VAL. MARTIALIS
Ad alta tonsum templa cum reum misit,
Materne, cernis? invidere nolito;
Comitatus iste sit, precor, tuus nunquam.
Hos illi amicos, & greges togatorum,
Fusciculus præstat, & Faventinus.

De Leone. 75.

Verbera securi solitus leo ferre magistri,
Insertaque pati blandus in ora manum,
Dedidicit pacem subito feritate reversa,
Quanta nec in Libycis debuit esse jugis.
Nam duo de tenera puerilia corpora turba,
Sanguineam rastris quæ renovabat humum,
Sævus & infelix furiali dente peremit.
Martia non vidit majus arena nefas.
Exclamare libet: crudelis, perfide, prædo,
A nostra pueris parcere disce lupa.

De Mario. 76.

Argenti libras Marius tibi quinque reliquit:
Cui nihil ipse dabas, is tibi verba dedit.

Ad Cosconium. 77.

Cosconi, qui longa putas epigrammata nostra,
Vtilis ungendis axibus esse potes.
Hac tu credideris longum ratione colossum,
Et puerum Bruti dixeris esse brevem.
Disce, quod ignoras: Marfi, doctique Pedonis
Sæpe duplex unum pagina tractat opus.
Non sunt longa, quibus nihil est quod demere possis.
Sed tu, Cosconi, disticha longa facis.

Ad Cæcilianum. 78.

Æstivo serves ubi piscem tempore, quæris?
In thermis serva, Cæciliane, tuis.

Ad Nasicam. 79.

Invitas tunc me, cum scis, Nasica, vocasse;
Excusatum habeas me; rogo: ceno domi.

De Fannio. 80.

Hostem cum fugeret, se Fannius ipse peremit.
Hic (rogo) non furor est, ne moriari, mori?

Ad Zoilum. 81.

axior hexaphoris tua fit lectica licebit.
Dum tamen hæc tua sit, Zoile, sandapila.

Ad Ponticum. 82.

bscissa servum quid fingis, Pontice, lingua?
Nescis tu populum, quod tacet ille, loqui?

De mæchi poena. 83.

cedasti miserum, marite, mœchum:
se, qui fuerant prius, requirunt
runci naribus, auribusque vultus.
credis te satis esse vindicatum?
Erras. iste potest & irrumare.

De Sertorio ad Rufum. 84.

collis erat, facilisque viris Pœantrius heros:
Vulnera sic Paridis dicitur ulta Venus.
Cur lingat cunnum Siculus Sertorius, hoc est:
Ex hoc occisus, Rufe, videtur Eryx.

Ad amicum de præposteris donis. 85.

Vimine clausa levi niveæ custodia coctæ,
Hæc tibi Saturni tempore munus erit.
Dona quod æstatis nisi tibi mense Decembri,
Si quereris, rasam tu mihi mitte rogam.

Ad Clasicum. 86.

Quod nec carmine glorior supino,
Nec retro lege Soraden cinædum;
Nusquam Græcula quodd recantat Echo;
Nec dicat mihi luculentus Attis
Mollem debilitate Galliambon:
Non sum, Claffice, tam malus poëta.
Quid si per graciles vias petauri
Invitum jubeas subire Ladam?
Turpe est difficiles habere nugas,
Et stultus labor est ineptiarum.
Scribat carmina circulis Palæmon:
Me raris juvat auribus placere.

Ad Phœbum. 87.

Dicis amore tui bellas ardere puellas,
Qui faciem sub aqua, Phœbe, natantis habes.

In Mamercum. 88.

Nil recitas, & vis, Mamerce, poëta videri;
Quidquid vis, esto, dummodo nil recites.

In Gaurum. 89.

Quod nimio gaudes noctem-producere vino,
Ignosco: vitium, Gaure, Catonis habes.
Carmina quod scribis Musis & Apolline nullo,
Laudari debes: hoc Ciceronis habes.
Quod vomis, Antoni: quod luxuriaris, Apici:
Quod fellas, vitium dic mihi cujus habes?

Ad Quintilianum. 90.

Quintiliane, vagæ moderator summe juventæ;
Gloria Romanæ, Quintiliane, rogæ.
Vivere quod propero pauper, nec inutilis annis,
Da veniam: properat vivere nemo satis.
Differat hoc, patrios optat qui vincere census;
Atriaque immodicis arctat imaginibus.
Me focus, & nigros non indignantia fumos
Tecta juvant, & fons vivus, & herba rudis.
Sit mihi verna satur: sit non doctissima conjux:
Sit nox cum somno: sit sine lite dies.

*Petit poeta à Cesare jus trium
liberorum. 91.*

Rerum certa salus, terrarum gloria, Cæsar,
Sospite quo magnos credimus esse deos:
Si festinatis toties tibi lecta libellis,
Detinere oculos carmina nostra tuos:
Quod fortuna vetat fieri, permitte videri,
Natorum genitor credar ut esse trium.
Hæc, si displicui, fuerint solatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, si placui.

De eodem, ad uxorem. 92.

Natorum mihi jus trium roganti,
Musarum pretium dedit mearum,
Solutus qui poterat: valebis uxor:
Non debet domini perire munus.

Ad Regulum. 03.

rimus ubi est, inquis, cum sit liber iste secundus?
 Quid faciam, si plus ille pudoris habet?
 u tamen hunc fieri si mavis, Regule, primum;
 Vnum de titulo tollere jota potes.

M. V A L.

M A R T I A L I S

Epigrammatum

LIBER III.

Ad lectorem. 1.

Hoc tibi, quidquid id est, longinquis mittit ab-
 oris
 Gallia Romanæ nomine dicta togæ.
 Hunc legis, & laudas librum fortasse priorem.
 Illa, vel hæc mea sunt. quæ meliora putas?
 Plus sanè placeat, domina qui natus in urbe est:
 Debet enim Gallum vincere verna liber.

Mittit librum Faustino. 2.

Cujus vis fieri, libelle, munus?
 Festina tibi vindicem parare,
 Ne nigram cito raptus in culinam
 Cordyllas madida tegas papyro,
 Vel thuris, piperisque sis cucullus.
 Faustini fugis in sinum? sapisti.
 Cedro nunc licet ambules perunctus,
 Et frontis gemino decens honore
 Pictis luxuriæis umbilicis:
 Et te purpura delicata velet,
 Et cocco rubeat superbus index.
 Illo vindice nec Probum rimeto.

Ad librum suum. 3.

Romam vade liber, si veneris unde, requirer:
 Æmiliæ dices de regione viæ.
 Si, quibus in terris, qua simus in urbe, rogaber:
 Corneli referas me, licet, esse foro.

Cur

Cur absim, quæret: breviter tu multa fateres;
Non poterat vanæ tædia ferre togæ.
Si, quando veniet? dicit: responde, Poëta
Exierat, veniet cum citharoedus erit.

Ad eundem, ut Iulium adeat. 4.

Vis commendari sine me cursurus in Urbem,
Parve liber, multis? an satis unus erit?
Vnus erit (mihi crede) satis, cui non eris hospes,
Iulius assiduum nomen in ore meo:
Protinus hunc primi quæres in limine testî,
Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille, Lares.
Est illi conjux, quæ te manibusque, sinuque,
Excipiet, vel si pulverulentus eas,
Hos tu seu pariter, five hanc, illumve priorem
Videris; hoc dices: Marcus avere iubet.
Hoc satis est. alios commendet epistola; peccat,
Qui commendandum se putat esse suis.

In mulierem deformem. 5.

Formosam faciem nigro velamine celas:
Sed non formoso corpore lædis aquas.
Ipsam crede deam verbis tibi dicere nostris:
Aut aperi faciem, vel tunicata lava.

Ad Marcellinum. 6.

Lux tibi post Idus numeratur tertia Majas,
Marcelline, tuis bis celebranda sacris.
Imputat ætherios orrus hæc prima parentis:
Libat florentes hæc tibi prima genas.
Magna licet dederit jucundæ munera vitæ,
Plus nunquam patri præstitit illa dies.

De sportula. 7.

Centum miselli jam valete quadrantes,
Anteambulonis congiarium lassi,
Quos dividebat balneator elixus.
Quid cogitatis, & fames amicorum?
Regis superbi sportulæ recesserunt.
Nihil stropharum est: jam salarium dandum est.

In Quinctum. 8.

Thaida Quinctus amat. quâ Thaida? Thaida lutea.
Vtrum oculum Thais non habet, ille duos.

In Cinnam. 9.

Vericulos in me narratur scribere Cinna :
Non scribit, cujus carmina nemo legit.

In Philomusum. 10.

Constituit, Philomuse, pater tibi millia bina.
Mensura, perque omnes præstitit illa dies,
Luxuriam premeret cum crastina semper egestas,
Et vitiis essent danda diurna tuis.
Idem te moriens heredem ex asse reliquit :
Exheredavit te, Philomuse, pater.

Ad Quinctum. 11.

Si tua nec Thebais, nec lusca est, Quincte, puella ;
Cur in te factum distichon esse putas ?
Sed simile est aliquid, pro Laide Thaida dixi.
Dic mihi, quid simile est Thais & Hermione ?
Tu tamen es Quinctus : mutemus nomen amatis ;
Si non vult Quinctus Thaida, Sextus amet.

In Fabullum. 12.

Unguentum (fateor) bonum dedisti
Convivis here, sed nihil scidisti.
Res falsa est bene olere, & esurire.
Qui non cenat & ungitur, Fabulle,
Hic vere mihi mortuus videtur.

In Næviam. 13.

Dum non vis piscem, dum non vis carpere pullos,
Et plus quam patri, Næviam, parcis apro :
Accusas, rumpisque coquū, tanquam omnia cruda
Attulerit, nunquam sic ego crudus ero.

In Tuccium, de sportula. 14.

Romam perebat esuritor Tuccius,
Profectus ex Hispania.
Occurrit illi sportularum fabula :
A ponte rediit Mulvio.

De Codro. 15.

Plus credit nemo quam tota Codrus in urbe
Cum sit tam pauper, quomodo ? cæcus amat.

In cerdonem munerarium 16.

Das gladiatores, futurum regule, cerdo,
 Quodque tibi tribuit subula, fida rapit.
 Ebrius es : nec enim faceres id sobrius umquam,
 Ut velles corio ludere, cerdo, tuo :
 Lufisti. satis est : sed te, mihi crede, memento
 Nunc in pellicula, cerdo, tenere tua.

In Sabidium. 17.

Circumlata dia mensis scriblita secundis,
 Vrebat nimio fœva calore manus :
 Sed magis ardebat Sabidî gula : protinus ergo
 Sufflavit buccis terque quaterque suis.
 Illa quidem repuit, digitosque admittere visa est;
 Sed nemo potuit tangere : merda fuit.

Ad Maximum. 18.

Perfrixisse tuas quæstæ est præfatio fauces.
 Cum te excularis, Maxime; quid recitas ?

*De vipera in ore urse
aheneæ.* 19.

Proxima centrenis, ostenditur ursa columnis,
 Exornant fictæ qua platanona feræ :
 Hujus dum patulos alludens tentat hiatus
 Pulcher Hylas, teneram merfit in ora manum,
 Vipera sed cæco scelerata latebat in ære,
 Vivebatque anima deteriore fera.
 Non sensit puer esse dolos, nisi dente recepto
 Dum perit. ô facinus falsa quod ursa fuit !

De Canio Ruso. 20.

Dic, Musa, quid agat Canius meus Rufus ?
 Virumne chartis tradit ille victaris
 Legenda temporum acta Claudianorum ?
 An quæ Neroni falsus adstruit scriptor ?
 An æmulatur improbi jocos Phædri ?
 Lascivus elegis, an severus heroïs ?
 An in cothurnis horridus Sophocleis ?
 An otiosus in schola poetarum
 Lepore tinctos Attico sales narrat ?
 Hinc si recessit, porticum terit templi,
 An spatia carpit lentus Argonautarum ?
 An delicatæ solæ rursus Europæ

inter tepentes post meridiem buxos
 sedet, ambulatve liber acribus curis ?
 Titine thermis, an lavatur Agrippæ,
 An impudici balneo Tigillini ?
 An rure Tulli fruitur, atque Lucani ?
 An Pollionis dulce currit ad Quartum ?
 An æstuantis jam profectus ad Bajas,
 Piger Lucrino nauculatur in stagno ?
 Vis scire quid agat Canius tuus ? ridet.

In crudelem dominum, à fideli famulo servatum. 21.

Proscriptum famulus servavit fronte notatus,
 Non fuit hæc domini vira, sed invidia.

Ad Apicium. 22.

Dederas, Apici, bis trecenties ventri,
 Et adhuc supererat centies tibi laxum.
 Hoc tu gravatus, ut famem & sitim ferre,
 Summa venenum potione perduxisti.
 Nihil est, Apici, te gulosius factum.

In quendam invitatores. 23.
 Omnia cum retro pueris obsonia tradas,
 Cur non mensa tibi ponitur à pedibus ?

De haruspice hernioso. 24.

Vite nocens rosâ itabat moriturus ad aras
 Hircus, Bacche, tuis victima grata sacris.
 Quem Tuscus mactare deo cum vellet haruspex,
 Dixerat agresti forte rudique viro ;
 Vt cito testiculos, sed acuta falce secaret ;
 Teter ut immundæ carnis abiret odor.
 Ipse super virides aras ludantia pronus
 Dum resecat cultro colla, premitque manu :
 Ingens iratis apparuit hernia sacris :
 Occupat hanc ferro rusticus, atque secat.
 Hoc ratus antiquos sacrorum poscere ritus,
 Talibus & fibris numina prisca coli.
 Sic modo qui Tuscus fueras, nunc Gallus haruspex,
 Dum jugulas hircum, factus es ipse caper.

Ad Faustinum, de Sabine oratore. 25.

Si temperari balneum cupis fervens,
Faustine, quod vix Iulianus intraret;
Roga, lavetur, Rhetorem Sabinejum:
Neronianas hic refrigeret thermas.

In Candidum. 26.

Prædia solus habes, & solus, Candide, nummos:
Aurea solus habes, myrrhina solus habes:
Massica solus habes, & Opimi Cæcuba solus:
Et cor solus habes, solus & ingenium:
Omnia solus habes: nec me puto velle negare:
Vxorem sed habes, Candide, cum populo.

In Gallum. 27.

Nunquam me revocas, venias cum sæpe vocatus
Ignosco; nullum si modo, Galle, vocas.
Invitas alios; vitium est utriusque, quod? inquis,
Et mihi cor non est, nec tibi, Galle, pudor.

In Nestorem. 28.

Auriculam Mario graviter miraris olere!
Tu facis hoc: garris, Nestor, in auriculam.

In Zoilum. 29.

Has cum gemina compede dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoilus, annulos priores.

Ad Gargilianum. 30.

Sportula nulla datur; gratis conviva recumbis!
Dic mihi, quid Romæ, Gargiliane, facis?
Vnde tibi togula est, & fuscæ pensio cellæ?
Vnde datur quadrans? unde vir es Chiones?
Cum ratione licet dicas te vivere summa:
Quod vivis, nulla cum ratione facis.

Ad Rufinum. 31.

Sunt tibi (conscitor) diffusi jugera campi,
Vrbani que tenent prædia multa Lares;
Et servit dominæ numerosus debitor arcæ,
Sustentatque tuas aurea mensa dapes.

Fastidire tamen noli, Rufine, minores :
Plus habuit Didymus, plus Philomélus haber.

In Matriniam. 32.

Num possim vetulam, quæris Matrinia : possum
Et vetulam : sed tu mortua, non vetula es.
Possum Hecubam, possum Niobem, Matrinia : sed si
Nondum erit illa canis, nondum erit illa lapis.

Qualem puellam velit poetæ.

ta. 33

Ingenuam malo : sed si tamen illa negetur,
Libertina mihi proxima conditio est ;
Extremo est ancilla loco : sed vincet utramque,
Si facie nobis hæc erit ingenua.

In Chionem. 34.

Digna tuo cur sis, indignaque nomine, dicam :
Frigida es, & nigra es : non es, & es Chione.

De piscibus sculptis. 35.

Artis Phidiacæ toreuma clarum,
Pisces adspicis ! adde aquam, natabunt.

Ad Fabianum 36.

Quod novus & nuper factus tibi præstat amicus ;
Hoc præstare jubes me, Fabiane, tibi.
Horridus ut primo semper te mane salutem ;
Per mediumque trahat me rua sella lutum :
Lassus ut in thermas decima, vel serius, hora
Te sequar Agrippæ, cum laver ipse Titi.
Hoc per triginta merui Fabiane, Decembres,
Ut sim tiro tuæ semper amicitiae ?
Hoc merui, Fabiane, toga tritaque meaque,
Ut nondum credas me meruisse rudein ?

In divites irascētes. 37.

Irasci tantum felices nostis amici.
Non belle facitis : sed juvat hoc facere.

Ad Sextum. 38.

Quæ te caussa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte ? quid aut speras, aut petis inde ? refer.
E 3 Causas,

70 M. VAL. MARTIALIS
Causas, inquis, agam. Cicerone disertius ipso,
Atque erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit Arestinus causas, & Cajus. utrumque
Noras : sed neutri pensio tota fuit.
Si nihil hinc veniet, pangentur carmina nobis ;
Audieris, dices esse Maronis opus.
Infans : omnes gelidis quicunque lacernis
Sunt ibi ; Nalones, Virgilios, que vides.
Atria magna colam. vix tres, aut quattuor ista
Res aluit ; pallet cætera turba fame.
Quid faciam ? suade: nã certum est vivere Romæ.
Si bonus es, casu vivere, Sexte, potes.

De Lycori ad Faustinum. 39.
Iliaco similem puerum, Faustine, ministro
Lusca Lycoris amat. quam bene lusca videt!

In Thelesinum. 40.
Mutua quod nobis ter quinquagena dedisti
Ex opibus tantis, quas gravis arca premit :
Esse tibi magnus, Thelesine, videris amicus.
Tu magnus, quod das? immo ego, quod recipis.

De lacerta calata, 41.
Inserta phialæ Mentoris manu ducta
Lacerta vivit, & timeretur argentum.

In Pollam. 42.
Lomento rugas uteri quod condere tentas,
Polla ; tibi ventrem, non mihi labra linis.
Simpliciter pateat vitium fortasse pusillum :
Quod tegitur, majus creditur esse malum.

In Lentinum. 43.
Mentiris juvenem tinctis, Lentine, capillis ;
Tam subito corvus, qui modo cycnus eras.
Non omneis falles, scit te Proserpina canum :
Personam capiti detrahet illa tuo.

In Ligurinum nimis poetam. 44.
Occurrit tibi nemo quod libenter,
Quod quacunque venis, fuga est, & ingens
Circa te, Ligurine, solitudo :
Quid sit, scire cupis ? nimis poeta es.

Hoc valde vitium periculofum est.
 Non tigris catulis citata raptis,
 Non difpas medio perufta fole,
 Nec fic fcorpius improbus timetur.
 Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
 Et ftanti legis, & legis fedenti:
 Currenti legis, & legis cacanti.
 In thermas fugio, fonas ad aurem;
 Pifcinam peto, non licet natate;
 Ad coenam propero, tenes euntem;
 Ad coenam venio, fugas fedentem;
 Laffus dormio, fufcitas jacentem;
 Vis, quantum facias mali, videre?
 Vir iuftus, probus, innocens timeris.

In eundem, 45.

Fugerit an menfas Phoebus, cenamque Thyeftræ,
 Ignoro; fugimus nos, Ligurine, tuam.
 Illa quidem lauta eft, dapibusq; inftituta fuperbis;
 Sed nihil omnino, te recitante, placet.
 Nolo mihi ponas rhombos, nullumve bilibrem;
 Nec volo boletos, oftrea nolo: tace.

Ad Candidum, 46.

Exigis à nobis operam fine fine rogatam.
 Non eo; libertum fed tibi mitto meum.
 Non eft, inquis, idem: multo plus effe probabo.
 Vix ego lecticam fubfequar, ille feret.
 In turbam incideris, cunctos umbone repellet:
 Invalidum eft nobis ingenuumque latus.
 Quidlibet in caufâ narraveris; ipfe tacebo:
 At tibi tergeminum mugiet ille fophos.
 Lis erit; ingenti faciet convicia voce:
 Effe pudor vetuit fortia verba mihi.
 Ergo nihil nobis, inquis, præftabit amicus?
 Quidquid libertus, Candide, non poterit.

De Bafso, ad Fauftinum, 47.

Capena grandi porta qua pluit gutta,
 Phrygiumque matris Almo qua lavat ferrum,
 Horationum qua viret facer campus,
 Et qua pufilli fervet Herculis fanum.
 Fauftine, plena Baffus ibat in rheda,
 Omnes beati copias trahens ruris.

72 M. VAL. MARTIALIS

Illic videres frutice nobili caules,
Et utrumque porrum, sessilesque lactucas,
Pigroque ventri non inutiles beras :
Illic coronam pinguibus gravem turdis,
Leporemque læsum Gallici canis deute,
Nondumque victa lacteum faba porcum.
Nec feriatus ibat ante carrucam
Sed tuta feno cursor ova portabat.
Urbem perebat Bassus ? immo rus ibat.

In Ollum. 48.

Pauperis exstruxit cellam, sed vendidit Ollus
Prædia : nunc cellam pauperis Ollus habet.

In quendam. 49.

Vejentana mihi misces, tibi Massica ponis,
Olfacere hæc malo pocula, quam bibere.

*Ad Ligurinum, (de quo Epig. 44.
& 45.) 50.*

Hæc tibi, non alia, est ad coenam causa vocandi.
Versiculos recites ut, Ligurine, tuos.
Deposui soleas, affertur protinus ingens
Inter lactucas oxygarumque liber.
Alter porrigitur, dum fercula prima morantur.
Tertius est, nec adhuc mensa secunda venit.
Et quartum recitas, & quintum denique librum.
Putidus est, toties si mihi ponis aprum.
Quod si non scombris scelerata poemata donas :
Coenabis solus jam, Ligurine, domi.

Ad Gallam, 51.

Cum faciem laudo, cum miror crura, manusque :
Dicere, Galla, soles : nuda placebo magis.
Et semper vitas communia balnea nobis.
Numquid, Galla, times, ne tibi non placeam ?

In Tongilianum, 52.

Emta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducenis :
Abstulit hanc nimium casus in urbe frequens.
Collatum est decies : rogo, non potes ipse videri
Incendiſſe tuam, Tongiliane, domum ?

Ad Chloen. 53.

Et vultu poteram tuo carere,
 Et collo, manibusque, cruribusque;
 Et mammis, natibusque, clunibusque:
 Et, ne singula persequi laborem,
 Tota te poteram, Chloe, carere.

Ad Gallam. 54.

Cum dare non possim, quod poscis, Galla, rogantēs
 Multo simplicius, Galla, negare potes.

In Gelliam. 55.

Quod quacunq; venis, Cosmum migrare putamus;
 Et fluere excusso cinna ma fusa vitro:
 Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
 Scis, puto, posse meum sic bene olere canem.

*De aqua bonæ inopia, & vino Ra-
vennatæ. 56.*

Sit cisterna mihi, quam vinea, malo Ravennæ:
 Cum possim multo vendere pluris aquam.
 Callidus imposuit nuper mihi caupo Ravennæ:
 Cum peterem mixtum, vendidit ille merum.

Ad Bassum, de villa Faustini. 58.

Bajana nostri villa, Basse, Faustini
 Non otiosis ordinata myrtetis,
 Viduaque platano, tonsilique buxeto
 Ingrata lati spatia detinet campi,
 Sed rure vero, barbaroque lætatur.
 Hic facta premitur angulo Ceres omni,
 Et multa fragrat testa senibus autumnis.
 Hic post Novembres, imminente jam Bruma,
 Seras putator horridus refert uvas.
 Truces in alta valle mugiant tauri,
 Vitulusque inermi fronte prurit in pugnam.
 Vagatur omnis turba sordidæ cortis,
 Argutus anser, gemæque pavones,
 Nomenque debet quæ rubentibus pennis;
 Et picta perdix, Numidicæque guttatæ,
 Et impiorum Phasiana Colchorum;

Rhodias superbi feminas premunt galli ;
 Sonantque turreꝝ plausibus columbarum ;
 Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.
 Avidi sequuntur villicæ finum porci,
 Matremque plenam mollis agnus expectat.
 Cingunt serenum lactei focum vernæ,
 Et larga festos lucet ad Lares silva.
 Non segnis albo pallet otio caupo,
 Nec perdit oleum lubricus palæstrita ;
 Sed tendit avidis rete subdolum tundis.
 Tremulave captum linea trahit piscem,
 Aut impeditam cassibus refert damam.
 Exercet hilares facilis hortus urbanos,
 Et pædagogus non jubente lascivi
 Parere gaudent villico capillati :
 Fr̃ delicatus opere fruitur eunuchus.
 Nec venit inanis rusticus saluator ;
 Fert ille ceris cana cum suis mella,
 Metamque lactis Saffinate de silva.
 Somniculosos ille porrigit glires ;
 Hic vagientem matris hispidæ foetum,
 Alius coactos non amare capones.
 Et dona matrum vimineo ferunt texto
 Grandes proborum virgines colonorum.
 Facto vocatur lætus opere vicinus ;
 Nec avata servat crastinas dapes mensa :
 Vescuntur omnes, ebrioque non novit
 Satur minister invidere conviyæ.
 At tu sub urbe possides famem mundam,
 Et turre ab alta prospicis meras laurus,
 Furem Priapo non timente securus,
 Et vinitorem farre pascis urbano,
 Pictamque portas otiosus ad villam.
 Olus, ova, pullos, poma, caseum, mustum.
 Rus hoc vocari debet, an domus longe ?

De sutore & fullone, gladiatorii mun-
eris editoribus. 59.

Sutor cerdo dedit tibi culta Bononia, munus.
 Fullo dedit Mutinæ : nunc ubi caupo dabit ?

In Ponticum. 60.

Cum vocor ad cenam, non jam venalis, ut ante,
 Cur mihi non eadem, quæ tibi, coena datur ?

Ostrea

Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino,
 Sugitur inciso mytilus ore mihi.
 Sunt tibi boleti; fungos ego sumo suillos.
 Res tibi cum rhombo est: at mihi cū sparulo.
 Cereus immodicis turtur te clunibus implet;
 Ponitur in cavea mortua pica mihi.
 Cur sine te coeno, cum tecum, Pontice, coenam?
 Sportula quod non est, profit; edamus idem.

In Cinnam. 61.

Esse nihil dicis, quidquid petis, improbe Cinna:
 Si nil, Cinna, petis; nil tibi, Cinna, nego.

In Quintum. 62.

Centenis quod emis pueros, & sæpe ducenis:
 Quod sub rege Numa condita vina bibis:
 Quod constat decies tibi non spatiosa supellex:
 Libra quod argenti millia quinque rapit:
 Aurea quod fundi pretio carruca paratur:
 Quod pluris mula est, quam domus emta tibi.
 Hæc animo credis magno te, Quinte, parare?
 Falleris, hæc animus, Quinte, pusillus emit.

In Cotilum. 63.

Cotile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi.
 Audio: sed quid sit, dic mihi, bellus homo.
 Bellus homo est, flexos qui digerit ordine crines:
 Balsama qui semper, cinnama semper olet:
 Cantica qui Nili, qui Gaditana susurrat:
 Qui movet in varios brachia vultu modos:
 Inter femineas tota qui luce cathedras.
 Desider, atque aliqua semper in aure sonat:
 Qui legit hinc illinc missas recipitque tabellas:
 Pallia vicini qui refugit cubiti.
 Qui scit, quam quis amet: qui per convivia currit:
 Hirpini veteres qui bene novit avos.
 Quid narras? hoc est, hoc est homo, Cotile, bellus?
 Res prætricrosa est, Cotile, bellus homo.

*De Canio Rufo, ad Cassia-
 num. 64.*

Sirenas, hilarem navigantium poenam,
 Blandasque mortes, gaudiumque crudele,

Qua

76. M. VAL. MARTIALIS

Quas nemo quondam deferebat auditas,
Fallax Vlysses dicitur reliquisse.
Non miror: illud, Cassiane, mirarer,
Si fabulantem Canium reliquisset.

Ad Diadumenum. 65.

Quod spirat tenera malum mordente puella:
Quod de Corycio quæ venit aura croco:
Vinea quod primis floret cum cana racemis:
Gramina quod redolent quæ modo carpfit ovis:
Quod myrtus, quod messor Arabs, quod succina
Pallidus Eoo thure quod ignis olet. (trita?)
Gleba quod æstivo leviter cum spargitur imbre:
Quod madidas nardo sparsa corona comas:
Hoc tua, sæve puer Diadumene, basia, fragrant.
Quid, si tota dares illa sine invidia?

*In M. Antonium de Ciceronis
cade. 66.*

Par scelus admisit Phariis Antonius armis:
Abcidit vultus ensis uterque sacros.
Illud, laurigeros ageres cum læta triumphos,
Hoc tibi, Roma, caput, cum loquereris, erat.
Antonî tamen est peior, quam caussa Pothini:
Hic facinus domino præstitit, ille sibi.

De pigris nautis. 67.

Cessatis, pueri, nihilque môstis,
Varreno Rasinaque pigriores;
Quorum per vada tarda navigantes,
Lentos figitis ad celeusma remos.
Iam prono Phaethonte sudat Æthon,
Exarsitque dies, & hora lassos
Interjungit equos meridiana.
At vos tam placidas vagi per undas
Tutæ luditis orium carinæ.
Non nautas puto vos, sed argonautas.

Ad castam matronam. 68.

Huc est usque tibi scriptus, matrona, libellus.
Cui sint scripta rogas interiora? mihi.
Gymnasium, therme, stadium est hac parte recede.
Exuimur, nudos parce videre viros,

Hic

Hic jam deposito post vina rosasque pudore,
 Quid dicat, nescit faucia Terpsichore.
 Schemate nec dubio, sed aperte nominat illam,
 Quam recipit sexto mense superba Venus :
 Custodem medio statuit quam villicus horto,
 Opposita spectat quam proba virgo manu.
 Si bene te novi, longum jam lassâ libellum
 Ponebas ; totum nunc studiosa legis.

Ad Cosconium, poetam. 69.

Omnia quod scribis castis epigrammata verbis,
 Inque tuis nulla est mentula carminibus ;
 Admiror, laudo ; nihil est te sanctius uno :
 At mea luxuria pagina nulla vacat.
 Hæc igitur nequam juvenes, facilesque puellæ,
 Hæc senior, sed quem torquet amica, legat.
 At tua, Cosconi, venerandaque sanctaque verba,
 A pueris debent virginibusque legi.

Ad Scævium. 70.

Mœchus es Aufidiæ, qui vir, Scævine, fuisti.
 Rivalis fuerat qui tuus, ille vir est.
 Cur aliena placet tibi, cui sua non placet uxor,
 Nunquid securus non potes arrigere ?

In Nævolum Philopygistam. 71.

Mentula cum doleat puero ; tibi, Nævole, culus ?
 Non sum divinus, sed scio quid facias.

Ad Saufejam. 72.

Vis futui, nec vis mecum, Saufeja, lavari.
 Nescio, quod magnum suspicer esse nefas.
 Aut tibi pannosæ pendent à pectore maminae,
 Aut sulcos uteri prodere nuda times :
 Aut infinito lacerum patet inguen hiatus :
 Aut aliquid cunni prominet ore tui.
 Sed nihil est horum, credo pulcherrima nuda es.
 Si verum est, vitium pejus habes : fatua es.

In Phœbum. 73.

Dormis cum pueris mutoniatis,
 Et non stat tibi, Phœbe, quod stat illis.
 Quid vis me (rogo) Phœbe, suspicari ?
 Mollem credere te virum volebam :
 Sed rumor negat esse te cinædum.

In

In Gargilianum. 74.

Psilothro faciem levas & dropace calvam,
 Nunquid tonforem, Gargiliane, times?
 Quid facient unguēs? nam certe non pores illos
 Resina, Veneto nec refecare luto.
 Desine, si pudor est, miseram traducere calvam:
 Hoc fieri cunno, Gargiliane, solet,

Ad Luperum. 75.

Stare, Luperce, tibi jampridem mentula desit:
 Luctaris demens tu tamen arrigere.
 Sed nihil erucæ faciunt, bulbique salaces;
 Improbæ nec profunt jam satureja tibi.
 Coepisti puras opibus corrumpere buccas,
 Sic quoque non vivit sollicitata Venus.
 Mirari satis hoc quisquam, vel credere possit,
 Quæ non stat, magno stare, Luperce, tibi?

In Bassum. 76.

Arrigis ad verulas, fastidis, Basse, puellas:
 Nec formosa tibi, sed moritura placet.
 Hic (rogo) non furor est, non est hæc mentula
 demens?
 Cum possis Hecubam, non potes Andromachæ.

In Baticum. 77.

Nec nullus, nec te delectat, Bætice, turdus:
 Nec lepus est unquam, nec tibi gratus aper.
 Nec te liba juvant, nec sectæ quadra placentæ:
 Nec Libye mittit, nec tibi Phæsis aves.
 Cappariz, & putri cepas alece natantes,
 Et pulpam dubio de petasone voras.
 Teque juvant gerres, & pelle melandrya cana:
 Resinata bibis vina, Falerna fugis.
 Nescio, quod stomachi vitium secretius esse
 Suspicer. ut quid enim, Bætice, * saprofagis?

* Καπροφάγης.

Ad Paullinum. 78.

Minxisti currente semel, Pauline, carina.
 Mejere vis iterum? jam Palinurus eris.

In Sertorium. 79.

Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes.
Hanc ego, cum fuit, non puto perficere.

Ad Apicium. 80.

De nullo quereris, nulli maledicis, Apici;
Rumor ait, linguæ te tamen esse malæ.

*In Baticum Gallum, fellato-
rem. 81.*

Quid cum femineo tibi, Bætice Galle, barathro?
Hæc debet medios lambere lingua viros.
Abscissa est quare Samia tibi mentula testa,
Si tibi tam gratus, Bætice, cunnus erat?
Castrandū caput est, nam sis licet inguine Gallus,
Sacra tamen Cybeles decipis; ore vir es.

In Zoilum. 82.

Conviva quisquis Zoili potest esse,
Summoenianas coenet inter uxores,
Curtaque Ledæ sobrius bibat testa.
Hoc esse levius, puriusque contendo.
Iacet occupato galbinatus in lecto,
Cubitisque trudit hinc & inde convivas,
Effultus ostro, sericisque pulvinis.
Stat exoletus, suggeritque ructanti
Pinnas rubentes, cuspidisque lentisci;
Et æstuantī tenue ventilat frigus
Supina præsino concubina flabello;
Fugatque muscas myrtea puer virga:
Percurrit agili corpus arte tractatrix,
Matumque doctam spargit omnibus membris.
Digiti trepantis signa novit eunuchus,
Et delicatæ fuscitator urinæ
Domini bibentis ebrum regit penem.
At ipse retro flexus ad pedum turbam
Inter catellas anserum exta lambentes
Partitur apri glandulas palæstritis,
Et concubino turturum nates donat:
Ligurumque nobis saxa cum ministrentur,
Vel cocta fumis musta Massilitanis,
Opimianum morionibus nectar
Crystallinisque myrrhinisque propinat.
Et Cosmianis ipse fusus ampullis,

Non erubescit murice aureo nobis
 Dividere mœchæ pauperis capillare.
 Septunce multo deinde perditus sterit!
 Nos accubamus, &, silentium ronchis
 Præstare iussi, nutibus propinamus.
 Hos Malchionis patimur improbi fastus,
 Nec vindicare, Rufe, possumus. fellat.

In Coclitem. 83.

Vt faciam breviora mones epigrammata, Cocles,
 Fac mihi, quod Chione. non potui brevius.

In Tongilionem. 84.

Quid narrat tua mœcha? non puellam.
 Dixi, Tongilion. quid ergo? linguam.

In sævum maritum. 85.

Quis tibi persuasit nares abscindere mœcho?
 Non hac peccatum est parte, marite, tibi.
 Stulte, quid egisti? nihil hic tua perdidit uxor.
 Cum sit salva sui mentula Deiphobi.

Ad castam matronam. 86.

Ne legeres partem lascivi, casta, libelli,
 Prædixi, & monui: tu ramen, ecce, legis.
 Sed si Panniculum, si spectas, casta, Latinum:
 (Non sunt hæc mimis improbia) lege.

In Chionem. 87.

Narrat te rumor, Chione, nunquam esse futuram.
 Atque nihil cunno purius esse tuo.
 Testa ramen non hac, qua debes, parte lavaris:
 Si pudor est, transfer subligar in faciem.

In fratres fellatores. 88.

Sunt gemini fratres, diversa sed inguina lingunt.
 Dicite, dissimiles sint magis, an similes?

Ad Phœbum. 89.

Vtere lactucis, & mollibus utere malvis:
 Nam faciem durum, Phoebe, cacantis habes.

De Galla. 90.

Vult, non vult dare Galla mihi : nec dicere possum,
Quod vult, & non vult, quid sibi Galla velit.

De Mifitio. 91.

Cum peteret patriæ Mifitius arva Ravennæ,
Semiviro Cybeles cum grege junxit iter :
Huic comes hærebat domini fugitivus Achilles,
Insignis forma nequitiaque puer.
Hoc steriles sensere viri : qua parte cubarer,
Quærent ; sed tacitos sensit & ille dolos :
Mentitur ; credunt : somni post vina petuntur ;
Continuo ferrum noxia turba rapit,
Exciduntque senem, spondæ qui parte jacebat :
Namque puer pluteo vindice tutus erat.
Suppositam fama est, quondam pro virgine cervam ;
At nunc pro cervo mentula supposita est,

Ad Gallum. 92.

Vt patiar mœchum rogat uxor, Galle ; sed unum,
Huic ego, non oculos eruo, Galle, duos.

In Vetustillam. 93.

Cum tibi trecenti consules, Vetustilla,
Et tres capilli, quattuorque sint dentes,
Pectus cicadæ crusculumque formicæ :
Rugosiore cum geras stola frontem,
Et aranearum cassibus pares mammias :
Cum comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus angusta,
Meliusque ranæ garriant Ravennates ;
Et Adrianus dulcius culex cantet,
Videasque quantum nocturnæ vident mane,
Et illud oleas, quod viri capellarum ;
Et anatis habeas orropygium macræ,
Senemque Cynicum vincat osseus cunnus :
Cum te lucerna balneator extincta
Admitrat inter bustuarias mœchas :
Cum Brumâ mensem sit tibi per Augustum,
Regelare nec te pestilentia possit,
Audes ducentas nuptum ire post mortes,
Virumque demens cineribus tuis quæris
Prurire, quid ! farrigare si velit saxum,

Quis conjugem te, quis vocabit uxorem,
 Philomelus aviam quam vocaverat nuper ?
 Quod si cadaver exigis tuum scalpi ;
 Sternatur à Coricle clinico lectus,
 Thalassionem qui tuum decet solus :
 Vitorque tedas præferat novæ nuptæ.
 Inurare in istum sola fax potest cunnum.

In Rufum. 94.

Esse negas coctum leporem, poscisque flagella :
 Mavis, Rufe, coquum scindere, quam leporem,

*In Navolum (de quo
 ep. 71.) 95.*

Numquam dicis ave, sed reddis, Nævole, semper,
 Quod prior & corvus dicere sæpe solet.
 Cur hoc expectes à me, rogo, Nævole, dicas :
 Nam, puto, nec melior, Nævole, nec prior es.
 Præmia laudato tribuit mihi Cæsar uterque,
 Natorumque dedit jura paterna trium.
 Ore legor multo, notumque per oppida nomen
 Non expectato dat mihi fama rogo.
 Est & in hoc aliquid : vidit me Roma tribunum ;
 Et sedeo qua te suscitavit Oceanus.
 Quot mihi Cæsareo facti sunt munere cives,
 Nec famulos totidem suspicor esse tibi.
 Sed pædicaris ; sed pulchre, Nævole, ceves :
 Jam jam tu prior es, Nævole, vincis : ave.

In Gargilium. 96.

Lingis, non futuis meam puellam :
 Et garris quasi incoechus, & fututor.
 Si te prendero, Gargili ; tacebis.

In Sabellum. 97.

Sit culus tibi quam macer, requiris ?
 Pædicare pores, Sabelle, culo.

Ad Rufum. 98.

Ne legat hunc Chione, mando tibi, Rufe, libellum.
 Carmine hæsa meo est, lædere & illa potest.

Ad cerdonem. 99.

Iraſci noſtro non debes, cerdo, libello;
 Ars tua, non vita eſt carmine læſa meo.
 Innocuos permiſſe ſales. cur ludere nobis
 Non liceat, licuit ſi jugulare tibi?

Ad Ruſum. 100.

Curſorem ſexta tibi, Ruſe, remiſimus hora,
 Carmina quem madidum noſtra tuliſſe reor;
 Imbribus immodicis cœlum nam forte ruebat.
 Non aliter mitti debuit ille liber.

M. VAL.

MARTIALIS

Epigrammatum

LIBER. IV.

De natali Cæſaris. 1.

Cæſaris alma dies, & luce ſacratior illa
 Conſcia Diææum quâ tulit Ida Iovem,
 Longa precor, Pyliog; veni, numeroſior ævo,
 Semper & hoc vultu, vel meliore, nite.
 Hic colat Albano Tritonida multus in auro,
 Perque manus tantas plurima quercus eat.
 Hic colat ingenti redeuntia ſæcula luſtro,
 Et quæ Romuleus ſacra Terentus habet.
 Magna quidem, Superi, petimus; ſed debita terro;
 Pro tanto quæ ſunt improba vota Deo?

*De Horatio ſpectaculorum die inde-
 center veſtito. 2.*

Speſtabat modo ſolus inter omnis
 Nigris munus Horatius lacernis,
 Cum plebs, & minor ordo, maximusque
 Sancto cum Duce candidus ſederet.
 Toto nix cecidit repente cœlo:
 Albis ſpectat Horatius lacernis.

De nivibus ejusdem diei. 3.

Adspice quam densum tacitarum vellus aquarum

Desuat in vultus Cæsaris, inque fias.

Indulget tamen ille Iovi, nec vertice moto

Concretas pigro frigore ridet aquas,

Sidus Hyperborei solitus lassare Bootæ,

Et madidis Helicen dissimulare comis.

Qui siccis lascivit aquis, & ab æthere ludit,

Suspicio has pueri Cæsaris esse nives.

In Bassam. 4.

Quod siccae redolet palus lacunæ,

Crudarum nebulæ quod Albularum,

Piscinæ vetus aura quod marinæ,

Quod pressa piger hircus in capella,

Lassi Bardasici os quod evocati,

Quod bis murice vellus inquinatum,

Quod jejunia Sabbatariorum,

Mœstorum quod anhelitus reorum,

Quod spurcæ moriens lucerna Ledæ,

Quod ceromata sæce de Sabina,

Quod vulpis fuga, viperæ cubile,

Mallem, quam quod oles, olere Bassa.

Ad Fabianum. 5.

Vir bonus & pauper, linguaque & pectore verus,

Quid tibi vis, urbem qui, Fabiane, peris?

Qui nec leno potes, nec commissator haberi,

Nec pavidos tristi voce citare reos.

Nec potes uxorem cari corrumpere amici:

Nec potes argentes arrigere ad vetulas.

Vendere nec vanos circum pallatia fumos:

Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro.

Vnde miser vives, homo fidus, certus amicus?

Hoc nihil est. nunquam sic Philomelus eris.

In Malisianum. 6.

Credi virgine castior pudica,

Et frontis teneræ cupis videri,

Cum sis improbior, Malisiane,

Quam qui compositos metro Tibullâ

In Stellæ recitat domo libellos.

Ad Hylum. 7.

Cur here quod dederas, hodie puer Hylle negasti?
 Durus tam subito, qui modo mitis-eras?
 Sed jam caussaris barbamque, annosque, pilosque:
 O nox quam longa es, quæ facis una senem!
 Quid nos derides? here qui puer, Hylle, fuisti,
 Dic nobis, hodie qua ratione vix es?

Ad Euphemum de horis. 8.

Prima salutantes atque altera conterit hora:
 Exercet rancos tertia caussidicos.
 In quintam varios extendit Roma labores;
 Sexta quies lassis, septima finis erit.
 Sufficit in nonam nitidis octava palæstris:
 Imperat excelsos frangere nona toros.
 Hora libellorum decima est, Eupheme, meorum,
 Temperat ambrosias cum tuâ cura dapes:
 Et bonus ætherio laxatur nectare Cæsar,
 Ingentique tenet pocula parca manu.
 Tunc admitte jocos: gressu timet ire licenti
 Ad matutinum nostra Thalia Iovem.

In Fabullam. 9.

Sotæ filia clinici, Fabulla,
 Deserto sequeris Clitum marito,
 Et donas & amas, *ἔχεις ἀσέτως*.

Faustino librum mittit. 10.

Dū novus est, neq; adhuc rafa mihi fronte libel-
 Pagina dum tangi non bene sicca timet, (lus,
 I puer, & caro perfer leve munus amico,
 Qui meruit nugæ primus habere meas.
 Curre, sed instructus; comitetur Punica librum
 Spongia: muneribus convenit illa meis.
 Non possunt nostros multæ, Faustine, lituræ
 Emendare jocos: una litura potest.

In Saturninum. 11.

Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes,
 Et Saturninum te miser esse pudet:
 Impia Parrhasia movisti bella sub urfa,
 Qualia qui Phariæ conjugis arma tulit.
 Exciderat ne adeo saturni tibi nominis hujus,
 Obruit Actiaci quod gravis ira freti?

An tibi promissit Rhenus, quod non dedit illi
 Nilus, & Arctois plus licuisset aquis?
 Ille etiam nostris Antonius occidit armis:
 Qui tibi collatus, perfide, Cæsar erat.

In Thaidem. 12.

Nulli, Thai, negas. sed si te non pudet istud,
 Hoc saltem pudeat, Thai, negare nihil.

*Ad Rufum de nuptiis Pudentis &
 Claudia Peregrina. 13.*

Claudia, Rufe, meo nubit Peregrina Pudenti:
 Macæ esto redis ô Hymenæe tuis.
 Tam bene rara suo miscentur cinnama nardo;
 Massica Theseis tam bene vina favis.
 Nec melius teneris junguntur vitibus ulmi;
 Nec plus loros aquas, littora myrtus amat.
 Candida perpetuo reside Concordia lecto.
 Tamque pari semper sit Venus æqua iugo.
 Diligat illa senem quondam: sed & ipsa marito,
 Tuac quoque cum fuerit, non videatur anus.

Ad Silium Italicum. 14.

Sili Castalidum decus sororum,
 Qui perjuria barbari furoris
 Ingenti premis ore, perfidosque
 Astus Hannibalis, levesque Poenos
 Magnis cedere cogis Africanis:
 Paullum seposita severitate,
 Dum blanda vagus alea December
 Incertis sonat hinc & hinc fritillis,
 Et ludit * rota nequiore talo;
 Nostris otia commoda Camœnis.
 Nec torva lege fronte, sed remissa
 Lascivis madidos jocos libellos,
 Sic forsan tener ausus est Catullus
 Magno mittere passerem Maroni.

* poeta

Ad Cæcilianum. 15.

Mille tibi nummos hesternæ nocte roganti
 In sex aut septem, Cæciliane, dies;
 Non habeo, dixi: sed tu causatus amici
 Adventum, lanœm paucaque vasa rogas.

Scultus

EPIGRAMMAT. LIB. IV. 87

Stultus es ? an stultum me credis, amice ? negavi
Mille tibi nummos, millia quinque dabo ?

In Gallum. 16.

Privignum non esse tuæ te, Galle, novercæ
Rumor erat, conjux dum fuit illa patris.
Non tamen hoc poterat vivo genitore probari.
Iam nusquam pater est, Galle, noverca domi est.
Magnus ab infernis revocetur Tullius umbris,
Et te defendat Regulus ipse licet :
Non potes absolvi : nam quæ non desinit esse
Post patrem, numquam, Galle, noverca fuit.

Ad Paullum. 17.

Facere in Lyciscam, Paulle, me jubes versus,
Quibus illa lectis rubeat, & sit irata.
O Paulle, malus es : irrumare vis solus.

De puero stillicidii glacie jugulato. 18.

Qua vicina pluit Vipsanis porta columnis,
Et mader assiduo lubricus imbre lapis,
In jugulum pueri, qui roscida testa subibat,
Decidit hiberno prægravis unda gelu.
Cumque peregisset miseri crudelia fata,
Tabuit in calido vulnere mucro tener.
Quid non sæva sibi voluit Fortuna licere ?
Aut ubi mors non est, si jugulatis aquæ ?

De endromide. 19.

Hanc tibi Sequanicæ pinguem textricis alumnam,
Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet,
Sordida, sed gelido non aspernanda Decembri
Dona, peregrinam mittimus endromida.
Seu lentum ceroma teris, tepidumve trigona,
Sive harpasta manu pulverulenta rapis ;
Plumea seu laxi partiris pondera follis ;
Sive levem cursu vincere quæris Atham :
Ne madidos intrer penetrabile frigus in artus,
Neve gravis subita te premat Iris aqua :
Ridebis ventos hoc munere tectus & imbres ;
Nec sic in Tyria sindone tutus eris.

De Cærellia & Gellia ad Collinum. 20.

Dicit se vetulam cum sit Cærellia puppa :
Puppam se dicit Gellia , cum sit anus.
Ferre nec hanc possis, possis, Colline, nec illam :
Altera ridicula est, altera putidula.

De Selio. 21.

Nullos esse deos, inane coelum
Affirmat Selius, probatque ; quod se
Factum, dum negat hoc, videt beatum.

De Cleopatra. 22.

Primos passa thoros, & adhuc placanda marito,
Merferat in nidos se Cleopatra lacus ;
Dum fugit amplexus: sed prodidit unda latetem:
Lucebat totis cum tegetetur aquis.
Candida sic puro numerantur lilia vitro :
Sic prohibet tenuis gemma latere rosas.
Insilui, mersusque vadis luctantia carpsi
Basia, perspicuæ plus vetuistis aquæ.

De Brutiano, Poeta Græco. 23.

Dum tu lenta nimis, diuque quæris,
Quis primus tibi, quisve sit secundus ;
Grajum quisve epigramma comparabit ;
Palmap Callimachus, Thalia, de se
Facundo dedit ipse Brutiano.
Qui si Cecropio satur lepore,
Romanæ sale luserit Minervæ :
Illi me facias, precor, secundum.

De Lycori, ad Fabianum. 24.

Omnes, quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas
Extulit, uxori fiat amica meæ.

De littoribus Altini & Aquileja. 25.

Æmula Bajanis Altini littora villis,
Et Phaethontei conscia silva rogi,
Quæque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
Nupsit ad Euganeos sola puella lacus,
Et tu Ledæo felix Aquileja Timavo,
Hic ubi septenas Cyllarus hausit aquas,

EPIGRAMM. LIB. IV.

39

Vos eritis nostræ portus, requiesque senectæ,
Si juris fuerint otia nostra sui.

Ad Posthumum. 26.

Quod te mape domi toto non vidimus anno,
Vis dicam, quantum, Posthume, perdiderim ?
Tricenos, puto, bis ; videnos ter, puro, nummos.
Ignoscas : togulam, Posthume, pluris emo.

Ad Cæsarem. 27.

Sæpe meos laudare soles, Auguste, libellos.
Invidus, ecce, negat : non minus ergo soles.
Quid ! quod honorato non sola voce dedisti ;
Non alius poterat quæ dare dona mihi.
Ecce iterum nigros corrodit lividus unguis.
Da, Cæsar, tanto tu magis ut doleat.

De Chloe. 28.

Donasti tenero, Chloe, Luperco,
Hispanas, Tyriasque, coccinasque,
Et lotam tepido togam Galeo,
Indos sardonichas, Scythas smaragdos,
Et centum dominos novæ monetæ ;
Et quidquid petit usque & usque donas.
Væ glabraria, væ tibi misella :
Nudam te statuet tuus Lupercus.

Ad Pudentem. 29.

Obstat, care Pudens, nostris sua turba libellis :
Lectoremque frequens lassat & implet opus.
Rara juvant. primis sic major gratia pomis :
Hibernæ pretium sic meruere rosæ.
Sic spoliatricem commendat fastus amicam :
Ianua nec juvenem semper aperta tenet.
Sæpius in libro memoratur Persius uno,
Quam levis in tota Marsus Amazonide.
Tu quoque de nostris releges quemcunq; libellis,
Esse puta solum : sic tibi pluris erit.

De piscibus Bajanis. 30.

Bajano procul à lacu monemus
Piscator fuge, ne nocens recedas.
Sacris piscibus hæ natantur undæ,
Qui norunt dominum, manumque lambunt

Illam, qua nihil est in orbe majus.
 Quid, quod nomen habent, & ad magistri
 Vocem quisque sui venit citatus.
 Hoc quondam Lybis improbus profundo,
 Dum prædam calamo tremente ducit,
 Raptis luminibus repente cœcus
 Captum non potuit videre piscem :
 Et nunc sacrilegos perosus hamos,
 Bajanos sedet ad lacus rogator.
 At tu, dum potes, innocens recede ;
 Iactis simplicibus cibus in undas,
 Et pisces venerare dedicatos.

Ad Hippodamum. 31.

Quod cupis in nostris dicique legique libellis,
 Et nonnullus honos creditur esse tibi.
 Ne valeam, si non res est gratissima nobis,
 Et volo te chartis inseruisse meis.
 Sed tu nomen habes * averso fonte sororum.
 Impositum, niater quod tibi dura dedit.
 Quod nec Melpomene, quod nec Polyhymnia pos-
 sit,
 Nec pia cum Phœbo dicere Calliope.
 Ergo aliquod gratum Musis tibi nomen adopta.
 Non semper belle dicitur Hippodamus.
 * *aversa fronte*

De ape electro inclusa. 32.

Et latet & lucet Phaëthontide condita gutta,
 Vt videatur apis nectare clusa suo :
 Dignum tantorum pretium tulit illa laborum,
 Credibile est ipsam sic voluisse mori.

Ad Sossibianum. 33.

Plena laboratis habeas cum scrinia libris,
 Emittis quare, Sossibiane, nihil ?
 Edent heredes, inquis, mea carmina. quando ?
 Tempus erat jam te, Sossibiane, legi.

Ad Attalum. 34.

Sordida cum tibi sit, verum tamen, Attale, dixit,
 Quisquis te niveam dixit habere togam.

De pugna damarum. 35.

Frontibus adversis molles concurrere damas
 Vidimus, & fati sorte jacere pari.
 Spectavere canes prædam, stupuitque superbus
 Venator, cultro nil superesse suo.
 Vnde leves animi tanto caluere furore?
 Sic pugnant tauri, sic cecidere viri.

Ad Olum. 36.

Cana est barba tibi, nigra est coma. tingere bar-
 bam
 Non potes, hæc causâ est, sed potes, Ole, comâ.

Ad Afrum. 37.

Centum Coranus, & ducenta Mancinus,
 Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
 Decies Sabinus, alterumque Serranus.
 Ex insulis, fundisque tricies soldûm,
 Ex pecore redeunt ter ducena Parmensi,
 Totis diebus, Afer, hoc mihi narras:
 Et teneo melius ista quam meum nomen:
 Numeres oportet aliquid, ut pati possim:
 Quotidianam refice nauseam nummis.
 Audire gratis, Afer, ista non possum.

Ad Gallam. 38.

Galla nega; satiatur amor, nisi gaudia torquent:
 Sed noli nimium, Galla, negare diu.

Ad Charinum. 39.

Argenti genus omne comparasti,
 Et solus veteres Myronis artes,
 Solus Praxitelis manus, Scopæque,
 Solus Phidiaci toreuma cæli,
 Solus Mentoreos habes labores.
 Nec desunt tibi vera Grantiana,
 Nec quæ Callaïco linuntur auro,
 Nec mensis anaglypta de paternis.
 Argentum tamen inter omne, miror,
 Quare non habeas, Charine, purum.

Ad Posthumum. 40.

Atria Pisonum stabant cum stemmate toto,
 Et docti Senecæ ter numeranda domus.
 Prætuli

92 M. VAL. MARTIALIS

Prætulimus tantis solum te, Posthume, regnis:
 Pauper eras, & eques, sed mihi consul eras.
 Tecum ter denas numeravi, Posthume, brumas:
 Communis nobis lectus & unus erat.
 Iam donare potes, jam perdere, plenus honorum,
 Largus opum: exspecto, Posthume, quid facias.
 Nil facis: & serum est alium mihi quærere regem.
 Hoc, Fortuna, placet? Posthumus imposuit.

In male recitantem. 41.

Quid recitaturus circundas vellera collo?
 Conveniunt nostris auribus illa magis:

*Ad Flaccum, qualem puerum
 velit. 42.*

Si quis forte mihi posset præstare roganti:
 Audi, quem puerum, Flacce, rogare velim.
 Niliacis primum puer is nascatur in oris:
 Nequitias tellus scit dare nulla magis.
 Sit nive candidor: namque in Mareotide fusca
 Pulchrior est, quanto rarior iste color.
 Lumina sideribus certent, mollesque flagellent
 Golla comæ: tortas non amo, Flacce, comas.
 Frons brevis, atq; modus breviter sit naribus un-
 præstans rubeant æmula labra rosis. (cis;
 Sæpe & nolentem cogat, nolitque volentem:
 Liberior domino sæpe sit ille suo.
 Et timeat pueros, excludat sæpe puellas.
 Vir reliquis, uni sit puer ille mihi
 Iam scio, nec fallis: nā me quoq; iudice verum est:
 Talis erat, dices, noster Amazonicus.

In Coracinum. 43.

Non dixi, Coracine, te cinædum:
 Non sum tam temerarius, nec audax,
 Nec mendacia qui loquar libenter.
 Si dixi, Coracine, te cinædum,
 Iratam mihi Ponticæ lagenam,
 Iratum calicem mihi Metili:
 Iuro per Syrios tibi tumores,
 Iuro per Bercynthios furores.
 Quod dixi tamen, hoc leve & pusillum est;
 Quod notum est, quod & ipse non negabis:
 Dixi te, Coracine, cunnilingum.

De Vefvio monte. 44.

Hic est pampineis viridis modo Vefvius umbris:
 Presserat hic madidos nobilis uva lacus.
 Hæc juga quæ Nyfæ colles plus Bacchus amavit:
 Hoc nuper Satyri monte dedere choros.
 Hæc Veneris sedes, Lacedæmone gratior illi:
 Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
 Cuncta jacent flammis, & tristi mersa favilla:
 Nec superi vellent hoc licuisse sibi.

*Votum Parthenii ad Phœbum pro
 Burro. F. 45.*

Hæc tibi pro nato plena dat lætus acerra,
 Phoebe, Palatinus munera Parthenius.
 Ut qui prima novo signat quinquennia lultro,
 Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
 Fac rata vota patris. sic te tua diligat arbor,
 Gaudeat & certa virginitate soror.
 Perpetuo sic flore mices: sic denique non sint
 Tam longæ Bromio, quam tibi, Phoebe, comæ.

De Sabello. 46.

Saturnalia divitem Sabellum
 Fecerunt. merito tumet Sabellas:
 Nec quemquam putat esse, prædicatque
 Inter caustidicos beatiorem.
 Hos fastus, animosque dat Sabello
 Farris semodius, fabæque fresæ,
 Et thuris, piperisque tres selibræ,
 Et Lucanica ventre cum Falisco,
 Et nigri Syra defruti lagena,
 Et ficus Libyca gelata testa,
 Cum bulbis, cochleisque, caseoque:
 Piceno quoque venit à cliente
 Parcæ cistula non capax olivæ,
 Et crasso figuli polita coeno
 Septenaria synthesis Sagunti,
 Hispanæ luteum rotæ toreuma,
 Et lato variata mappa clavo.
 Saturnalia fructuosiora
 Annis non habuit decem Sabellus.

De Phaethonte encaustico. 47.
Encaustus Phaethon tabula depictus in hac est.
Quid tibi vis, dipylon qui Phaethonta facis?

In Papilum. 48.
Percidi gaudes; percissus, Papile, ploras:
Cur quæ vis fieri, Papile, facta doles?
Poeniter obsoconæ pruriginis? an magis illud
Fles, quod percidi, Papile, deseris?

Ad Flaccum. 49.
Nescis, crede mihi, quid sint epigrammata, Flacce,
Qui tantum lusus illa jocosque putas.
Ille magis ludit, qui scribit prandia sævi
Tereos: aut coenam, crude Thyesta, tuam.
Aut puero liquidas aprantem Dædalon alas,
Pascensem Siculas aut Polyphemon aves.
A nostris procul est omnis vesica libellis,
Musa nec infano symmate nostra tumer.
Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant.
Confiteor: laudant illa, sed ista legunt.

In Thaidem. 50.
Quid me, Thai, senem subinde dicis?
Nemo est, Thai, senex ad irrumandum.

Ad Cæcilianum. 51.
Cum tibi non essent sex millia, Cæciliane,
Ingenti † late vestus es hexaphoro: † laxa.
Postquam bis decies tribuit Dea cæca, sinumque
Ruperunt nummi, factus es, ecce, pedes.
Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?
Di reddant sellam, Cæciliane, tibi.

In Hedylum. 52.
Gestari junctis nisi desinis, Hedyle, capris:
Qui modo ficus eras, jam caprificus eris.

Ad Cosmum. 53.
Hunc, quem sæpe vides inter penetralia nostræ
Pallados, & templi limina, Cosme, novi,
Cum

Cum baculo, peraque senem : cui cana, putrisque
 Stat coma, & in pectus sordida barba cadit :
 Cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati :
 Cui dat larratos obvia turba cibos :
 Esse putas Cynicum, deceptus imagine falsa.
 Non est hic Cynicus, Cosme: quid ergo? canis.

Ad Colinum. 54.

O cui Tarpejas licuit contingere quercus,
 Et meritas prima cingere fronde comas ;
 Si lapis, utaris totis, Colline, diebus,
 Extremumque tibi semper adesse putes.
 Lanificas nulli tres exorare puellas
 Contigit : observant quem statuere diem.
 Divitior Crispo, Thrasea constantior ipso,
 Lautior & nitido sis Meliore licet,
 Nil adicit penso Lachesis, fufosque sororum
 Explicat, & semper de tribus una secat.

Ad Lucium. 55.

Luci, gloria temporum tuorum,
 Qui * Gaurum veterem, Tagumque nostrum
 Arpis cedere non finis disertis ; * Grajum
 Argivas generatus inter urbes
 Thebas carmine canter, aut Mycenæ,
 Aut claram Rhodon, aut libidinofæ
 Lædææ Lacedæmonis palestras :
 Nos Celtis genitos & ex Iberis
 Nostræ nomina duriora terræ
 Grato non pudeat referre versu :
 Sævo Bilbilin optimam metallo,
 Quæ vincit Chalybasque, Noricosque :
 Et ferro Plateam suo sonantem,
 Quam fluctu tenni, sed inquiero,
 Armorum Salo temperator ambit :
 Tutelamque, chorosque Rixamarum,
 Et convivia festa Carduarum,
 Et textis Peteron rosis rubentem,
 Atque antiqua patrum theatra Rigas :
 Et certos jaculo levi Silaos :
 Turgentisque lacus, Petusæque,
 Et parvæ vada pura Vetoniæ :
 Et sanctum Baradonis ilicetum,
 Per quod vel piger ambulat viator :
 Et quæ fortibus excolit juveni

Curvæ

Curvæ Manlius arva Matineſſæ.

Hæc tam ruſtica, delicate leſtor,

Rides nomina? rideas licebit.

Hæc tam ruſtica malo, quam Butuntos.

In Gargilianum. 56.

Munera quod ſenibus viddis que ingentia mittis,
Vis te munificum, Gargiliane, vocem.

Sordidius nihil eſt, nihil eſt te ſpurcius uno,

Qui potes inſidias dona vocare tuas.

Sic avidis fallax indulget piſcibus hamus;

Callida ſic ſtultas decipit eſca feras.

Quid ſit largiri, quid ſit donare: docebo,

Si neſcis: dona, Gargiliane, mihi.

*Ad Fauſtinum, Tiburis otian-
tem. 57.*

Dum nos blanda tenent laſcivi ſtagna Lucrini,

Et quæ pumiceis fontibus antra calent:

Tu colis Argivi regnum, Fauſtine, coloni,

Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.

Horrida ſed fervent Nemeæi pectora monſtri:

Nec ſatis eſt, Bajæ igne calere ſuo.

Ergo ſacri fontes, & littora grata valere,

Nympharum pariter, Nereidumque domus,

Herculeos colles gelida vos vincere bruma

Nunc Tiburtinis cedite frigori.

In Gallam. 58.

In tenebris luges amiſſum, Galla, maritum:
Nam plorare pudet te, puto, Galla, virum.

De vipera electro incluſa. 59.

Flentibus Heliadum ramis dum vipera repit,

Fluxit in obſtanti ſuccina gutta feram:

Quæ dum miratur pingui ſe rore teneri,

Concreto riguit vincta repente gelu.

Ne tibi regali placeas, Cleopatra, ſepulcro,

Vipera ſi tumulo nobiliore jacer.

De obitu Curiatii. 60.

Ardea ſolſtitio, Caſtranaque rura petantur,

Quique Cleonæo ſidere fervet ager:

Cum Tiburtinas damnet Curiatius auras,

Jocer laudatas ad Styga miſſus aquas.

Nulla fata loco possis excludere: cum mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia est.

In Mancinum. 61.

Donasse amicum tibi ducenta, Mancine,
Nuper superbo lærus ore jactasti.
Quartus dies est, in schola poetarum
Dum fabulamur, millibus decem dixti
Entas lacernas munus esse Pompillæ.
Sardonycha verum, lineisque ter cinctum,
Duasque similes fluctibus maris gemmas
Dedisse Bassam, Cæliamque jurasti.
Here de theatro, Pollione cantante,
Cum subito abires, dum fugis, loquebaris;
Hereditatis tibi trecenta venisse,
Et mane centum, & post meridiem centum.
Quid tibi sodales fecimus mali tantum?
Miserere jam crudelis, & sile tandem.
Aut, si tacere lingua non potest ista,
Aliquando narra, quod velimus audire.

De Lycori. 62.

Tibur in Herculeum migravit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

De Cærellia. 63.

Dum petit a Baulis mater Cærellia Bajas,
Occidit insani crimine mersa fratri.
Gloria quanta perit vobis! hæc monstra Neroni
Nec quondam jussæ præstiteratis aquæ.

De hortis Iulii Martialis. 64.

Iuli jugera pauca Martialis,
Hortis Hesperidum beatiora,
Longo Ianiculi jugo recumbunt.
Lati collibus imminent recessus;
Et planus modico tumore vertex
Coelo perfruitur serenior;
Et curvas nebula regente valles
Soluta luce nitet peculiari:
Puris leniter admoventur astris
Celsæ culmina delicata villæ;
Hinc septem dominos videre montes,
Et totam licet æstimare Romam:
Albanos quoque Tusculosque colles,
Et quodcumque jacet sub urbe frigus;

Fidenas veteres, brevesque Rubras,
 Et quod virgineo cruore gaudet
 Annæ pomiferum nemus. Peraunæ.
 Illic Flaminiae, Salariaeque.
 Gestator patet, effedo tacente,
 Ne blando rota sit molesta somno;
 Quem nec rumpere nauticum celeusme,
 Nec clamor valet helciariorum;
 Cum sit tam prope Mulvius, sacrumque
 Lapsæ per Tiberim volent carinæ.
 Hoc rus, seu potius domus vocanda est,
 Commendat dominus; tuam putabis.
 Tam non invida, tamque liberalis,
 Tam comi patet hospitalitate.
 Credas. Alcinoi pios Penates,
 Aut facti modo divitis Molorchî.
 Vos nunc omnia parva qui putatis,
 Centeno gelidum ligone Tibur,
 Vel Præneste domate, pendulamque
 Vni dedite Setiam colono.
 Dum, me iudice, præferantur istis
 Iuli jugera pauca Martialis.

De Philenide. 65.

Oculo Philænis semper altero plorat.
 Quo fiat istud quæritis modo? lusca est.

Ad Linum. 66.

Egisti vitam semper, Line, municipalem:
 Qua nihil omnino vilius esse potest.
 Idibus, & raris togula est excussa Kalendis.
 Duxit & æstates synthesis una decem.
 Saltus aprum, campus leporem tibi misit inemtum.
 Silva graves turdos exagitata dedit.
 Raptum flumineo venit de gurgite piscis:
 Vina rubens fudit non peregrina cadus.
 Nec tener Argolica missus de gentè minister,
 Sed stetit inculti rustica turba foci.
 Villica vel duri compressa est nupta coloni,
 Incaluit quoties saucia vena mero.
 Nec nocuit testis ignis, nec Sirius agris.
 Nec merfa est pelago, nec fluit ulla ratis.
 Supposita est blando nunquam tibi tessera talor:
 Alea sed parca sola fuere nuces.
 Dic ubi sit decies mater quod avara reliquit?
 Nusquam est. fecisti rem, Line, difficilem.

In Prætorem. 67.

Prætorem pauper centum sestertia Gaurus.
 Orabat cana notus amicitia :
 Dicebarque suis hæc tantum deesse trecentis,
 Vt posset domino placdere iustus eques.
 Prætor ait: scis me Scorpo, Thalloque daturum:
 Atque utinam centum millia sola darem !
 Ah pudet ingrati, pudet ah male divitis arcæ.
 Quod non vis equiti, vis dare, Prætor, equo?

Ad Sextum. 68.

Invitas centum quadrantibus, & bene cenas.
 Vt cenem invitator, Sexte, an ut invideam ?

Ad Papilum. 69.

Tu Setina quidem semper, vel Massica ponis.
 Papile: sed rumor tam bona vina negat.
 Diceris hac factus cælebs quater esse lagena.
 Nec puto, nec credo, Papile; nec sitio.

De Ammiano, ad Maronillum. 70.

Nihil Ammiano præter aridam restem.
 Moriens reliquit ultimis pater ceris.
 Fieri putaret posse quis, Maronille,
 Vt Ammianus mortuum patrem nollet ?

Ad Sempronium Rufum. 71.

Quæro diu totam, Semproni Rufe, per urbem;
 Si qua puella neget, nulla puella negat.
 Tanquam fas non sit, tanquam sit turpe negare:
 Tanquam non liceat, nulla puella negat.
 Casta igitur nulla est? castæ sunt mille. quid ergo
 Casta facit? non dat: non tamen illa negat.

Ad Quintum. 72.

Exigis, ut donem nostros tibi, Quinte, libellos.
 Non habeo; sed habet bibliopola Tryphon.
 Æs dabo pro nugis, & emam tua carmina sanus?
 Non, inquis, faciam tam faruæ: nec ego.

De Vestino. 73.

Cum gravis extremas Vestinus duceret horas,
 Et jam per Stygias esset iturus aquas,
 Ultima

Ultima volentes oravit pensa sorores,
 Ut traherent parva stamina pulla mora :
 Iam sibi defunctus, caris dum vivit amicis,
 Moverunt tetricas tam pia vota deas.
 Tum largas partitus opes, à luce recessit :
 Seque mori post hoc credidit ille senem.

Ad Cæsarem, de damis cum canibus commissis. 74.

Adspicis, imbelles tentent quam fortia damæ
 Prælia? tam timidis quanta sit ira feris?
 In mortem parvis concurrere frontibus audent,
 Vis, Cæsar, damis parcere? mitte canes.

De Nigrina. 75.

O felix animo, felix, Nigrina, marito,
 Atque inter Latias gloria prima nurus.
 Te patrios miscere juvat cum conjuge census,
 Gaudentem socio participique viro.
 Arserit Euadne flammis injecta mariti,
 Nec minor Alcestem fama sub astra ferat.
 Tu melius: certo meruisti pignore vitæ,
 Ut tibi non esset morte probandus amor.

In avarum amicum. 76.

Millia misisti mihi sex bis-sena petenti:
 Ut bis-sena feram, bis duodena petam.

In Zoilum. 77.

Nunquam divitias deos rogavi,
 Contentus modicis, meoque lætus.
 Paupertas, veniam dabis, recede.
 Causa est quæ subiti novique vori?
 Pendentem volo Zoilum videre.

In Afrum. 78.

Condita cum tibi sit jam sexagesima messis,
 Et facies multo splendeat alba pilo:
 Discurre tota vagus urbe, nec ulla cathedra est,
 Cui non mane feras irrequietus ave.
 Et sine te nulli fas est prodire tribuno,
 Nec carer officio consul uterque tuo.
 Et sacro decies réperis pallatia clivo,
 Sigerosque meros, Partheniosque sonas,

Hæc faciant sane juvenes; deformius, Afre,
Omnino nihil est ardelione sene.

Ad Maronem. 79.

Holpes eras nostri semper, Maro, Tiburtini.
Hoc emis. imposui: rus tibi vendo tuum.

In Mathonem. 80.

Declamas in febre Mathon: hanc esse phrenesin
Si nescis, non es sanus, amice Mathon.
Declamas æger, declamas hemitritæus.
Si sudare aliter non potes, est ratio.
Magna tamen res est, erras; cum viscera febris
Exurit, res est magna, tacere, Mathon.

De Fabulla. 81.

Epigramma nostrum cum Fabulla legisset,
Negare nullam quo queror puellarum:
Semel rogata bisque terque neglexit
Preces amantis. jam, Fabulla, permitte:
Negare jussi, pernegare non jussi.

*Ad Rufum, ut Venulejo libros suos
commendet. 82.*

Hos quoque commenda Venulejo, Rufe, libellos,
Imputet & nobis otia parva, roga:
Immemor & paullum curarum, operumque suorum,
Non tetrica nugas. exigat aure meas.
Sed nec post primum legat hæc, summumve trientem;
Sed sua cum medius prælia Bacchus amat.
Si nimis est legisse duos; tibi charta plicetur
Altera: divisum sic breve fiet opus.

In Nævolum. 83.

Securo nihil est te, Nævole, pejus: eodem.
Sollicito nihil est, Nævole, te melius.
Securus; nullum resalutas, despicias omnes.
Nec quisquam liber, nec tibi natus homo est.
Sollicitus; donas: dominum regemque salutas:
Invitas: esto, Nævole, sollicitus.

In Thaidem. 84.

Non est in populo, nec urbe tota,
 A se Thaida qui probet futuram;
 Cum multi cupiant, rogentque multi.
 Tam casta est, rogo, Thais? immo fellat.

In Ponticum. 85.

Nos bibimus vitro, tu murrha, Pontice. quare?
 Prodat perspicuus ne duo vina calix.

Mittit librum Apollinari. 86.

Si vis auribus Atticis probari,
 Exhortor, moneoque te, libelle,
 Ut docto placeas Apollinari.
 Nil exactius, eruditiusque est;
 Sed nec candidius, benigniusque.
 Si te pectore, si tenebit ore;
 Nec r'ochos metues maligniorum.
 Nec scombris tunicas dabis molestas.
 Si damnaverit; ad salariorum
 Curras scrinia protinus licebit,
 Inversa pueris arande charta.

Ad Fabullum, de Bassa. 87.

Infantem secum semper tua Bassa, Fabulle,
 Collocat, & lusus deliciasque vocat.
 Et, quod mireris magis, infantaria non est.
 Ergo quid in causa est? pedere Bassa solet.

In dissimulatorem. 88.

Nulla remisisti parvo pro munere dona,
 Et jam Saturni quinque fuere dies.
 Ergo nec argenti sex scriptula Septitiani,
 Missa nec à querulo mappa cliente fuit?
 Antipolitano nec quæ de sanguine thynni
 Testa rubet; nec quæ coctana parva gerit?
 Nec rugosarum vimen breve Picenarum?
 Dicere te posses ut meminisse mei.
 Decipies alios verbis, vultuque benigno:
 Nam mihi jam notus dissimulator eris.

Ad librum. 89.

Ohe, jam satis est, ohe, libelle;
 Iam pervenimus usque ad umbilicos.
 Tu procedere adhuc, & ire quæris;
 Nec summa potes in scheda teneri:
 Sic tanquam tibi res peracta non sit,
 Quæ prima quoque pagina peracta est.
 Iam lector queriturque, deficitque;
 Iam librarius hoc & ipse dicit:
 Ohe, jam satis est, ohe, libelle.

M. V A L.

MARTIALIS

Epigrammatum.

LIBER V.

*Cæsari (Domitiano) librum
 mittit. I.*

HOc tibi, Palladiæ seu collibus uteris Albæ,
 Cæsar, & hinc Triviam prospicis, inde
 Thetin:

Seu tua veridicæ discunt responsa sorores,
 Plana suburbani qua cubat unda freti:
 Seu placet Aenææ nutrix, seu filia Solis,
 Sive salutiferis candidus Auxur aquis
 Mittimus, & rerum felix tutela, salusque,
 Sospite quo gratum credimus esse Iovem.
 Tu tantum accipias; ego te legisse putabo:
 Et tumidus Galla credulitate fruatur.

De eodem. 2.

Matronæ, puerique, virginesque,
 Vobis pagina nostra dedicatur.
 Tu, quem nequitia procacioris
 Delectant nimium, salesque nudi,

64

Lascivos

104 M. VAL. MARTIALIS
Lascivos lege quattuor libellos ;
Quintus cum Domino liber jocetur;
Quem Germanicus ore non rubenti
Coram Cecropia legat puella.

Ad Germanicum. 3.

Accola jam nostræ Degis, Germanice, ripæ,
A famulis Istri qui tibi venit aquis,
Lætus, & attonitus viso modo præside mundi,
Affatus comites dicitur esse suos :
Sors mea quam fratris melior! cui tam prope sag
est
Cernere, tam longè quem colit ille deum.

Ad Paullum, de Myrtale. 4.

Fructere multo Myrtale solet vino ;
Sed fallat ut nos, folia devorat lauri,
Meruinque cauta fronde non aqua miscet,
Hanc tu rubentem prominentibus venis
Quoties venire, Paulle, videris contra;
Dicas, licebit: Myrtale bibit laurum.

Ad Sextum. 5.

Sexte, Palatinæ cultor facunde Minervæ,
Ingenio frueris qui propiore dei.
Nam tibi nascentes Domini cognoscere curas,
Et secreta ducis pectora nosse licet.
Sic locus & nostris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pedito, qua Marso, quaque Catullus erit,
Ad Capitolini coelestia carmina belli
Grande cothurnati pone Maronis opus.

*Librum commendat Parthe-
nio. 6.*

Si non est grave, nec nimis molestum,
Musæ, Parthenium rogate vestrum:
Sic te serior & beata quondam
Salvo Cæsare finiat senectus,
Et sis invidia favente felix ;
Sic Burrus cito sentiat parentem ;
Admittas timidam, brevemque chartam
Intra limina sanctoris aulæ:
Nosti tempora tu Iovis sereni,
Cum fulget placidus, suoque vultu,

Quo nil supplicibus solet negare.
Non est, quod metuas preces iniquas:
Nunquam grandia, nec molesta poscit,
Quæ cedro decorata purpuraque
Nigris pagina crevit umbilicis.
Nec porrexeris ista, sed teneto,
Si tanquam nihil offeras, agasque.
Si novi dominum novem sororum;
Vltro purpureum petet libellum.

*De Roma post incendium
restaurata. 7.*

Qualiter Assyrios renovant incendia nidos,
Vna decem quoties sæcula vixit avis:
Taliter exuta est veterem nova Roma senectam,
Et sumpsit vultus præsidis ipsa sui.
Iam precor oblitus nostræ, Vulcane, querelæ
Parce: sumus Martis turba, sed & Veneris.
Parce, pater: sic Lemniacis lasciva catenis
Ignoscat conjux, & patienter amet.

De Phaside. 8.

Edictum Domini Deique nostri,
Quo subsellia certiora fiunt,
Et puros eques ordines recepit,
Dum laudat modo Phasis in theatro,
Phasis purpureis ruber lacernis,
Et jactat tumido superbus ore:
Tandem commodius licet sedere,
Nunc est reddita dignitas equestris;
Turba non premimur, nec inquinamur.
Hæc & talia dum refert supinus,
Illas purpureas & arrogantes
Iussit surgere Lectius lacernas..

In Symmachum. 9.

Languebam: sed tu comitatus protinus ad me
Venisti centum, Symmache, discipulis.
Centum me tetigere manus Aquilone gelatæ.
Non habui febrem, Symmache, nunc habeo.

Ad Regulum, de fama Poetarum posthuma. 10.

Esse quid hoc dicam, vivis quod fama negatur?
 Et sua quod rarus tempora lector amat?
 Hi sunt invidiæ nimirum, Regule, mores;
 Præferat antiquos semper ut illa novis.
 Sic veterem ingrati Pompeji quærimus umbram:
 Sic laudant Catuli vilia templa senes.
 Ennius est lectus salvo tibi Roma Marone:
 Et sua riserunt sæcula Mæonidem.
 Rara coronato plaufere theatra Menandro:
 Norat Nasonem sola Corinna suum.
 Vos tamen, ô nostri, ne festinate, libelli:
 Si post fata venit gloria, non propero.

Ad Severum, de Stella. 11.

Sardonychas, smaragdos, adamantas, aspidas uno
 Versat in articulo Stella, Severe, meus.
 Multas in digitis, plures in carmine gemmas
 Invenies: inde est hæc, puto, culta manus.

De eodem. 12.

Quod nutantia fronte perricata
 Gestat pondera Masthliion superbus,
 Aut grandis Linus omnibus lacertis
 Septem quod pueros levat, vel octo;
 Res non difficilis mihi videtur:
 Vno cum digito, vel hoc vel illo,
 Portet Stella meus decem puellas.

In Callistratum. 13.

Sum, fateor, semperque fui, Callistrate, pauper,
 Sed non obscurus, nec male notus eques:
 Sed toto legor orbe frequens, & dicitur, hic est:
 Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
 At tua centenis incumbunt tecta columnis,
 Et libertinas arca flagellat opes:
 Magnaque Niliacæ servit tibi gleba Syenes;
 Tonderet & innumeros Gallica Parma greges.
 Hoc ego, tuque sumus. sed quod sum, non potes
 esse.
 Tu quod es, è populo quilibet esse potest.

De Nannejo. 14.

Sedere primo solitus in gradu semper,
 Tunc cum liceret occupare, Nannejus:
 Bis excitatus terque transtulit castra;
 Et inter ipsas poene tertius fellas
 Post Caïumque Luciumque confedit.
 Illinc cucullo prospicit caput testus,
 Oculoque ludos spectat indecens uno.
 Et hinc miser dejectus in vitam transit,
 Subsellioque semifultus extremo,
 Et male receptus altero genu jactat:
 Equiti sedere, Lectioque se stare.

Ad Augustum. 15.

Quintus nostrorum liber est, Auguste, jocosum,
 Et queritur læsus carmine nemo meo.
 Gaudet honorato sed multus nomine lector,
 Cui victura meo munere fama datur. (ros?)
 Quid tamen hæc profunt quamvis venerantia mul-
 Non profiat: sane me tamen ista juvant.

Ad lectorem. 16.

Seria cum possim, quod delectantia malim
 Scribere; tu causa es, lector anice, mihi,
 Qui legis, & tota cantas mea carmina Roma.
 Sed nescis, quanti stet mihi talis amor.
 Nam si falciferi defendere templa Tonantis,
 Sollicitisq; velim vendere verba reis;
 Plurimus Hispanas mittet mihi nauta merretas,
 Et fiet vario sordidus ære sinus.
 At nunc conviva est, commissatorque libellus,
 Et tantum gratis pagina nostra placet.
 Sed non hac veteres contenti laude fuerunt,
 Cum minimum vati manus Alexis erat.
 Belle, inquis, dixi. satis est: laudabimus usque,
 Dissimulas? facies me puto caussidicum.

In Gelliam. 17.

Dum proavos, atavosque refers, & nomina magna:
 Dum tibi noster eques fordida conditio est:
 Dum te posse negas nisi lato, Gellia, clavo
 Nubere; nuphiti, Gellia, cistifero.

Ad Quintianum. 18.

Quod tibi Decembri mense, quo volant mappæ,
 Gracilesque ligulæ, cereique, chartæque,
 Et acuta senibus testa cum Damascenis,
 Præter libellos vernulas nihil misi:
 Fortasse avarus videor, aut inhumanus.
 Odi dolosas munerum & malas arteis.
 Imitantur hamos dona: namque quis nescit,
 Avidum vorata decipi scarum musca?
 Quoties amico diviti nihil donat,
 O Quintiane, liberalis est pauper.

Ad Cæsarem Germanicum. 19.

Si qua fides veri, præferri, maxime Cæsar,
 Temporibus possunt sæcula nulla tuis.
 Quando magis dignos licuit spectare triumphos?
 Quando Palatini plus meruere dei?
 Pulcrior & major quo sub duce Martia Roma?
 Sub quo libertas principe tanta fuit?
 Est tamen hoc vitium, sed non leve, sit licet unum,
 Quod colit ingratas pauper amicitias.
 Quis largitur opes veteri fidoque sodali?
 Aut quem prosequitur non alienus eques?
 Saturnalicæ ligulam misisse felibræ,
 Flammataeve togæ scriptula tota decem,
 Luxuria est, tumidique vocant hæc munera regis:
 Qui crepet aureolos, forsitan unus erit.
 Quatenus hi non sunt, esto tu, Cæsar, amicus.
 Nulla ducis virtus dulcior esse potest.
 Iamdudum tacito rides, Germanice, naso:
 Vrile, quod nobis, do tibi consilium.

*Ad (Iulium) Martia-
lem. 20.*

Si tecum mihi, care Martialis,
 Securis liceat frui diebus;
 Si disponere tempus otiosum,
 Et veræ pariter vacare vitæ:
 Nec nos atria, nec domos potentum,
 Nec lites tetricas, forumque triste
 Nossemus, nec imagines superbas:
 Sed gestatio, fabulæ, libelli,
 Campus, porticus, umbra, Virgo, thermæ;
 Hæc essent loca semper, hi labores.

Nunc vivit sibi neuter, heu, bonosque
Soles effugere atque abire sentit;
Qui nobis pereunt, & imputantur.
Quisquam vivere cum sciat, moratur?

De Apollonio. 21.

Quinctum pro Decimo, pro Crasso, Regule, Macro
Ante salutabat rhetor Apollonius.
Nunc utrumque suo resalutat nomine. quantum
Cura, laborque potest! scripsit, & edidit.

Ad Paullum. 22.

Mane domi nisi te volui meruique videre
Sint mihi, Paulle, tuæ longius Exquilæ.
Sed Tiburtinæ sum proximus accola pilæ,
Qua videt antiquum rustica Flora Iovem:
Alta Suburrani vincenda est semira clivi,
Et nunquam sicco sordida saxa gradu.
Vixque datur longas mulorum rumpere mandras,
Quæque trahi multo marmora fune vides.
Illud adhuc gravius, quod te post mille labores,
Paulle, negat lassio janitor esse domi.
Exitus hinc operis vani, togulæque madentis;
Vix tanti Paullum mane videre fuit.
Semper inhumanos habet officiosus amicos.
Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

Ad Bassum. 23.

Herbarum fueras indurus, Basse, colores,
Iura theatralis dum siluere loci.
Quæ postquam placidi censoris cura renasci.
Iussit, & Oceanum certior audit eques:
Non nisi vel cocco madida, vel murice tincta
Veste nites; & te sic dare verba putas.
Quadringentorum nullæ sunt, Basse, lacernæ:
Aut ineus ante omnes Codrus haberet equum.

De Hermete. 24.

Hermes Martia sæculi voluptas;
Hermes omnibus eruditus armis;
Hermes & gladiator, & magister;
Hermes turba sui tremorque ludi;
Hermes quem timet Helius, sed unum,
Hermes cui cadit Advolans, sed uni.
Hermes vincere, nec ferire doctus,
Hermes suppositivus sibi ipsi,

Hermes

110. M. VAL. MARTIALIS

Hermes divitiarum locariorum ;
Hermes cura laborumque ludiarum ;
Hermes belligera superbus hasta ;
Hermes æquoreo minax tridente ;
Hermes casside languida timendus,
Hermes gloria Martis universi ;
Hermes omnia solus, & ter unus.

De Chærestrato. 25.

Quadringenta tibi non sunt, Chærestrate. surge,
Lectius, ecce, venit: ista, fuge, curre, late.
Ecquis, io, revocat, discedentemque reducit?
Ecquis, io, largas pandit amicus opes?
Quem chartis famæque damus, populisque lo-
quendum?

Quis Stygios non vult totus adire lacus?
Hoc, rogo, non melius, quam rubro pulpita nimbo
Spargere, & effuso permaduisse croco?
Quam non sensuro dare quadringenta caballo,
Aureus ut Scorpi nasus ubique micet?
O frustra locuples, ô dissimulatrix amici,
Hæc legis & laudas? quæ tibi fama perit?

Ad Codrum. 26.

Quod alpha dixi, Codre, poenulatorum:
Te nuper, aliqua cum jocarer in charta:
Si forte bilem movit hic tibi versus,
Dicas licebit beta me togatorum.

In fictum equitem. 27.

Ingenium, studiumque tibi, moresque, genusque
Sunt equitis, fateor: cætera plebis habes.
Bis septena tibi non sunt subsellia tanci,
Vt sedeas viso p allidus Oceano.

Ad Aulum, de Mamercio. 28.

Vt bene loquatur sentiatque Mamercus,
Efficere nullis, Aule, moribus possis:
Pietate fratres Curtios licet vincas,
Quiete Nervas, comitate Rufones,
Probitate Macros, æquitate Manricos,
Oratione Regulos, joci Paullos:
Rubiginosis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forsan esse tu credas:
Ego esse miserum credo, cui placet nemo.

Ad Gelliam. 29.

Si quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis:
Formosus septem, Marce, diebus eris.
Si non derides, si verum, lux mea, narras:
Edisti nunquam, Gellia, tu leporem.

Ad Varronem. 30.

Varro, Sophocleo non infitiande corhurno,
Nec minus in Calabria suspiciende lyra,
Differ opus: nec te facundi scena Catulli.
Detineat, cultis aut Elegia comis.
Sed lege fumoso non aspernanda Decembri
Carmina, mittuntur quæ tibi mense suo.
Commodius nisi forte tibi, potiusque videtur,
Saturnalicias perdere, Varro, nuces.

*De ludo puerorum cum juven-
cis. 31.*

Adspice, quam placidis insultet turba juven-
cis,
Et sua quam facilis pondera taurus amet.
Cornibus hic pendet summis, vagus ille per arnos.
Currit, & in toto ventilat arma bove.
At feritas immota riger. non esset arena
Tutior, & poterant fallere plana magis.
Nec trepidant gestus: & de discrimine palmæ
Securus puer est, sollicitumque pecus.

Ad Faustinum, de Crispo. 32.

Quadrantem Crispus tabulis, Faustine, supremis
Non dedit uxori: cui dedit ergo? sibi.

In caussidicum. 33.

Carpere caussidicus fertur mea carmina: quis sis
Nescio. si sciero, væ tibi caussidice.

*Epitaphium Erotii, ad Frontonem &
Flaccillam parentes. 34.*

Hanc tibi, Fronto pater, genitrix Flaccilla, puellæ
Oscula commendo deliciasque meas:
Parvula ne nigras horrescat Erotion umbras,
Oraque Tartarei prodigiosa canis.
Impletura fuit sextæ modo frigora brumæ,
Vixisset totidem ni minus illa dies,

Inter

Inter tam veteres ludat lasciva patronos,
 Et nomen blæso garriat ore meum.
 Mollia nec rigidus cespes tegat ossa, nec illi
 Terra gravis fueris, non fuit illa tibi.

De Euclide, ad Fabullum. 35.

Dum sibi redire de Parrensisbus fundis
 Ducena clamat coccinatus Euclides,
 Corinthioque plura de suburbano,
 Longumque pulchra stemma repetit à Lede
 Et fuscitanti Lectio reluctatur;
 Equiti superbo, nobili, locupleti,
 Cecidit repente magna de sinu clavis.
 Nunquam, Fabulle, nequior fuit clavis.

De quodam impostore, ad Faustinum. 36.

Laudatus nostro quidam, Faustine, libello;
 Dissimulat, quasi nil debeat. imposuit.

Luget Erotium, & ridet Patrum. 37.

Puella senibus dulcior mihi cynis,
 Agna Galei mollior Phalantini,
 Concha Lucrini delicatior stagni;
 Cui nec lapillos præferas Erythræos,
 Nec modo poliram pecudis Indicæ dentem,
 Nivesque primas, liliūque non tactum:
 Quæ crine vicit Bætici gregis vellus,
 Rhenique nodos, aureamque * nitellam:
 Fragavit ore, quod rosarium Pæsti; * *miscellanea*
 Quod Atticarum prima mella cerarum;
 Quod succinorum rapta de manu gleba:
 Cui comparatus indecens erat pavo,
 Inamabilis sciurus, & frequens phoenix:
 Adhuc recenti tepet Erotion busto,
 Quam pessimorum lex avara fatorum,
 Sexta peregit hieme, nec tamen tota,
 Nostros amores, gaudiumque, lususque.
 Et esse tristem me meus verat Pætus,
 Pectusque pulsans, pariter & comam vellens,
 Deslere non te vernulæ pudet morrem?
 Ego conjugem, inquit, extuli, & tamen vivo.

Notam, superbam, nobilem, locupletem.

Quid esse nostro fortius potest Pæto?

Ducenties accepit, & tamen vivit.

In Calliodorum. 38.

Calliodorus habet censum (quis nescit?) equestre;

Sexte; sed & fratrem Calliodorus habet:

Quadringenta secas, qui dicit *ὄνα μέγα*:

Vno credis equo posse sedere duos?

Quid cum fratre tibi, quid cum Polluce molesto?

Non esset Pollux si tibi, Castor eras.

Vnus cum sitis; duo, Calliodore, sedetis.

Surge: solœcismum, Calliodore, facis.

Aut imitare genus Ledæ: cum fratre sedere

Non potes; alternis, Calliodore, sede.

In Charinum. 39.

Supremas tibi tricies in anno

Signanti tabulas, Charine, misi.

Hybleis madidas thymis placentas.

Defeci: miserere jam, Charine.

Signa rarius, aut semel fac illud,

Mentitur tua quod subinde tuffis.

Excussi loculosque, sacculumque,

Croeso divitior licet fuisset,

I ro pauperior forem, Charine,

Si conchen toties meam comesses.

*Ad Artemidorum, de Venere in
feliciter picta. 40.*

Pinxisti Venerem, colis, Artemidore, Minervam.

Et miraris, opus displicuisse tuum?

In Didymum. 41.

Spadone cum sis evirator fluxo,

Et concubino mollior Colæneo,

Quem sectus ululât matris entheæ Gallus;

Theatra loqueris, & gradus, & edicta;

Trabeasque, & Idus, fibulasque, censusque;

Et pumicata pauperes manu monstras.

Sedere in equitum liceat an tibi scamnis,

Videbo, Didyme: non licet maritorum.

H

Amici

*Amicis quod datur, non
perire. 42.*

Callidus effracta nummos fur auferet arca.
Prosterner patrios impia flamma Lares.
Debitor usuram pariter sortemque negabit.
Non reddet sterilis semina jacta seges.
Dispensatorem fallax spoliabit amica.
Mercibus exstructas obruet unda rates.
Extra fortunam est quidquid donatur amicis :
Quas dederis, solas semper habebis opes.

De Thaide & Lecania. 43.

Thais habet nigros, niveos Lecania dentes.
Quæ ratio est ? empros hæc habet, illa suos.

In Dentonem. 44.

Quid factum est, rogo, quid repente factum est ?
Ad cenam mihi, Dento, quod vocanti
(Quis credat ?) quater ausus es negare.
Sed nec respicis, & fugis sequentem ;
Quem thermis modo quærere, & theatris.
Et conclavibus omnibus solebas.
Sic est : captus es unctiore cena,
Et major rapuit canem culina
Iam te : sed cito cognitum & relictam
Cum fastidierit popina dives ,
Antiquæ venies ad ossa cœnæ.

In Bassam. 45.

Dicis formosam, dicis te, Bassa, puellam.
Istud, quæ non est, dicere, Bassa, solet.

Ad Diadumenum. 46.

Bassia dum nolo, nisi quæ luctantia carpsi ;
Et placet ira mihi plus tua, quam facies :
Ut te sæpe rogem cædo, Diadumene, sæpe.
Consequor hoc, ut me nec timeas, nec ames.

De Philone. 47.

Nunquam se cenasse domi Philo jurat & hoc est ;
Non cenat, quoties pemo vocavit eum.

De Encolpo, Pudentis puero. 48.

Quid non cogit amor? sequit nolente capillos
 Encolpus domino, nec prohibente tamen.
 Permisit, flevitque Pudens, sic cessit habenis
 Audaci questus de Phaethonte pater.
 Talis raptus Hylas, talis deprensus Achilles
 Deposuit gaudens, matre dolente, comas.
 Sed tu nec propera, brevibus nec crede capillis;
 Tardaue, pro tanto munere, barba veni.

Ad Labienum. 49.

Vidissem modo forte cum sedentem
 Solum te, Labiene; tres putavi:
 Calvæ me numerus tuæ fefellit.
 Sunt illinc tibi, sunt & hinc capilli,
 Quales nec puerum decere possint.
 Nudum est in medio caput, nec ullus
 In longa pilus area notatur.
 Hic error tibi profuit Decembri,
 Tunc cum prandia misit Imperator,
 Cum panariolis tribus redisti.
 Talem Geryonem fuisse credo.
 Vires censeo porticum, Philippi,
 Si te viderit Hercules, peristi.

In Charopinum. 50.

Ceno domi quories nisi te, Charopine, vocavi,
 Protinus ingentes sunt inimicitiae:
 Meque petis stricto medium transigere ferro,
 Si nostrum sine te scis caluisse focum.
 Nec semel ergo mihi factum fecisse licebit?
 Improbius nihil est hac, Charopine, gula.
 Desine jam nostram, precor, observare culinam;
 Atque aliquando meus det tibi verba coquus.

Ad Rufum. 51.

Hic qui libellis prægravem gerit levam,
 Notariorum quem premit chorus levis,
 Qui codicillis hinc & inde prolatis,
 Epistolisque commodat gravem vultum,
 Similis Catoni, Tullioque, Brutoque,
 Expressere, Rufe, fidiculæ licet cogant,
 Ave Latinum, xaipe non potest Græcum,
 Si fingere istud me putas, salutemus.

In Posthumum. 42.

Quæ mihi præstiteris memini, semperque tenebo,
 Cur igitur taceo, Posthume? tu loqueris.
 Incipio quoties alicui tua dona referre,
 Protinus exclamat: dixerat ipse mihi.
 Non belle quædam faciunt duo: sufficit unus
 Huic operi: si vis, ut loquar; ipse tace.
 Crede mihi, quamvis ingentia, Posthume, dona
 Auctoris pereunt garrulitate sui.

Ad Bassum. 53.

Colchida quid scribis, quid scribis, amice, Thyestæ?
 Quo tibi vel Nioben, Bassæ, vel Andromachen?
 Materia est, mihi crede, tuis aptissima chartis:
 Deucalion; vel, si non placet hic, Phaerbon.

De rhetore Apollonio. 54.

Extemporalis factus est meus rhetor:
 Calpurnium non scripsit, & salutavit.

*Cum aquila portante Iovem,
 Dialogismus. 55.*

Dic mihi, quem portes, volucrum regina? Ton-
 nantem.

Nulla manu quare fulmina gestat? amat.
 Quo calet igne deus? pueri. Cur miris aperto
 Respicias ore Iovem? de Ganymede loquor.

Ad Lupum. 56.

Cui credas, Lupe, filium magistro,
 Quæris sollicitus diu, rogasque.
 Omnes grammaticosque, rhetorasque
 Devites, moneo: nihil sit illi
 Cum libris Ciceronis, aut Maronis.
 Famæ Tutilium suæ relinquit.
 Si versus facit, abdicet Poetam.
 Artes discere vult pecuniosas?
 Fac, discat citharoædus, aut choraules.
 Si duri puer ingeni videtur.
 Præconem facias, vel architectum.

Ad Cinnam. 57.

Cum voco te dominum, noli tibi, Cinna, placere?
 Sepe etiam seruum sic resaluto tuum.

Ad Posthumum. 58.

Cras te victurum, cras dicis, Posthume semper.
 Dic mihi cras istud, Posthume, quando venit ?
 Quam longe est cras istud ? ubi est ? aut unde pe-
 tendum ?
 Numquid apud Parthos Armeniosque latet ?
 Iam cras istud habet Priami vel Nestoris annos.
 Cras istud quanti, dic mihi, possit emi ?
 Cras vives : hodie jam vivere, Posthume, serū est.
 Ille sapit, quisquis, Posthume, vixit heri.

Mittit Stella fictilia. 59.

Quod non argentum, quod non tibi mittimus au-
 Hoc facimus caussa, Stella diserte, tua. (rum :
 Quisquis magna dedit, voluit sibi magna remitti :
 Fictilibus nostris exoneratus eris.

Ad detractorem. 60.

Allatres licet usque nos & usque,
 Et ganniribus improbis lacessas :
 Certum est hanc tibi pernegare famam,
 Olim quam petis in meis libellis,
 Qualiscunque legaris ut per orbem.
 Nam te cur aliquis sciat fuisse ?
 Ignotus pereas, miser, necesse est.
 Non deerunt tamen hac in urbe forsan
 Vnus, vel duo, tresve, quattuorve,
 Pellein reddere qui velint caninam.
 Nos hac à scabie tenemus ungues.

In Marianum. 61.

Crispulus iste quis est, uxori semper adhæret
 Qui, Mariane, tuæ ? Crispulus iste quis est,
 Nescio quid dominæ teneram qui garrir in aurē,
 Et sellam cubito dexteriore premit ?
 Per cuius digitos currit levis annulus omnes :
 Crura gerit nullo qui violata pilo.
 Nil mihi respondes ? uxoris res agit, inquis,
 Iste meæ : sane certus & asper homo est.
 Procuratorem vultu qui præferat ipso :
 Acrior hoc Chius non erit Aufidius.
 O quam dignus eras alapis, Mariane, Latini !
 Te successurum credo ego Panniculo.
 Res uxoris agit, res ulla Crispulus iste ?
 Res non uxoris, res agit ipse tuas.

Ad hospites. 62.

Iure tuo nostris maneat licet hospes in hortis,
 Si pores in nudo ponere membra solo:
 Aut si portatur tecum tibi magna supellex,
 Nam mea jam digitum sustulit hospitibus.
 Nulla regit fractos nec inanis culcitra lectos,
 Putris & abrupta fascia recte jacet.
 Sit tamen hospitium nobis commune duobus:
 Eni hortos; plus est: instrue tu; minus est.

Ad Ponticum. 63.

Quid sentis, inquis, de nostris, Marce, libellis?
 Sic me sollicitus, Pontice, sæpe rogas.
 Admiror; stupeo; nihil est perfectius illis;
 Ipse tuo cedit Regulus ingenio.
 Hoc sentis? inquis: faciat tibi sic bene Cæsar,
 Sic Capitolinus Iupiter: immo tibi:

Ad suos ministros. 64.

Sextantes, Callite, duos infunde Falerni:
 Tu super æstivas, Alcime, solve nives.
 Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo,
 Lassenturque rosis tempora futilibus.
 Iam vicina jubent nos vivere Mausolea,
 Cum doceant ipsos posse perire deos.

Ad Cæsarem. 65.

Altra polumque dedit, quamvis obstante noverca,
 Alcidae Nemeæ terror, & Arcas aper;
 Et castigatum Libyæ ceroma palestræ;
 Et gravis in Siculo pulvere fusus Eryx;
 Silvarumque tremor, tacita qui fraude solebat
 Ducere nec rectas Cacus in antra boves.
 Ista tuæ, Cæsar, quora pars spectatur arenæ?
 Dat majora novus prælia mane dies.
 Quot graviora cadunt Nemeæo pondera monstro?
 Quot tua Mænalios collocat hasta suos?
 Reddatur si pugna triplex pastoris Iberi,
 Est tibi, qui possit vincere Geryonem.
 Sæpe licet Grajæ numeretur bellua Lernæ,
 Improba Niliacis quod facit Hydra feris?
 Pro meritis cælum tantis, Auguste, dederunt
 Alcidae cito, dî: sed tibi sero dabunt.

In Pontilianum. 66.

Sæpe salutatus, nunquam prior ipse salutas :
Sic erit æternum, Pontiliane, vale.

De hirundine. 67.

Hibernos peterent solito cum more recessus
Arthides, in nidis una remansit avis.
Deprendere nefas ad tempora verna reversæ,
Et profugam volucres diripere suæ.
Sero dedit poenas. discerpi noxia mater
Debuerat : sed tunc cum laceravit Itym.

Ad Lesbiam. 68.

Arctoa de gente comam tibi, Lesbia, misi :
Vi scires quanto sit tua flava magis.

In M. Antonium. 69.

Antoni Phario nil obesture Phorino,
Et levius tabula, quam Cicerone nocens :
Quid gladium demens Romana stringis in ora ?
Hoc admisisset nec Catilina nefas.
Impius infando miles corrumpitur auro :
Et tantis opibus vox tacet una tibi.
Quid profunt sacræ pretiosa silentia linguæ ?
Incipient omnes pro Cicerone loqui.

De Syrisco, ad Maximum. 70.

Infusum sibi nuper à patrone
Plenum, Maxime, centies Syrisco.
In sellariolis vagus popinis
Circa balnea quattuor peregit.
O quanta est gula, centies comesse !
Quanto major adhuc, nec accubare !

Ad Faustinum. 71.

Humida qua gelidas summittit Trebula vallis,
Et viridis Cancrî mensibus alget ager ;
Rura Cleoneo nunquam temerata Leone,
Et domus Æolio semper amica Noto :
Te, Faustine, vocant : longas his exige messes
Collibus : hibernum jam tibi Tibur erit.

*Ad Rufum, de origine**Bacchi. 72.*

Qui potuit Bacchi matrem dixisse Tonantem,
Ille potest Semelem dicere, Rufe, patrem.

Ad Theodorum. 73.

Non donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna causa est:
Dones tu mihi ne tuos libellos,

De Pompejo & filiis. 74.

Pompejos juvenes Asia atque Europa, sed ipsum
Terra tegit Libyes, si tamen ulla tegit.
Quid mirum toro si spargitur orbe? jacere
Vno non poterat tanta ruina loco.

Ad Quintum. 75.

Quæ legis causa nupsit tibi Lælia, Quinte,
Vxorem potes hanc dicere legitimam.

Ad Cinnam. 76.

Profecit poto Mithridates sæpe veneno,
Toxica ne possent sæva nocere sibi.
Tu quoque cavisti cenando tam male semper,
Ne posses unquam, Cinna, perire fame.

Ad Marulum pederastam. 77.

Narratur belle quidam dixisse, Marulle,
Qui te ferre oleum dixit in auricula.

Ad Turanium. 78.

Si tristi domicenio laboras,
Turani: potes esurire mecum.
Non deerunt tibi, si soles *ωρωίνα*,
Viles Cappadocæ, gravesque porri:
Divisis cybium latebit ovis:
Ponetur digitis tenendus ustis
Nigra coliculus virens patella,
Argentem modo qui reliquit hortum:
Et pultem niveam premens botellus:
Et pallens faba cum rubente lardo.

EPIGRAMMAT. LIB. V.

135

Menſæ munera ſi voles ſecundæ :
 Marcentes tibi porrigantur uvæ,
 Et nomen pira quæ ferunt Syrorum,
 Et quas docta Neapolis creavit
 Lento caſtaneæ vapore toſtæ :
 Vinum tu facies bonum bibendo.
 Poſt hæc omnia forte ſi movebit
 Bacchus, quam ſolet, eſuritionem,
 Succurrent tibi nobiles olivæ
 Piceni modo quas tulere rami,
 Et fervens cicer, & repens lupinus.
 Parva eſt cenula (quis poteſt negare ?)
 Sed finges nihil, audiesve fictum,
 Et vultu placidus tuo recumbes ;
 Nec craſſum dominus leget volumen :
 Nec de Gadibus improbis puellæ
 Vibrabunt ſine fine prurientes
 Laſcivos docili tremore lumbos :
 Sed, quod non grave ſit nec inſicetum,
 Parvi tibia condyli ſonabit.
 Hæc eſt cenula. Claudiam ſequeris :
 Quam nobis cupis eſſe tu priorem.

In Zoilum. 79.

Vndecies una ſurrexti, Zoile, cena ;
 Et mutata tibi eſt ſyntheſis undecies :
 Sudor inhæreret madida ne veſte retentus,
 Et laxam tenuis læderet aura cutem.
 Quare ego non ſudo, qui tecum ; Zoile, cenæ ?
 Frigus enim magnum ſyntheſis una facit.

Ad Severum. 80.

Non totam mihi ſi vacabis horam,
 Dones, & licet imputes, Severe,
 Dum noſtras legis exigisque nugas.
 Durum eſt perdere ſerias. rogamus,
 Laſturam patiaris hanc, ferasque.
 Quod ſi legeris ipſe cum diſerto
 (Sed numquid ſumus improbi ?) Secundo ;
 Plus multo tibi debiturus hic eſt,
 Quam debet domino ſuo, libellus.
 Nam ſecurus erit, nec inquieta
 Laſſi marmora Siſyphi videbit,
 Quem cenſoria cum meo Severe
 Docti lima momorderit Secundi,

Ad Æmilianum. 81.

Semper eris pauper, si pauper es, Æmiliane,
Dantur opes nullis nunc nisi divitibus.

In Gaurum. 82.

Quid promittebas mihi millia, Gaure, ducenta :
Si dare non poteras millia, Gaure, decem ?
An potes, & non vis : rogo, non est turpius istud ?
I, tibi disperdas, Gaure : pusillus homo es.

Ad Dindymum. 83.

Insequeris, fugio ; fugis, insequor ; hæc mihi
mens est :

Velle tuum nolo, Dindyme, nollo volo.

Ad Gallam. 84.

Iam tristis nucibus puer relictis.
Clamose revocatur à magistro.
Et blando male proditus fritillo,
Arcana modo raptus è popina,
Ædilem rogat udus aleator.
Saturnalia transiere rota :
Nec munuscula parva, nec minora
Misiisti mihi, Galla, quæ solebas.
Sane sic abeat meus December.
Scis certe puto * vestra jam venire
Saturnalia Marrias Kalendas.
Tunc reddam tibi, Galla, quod dedisti.

* nostra

M. VAL.

M. VAL.

123

MARTIALIS

Epigrammatum

LIBER VI.

Ad (Iulium) Martialem. 1.

Sextus mittitur hic tibi libellus,
Inprimis mihi care Martialis :
Quem si terferis aure diligenti,
Audebit minus anxius tremensque
Magnas Cæsaris in manus venire.

Ad Cæsarem (Domitianum.) 2.

Lusus erat sacræ connubia fallere tedæ :
Lusus & immeritos exsecuisse mares.
Vtraque tu prohibes, Cæsar, populisque futuris
Succurris, nasci quos sine fraude jubes.
Nec spado jam, nec mœchus erit, te præside, quis-
quam ;
At prius (& mores) & spado mœchus erat.

De eodem. 3.

Censor maxime, principumque princeps,
Cum tot jam tibi debeat triumphos,
Tot nascentia templa, tot renata.
Tot spectacula, tot deos, tot urbes :
Plus debet tibi Roma, quod pudica est.

De filio Domitiani. 4.

Nascere Dardanio promissum nomen Iulo :
Vera deum soboles, nascere magne puer.
Cui pater æternas post sæcula tradat habenas ;
Quique regas orbem cum seniore senex.
Ipsa tibi niveo trahet aurea pollice fila,
Et totam Phryxi Iulia nebit ovem.

Ad

Ad Cæcilianum. 5.

Rustica mercatus multis sum prædia nummis :
Murua des centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi respondes ? tacitum te dicere credo,
Non reddes : ideo, Cæciliane, rogo.

Ad Lupercum, de Paulla. 6.

Comoedi tres sunt: sed amat tua Paulla, Luperce:
Quattuor: & κωφον Paulla πρῶτον ἀμαρ.

De Thelesina, ad Faustinum. 7.

Aut minus, aut certe non plus, tricesima lux est.
Et nubit decimo jam Thelesina viro.
Quæ nubit toties, non nubit : adultera lege est.
Offendor moecha simpliciore minus.

Ad Severum. 8.

Prætores duo, quattuor tribuni,
Septem caussidici, decem poëtæ,
Cujusdam modo nuptias petebant
A quodam fene. non moratus ille
Præconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Severe, fecit ?

Ad Lavinium. 9.

In Pompejano dormis, Levine, theatro :
Et quereris, si te fascitat Oceanus ?

Petit latenter à Casare (Domitiano) pecuniam. 10.

Pauca Iovem nuper cum millia forte rogarem ;
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille Iovi ; sed millia nobis
Nulla dedit : pudet, heu, pauca rogasse Iovem.
At quam non retricus, quam nulla nubilus ira,
Quam placido nostras legerat ore preces !
Talis supplicibus tribuit diademata Dacis :
Et Capitolinas itque reditque vias.
Dic precor, ô nostri dic conscia Virgo Tonantis,
Si negat hoc vultu, quo solet ergo dare ?
Sic ego : sic breviter posita mihi Gorgone Pallas :
Quæ nondum data sunt, stulte, negata putas ?

In Marcum. 11.

Quod non sit Pylades hoc tempore; non sit Orestes,

Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.
Nec melior rhombus, turdusve dabatur Oresti:
Sed par, atque eadem cœna duobus erat.
Tu Lucrina voras; me pascit aquosa Peloris:
Non minus ingenua est & mihi, Marce, gula.
Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia vestit:
Vis te purpureum, Marce, sagarus amem?
Vt præstem Pyladen, aliquis mihi præstet Orestem.
Hoc non fit verbis, Marce, ut ameris, ama.

De Fabulla, ad Paullum. 12.

Turat capillos esse, quos emit, suos
Fabulla: numquid illa, Paulle, pejerat?

De statua Iulia. 13.

Quis te Phidiaco formatam, Iulia, cœlo:
Vel quis Palladiæ non putet artis opus?
Candida non tacita respondet imagine Lygdos,
Et placido fulget vivus in ore liquor.
Ludit Acidalio, sed non manus aspera, nodo,
Quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.
Vt Martis revocetur amor, summique Tonantis?
A te Iuno petat ceston & ipsa Venus.

In Laberium, 14.

Versus scribere posse te disertos
Affirmas, Laberi: quid ergo non vis?
Versus scribere quis potest disertos,
Non scribat, Laberi: virum putabo.

De formica electro inclusa. 15.

Dum Phaetontea formica vagatur in umbra,
Implicuit tenuem succina gutta feram.
Sic modo quæ fuerat vitâ contempta manente,
Funeribus facta est nunc pretiosa suis:

Ad Priapum, 16.

Tu qui pene viros terras & falce cinædos,
Iugera sepositi pauca tuere loci.
Sic tua non intrent vetuli pomaria fures?
Sed puer, aut longis pulchra puella comis.

In

In Cinnamum. 17.

Cinnam, Cinname, te jubes vocari.
 Non est hic, rogo, Cinna, barbarismus?
 Tu si Furius ante dictus esses,
 Fur istâ ratione dicereris.

*Epitaphium Salonini, ad
Priscum. 18.*

Sancta Salonini terris requiescit Iberis,
 Quâ melior Stygias non videt umbra domos.
 Sed lugere nefas: nam qui te, Prisce, reliquit
 Vivit, qua voluit vivere parte magis.

In Posthumum caufridicum. 19.

Non de vi, neque cæde, nec veneno,
 Sed lis est mihi de tribus capellis:
 Vicini queror has abesse furto.
 Hoc iudex sibi postulat probari:
 Tu Cannas, Mithridaticumque bellum,
 Et perjurâ Punici furoris,
 Et Sullas, Mariosque, Muciosque
 Magna voce sonas, manumque tota.
 Dic jam posthume de tribus capellis.

In Phœbum. 20.

Mutua te centum sestertia, Phœbe, rogavi:
 Cum mihi dixisses: exigis ergo nihil?
 Inquiris, dubitas, cunctaris, neque diebus
 Teque decem crucias: jam, rogo, Phœbe, nega.

*De nuptiis Stellæ & Ian-
thidor. 21.*

Perpetuam Stellæ dum jungit Ianthida vati
 Læta Venus, dixit: plus dare non potui.
 Hæc coram domina; sed nequius illud in aurem:
 Tu ne quid pecces, exitiose, vide.
 Sæpe ego lascivum Martem furibunda cecidi,
 Legitimos isset cum vagus ante toros.
 Sec postquam meus est, nulla me pellice læsit:
 Tam frugi Iuno veller habere Iovem.
 Dixit, & arcano percussit pectora loro.
 Plaga juvat: sed tu jam dea cæde duos.

In Proculinam. 22.

Quod nubis, Proculina, concubino,
 Et moechum modo nunc facis maritum;
 Ne lex Iulia te notare possit:
 Non nubis, Proculina, sed fateris.

In Lesbiam. 23.

Stare jubes nostrum semper tibi, Lesbia, penem:
 Crede mihi, non est mentula, quod digitus.
 Tu licet & manibus, blandis & vocibus inites,
 Contra te facies imperiosa tua est.

De Charisiano. 24.

Nil lascivius est Charisiano,
 Saturnalibus ambulat togatus.

Ad Marcellinum. 25.

Marcelline, boni soboles sincera parentis,
 Horrida Parrhasio quem tegit Vrsa iugo:
 Ille vetus pro te patriusque quod optat amicus,
 Accipe, & hæc memori pectore vota tene:
 Cauta sit ut virtus, nec te temerarius ardor
 In medios enses sævaque tela ferat.
 Bella velint, Martemque ferun rationis egentes:
 Tu potes & patriæ miles & esse decus,

De Sotade. 26.

Periclitatur capite Sotades noster.
 Reum putatis esse Sotadem? non est.
 Arrigere desit posse Sotades: lingit.

Ad Nepotem. 27.

Bit vicine Nepos (nam tu quoque proxima Floræ
 Incolis, & veteres tu quoque Ficelias)
 Est tibi, quæ patria signatur imagine vultus,
 Testis maternæ nata pudicitiae.
 Tu tamen annofo nimium ne parce Falerno:
 Et potius plenos ære relinque cados.
 Sit pia, sit locuples, sed poter filia mustum.
 Amphora cum domina nunc nova fiat anus.
 Cæcuba non solos vindemia nutriat orbos:
 Possunt & patres vivere, crede mihi.

Epitaphium Glaucia. 28.

Libertus Melioris ille notus.
 Tota qui cecidit dolente Roma,
 Cari deliciæ breves patroni,
 Hoc sub marmore Glaucias humatus.
 Iuncto Flaminiaë jacet sepulcro :
 Castus moribus, innocens pudore,
 Velox ingenio, decore felix.
 Bis-senis modo messibus peractis.
 Vix unum puer applicabat annum.
 Qui fies talia, nil fleas Viator.

De eodem. 29.

Non de plebe domus, nec avaræ verna catastæ.
 Sed domini sancto dignus amore puer :
 Munera cum posset nondum sentire patroni,
 Glaucia libertus jam Melioris erat.
 Meribus hoc formæque datum, quis blandior illo?
 Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit ?
 Immodicis brevis est ætas, & rara senectus :
 Quidquid ames, cupias non placuisse nimis.

In Patum feneratorem. 30.

Sex sestertia si statim dedisses,
 Cum dixi mihi ; sume. tolle, dono :
 Deberem tibi, Pæte, pro ducentis.
 At nunc cum dederis diu moratus,
 Post septem, puto, vel novem Kalendas ?
 Vis dicam tibi veriora veris ?
 Sex sestertia, Pæte, perdidisti.

In Charidemum. 31.

Vxorem, Charideme, tuam scis ipse, finisque
 A medico futuri, vis sine febre mori.

De morte Othonis. 32.

Cum dubitaret adhuc belli civilis Enyo,
 Forsitan & posset vincere mollis Orho :
 Damnavit multo staturum sanguine Martem,
 Et fodit certa pectora nuda manu.
 Sit Cato, dum vivit, sane vel Cæsare major :
 Dum moritur, numquid major Othone fuit ?

Ad Mathonem, de Sabello. 33.

Nil miserabilius, Matho, pædicone Sabello
Vidisti, quo nil lætius ante fuit.

Furta, fugæ, mortes servorum, incendia, luctus
Affligunt hominem. tam miser & fuit.

Ad Diadumenum. 34.

Basia da nobis, Diadumene, pressa. quot? inquit.

Oceani fluctus me numerare jubes;

Et maris Aegæi sparsas per littora conchas;

Et quæ Cecropio monte vagantur apes;

Quæque sonant pleno vocesq; manusque theatro,

Cum populus subiti Cæsaris ora vider.

Nolo quot arguto dedit exorata Carullo

Lesbia. pauca cupit, qui numerare potest.

Ad Cæcilianum. 35.

Septem clepsydras magna tibi voce petenti

Arbiter invitus, Cæciliane, dedit.

At tu multa diu dicis, vitreisque tepentem

Ampullis potas semisupinus aquam.

Vt tandem saties vocemque sitimque, rogamus

Iam de clepsydra, Cæciliane, bibas;

Ad Papilum. 36.

Mentula tam magna est, tantus tibi, Papile, nasus;

Vt possis, quoties arrigis, olfacere.

In Charinum. 37.

Secti podicis usque ad umbilicum

Nullas reliquias habet Charinus,

Et prurit tamen usque ad umbilicum.

O quanta scabie miser laborat!

Culum non habet, est tamen cinædus.

De Regulo, filio Reguli. 38.

Aspicias ut parvus, nec adhuc trieteride plenus

Regulus auditum laudet & ipse patrem?

Maternosque sinus viso genitore relinquat,

Et patrias laudes sentiat esse suas?

Iam clamor, centumque viri, densumque coronæ

Vulgus, & insapi Julia testæ placent.

Acris equi soboles magno sic pulvere gaudet :
 Sic vitulus molli prælia fronte cupit.
 Di servare, precor, matri sua vota, patrique,
 Audiat ut natum Regulus, illa duos.

In Cinna. 39.

Pater ex Marulla, Cinna, factus es septem
 Non liberorum ; namque nec tuus quisquam,
 Nec est amici , filiusve vicini :
 Sed in grabatis tegetibusque concepti
 Materna produnt capitibus suis furta.
 Hic qui retorro crine Maurus incedit,
 Sobolem fatetur esse se coci Santræ.
 At ille sima nare , turgidis labris,
 Ipsa est imago Pannici palæstritæ.
 Pistoris esse tertium quis ignorat,
 Quicumque lippum novit & videt Damam :
 Quartus cinædâ fronte, candido vultu,
 Ex concubino natus est tibi Lygdo.
 Percide , si vis filium ; nefas non est.
 Hunc vero acuto capite, & auribus longis,
 Quæ sic moventur ut solent asellorum,
 Quis morionis filium neget Cythæ ?
 Duæ sorores ; illa nigra, & hæc rufa ;
 Ctori choraulæ , villicique sunt Carpi.
 Iamque hybridarum grex tibi foret plenus.
 Si spado Corefus, Dindymusque non esset.

Ad Lycorim. 40.

Fœmina præferri potuit tibi nulla, Lycori,
 Præferri Glyceræ fœmina nulla potest.
 Hæc erit hoc, quod tu : tu non potes esse , quod
 hæc est.
 Tempora quid faciunt ! hanc volo : te volui.

In Poetam raucum. 41.

Qui recitat lana fauces & colla revinctus,
 Hic se posse loqui, posse tacere negat.

De Thermis Etrusci , ad

Oppianum. 42.

Etrusci nisi thermulis lavaris,
 Innotus morieris , Oppiane.
 Nullæ sic tibi blandientur undæ :

Nec fontes Aponi rudes puellis,
 Non mollis Sinuessæ, fervidique
 Fluctus Passeris, aut superbus Anxur,
 Non Phœbi vada, principesque Bajæ.
 Nusquam tam nitidum vacat serenum:
 Lux ipsa est ibi longior, diesque
 Nullo tardius à loco recedit.
 Illic Taygeti virent metalla,
 Et cerrant vario decore saxa
 Quæ Phryx, & Libys altius cecidit.
 Siccos pinguis onyx anhelat æstus,
 Et flamma tenui calent ophitæ.
 Ritus si placeant tibi Laconum,
 Contentus potes arido vapore
 Cruda Virgine, Marciave mergi:
 Quæ tam candida, tam serena lucet,
 Ut nullas ibi suspiceris undas,
 Et credas vacuam nitere Lygdon.
 Non attendis, & aure me supina
 Iamdudum quasi negligenter audis.
 Illotus morieris, Oppiane.

Ad Castricum. 43.

Dum tibi felices indulgent, Castrice, Bajæ,
 Canaque sulfureis nympha natatur aquis:
 Me Nonientani confirmant otia ruris,
 Et casa jugeribus non onerosa suis.
 Hic mihi Bajani soles, mollisque Lucrinus:
 Hic vestræ mihi sunt, Castrice, divitiæ.
 Quondam laudatas quocunque libebat ad undas
 Currere, nec longas pertimuisse vias:
 Nunc Vrbi vicina juvant, facilesque recessus
 Et satis est, pigro si licet esse mihi.

*In Calliodorum. fellato.**rem. 44.*

Festive credis te, Calliodore, joci;
 Te solum multo permaduisse sale.
 Omnibus adrides; dictæria dicis in omnes:
 Sic te convivam posse placere putas.
 An si ego non belle, sed vere dixero quiddam;
 Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

In nuptias Lygdi & Lætorie. 45.
 Lufistis, satis est, lascivi nubite cunni:
 Permissa est vobis non nisi casta Venus.
 Hæc est casta Venus? nubet Lætoria Lygdo?
 Turpior uxor erit, quam modo moecha fuit.

Ad Carianum. 46.
 Vapulat assiduo Veneti quadriga flagello,
 Nec currit, magnam rem, Catiane, facis.

Ad Nympham Stellæ. 47.
 Nympha, meo Stellæ quæ fonte domestica puro
 Laberis, & domini gemmea testa subis.
 Sive Numæ conjux Triviæ te misit ab antro;
 Sive Camoenarum de grege nona venis:
 Exsolvit votis hac se tibi virgine porca
 Marcus, furtivam quod bibit æger aquam.
 Tu contenta meo jam crimine, gaudia fontis
 Da secura tui, sit mihi sana sitis.

In Pomponium. 48.
 Quod tã grande sophos clamar tibi turba rogata;
 Non tu, Pomponi, coena diserta tua est.

Priapus loquitur. 49.
 Non sum de fragili dolatus ulmo,
 Nec quæ star rigidâ supina venâ
 De ligno mihi quolibet columna est;
 Sed viva generata de cupresso:
 Quæ nec sæcula centies peracta,
 Nec longæ cariem timet senectæ.
 Hanc, tu quisquis es, ô, malus, timeto:
 Nam si vel minimos manu rapaci
 Hoc de palmite læseris racemos;
 Nascetur, licet hoc velis negare,
 Inserta tibi ficus à cupresso.

*De Thelesino, ad Bithyni-
 cum. 50.*

Cum coleret puros pauper Thelesinus amores,
 Errabat gelida fordidus in togula.
 Obscenos postquam coepit curare cinædos;
 Argentum, mensas, prædia solus emit,

Vis fieri dives, Bithynice? conficius esto.
Nil tibi, vel minimum basia pura dabunt.

Ad Luperum. 51.

Quod convivaris sine me tam sæpe, Luperce,
Inveni, noceam qua ratione tibi.
Iraſcor licet usque voces, mittasque, rogesque.
Quid facies? inquis. quid faciam? veniam.

Epitaphium Pantagathi ton-
foris. 52.

Hoc jacet in tumulo raptus puerilibus annis
Pantagathus, domini cura dolorque sui,
Vix tangente vagos ferro refecare capillos
Doctus, & hirsutas excoluisse genas.
Sis licet, ut debes, Tellus placata, levisque;
Artificis levior non potes esse manu.

De Andragora, ad Faustinum. 53.

Lotus nobiscum est, hilaris cœnavit, & idem
Inventus mane est mortuus Andragoras.
Tam subitæ mortis causam, Faustine, requiris?
In somnis medicum viderat Hermocratem.

Ad Aulum, de Sextiliano. 54.

Tantos & tantas si dicere Sextilianum,
Aule, vetes; junget vix tria verba miser.
Quid sibi vult? inquis. dicam, quid suspicer esse:
Tantos & tantas Sextilianus amat.

In Coracinum. 55.

Quod semper casiaque, cinnamoque,
Et nido niger alitis superbæ
Fragras plumbea Nicerotiana;
Rides nos, Coracine, nil olentes:
Malo, quam bene olere, nil olere.

In Charidemum. 56.

Quod tibi crura rigent setis, & pectora villis;
Verba putas famæ te, Charideme, dare.
Extirpa, mihi crede, pilos de corpore toto;
Teque pilare tuas testificare nates.
Quæ ratio est? inquis. scis, multos dicere multa;
Fac prædicari te, Charideme, putent.

In Phœbum. 57.

Mentiris fictos unguento, Phœbe, capillos,
 Et regitur pictis fordida calva comis.
 Tonforem capiti non est adhibere necessum:
 Radere te melius spongia, Phœbe, potest.

Ad Aulum Pudentem. 58.

Cernere Parrhasios dum te iuvat, Aule, Triones
 Cominus, & Gerici sidera pigra poli.
 O quam pæne tibi Stygias ego raptus ad undas,
 Elysæ vidi nubila fusca plagæ!
 Quamvis lassæ tuos quærebant lumina vultus,
 Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
 Si mihi lanificæ ducunt non pulla sorores
 Stamina, nec surdos vox habet ista deos:
 Sospite me sospes Latias revehêris ad urbes,
 Et referes pili præmia magnus eques.

In Baccarum. 59.

Et dolet, & queritur, sibi non contingere frigus
 Propter sexcentas Baccara gausapinas:
 Optat & obscuras lucas, ventosque, nivesque:
 Odit & hibernos, si tepuere, dies.
 Quid fecere mali nostræ tibi, sæve, lacernæ?
 Tollere de scapulis quas levis aura potest?
 Quanto simplicius, quanto est humanius illud,
 Mense vel Augusto sumere gausapinas?

De Pompillo, ad Faustinum. 60.

Rem factam Pompillus habet, Faustine: legetur,
 Et nomen toto sparget in orbe suum.
 Sic leve flavorum valeat genus Vspiorum,
 Quisquis & Ausonium non amat imperium.
 Ingeniosa tamen Pompilli scripta feruntur:
 Sed famæ non est hoc, mihi crede, satis.
 Quam multi tineas pascunt blattasque diserti!
 Et redimunt soli carmina docta coci!
 Nescio quid plus est, quod donet sæcula chartis:
 Victurus genium debet habere liber.

In invidum. 61.

Laudat, amar, cantat nostros mea Roma libellos:
 Meque sinus omnes, me manus omnis habet.
 Ecce rubet quidam, pallet, stupet, oscitat, odit.
 Hoc volo : nunc nobis carmina nostra placent.

Ad Oppianum, de Sila-

no. 62.

Amisit pater unicum Silanus ;
 Cessas mittere munera, Oppiane ?
 Heu crudele nefas, malæque Parcæ !
 Cujus vulturis hoc erit cadaver ?

Ad Marianum. 63.

Scis te captari ; scis hunc, qui captat, avarum ;
 Et scis qui captat, quid, Mariane, velit :
 Tu tamen hunc tabulis heredem, stulte, supremis
 Scribis, & esse tuo vis, furiose, loco.
 Munera magna tamen misit, sed misit in bano :
 Et piscatorem piscis amare potest !
 Hiccinæ deslebit vero tua fata dolore ?
 Si cupis, ut ploret : des, Mariane, nihil.

In detractorem. 64.

Cum sis nec rigida Fabiorum gente creatus,
 Nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
 Hirsuta peperit rubicunda sub ilice conjux :
 Sed patris ad speculum tonsi, matrisque togatæ
 Filius, & sponsam possit te sponsa vocare :
 Emendare meos, quos novit fama, libellos,
 Et tibi permittis felices carpere nugæ :
 Has, inquam, nugas, quibus aurem advertere totam
 Non aspernantur procures urbisque forique :
 Quas & perpetui dignantur scrinia Silæ,
 Et repetit toties facundo Regulus ore ;
 Quique videt propius magni certamina Circi
 Laudat Aventinæ vicinus Suræ Dianæ.
 Ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum
 Non dedignatur bis terque revolvere Cæsar.
 Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minervæ
 Acrius, & tenues finxerunt pectus Athenæ.
 Ne valeam, si non multo sapit altius illud,
 Quod cum panticibus laxis, & cum pede grandi,
 Et rubro pulmone vetus, nasique timendum,

Omnia crudelis lanius per compita portat.
 Audes prætereā, quos nullus noverit, in me
 Scribere versiculos, miseras & perdere chartas :
 At si quid nostræ tibi bilis inusserit ardor,
 Vivet ; & hærebit, totoque legerur in orbe :
 Stigmata nec vafra delebit Cinnamus arte.
 Sed miserere tui, rabido nec perditus ore
 Fumantem vivi nasum tentaveris urfi :
 Sit placidus licet, & lambat digitosque, manusque,
 Si dolor, & bilis, si iusta coegerit ira,
 Versus erit. vacua dentes in pelle fatiges,
 Et tacitam quæras, quam possis rodere carnem.

Ad Tuccam. 65.

Hexametris epigramma facis, scio, dicere Tuccæ.
 Tucca solet fieri : denique, Tucca, licet.
 Sed tamen hoc longum est. solet hoc quoque, Tucca,
 licetque :
 Si breviora probas, disticha sola legas.
 Conveniat nobis : ut fas epigrammata longa
 Sit transire tibi ; scribere, Tucca, mihi.

*De Gelliano præcone
 spurco. 66.*

Pamæ non nimium bonæ puellam,
 Quales in media sedent Suburra,
 Vendebat modo præco Gellianus.
 Parvo cum pretio diu liceret,
 Dum puram cupit approbare cunctis,
 Attraxit prope se manu negantem,
 Et bis terque quaterque bahavit.
 Quid profecerit osculo, requiris ?
 Sexcentos modo qui dabat, negavit.

*Ad Pannicum, de Gellia
 uxore. 67.*

Cur tantum eunuchos habeat tua Gellia, quæris,
 Pannice ? vult futui, Gellia, nec parere.

Epitaphium Eurychi pueri. 68.

Flete nefas vestrum, sed toto flete Lucrino
 Najades, & luctus sentiat ipsa Thetis.
 Inter Bajanæ raptus puer occidit undas
 Eurychus, ille tuum, Castice, dulce latus.

Hic tibi curarum socius, blandumque levamen,
 Hic amor, hic nostri vatis Alexis erat.
 Numquid te vitreis nudum lasciva sub undis
 Vidit, & Alcidiæ Nympha remisit Hylan?
 An dea foemineum jam negligit Hermaphroditū
 Amplexu teneri sollicitata viri? (pinæ;
 Quidquid id est, subitæ quæcunque est causara-
 Sir, precor, & tellus mitis & unda tibi.

Ad Catullum, de Bassa, 69.

Non miror, quod potat aquam tua Bassa, Catulle;
 Miror, quod Bassi filia potat aquam.

Ad Martianum, de Cottæ, 70.

Sexagesima, Martiane, messis
 Acta est, &, puto, jam secunda Cottæ,
 Nec se tædia lectuli calentis
 Expertum meminit die vel uno.
 Ostendit digitum sed impudicum
 Alconti, Daphoque, Symmachoque.
 At nostri bene computentur anni,
 Et, quantum tetricæ tulere febres.
 Aut languor gravis, aut mali dolores,
 A vita meliore separentur;
 Infantes sumus, & senes videmur.
 Ætatem Priamique, Nestorisque
 Longam qui putat esse, Martiane,
 Multum decipiturque falliturque.
 Non est vivere, sed valere, vita.

De Telethusa. 71.

Edere lascivos ad Bætica crummata gestus,
 Et Gaditanis ludere docta modis, (ritum
 Tendere quæ tremulum Pelian, Hecubæque ma-
 Posset ad Hectoreos sollicitare toros:
 Vrit, & excruciat dominum Telethusa priorem;
 Vendidit ancillam: nunc redimit dominam.

Ad Fabullum, de fure Cilice. 72.

Fur notæ nimium rapacitatis
 Compilare Cilix volebat hortum:
 Ingenti sed erat, Fabulle, in horto
 Præter marimoreum nihil Priapum.
 Dum non vult vacua manu redire;
 Ipsum surripuit Cilix Priapum.

In Priapum Hilari. 73.

Non rudis indocta fecit me falce colonus :
 Dispensatoris nobile cernis opus.
 Nam Cæretani cultor ditissimus agri
 Hos Hilarus colles & juga læta tenet.
 Adspice, quam certo videar non ligneus ore,
 Nec devota focis inguinis arma geram :
 Sed mihi perpetua nunquam moritura cupresso
 Phidiaca rigeat mentula digna manu.
 Vicini, moneo, sanctum celebrate Priapum,
 Et bis septenis parcite jugeribus.

Ad Esculanum. 74.

Medio recumbit imus ille qui lecto,
 Calvam trifilem semitactus unguento,
 Foditque tonsis ora laxa lentiscis ;
 Mentitur, Esculane : non habet dentes.

In Pontiam. 75.

Cum mittis turdumve mihi, quadramve placentæ,
 Sive femur leporis, sive quid his simile ;
 Bucellas misisse tuas te, Pontia, dicis.
 Has ego nec mittam, Pontia ; sed nec edam.

Epitaphium Fuscæ. 76.

Ille sacri lateris custos, Martisque togati,
 Credita cui summi castra fuere ducis :
 Hic situs est Fuscus. licet hoc Fortuna fateri :
 Non timet hostiles jam lapis iste minas.
 Grande jugum domita Dacus cervice recepit,
 Et famulum victrix possidet umbra nemus.

In Africum. 77.

Cum sis tam pauper, quam nec miserabilis Irus ;
 Tam juvenis, quam nec Parthenopæus erat ;
 Tam fortis, quam nec, cum vinceret, Artemidorus :
 Quid te Cappadocum sex onus esse juvat ?
 Rideris, multoque magis traduceris, Afer,
 Quam nudus medio si spatium foro.
 Non aliter monstratur Atlas cum compare ginno.
 Quæque vehit similem bellua nigra Libyn.
 Invidiosa tibi quam sit lectica, requiris ?
 Non debes ferri mortuus hexaphoro.

*Ad Aulum, de Phryga
lusco. 78.*

Potor nobilis, Aule, lumine uno
 Luscos Phryx erat, alteroque lippus:
 Huic Heras medicus, Bibas caveto;
 Vinum si biberis, nihil videbis.
 Ridens Phryx oculo, valebis, inquit.
 Misceri sibi protinus deunces,
 Sed crebros jubet. exitum requiris?
 Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

Ad Lupum. 79.

Tristis es, & felix: sciat hoc Fortuna caveto:
 Ingratum dicet te, Lupe, si scierit.

*Ad Cæsarem, de rosis hiber-
nis. 80.*

Vt nova dona tibi, Cæsar, Nilotica tellus
 Miserat hibernas ambitiosa rosas:
 Navita derisit Pharios. Memphiticus hortos,
 Urbis ut intravit limina prima tuæ.
 Tantis veris honos, & odoræ gratia Floræ,
 Tantaque Pæstani gloria ruris erat.
 Sic quacunq; vagus gressumque oculosque fere-
 bat,

* Sutilibus fertis omne rubebat iter.
 At tu Romanæ jussus jam cedere brumæ,
 Mitte tuas messes, accipe, Nile, rosas.

* *Al. Tonsilibus, & Textilibus.*

In Charidemum. 81.

Iratus tanquam populo, Charideme, lavaris:
 Inguina sic toto subluvis in folio.
 Nec caput hic vellem, sic te, Charideme, lavare.
 Et caput, ecce, lavas: inguina malo laves.

Ad Rufum. 82.

Quidam me modo, Rufe, diligenter
 Inspectum velut emptor, aut lanista
 Cum vultu digitoque subnotasset,
 Tune es, tune, ait, ille Martialis,
 Cujus nequitias jocosque novit
 Aurem qui modo non habet Batavam?

Subrixi

Subrifi modice, levique nutu
 Me, quem dixerat esse, non negavi.
 Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?
 Respondi: quia sum malus Poëta.
 Hoc ne sæpius accidat Poëtæ,
 Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

Ad Cæsarem. 83.

Quantum sollicito fortuna parentis Etrusco,
 Tantum, summe ducum, debet uterque tibi.
 Nam tu missa tua revocasti fulmina dextra:
 Hos cuperem mores ignibus esse Iovis.
 Si tua sit summo, Cæsar, natura Tonanti,
 Utetur toto fulmine rara manus.
 Muneris hoc utrumque tui testatur Etruscus,
 Esse quod & comiti contigit, & reduci.

*Ad Avitum, de Phil-
 ippo. 84.*

Octaphoro sanus portatur, Avite, Philippus:
 Hunc tu si sanum credis, Avite, furis.

*In mortem Rufi Camo-
 nii. 85.*

Editur heu, sextus sine te mihi, Rufe Camoni,
 Nec te lectorem sperat, amice, liber.
 Impia Cappadocum tellus, & numine lævo
 Visa tibi, cineres reddit & ossa patri.
 Funde tuo lachrymas orbata Bononia Rufo:
 Et resonet tota planctus in AEmilia.
 Heu qualis pietas! heu quam brevis occidit ætas!
 Viderat Alphei præmia quinque modo.
 Pectore tu memori nostros evolvere lusus,
 Tu solitus toros, Rufe, tenere jocos.
 Accipe cum fieri mœsti breve carmen amici,
 Atque hæc absentis thura fuisse puta.

*Calidam fastidit Poeta, & aquam
 frigidam desiderat. 86.*

Setinum, dominæque nives, densique trientes,
 Quando ego vos, medico non prohibente, bibam?
 Stultus,

Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,
Qui mavult heres divitis esse Midæ,
Possideat Libycas messes, Hermumque, Tagumq;
Et potet calidam, qui mihi livet aquam.

Ad Cæsarem. 87.

Di tibi dent, & tu, Cæsar, quæcunque mereris:
Di mihi dent, & tu, quæ volo, si merui.

Ad Cæcilianum. 88.

Mane salutavi vero te nomine casu,
Nec dixi dominum, Cæciliane, meum.
Quanti libertas constet mihi tanta, requiris?
Centum quadrantes abstulit illa mihi.

De Panareto potore. 89.

Cum peteret seram media jam nocte marellam
Arguro madidus pollice Panaretus:
Spoletina data est, sed quam siccaverat ipse,
Nec fuerat soli tanta lagena satis.
Ille fide summa testæ sua vina remensus,
Reddidit cenophori pondera plena sui.
Miraris, quantum biberat, cepisse lagenam?
Desine mirari, Rufe: merum biberat.

De Gellia. 90.

Mœchum Gellia non habet, nisi unum.
Turpe est hoc magis. uxor est duorum.

In Zoilum. 91.

Sancta ducis summi prohibet censura, vetatque
Mœchari. gaude, Zoile; non * futues. * *futuris*

In Ammianum. 92.

Cælarus tibi cum sit, Ammiane,
Serpens in patera Myronis arte;
Vaticana bibis: bibis venenum.

De Thaide. 93.

Tam male Thais olet, quam non fullonis avari.
Testa vetus, media sed modo fracta via:
Non ab amore recens hircus, non ora leonis,
Non detrahta cani Transyberina cutis:
Pullus abortivo nec cum putrescit in ovo;
Amphora corrupto nec vitata garo.

Virus

Virus ut hoc alio fallax permutet odore,
 Deposita quoties balnea veste petit;
 Psilotro viret, aut acida later oblita creta:
 Aut regitur pingui terque quaterque faba.
 Cum bene se tutam per fraudes mille putavit,
 Omnia cum fecit, Thaida Thais olet.

De Calpetano. 92.

Ponuntur semper chrysendera Calpetano,
 Sive foris, seu cum cenat in urbe domi.
 Sic etiam in stabulo semper, sic cenat in agro.
 Non habet ergo aliud? non habet immo suum.

M. VAL.

MARTIALIS

Epigrammatum

LIBER VII.

De lorica Caesaris (Domitiani.) 1.

Accipe belligeræ crudum thoraca Minervæ,
 Ipsa Medusæ quem timet ira comæ.
 Dum vacat hæc, Cæsar, poterit lorica vocari:
 Pectore cum sacro sederit, ægis erit.

De eadem. 2.

Invia Sarmaticis Domini lorica sagittis,
 Et Martis Getico tergo fida magis:
 Quam vel ad Ætolæ securam cuspidis ictus.
 Texuit innumeri lubricus unguis apri.
 Felix sorte tua! sacrum cui tangere pectus
 Fas erit, & nostri mente calere Dei.
 I comes, & magnos illæsa merere triumphos,
 Palmatæque ducem, sed cito, reddé rogæ.

Ad Pontilianum. 3.

Cur non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
 Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

Ad Castricum, de Oppiano. 4.

Esset, Castrice, cum mali coloris,
Versus scribere coepit Oppianus.

Ad Casarem (Domitianum.) 5.

Si desiderium, Cæsar, populique, patrumque,
Respicias, & Lariæ gaudia vera togæ:
Redde deum votis poscentibus: invidet hosti
Roma suo, veniat laurea multa licet.
Terrarum dominum propius videt ille, tuoque
Terretur vultu barbarus, & fruitur.

De reditu Cæsaris (Domitiani.) 6.

Ecquid Hyperboreis ad nos conversus ab oris
Ausonias Cæsar jam parat ire vias?
Certus abest auctor, sed vox hoc nunciat omnis:
Credo tibi; verum dicere, Fama, soles.
Publica victrices testantur gaudia chartæ:
Martia laurigera cuspide pila virent.
Rursus, io, magnos clamat tibi Roma triūphos,
Invictusque tua, Cæsar, in urbe sonat.
Sed jam lætitæ quo sit fiducia major,
Sarmaticæ laurus nuncius ipse veni.

De eodem. 7.

Hiberna quamvis Arctos, & rudis Peuce,
Et ungularum pulsibus calens Ister,
Fractusque cornu jam ter improbo Rhenus,
Teneat domantem regna perfide gentis,
Te summe mundi rector, & parens orbis:
Abesse nostris non tamen potes votis.
Illic & oculis & animis sumus, Cæsar:
Adeoque mentes omnium tenes unus,
Ut ipsa magni turba nesciat Circi
Vtrumne currat Passarinus, an Tigris.

De eodem. 8.

Nunc hilares, si quando mihi, nunc ludite Musæ:
Victor ab Othrysiō redditur orbe deus.
Certa facis populi tu primus vota December:
Iam licet ingenti dicere voce, Venit.

Felix

Felix sorte tua ! poteras non cedere Iano,
 Gaudia si nobis , quæ dabit ille, dares.
 Festa coronatus ludet convicia miles,
 Inter laurigeros cum comes ibit equos.
 Fas audire jocos, levioraque carmina, Cæsar,
 Et tibi : si lusus ipse triumphus amat.

De Calcelio. 9.

Cum sexaginta numeret Calcelius annos,
 Ingeniosus homo est : quando disertus erit ?

In Olum. 10.

Pædicatur Eros, fellat Linus : Ole, quid ad te,
 De cure quid faciant ille vel ille sua ?
 Centenis futuit Matho millibus : Ole, quid ad te ?
 Non tu propterea, sed Matho pauper erit.
 In lucem cenat Sertorius : Ole, quid ad te ?
 Cum liceat tota stertere nocte tibi.
 Septingenta Tito debet Lupus : Ole, quid ad te ?
 Assen ne dederis, crediderisve Lupo.
 Illud dissimulas ad te quod pertinet, Ole,
 Quodque magis curæ convenit esse tuæ ;
 Pro togula debes : hoc ad te pertinet, Ole.
 Quadrantem nemo jam tibi credit : & hoc.
 Vxor mœcha tibi est, hoc ad te pertinet, Ole.
 Poscit jam dorem filia grandis : & hoc.
 Dicere quindecies poteram quod pertinet ad te :
 Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

Ad (Aulum) Pudentem. 11.

Cogis me calamo, manuque nostra
 Emendare meos, Pudens, libellos.
 O quam me nimium probas, amasque,
 Qui vis archetypas habere nugas !

Ad Faustinum. 12.

Sic me fronte legat Dominus, Faustine, serena,
 Excipiatque meos qua solet aure jocos :
 Ut mea nec iuste quos odit pagina lædit,
 Et mihi de nullo fama rubore placet.
 Quid prodest? cupiant cum quidam nostra videri,
 Si qua Lycambeo sanguine tela madent :
 Vipereumque vomant nostro sub nomine virus,
 Qui Phœbi radios ferre diemque negant.

Ludimus

EPIGRAMM. LIB. VII. 145

Ludimus innocui: scis hoc bene. juro potentis
Per genium Famæ, Castaliumque gregem,
Perque tuas aures, magni mihi numinis instar,
Lector inhumana liber ab invidia.

De Lycoride, 13.

Dum Tiburtinis albescere solibus audit
Antiqui dentis fusca Lycoris ebur,
Venit in Herculeos colles. quid Tiburis alti
Aura valet! parvo tempore nigra redit.

*Ad Aulum, de luctu sua
puella. 14.*

Accidit infandum nostræ scelus Aule, puellæ;
Ansisit lusus, deliciasque suas:
Non quales teneri ploravit amica Catulli
Lesbia, nequitiis passeris orba sui;
Vel Stellæ cantata meo, quas flevit Ianthiis,
Cujus in Elysio nigra columba volat:
Lux mea non capitur nugis, neque moribus istis,
Nec dominæ pectus talia damna movent.
Bis denos puerum numerantem perdidit annos,
Mentula cui nondum sesquipedalis erat.

Ad Arginum Ianthidos. 15.

Quis puer hic nitidis abstulit Ianthidos undis,
Et fugit ad dominam Najada? nūquid Hylas?
O bene, quod silva colitur Tirynthius ista,
Et quod amatrices tam prope servat aquas!
Securus licet hos fontes, Argine, ministros:
Nil facient Nymphæ, ne velit ipse, cave.

Ad Regulum, 16.

Æra domi non sunt: superest hoc, Regule, solum,
Ut tua vendamus munera: nūquid emis?

*Ad bibliothecam Iulii Mar-
tialis. 17.*

Ruris bibliotheca delicati,
Vicini vider unde lector urbem;
Inter carmina sanctiora si quis
Lascivæ fuerit locus Thalæ,
Hos nido licet inferas vel imo,
Septem quos tibi mittimus libellos

Auctoris calamo sui notatos :
 Hæc illis pretium facit litura.
 At tu munere dedicata parvo,
 Quæ cantaberis orbe nota toto,
 Pignus pectoris hoc mei tuere,
 Iulii bibliotheca Martialis.

In Gallam. 18.

Cum tibi sit facies, de quâ nec foemina possit
 Dicere, cum corpus nulla litura notet:
 Cur te tam rarus cupiat repetatque fututor,
 Miraris? vitium est non leve, Galla, tibi.
 Accessi quories ad opus, mistisque movemur
 Inguinibus; cunnus non tacet, ipsa taces.
 Dî facerent ut tu loquereris, & ipse taceret:
 Offendor cunni garrulitate tui.
 Pe iere te malle; namque hoc nec inutile dicit,
 Symmachus: & risum res movet ista simul.
 Quis ridere potest fatui poppysmata cunni?
 Cum sonat hic, cui non mentula mensq; cadit?
 Dic aliquid saltem, clamosoque obstrepe cunno;
 Et si adeo muta es, disce vel inde loqui.

De fragmento Argus. 19.

Fragmentum, quod vile putas & inutile lignum,
 Hæc fuit ignoti prima carina maris.
 Quam nec Cyænæ quondam potuere ruinæ
 Frangere, nec Scythici tristior ira freti,
 Sæcula vicerunt, sed quamvis cesserit annis,
 Sanctior est salva parva tabella rate.

In Sanctram. 20.

Nihil est miserius, nec gulosius Sanctrâ:
 Rectam vocatus cum cucurrit ad cœnam,
 Quam tot diebus noctibusque captavit;
 Ter poseit apri glandulas, quater lumbum,
 Et utramque coxam leporis, & duos armos:
 Nec erubescit pejerare de turdo,
 Et ostreorum rapere lividos cirros.
 *Buccis placentæ sordidam linit mappam:
 Illic & uvæ collocantur ollares, Al. *Dulci placenta*
 Et Punicorum pauca grana malorum,
 Et excavatæ pellis indecens vulvæ,
 Et lippa ficus, debilisque boletus,
 Sed mappa cum jam mille rumpitur furtis,

Rosof tepenti spondylos suu condit,
 Et devorato capite turturem truncum.
 Colligere longa turpe nec putat dextra,
 Analeſta quidquid & canes reliquerunt.
 Nec eſculenta ſufficit gulæ præda;
 Miſto lagenam replet ad pedes vino.
 Hæc per ducentas cum domum tulit ſcalas,
 Seque obſerata cluſit anxius cella,
 Gulofus ille poſtero die vendit.

In natalem Lucani. 21.

Hæc eſt illa dies, quæ, magni conſcia partus,
 Lucanum populis, & tibi, Polla, dedit.
 Heu! Nero crudelis, nullaſque inſiſtor umbræ:
 Debuit hoc ſaltem non licuiſſe tibi.

De eodem. 22.

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu
 Lux redit: Aonidum turba favete ſacris.
 Hæc meruit, cum te terris, Lucane, dediſſet,
 Mixtus Caſtaliæ Bætis ut eſſet aquæ.

De eodem. 23.

Phoebe veni, ſed quantus eras cum bella tonanti:
 Ipſe dares Latia plectra ſecunda lyræ.
 Quid tanta pro luce preceſ? tu, Polla, maritum
 Sæpe colas, & ſe ſentiat ipſe coli.

*In maledicum, Iuvenalem cum Martiale
committentem. 24.*

Cum Iuvenale meo quæ me committere tentas,
 Quid non audebis, perfida lingua, loqui?
 Te ſingente nefas, Pyladen odiſſet Oreſtes:
 Theſea Pirithoi deſtituiſſet amor.
 Tu Siculos fratres, & majus nomen Attridas,
 Et Ledæ poteras diſſociare genus.
 Hoc tibi pro meritis, & talibus imprecor auſis;
 Ut faciās illud, quod, puto, lingua facis.

In malum Poetam. 25.

Dulcia cum tantum ſcribās epigrammata ſemper
 Et ceruſſata candidiora cute;
 Nullaſque mica ſalis, nec amariſſellis in illis
 Gutta ſit; o demens! vis tamen illa legi.

Nec cibus ipse juvat morsu fraudatus acetis;
 Nec grata est facies cui gelatinus abest.
 Infanti melimela dato, fatuasque mariscas;
 Nam mihi, quæ novit pungere, Chia sapit.

Mittit librum Apollinari, 26.

Apollinarem conveni meum Scazon,
 Et si vacabit (ne molestus accedas)
 Hoc qualecunque, cujus aliqua pars ipse est,
 Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.
 Si te receptum fronte videris tota,
 Noto rogabis ut favore sustenter.
 Quanto mearum, scis, amore nugarum
 Flagret: nec ipse plus amare te possum.
 Contra malignos esse si cupis tutus,
 Apollinarem conveni meum Scazon.

*De apro sibi a Dextro
 misso, 27.*

Tuscæ glandis aper populator, & ilice multa
 Iam piger, Aetolæ fama secunda feræ,
 Quem meus intravit splendenti cuspide Dexter,
 Præda jacet nostris invidiosa focis.
 Pinguescant madido tetri nidore Penares,
 Flagret & exciso festa culina iugo.
 Sed coquus ingentem piperis consumet acervum,
 Addet & arcano mixta Falerna garo.
 Ad dominum redeas, noster te non capit ignis,
 Conturbator aper, vilius esurio.

Ad Fuscum, 28.

Sic Tiburtinæ crescat tibi silva Dianæ,
 Et properet cæsum sæpe redire nemus.
 Nec Tartessiacis Pallas tua, Fusce, traperis
 Cedat, & immodici dent bona musta lacus,
 Sic fora mirentur, sic te pallatia laudent,
 Excolat & geminas plurima palma fores:
 Otia dum medius præstat tibi parva Decembris,
 Exige, sed certa, quos legis, aure, jocos.
 Scire liber verum: res est hæc ardua: sed tu
 Quod tibi vis dici, dicere, Fusce, potes.

Ad Testilum, Voconii puerum. 20.

Testile Victoris tormentum dulce Voconis,
 Quo nemo est toto notior orbe puer:
 Sic etiam positis formosus amere capillis:
 Et placeat vari nulla puella tuo:
 Paullisper domini doctos seponere libellos;
 Carmina Victori dum lego pauca tuo.
 Et Mœcenati Maro cum cantaret Alexin,
 Nota tamen Marci fusca Melænis erat.

In Caliam. 30.

Das Parthis, das Germanis, das, Cælia, Dacis;
 Nec Cilicum spernis Cappadocumque toros.
 Et tibi de Pharia Memphiticus urbe fututor
 Navigat, à rubris & niger Indus aquis.
 Nec recutitorum fugis inguina Iudæorum:
 Nec te Sarmatico transit Alanus equo.
 Qua ratione facis, cum sis Romana puella.
 Quod Romana tibi mentula nulla placet?

Ad Regulam. 31.

Raucae cortis aves, & ova matrum,
 Et flavas medio vapore Chias,
 Et fetum querulae rudem capellae,
 Nec jam frigorebus pares olivas,
 Et canum gelidis olus pruinis
 De nostro tibi rure missa credis?
 O quam, Regule, diligenter erras?
 Nil nostri, nisi me, ferunt agelli.
 Quidquid villicus Vmber, aut colonus,
 Aut rus marmore tertio notatum,
 Aut Tusci tibi, Tusculive mittunt;
 Id tota mihi nascitur Suburra.

Ad Atticum. 32.

Attice, facundæ renovas qui nomina gentis,
 Nec finis ingentem conicuisse domum:
 Te pia Cecropiæ comitatur turba Minervæ,
 Te secreta quies, te sophos omnis amat.
 At juvenes alios fracta colit aure magister,
 Et rapit immeritas sordidus unctor opes.
 Non pila, non follis, non te paganica thermis
 Præparat, aut nudi stipitis ictus hebes:

Vara nec injecto ceromate brachia tendis,
 Non harpasta vagus pulverulenta rapis:
 Sed curris niveas tantum prope Virginis undas,
 Aut ubi Sidonio taurus amore calet.
 Per varias arteis, omnis quibus area servit,
 Ludere, cum liceat currere, pigritia est.

In Cinnam. 33.

Sordidior coeno cum sit toga, calceus autem
 Candidior prima sit tibi, Cinna, nive,
 Dejecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
 Collige, Cinna, togam; calceus, ecce, perit.

Ad Severum, de Charino, 34.

Quo possit fieri modo, Severe,
 Ut vir pessimus omnium Charinus
 Vnam rem bene fecerit, requiris?
 Dicam, sed cito. Quid Nerone pejus,
 Quid thermis melius Neronianis?
 Non deest protinus, ecce, de malignis,
 Qui sic rancidulo loquatur ore:
 Ut quid tu Domini Deique nostri
 Praefers muneribus Neronianas?
 Thermas praefero balneis cinædi.

Ad Lecaniam, 35.

Inguina succinctus nigra tibi servus aluta
 Stat, quoties calidis tota foveris aquis.
 Sed meus, ut de me taceam, Lecania, servus,
 Iudæum nulla sub cure pondus habet.
 Et nudi tecum juvenesque senesque lavantur.
 An sola est servi mentula vera tui?
 Ecquid foemineos sequeris, matrona, recessus?
 Secretusque tua, cunne, lavaris aqua?

Ad Stellam. 36.

Cum pluvias madidumq; Iovem perferre negaret,
 Et rudis hibernis villa nataret aquis;
 Plurima, quæ posset subitos effundere nimbos,
 Muneribus venit tegula missa tuis.
 Horridus, ecce, sonat Poreæ stridore December;
 Stella, tegis villam, non tegis agricolam.

Ad Castricum, de theta. 37.

Nosti mortiferum quæstoris, Castrice, signum?

Est operæ pretium discere theta novum.

Exprimeret quoties rotantem frigore nasum,

Lethalem juguli jussierat esse notam.

Turpis ab inviso pendeat stiria naso,

Cum flaret madida fauce December atrox.

Collegæ tenuere manus. quid plura requiris?

Emungi misero, Caltrice, non licuit.

*Ad Polyphemum Se-
veri. 38.*

Tantus es, & talis nostri Polypheme Severi,

Vt te mirari possit & ipse Cyclops.

Sed nec Scylla minor, quod si fera monstra duo-
rum

Iunxeris, alterius fiet uterque timor.

De Cælio. 39.

Discurfus varios, vagumque manes,

Et fastus, & ave potentiorum,

Cum perferre patique jam negaret,

Cœpit fingere Cælius podagram.

Quam dum vult nimis approbare veram,

Et sanas linit obligatque plantas,

Inceditque gradu labori oso:

(Quantum cura potest, & ars doloris!)

Desit fingere Cælius podagram.

Epitaphium Etrusci patris. 40.

Hic jacet ille senex Augusta notus in aula

Pectore non humili passus utrumque deum:

Natorum pietas sanctis quem conjugis umbris

Miscuit: Elysium possidet ambo nemus.

Occidit illa prior viridi fraudata juventa;

Hic prope ter senas vixit Olympiadas.

Sed festinatis raptum tibi credidit annis,

Adspexit lachrymas quisquis, Etrusce, tuas.

Ad Sempronium Tuccam. 41.

Cosmicos esse tibi, Semproni Tucca, videris.

Cosmica Semproni, tam mala, quam bona sunt.

Ad Castricum. 42.

Muneribus cupiat si quis contendere tecum;
 Audeat hic etiam, Castrice, carminibus.
 Nos tenues in utroque sumus, vinctique parati.
 Inde sopor nobis, & placet alta quies.
 Tā mala cur igitur dederim tibi carmina, queris?
 Alcinoο nullum poma dedisse putas?

In Cinnam. 43.

Primum est, ut præstes, si quid te, Cinna, rogabo:
 Illud deinde sequens, ut cito, Cinna, neges.
 Diligo præstantem: non odi, Cinna, negantem.
 Sed tu nec præstas, nec cito, Cinna, negas.

Ad (2.) Ovidium, de imagine Maximi Cæsonii. 44.

Maximus ille tuus, Ovidi, Cæsonius hic est;
 Cujus adhuc vultum vivida cera tenet.
 Hunc Nero damnavit: sed tu damnare Neronem
 Ausus es, & profugi, non tua fata sequi.
 AEquora per Scyllæ magnus comes exulis isti;
 Qui modo nolueras consulis ire comes:
 Si victura meis mandantur nomina chartis,
 Et fas est cineri me superesse meo:
 Audiet hoc præsens, venturaque turba: fuisse
 Illi te, Senecæ quod fuit ille suo.

Ad eundem. 45.

Facundi Senecæ potens amicus,
 Caro proximus aut prior Sereno,
 Hic est Maximus ille, quem frequentā
 Felix littera pagina salutat:
 Hunc tu per Sículas secutus undas,
 O nullis Ovidi tacende linguis,
 Sprevistis Domini furentis iras.
 Miretur Pyladem suum vetustas,
 Hæsit qui comes exuli parentis.
 Quis discrimina compareret duorum?
 Hæstisti comes exuli Neronis.

Ad Priscum. 46.

Commendare tuum dum vis mihi carmine munus
 Maximoque cupis doctius ore loqui,
 Excrui-

Excrucias multis pariter me teque diebus:
Et tua de nostro, Prisce, Thalia placet.
Divitibus poteris Musas, elegosque sonantes
Mittere: pauperibus munera pexa-dato.

Ad Licinium Suram. 47.

Doctorem Licini celeberrime Sura virorum,
Cujus prisca graves lingua reduxit avos:
Redderis(heu)quanto fatorum munere nobis,
Gustata Læthes pæne remissus aqua!
Perdiderant jam vota metum,securaque flebant
Tristitia cum lacrymis: jamque peractus eras.
Non tulit invidiam taciti regnator Avernii,
Et raptas fatis reddidit ipse colos.
Scis igitur, quantas hominum mors falsa querelas.
Moverit,& frueris posteritate tua.
Vive velut raptio fugitivaque gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reversa diem.

De Annio. 48.

Cum mensas habeat fere trecentas,
Pro mensis habet Annius ministros:
Transcurrunt gabatæ, volantque lances.
Has vobis epulas habete lauri,
Nos offendimur ambulante coena.

Ad Severum. 49.

Parva suburbani munuscula mittimus horti:
Faucibus ova tuis; poma, Severe, gulæ.

Ad fontem Ianthidos. 50.

Fons dominæ, regina loci quo gaudet Ianthids,
Gloria conspicuæ delictumque domus:
Cum tua tot niveis ornetur ripa ministris,
Et Ganymedeo luceat unda choro:
Quid facit Alcides filva sacratu in ista?
Tam vicina tibi: cur tenet antra deus?
Numquid Nympharum notos observat amores,
Tam multi pariter ne rapiantur Hylæ?

Ad Vrbicum. 51.

Mercari nostras si te piget, Vrbice, nugas;
Et lasciva tamen carmina nosse liber.
Pompejum quæras(& nosti forsitan) Auctum,
Vikoris prima Martis in æde sedet.

Iure madens, varioque togæ limatus in usu,
 Non lector meus hic, Urbice, sed liber est.
 Sic tenet absentis nostros cantatque libellos.
 Ut pereat chartis littera nulla meis.
 Denique, si vellet, porerat scripsisse videri:
 Sed famæ mavult ille favere meæ.
 Hunc licet à decima (nec enim satis ante vacabit)
 Sollicites, capiet coenula parva duos.
 Ille leget, bibe tu, nolis licet, ille sonabit:
 Et cum, jam satis est; dixeris, ille leget.

Ad (Pompeij m) Auctum, 52.

Gratum est, quod Celeri nostros legis, Aucte, libellos,

Si tamen & Celerem quod legis Aucte, juvat.
 Ille meas gentes, & Celtas rexir Iberos,
 Nec fuit in nostro certior orbe fides.
 Major me tantò reverentia turbat: & aures,
 Non auditoris, iudicis esse puto.

In Vmbrum, 53.

Omnia misisti mihi Saturnalibus, Vmber,
 Munera, contulerant quæ tibi quinque dies:
 Bis-fenos triplices, & dentiscalpia septem:
 His comes accessit spongia, mappa, calix;
 Semodiusque fabæ cum vimine Picenarum,
 Et laleranæ nigra lagenæ sapæ:
 Parvaque cùm canis venerunt coetana prutis,
 Et Libycæ fici pondere testa gravis.
 Vix puro triginta nummorum tota fuisse
 Munera, quæ grandes octo tulere Syri
 Quanto commodius nullo mihi ferre labore
 Argenti potuit pondera quinque puer?

In Nasidienum, 54.

Semper mâne mihi de me mera somnia narras;
 Quæ moveant animum sollicitentque meum.
 Iam prior ad fecem, sed & hæc vindemia venis;
 Exorat noctes dum mihi saga tuas:
 Consumpsi fallasque molas, & thuris acervos,
 Decrevere greges, dum cadit agna frequens.
 Non porcus, non cortis aves, non ova supersunt.
 Aut vigila aut dormi, Nasidiene, tibi,

In Chrestum, 55.

Nulli munera, Chreste, si remittis,
 Nec nobis dederis, remiserasque;
 Credam te satis esse liberalem.
 Sed si reddis Apicio, Lupoque,
 Et Gallo, Titioque, Cælioque,
 Linges non mihi (nam proba, & pusilla est:)
 Sed quæ de Solymis venit perustis
 Damnata modo mentulam tributi.

Ad Rabirium, 56.

Altra polunque pia percepisti mente, Rabiri,
 Parrhasiam mira qui struis arte domum.
 Phidiaco si digna Iovi dare templa parabit,
 Has petat à nostro Pisa Tonante manus.

De Achilla, 57.

Castora de Polluce Gabinia fecit Achillam:
 Pythagathos fuerat; nunc erit Hippodamus.

Ad Gallam, 58.

Tam sex aut septem nupisti, Galla, cinædis:
 Dum coma te nimium, pexaque barba juvat.
 Deinde experta latus, madidoque simillima loto
 Inguina, nec lassâ stare coacta manu;
 Deferis imbelles thalamos, mollemque maritum:
 Rursus & in similes decidis usque toros. (tem,
 Quære aliquem Curios semper Fabiosque loquen-
 Hirsutum, & dura rusticitate truce;
 Invenies, sed habet tristis quoque turba cinædos,
 Difficile est vero nubere, Galla, viro.

Ad Titum, de Cæciliano, 59.

Non coenat sine apro noster, Tite, Cæcilianus,
 Bellum convivam Cæcilianus habet.

Ad Iovem Capitolinum, 60.

Tarpæjæ venerande rector aulæ,
 Quem salvo Duce credimus Tonantem,
 Cum votis sibi quisque te fatiget,
 Et poscat dare, quæ Dei potestis:
 Nil pro me mihi, Iupiter, petenti,
 Ne succensueris velut superbo.

Te pro Cæsare debeo rogare,
Pro me debeo Cæsarem rogare.

Ad Germanicum Cæsarem. 61.

Abstulerat totam temerarius. institor urbem,
Inque sup nullum limine limen erat.
Iussisti tenues, Germanice, crescere vicos:
Et, modo quæ fuerat semita, facta via est.
Nulla catenatis pila. est præcincta lagenis:
Nec prætor medio cogitur ire luto.
Stringitur in densa nec cæca novacula turba:
Occupat aut totas nigra popina vias.
Tonsor, caupo, coquus, lanus sua limina servant.
Nunc Roma est; nuper magna taberna fuit.

In Amillum. 62.

Reclusis foribus grandes percidis Amille;
Et te deprendi, cum facis ista, cupis,
Ne quid liberti narrent, servique paterni,
Et niger obliqua garrulitate cliens.
Non padicari qui se testatur, Amille,
Illud sæpe facit, quod sine teste facit.

De Silio (Italico) 63.

Perpetui nunquam moritura volumina Sili
Qui legis, & Latia carmina digna toga;
Pierios tantum vati placuisse recessus
Credis, & Aoniæ Bacchica ferta comæ?
Sacra cothurnati non attigit ante Maronis,
Implevit magni quam Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc centum gravis hasta virorū:
Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
Postquam bis-senis ingentem fascibus annum
Rexerat, asserto qui sacer orbe fuit,
Emeritos. Musis, & Phoebo tradidit annos,
Proque suo celebrat nunc Heliconæ foro.

In Cinnamum. 64.

Qui tonsor fueras tota notissimus urbe,
Est post hoc dominæ munere factus eques,
Sicanas urbes. Aetnæaque regna petisti.
Cinnamē, cum fugeres tristia jura fori.
Qua nunc arte graves tolerabis inutilis annos?
Quid facit infelix & fugitiva quies?
Non rhetor, non grammaticus, ludivæ magister,
Non Cynicus, non tu Stoicus esse potes.

Vendere

Vendere nec vocem Siculis plaufumque theatris.
Quod fupereit, iterum, Cinname, tonfor eris.

In Gargilianum, 65.

Lis te bis decimæ numerantem frigora brumæ
Conterit una tribus, Gargiliane foris.
An mifer, & demens, viginti litigat annis
Quisquam, cui vinci, Gargiliane, licet?

De Labieno, 66.

Hæredem Fabius Labienum ex affe reliquit:
Plus meruiffe tamen fe Labienus ait.

In Philænim, 67.

Pædicat pueros tribas Philænis,
Et tentigine fæviôr mariti
Vndenas vorat in die puellas.
Harpafto quoque fubligata ludit,
Et flavefcit hape, graveisque draucfs,
Halteras facili rotat lacerto;
Et putri lutulenta de palæfta
Vacti verbere vapulat magiftri.
Nec coenat prius, aut recumbit ante
Quam leptem vomuit meros deunces:
Ad quos fas fibi tunc putat redire,
Cum coliphia fexdecim comedit.
Post hæc omnia; cum libidinatur,
Non fellat; putat hoc parum virile;
Sed plane medias vorat puellas.
Dî mentem tibi dent tuam, Philæni,
Cunnum lingere quæ putas virile.

Ad Instantium Rufum, 68.

Commendare meas, Instanti Rufe, Camoenas
Parce precor focero, feria forfan amar.
Quod fi lascivos admittit & ille libellos,
Hæc ego vel Curio Fabricioque legam.

De Canii Theophila, 69.

Hæc eft illa tibi promiffa Theophila, Cani,
Cujus Cecropia pectora dote madent.
Hanc fibi jure petat magni fenis Attious hortus,
Nec minus effe fuam Stœica turba velit.

Viveg

Vivet opus quodcunque per has emiseris aures,
 Tam non scemineum nec populare sapit:
 Non tua Pantænis ninium se præferat illi,
 Quamvis Pierio sit bene nota choro.
 Carmina flagentem Sappho laudabit amatrix,
 Castior hæc, & non doctior illa fuit.

In Philænim. 70.

Ipsarum tribadum tribas, Philæni,
 Recte, quam furuis, vocas amicam.

De familia ficosa. 71.

Ficosa est uxor, ficosus & ipse maritus;
 Filia ficosa est, & gener, atque nepos.
 Nec dispensator, nec villicus ulcere turpi,
 Nec rigidus fossor; sed nec arator eget.
 Cum sint ficosi pariter juvenesque senesque,
 Res mira est; ficos non habet unus ager.

*Ad Paullum suorum carminum
 assertorem. 72.*

Gratus sic tibi, Paule, sit December;
 Nec vani triplices, brevesque mappæ,
 Nec thuris veniant leves selibræ;
 Sed lances ferat, aut scyphos avorum,
 Aut grandis reus, aut potens amicus:
 Seu quod te potius juvat, capitque.
 Sic vincas Noviumque Publiumque
 Mandris & virreo latrone clusos:
 Sic palmam tibi de trigono nudo,
 Vinctæ det favor arbiter coronæ,
 Nec laudet. Polybi magis sinistras.
 Si quisquam mea dixerit malignus
 Atro carmina quæ madent veneno.
 Vt vocem mihi commodos patronam,
 Et, quantum poteris, sed usque, clames:
 Non scripsit meus ista Martialis.

Ad Maximum. 73.

Esquilis domus est, domus est tibi colle Dianæ,
 Et tua Patricius culmina Vicus habet:
 Hinc viduæ Cybeles, illinc sacraria Vestæ;
 Inde Novum, Veterem prospicis inde Iovem.
 Dic, ubi conveniam: dic, qua te parte requiram?
 Quisquis ubiq; habitat, Maxime, nusquā habitat.

Pro

Pro Caro & Norbana ipso nuptiarum die votum. 74.

Gyllenes coelique decus facunde minister,
Aurea cui torto virga dracone viret:
Sic tibi lascivi non desit copia furti,
Sive cupis Paphien, seu Ganymede cales:
Maternæque sacris ornentur frondibus Idus,
Et senior parca mole prematur avus:
Hunc semper Norbana diem cum conjuge Caro
Læta colat, primis quo cœrere toris.
Hic prius antistes Sophiæ sua dona ministrat:
Hic te thure vocat, fidus & ipse Iovi.

In anum deformem. 75.

Vis futui gratis, cum sis deformis, anusque,
Res perridicula est: vis dare, nec dare vis.

Ad Philomusum. 76.

Quod te diripiunt potentiores
Per convivia, porticus, theatra,
Et tecum, quoties ita incidisti,
Gestari juvat, & juvat lavari.
Nolito nimium tibi placere.
Delectas, Philomuse: non amaris.

In Tuccam. 77.

Exigis ut nostros donem tibi, Tucca, libellos,
Non faciam; nam vis vendere, non legere.

In Papilum. 78.

Cum Saxetani ponatur cauda lacerti;
Et bene si cœnas, conchis inuncta tibi est;
Sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos,
Mittis. habes nec cor, Papile, nec genium.

Ad Severum. 79.

Potavi modo consulare vinum:
Queris quam vetus atque liberales?
Ipso consule conditum: sed ipse
Qui ponebat erat, Seyere, consul.

Ad Faustinum, ut libellos suos Marcellino mittat. 80.

Quatenus Gthrysius jam pax Romana Triones
Temperat, & tetricæ conricuere tubæ,
Hunc Marcellino poteris, Faustine, libellum
Mittere, jam chartis, jam vacat ille jocis.
Sed si parva tui munuscula quæris amici
Commendare, ferat carmina nostra puer,
Non qualis Gericæ sariatûs lacte juvenæ
Sarmatica rigido ludit in amne rota:
Sed Mitylenæi roseus mangonis ephebus,
Vel non cæsus adhuc matre jubente Lacon.
At tibi captivo famulus mittetur ab Istro,
Qui Tiburtinas pascere possit oves.

Ad Lausum. 81.

Triginta toto mala sunt epigrammata libro;
Si totidem bona sunt, Lause! liber bonus est.

*De Menophilo, ad Flac-
cum. 82.*

Menophili penem tam grandis fibula vestit,
Ut sit comœdis omnibus una satis.
Hunc ego credideram (nam sæpe lavamur in unâ)
Sollicitum voci parcere, Flacce, suæ:
Dum ludit media populo spectante palæstra,
Delapsa est misero fibula; verpus erat.

De Eutrapelo, 83.

Eutrapelus tonsor dum circuit ora Luperçi,
Expingitque genas, altera barba subit.

*Librum suum Cæcilio Secundo
mittit. 84.*

Dum mea Cæcilio formatur imago Secundo,
Spirat & arguta picta tabella manu;
I liber ad Gericam Peucen, Istrumque tacentem:
Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parva dabis caro, sed dulcia, dona sodali:
Certior in nostro carmine vultus erit.
Casibus hic nullis, nullis delebilis annis
Vivet, Apelleum cum morietur opus,

Ad

Ad Sabellum. 85.

Quod non insulse scribis tetrasticha quædam ;
Disticha quod belle pauca, Sabelle, facis :
Laudo, nec admiror, facile est epigramma, Sabelle,
Scribere : sed librum scribere difficile est.

In Sextum. 86.

Ad natalicias dapes vocabar,
Essem cum tibi, Sexte, non amicus.
Quid factum est, rogo, quid repente factum est ?
Post tot pignora nostra, post tot annos,
Quod sum præteritus vetus sodalis ?
Sed causam scio ; nulla venit à me
Hispani tibi libra pustulati :
Nec tenuis toga, nec rudes lacernæ :
Non est sportula quæ negotiatur :
Poscis munera, Sexte, non amicos.
Iam dices mihi : vapulet vocator.

De variis amoribus & deliciis. 87.

Si meus aurita gaudet glaucopide Flaccus :
Si fruitur tristi Canius Aethiope ;
Publius exiguae si flagrat amore catellæ ;
Si Cronius similem cercopithecon amat ;
Delectat Marium si perniciosus ichneumon ;
Pica salutatrix si tibi. Lause, placet :
Si gelidum collo nectit Gratilla draconem ;
Luscinæ tumulum si Thelesina dedit ;
Blanda Cupidinei cur non amet ora Labyæ,
Qui videt hæc dominiis monstra placere suis ?

Ad Lausum. 88.

Bertur habere meos, si vera est fama, libellos.
Inter delicias pulchra Vienna suas.
Mè legit omnis ibi senior, juvenisque, puerque,
Et coram tetrico casta puella viro.
Hoc ego maluerim, quam si mea carmina cantent.
Qui Nilum ex ipso protinus ore bibunt :
Quam meus Hispano si me Tagus impleat auro,
Pascat & Hybla meas, pascat Hymettos apes.
Nonnihil ergo sumus, nec blandæ munere linguae
Decipimur, credam jam puto, Lause, tibi.

L.

Apollinari

*Apollinari mittit coronam
roseam. 89.*

I felix rosa, mollibusque fertis
Nostri cinge comas Apollinaris,
Quas tu necere candidas sed olim,
Sic te semper amet Venus, memento.

Ad Creticum. 90.

Iactat inæqualem Matho me fecisse libellum:
Si verum est, laudat carmina nostra Martho.
Æquales scribit libros Calvinus, & Vmber.
Æqualis liber est, Cretice, qui malus est.

Ad Iuvenalem. 91.

De nostro facunde tibi, Iuvenalis, agello
Saturnalicias mitrimus, ecce, nuces.
Cætera lascivis donavit poma puellis
Mentula Custodis luxuriosa Dei.

In Baecaram. 92.

Si quid opus fuerit, scis me non esse rogandum,
Bis nobis dicis, Baccara, terque die.
Appellat rigida tristis me voce Secundus:
Audis; sed nescis, Baccara, quid sit opus.
Pensio te coram petitur clareque, palamque:
Audis; sed nescis, Baccara, quid, sit opus.
Esse queror gelidasque mihi tritasque lacernas:
Audis; sed nescis, Baccara, quid sit opus.
Hoc opus est, subito fias ut fidere mutus;
Dicere ne possis, Baccara, quid sit opus.

Ad Narniam, de Quinto. 93.

Narnia, sulfureo quam gurgite candidus amnis
Circuit, ancipiti vix adeunda iugo,
Quid tam sæpe meum nobis abducere Quintum
Te iuvat, & lenta detinuisse mora?
Quid Nomentani causam mihi perdis agelli,
Propter vicinum qui pretiosus erat?
Sed jam parce mihi, nec abutere, Narnia, Quintum
Perpetuo liceat sic tibi ponte frui,

De Papilo. 94.

Vuguentum fuerat, quod onyx modo parva gere-
bat;

Olfecit postquam Papilus, ecce, garum est,

In Linum. 95.

Bruma est, & riget horridus December;

Audes tu tamen osculo nivali

Omnes obuius-hinc & hinc tenere,

Et totam, Line, basiare Romam.

Quid possis graviusque saeviusque

Percussus facere atque verberatus?

Hoc me frigore basiet nec uxor,

Blandis filia nec rudis labellis.

Sed tu dulcior, elegantiorque;

Cujus livida naribus caninis

Dependet glacies, rigetque barba,

Qualem forficibus metit supinis

Tonsor Cinyphio Cilix marito.

Centum occurrere malo cunnilingis:

Et Gallam timeo minus recentem,

Quare si tibi sensus est, pudorque:

Hibernas, Line, basiationes

In mensem, rogo, differas Aprilem.

Epitaphium Urbici pueri. 96.

Conditus hic ego sum Bassi dolor Urbicus infans:

Cui genus & nomen maxima Roma dedit.

Sex mihi de prima deerant trieteride menses,

Ruperunt terricæ cum mala pensa deæ.

Quid species, quid lingua mihi, quid profuit ætas?

Da lachrymas tumulo, qui legis ista, meo.

Sic ad Lethæas, nisi Nestore senior, undas

Non eat, optabis quem superesse tibi.

Mittit librum, Cæcio Sabino. 97.

Nosti si bene Cæcium, libelle,

Montanæ decus Umbriæ Sabinum,

Auli municipem mei Pudentis;

Illi tu dabis hæc vel occupato:

Instent mille licet premantque curæ,

Nostris carminibus tamen vacabit.

Nam me diligit ille, proximumque

Turni nobilibus leget libellis.

O quantum tibi nominis paratur!

164 M. V. MART. EPIG. L. VII.
O quæ gloria ! quam frequens amator !
Te convivia , te forum sonabis ,
Aedes , compita , porticus , tabernæ.
Vni mitteris , omnibus legeris.

Ad Castorem. 98.

Omnia, Castor, emis , sic fiet, ut omnia vendas.

Ad Crispinum. 99.

Sic placidum videas semper, Crispine, Tonantem;
Nec te Roma minus, quam tua Memphis amet;
Carmina Parrhasia si nostra legentur in aula;
(Namque solent sacra Cæsaris aure frui :)
Dicere de nobis, ut lector candidus, aude :
Temporibus præstat nonnihil ille tuis.
Nec Marso nimium minor est, doctoque Catullo.
Hoc satis est ; ipsi cætera mando Deo.

M. VAL.

M. VAL.

MARTIALIS

Epigrammatum

LIBER VIII.

Imp. Domitiano, Cæsari Augusto,
Germanico, Dacico, Mar-
tialis S.

Omnes quidem libelli mei, Domine, quibus
infamiam, id est, vitam dedisti, tibi suppli-
cant: & puto, propter hoc leguntur. Hic ta-
men, qui operis nostri octavus inscribitur, occasione
pietatis frequentius fruitur. Minus itaque ingenio
laborandum fuit, in cuius locum materia successerat;
quam quidem subinde aliqua jocorum mixtura varia-
re remediumus; ne celesti verecundie tua laudes su-
as, quæ facilius te fatigare possint, quam nos satia-
re, omnis versus ingereret. Quamvis autem epi-gram-
mata severissimis quoque & suprema fortuna viris
ita scripta sint, ut mimicam verborum licentiam af-
fectasse videantur: ego tamen illis non permisi tam
lusive loqui, quam soleat: cum pars libri & major
& melior ad maiestatem sacri nominis tui allegata
sit, meminerit non nisi religiosa purificatione lusiva-
tus accedere ad templa debere. Quod ut custoditu-
rum me lecturi sciant, in ipso libelli huius limine pro-
fiteri brevissimo placuit epigrammate.

Laurigeros Domini liber intrature Penates,
Disce verecundo sanctius ore loqui.
Nuda recede Venus: non est tuus iste libellus.
Tu mihi tu Pallas Cæsariaua veni.

Ad Ianum. I.

Fastorum genitor parensque Ianus
Victorem modo cum videret Iulii,
Tot vultus sibi non satis putavit,
Optavirque oculos habere plures,
Et lingua pariter locutus omni:
Terrarum domino, deoque rerum

166 M. VAL. MARTIALIS
Promisit Pyliam quater senectam.
Addas, Iane parer, tuam rogamus.

*De suo epigrammatum scribendo-
rum studio. 2.*

Quinque satis fuerant ; nam sex, septemve libelli.
Est nimium : quid adhuc ludere, Musa, iuvat ?
Sit pudor, & finis. jam plus nihil addere nobis.
Fama potest : teritur noster ubique liber.
Et cum rupta situ Messallæ faxa jacebunt,
Atque cum Licini marmora pulvis erunt :
Me tamen ora legent & secum plurimus hospes.
Ad patrias sedes carmina nostra feret.
Finjeram ; cum sic respondit nona sororum,
Cui comâ & unguento sordida vestis erat :
Tunc potes dulces, ingrare, relinquere nugas ?
Dic mihi, quid melius desidiosus ages ?
An iuvat ad tragicos focum transferre cothurnos ?
Aspera vel paribus bella tonare modis ?
Prælegat ut tumidus rauca te voce magister,
Oderit & grandis virgo, bonusque puer.
Scribant ista graves nimium, nimiumque severi,
Quos media miseros nocte lucerna vider :
At tu Romano lepidos sale tinge libellos ;
Agnoscat mores vira, legatque suos.
Angusta cantare licet videaris av ena,
Dum tua multorum vincat avena rubas.

Ad Germanicum. 3.

Quantus, io, Latrias mundi conventus ad aras
Suscipit, & solvit pro Duce vota suo ! (tunc,
Nam non hæc hominum, Germanice, gaudia tantum
Sed faciunt ipsi nunc, puto, sacra dei.

Ad Macrum. 4.

Dum donas, Macer, annulos puellis :
Desisti, Macer, annulos habere.

In Euctum. 5.

Archetypis veruli nihil est odiosius Eucti,
Ficta Saguntino cymbia malo luto.
Argenti furiosa sui cum stemmata narrat
Garrulus, & verbis mucida vina facit.
Laomedonreæ fuerant hæc pocula mensæ :
Ferret ut hæc, muros struxit Apollo Iyra.

Hoc cratere ferox commisit praelia Rhoecus
 Cum Lapithis ; pugna debile cernis opus.
 Hi duo longævo censentur Nestore fundi :
 Pollice de Pyllo tri ta columba nitet.
 Hic scyphus est, in quo misceri iussit amicis.
 Largius AEacides vividusque merum.
 Hac propinavit Bytiæ pulcherrima Dido
 In patera, Phrygio cum data coena viro est.
 Miratus fueris cum prisca toreumata multum.
 In Priami calathis Astyanacta bibes.

In Cinnam. 6.

Hoc agere est causas, hoc dicere, Cinna, diserte,
 Horis, Cinna, decem dicere verba novem ?
 Sed modo clepsydras ingenti voce petisti
 Quattuor : ô quantum, Cinna, tacere potes !

*Ad Ianum. de reditu Casa-
 ris. 7.*

Principium des, Iane, licet velocibus annis,
 Et revoces vultu sæcula longa tuo :
 Te primum pia thura rogent, te vota salutent :
 Purpura te felix, te colat omnis honos :
 Tu tamen hoc mavis, Latiae quod contigit urbi,
 Mense tuo Reducem, Iane, videre Deum.

*Ad Quintum, de Hy-
 la. 8.*

Solvere dodrantem nuper tibi, Quinte, volebat
 Lippus Hylas : luscus vult dare dimidium.
 Accipe quamprimum : brevis est occasio lucri.
 Si fuerit cæcus, nil tibi solvet Hylas.

De Basso. 9.

Emit lacernas millibus decem Bassus
 Tyrias coloris optimi. lucrificet.
 Adeo bene emit ? inquis. immo non solvit.

Ad Casarem. 10.

Pervenisse tuam jam te scit Rhenus in urbem :
 Nam populi voces audit & ille tui.
 Sarmaticas etiam gentes, Istrumque, Gerasque
 Lætitiae clamor terruit ipse novæ.
 Dum te longa sacro venerantur gaudia Circo,
 Nemo quater missos currere sensit equos.

Nullum Roma ducem, nec te sic, Cæsar, amavit:
Te quoque jam non plus, ut velit ipsa, potest.

Ad Priscum. 11.

Vxorem quare locupletem ducere nolum,
Quæritis? uxori nubere nolo meæ.
Inferior matrona suo fit, Prisce, marito:
Non aliter fiunt fœmina virque pares.

Ad Gargilianum. 12.

Morio dictus erat, viginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: sapit.

In crudelem amicum. 13.

Pallida ne Cilicum timeant pomaria brumam,
Mordeat & tenerum fortior aura nemus;
Hibernis objecta notis specularia pueros
Admittunt soles, & sine sole diem.
At mihi cella datur non rota clusa fenestra,
In qua nec Boreas ipse manere velit.
Sic habitare jubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuæ tutior hospes ero.

Ad Cæsarem. 14.

Dum nova Pannonici numeratur gloria belli,
Omnis & ad Reducem dum litat ara Jovem;
Dat populus, dat gratus eques, dat thura senatus,
Et distant Latias tertia dona tribus;
Hos quoque secretos memorabit Roma triūphos,
Nec minor ista tuæ laurea pacis erit,
Quod tibi de sancta credis pietate tuorum.
Principis est virtus maxima, nosse suos.

In Ciperum. 15.

Pistor qui fueras diu, Cipere,
Nunc causas agis, & ducenta quæris:
Sed consumis, & usque mutuaris.
A pittore, Cipere, non recedis;
Et panem facis, & facis farinam.

Ad Sextum. 16.

Egi, Sexte, tuam pactus duo millia causam.
Misti nummos quos mihi? mille. quid est?
Narrasti nihil, inquis, & à te perdita causa est:
Tanto plus debes, Sexte, quod erubui.

Ad

Ad Cirinium. 17.

Si tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
 Vel mecum possis, vel prior ipse legi:
 Sed tibi tantus inest veteris respectus amici,
 Carior ut mea sit, quam rua fama tibi.
 Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flacci,
 Pindaricos posset cum superare modos.
 Et Vario cessit Romani laude cothurni,
 Cum posset tragico fortius ore loqui.
 Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus:
 Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

De Cinna. 18.

Pauper videri Cinna vult, & est pauper.

Ad Varum. 19.

Cum facias versus nulla non luce ducentos,
 Vare, nihil recitas, non sapis, atque sapis.

In adventum Caesaris. 20.

Phosphore, redde diē. quid gaudia nostra moraris?
 Cæsare venturo, Phospore, redde diem.
 Roma rogat. placidi numquid te pigra Bootæ
 Plaustra vehunt, lento quod nimis igne venis?
 Ledaëo poteras abducere Cyllaron astro.
 Ipse suo cedit nunc tibi Castor equo.
 Quid cupidum Titana tenes? jam Xanthus &
 Aethon
 Frena volunt, vigilat Memnonis alma parens.
 Tarda tamen niriidæ non cedunt sidera luci,
 Et cupit Ausonium Luna videre Ducem.
 Jam, Cæsar, vel nocte veni: stent astra licebit,
 Non deerit populo te veniente dies.

In Gallicum. 21.

Invitas ad aprum, ponis mihi, Gallice, porcum.
 Hybrida sim, si das, Gallice, verba mihi.

Ad Rusticum. 22.

Esse tibi videor sævus, nimiumque gulosus,
 Qui propter coenam, Rustice, cædo cocum?
 Si levis ista tibi flagrorum causa videtur,
 Ex qua vis causa vapulet ergo cocus?

Ad Casarem. 23.

Si quid forte petam timido gracilique libello,
 Improba non fuerit si mea charta : dato
 Et si non dederis, Cæsar, permitte rogari,
 Offendunt nunquam thura precesque Iovem.
 Qui fingit sacros auro vel marmore vultus,
 Non facit ille deos : qui rogat, ille facit.

In Oppianum. 24.

Vidisti semel, Oppiane tantum
 Aegrum me male : sæpe te videbo.

Ad Germanicum Casarem. 25.

Non tot iam Eois timuit Gangeticus arvis
 Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo,
 Quot tua Roma novas vidit, Germanice, tigres :
 Delicias potuit nec numerare suas.
 Vincit Erythræos tua, Cæsar, arena triumphos,
 Et victoris opes divitiasque dei.
 Nam cum captivos ageret sub curribus Indos,
 Contentus gemina tigride Bacchus erat.

Ad Gaurum. 26.

Munera qui tibi dar locupleti, Gaure, senique,
 Si sapis, & sentis, hic tibi ait morere.

De toga sibi à Parthenio donata. 27.

Dic toga, facundi gratum mihi munus amici,
 Esse velis cujus fama decusque gregis ?
 Appula Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
 Qua saturat Calabris culta Galesus aquis ?
 An Tarrestiacus stabuli nutritor Iberi,
 Bætis in Hesperia te quoque lavit ove ?
 An tua multifidum numeravit lana Timavum,
 Quem pius astrifero Cyllarus ore bibit ?
 Te nec Amyclæo decuit livere veneno :
 Nec Miletus erat vellere digna tuo.
 Lilia tu vincis, nec adhuc delapsa ligustra,
 Et Tiburtino monte quod albet ebur.
 Spartanus tibi ceder odor, Paphiæque columbæ ;
 Cedet Erythræis eruta gemma vadis.

Sed licet hæc primis nivibus sint æmula dona,
 Non sunt Parthenio candidiora suo.
 Non ego prætulerim Babylonica picta superbe
 Tecta, Semiramia quæ variantur acu.
 Non Athamanteo potius me mirer in auro.
 AEolium, donec si mihi Phrixe pecus.
 O quantos risus pariter spectata movebit
 Cum Pallatina nostra lacerna toga!

De distichis. 28.

Disticha qui scribit, puto, vult brevitate placere.
 Quid prodest brevitās, dic mihi, si liber est?

De spectaculo Scævola. 29.

Qui nunc Cæsareæ lusus spectatur arenæ,
 Temporibus Bruti gloria summa fuit.
 Adspicis, ut teneat flammās, pœnaque fruatur
 Fortis, & attonito regner in igne manus!
 Ipse sui spectator adest, & nobile dextræ
 Funus amat, totis pascitur illa sacris:
 Quod nisi rapta foret nolenti pœna, parabat
 Sævior in lassos ire sinistra fecos.
 Scire piger, post tale decus, quid fecerit ante:
 Quam vidi, satis est hanc mihi nosse manum.

In Dentonem. 30.

Nescio quid de te non belle, Dento, fateris,
 Coniuge qui ducta iura paterna petis.
 Sed jam supplicibus Dominum lassare libellis.
 Desine, & in patriam serus ab urbe redi.
 Nam dum tu longe deserta uxore diuque
 Ties quæris natos, quattuor invenies.

De columba Aretulla. 31.

Aera per tacitum delapsa sedentis in ipsos.
 Fluxit Aretullæ blanda columba sinus.
 Luserat hoc casus, nisi inobservata maneret,
 Permissaque diu noller abire fuga.
 Si meliora præ fas est sperare forori,
 Et dominum mundi flectere vota valent:
 Hæc à Sardois tibi forsitan exfulis oris,
 Fratre reversuro, nuncia venit avis.

*Ad Paullum super missa
phiala. 32.*

De prætoricia folium mihi, Paulle, corona
 Mittis, & hoc phialæ nomen habere jubes.
 Hac fuerat nuper nebula tibi pegma perunctum,
 Pallida quam rubri diluit unda croci.
 An magis astuti derafa est ungue ministri
 Bractea de fulcro (quod reor esse) tuo?
 Illa potest culicem longe sentire volantem,
 Et minimi penna papilionis agi.
 Exiguæ volitat suspensa vapore lucernæ,
 Et leviter fuso rumpitur ista mero.
 Hoc linitur sputo Iani caryora Kalendis,
 Quam fert cum parvo sordidus asse cliens.
 Lenta minus gracili crescunt colocasia filo:
 Plena magis nimio lilia sole cadunt.
 Nec vaga tam tenui discursat aranea tela.
 Tam leve nec bombyx pendulus urget opus.
 Crassior in facie vetulæ stat creta Fabullæ:
 Crassior offensæ bulla tumescit aquæ.
 Fortior & tortos servat vesica capillos,
 Et mutat Larias spuma Barava comas.
 Hac cute Ledæo vestitur pullus in ovo:
 Talia lunata splenia fronte sedent.
 Quid tibi cum phiala, ligulam cum mittere posses,
 Mittere cum posses vel cochleare mihi? (posses,
 Magna nimis loquimur, cochleam cum mittere
 Denique cum posses mittere, Paulle, nihil.

In Iactatorem. 33.

Archetypum Myos argentum te dicis habere.
 Quod sine te factum est, hoc magis archetypum
 est.

In pessimos coniuges. 34.

Cum sitis similes paresque vita,
 Vxor pessima, pessimus maritus:
 Miror, non bene convenire vobis.

Ad Augustum Casarem. 35.

Regia pyramidum, Cæsar, miracula ride.
 Iam tacet Eoum barbara Memphis opus.
 Pars quota Parrhasiæ labor est Mareoticus aulæ;
 Clarius in toto nil videt orbe dies.

Septenos pariter credas assurgere montes :
 Thessalicum brevior Pelion Ossa tulit.
 Aethera sic intrat, nitidis ut condirus astris
 Inferiore tonet nube serenus apex.
 Et prius arcano satietur lumine Phœbi
 Nascentis Circe quam videt ora patris.
 Hæc, Auguste, tamen, quæ vertice sidera pulsar,
 Pax domus est coelo, sed minor est domino.

Ad Polycarum. 36.

Quod Cajetano reddis, Polycarme, tabellas,
 Millia te centum num tribuisse putas? (las.
 Debuit hæc, inquis: tibi habe, Polycarme, tabellæ
 Et Cajetano millia crede duo.

Ad Meliorem. 37.

Qui præstat pietate pertinaci
 Sensuro bona liberalitatis,
 Captet forsitan, aut vicem reposcat :
 At si quis dare nomini relicto
 Post Manes tumultumque perseverat,
 Quærit quid nisi parcius dolere?
 Refert sis bonus, an velis videri.
 Præstas hoc, Melior, sciente fama,
 Qui sollennibus anxius sepulti
 Nomen non finis interire Blæsi;
 Et de munifica profusus arca
 Ad natalicium diem colendum,
 Scribarum memori piæque turbæ
 Quod donas, facis ipse Blæsianum.
 Hoc longum tibi vita dum manebit,
 Hoc & post cineres erit tributum.

Ad Germanicum. 38.

Qui Pallatinæ caperet convivia mensæ,
 Ambrosiasque dapes, non erat ante locus.
 Hic haurire decet sacrum, Germanice, nectâr,
 Et Ganymedea pocula mixta manu.
 Esse velis, oro, serus conviva Tonantis,
 At tu si properas Iupiter, ipse veni.

Ad Priapum. 39.

Non horti, neque palmitis beati,
 Sed rari nemoris, Priape, custos,
 Ex quo natus es & potes renasci,
 Furaces, moneo, manus repellas.

Et silvam domini focis reserves.

Si defecerit hæc, & ipse lignum es.

Ad Faustinum, de Athenagora. 40.

Tristis Athenagoras non misit munera nobis.

Quæ medio brumæ mittere mense solet.

An sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo :

Me certe tristem fecit Athenagoras.

Ad Mathonem. 41.

Si te sportula major ad beatos

Non corruperit, ut solet : licebit

De nostro, Matho, centies laveris.

In Fabium & Chrestillam. 42.

Effert uxores Fabius, Chrestilla maritos,

Funereamque toris quassat uterque facem.

Victores committe Venus : quos iste manebit

Exitus, una duos ut Libitina ferat.

Ad Titulum. 43.

Titulle, moneo, vive semper : hoc serum est :

Sub pædagogo cœperis licet, serum est.

At tu, miser Titulle, nec fenex vivis :

Sed omne limen conteris saluator,

Et mane sudas urbis osculis udus,

Foroque triplici sparsus ante equos omnes

AEdemque Martis, & Coloslos Augusti,

Curris per omnes tertiasque, quinctasque.

Rape, congere, aufer, posside : relinquendum est.

Superba densis arca palleat nummis,

Centum explicentur paginæ Kalendarum :

Iurabit heres, te nihil reliquisse,

Supraque pluteum te jacente, vel saxum,

Fartus papyro dum tibi torus crescit,

Flentes superbus basiabit eunuchos :

Tuoque tristis filius, velis nolis,

Cum concubino nocte dormiet prima.

Ad Flaccum, de reditu Prisci

Terentii. 44.

Priscus ab Aernæis mihi, Flacce, Terentius oris
 Redditur : hanc lucem lactea gemma notet.
 Desinat, & lento splendescat turbida lino
 Amphora centeno consule facta minor.
 Continger nox quando meis tani candida mensis ?
 Tam iusto dabitur quando calere mero ?
 Cum te, Flacce, mihi reddet Cythereia Cypros,
 Luxuriæ fiet tam bona causa meæ.

Ad Cestum puerum. 45.

Quanta tua est, probitas, quanta est infantia for-
 Ceste puer, puero castior Hippolyto ! (Mæ,
 Te secum Diana velit, Dorosque natare :
 Te Cybele totum mallet habere Phryga.
 Tu Ganymædeo poteris succedere lecto,
 Sed durus domino basia sola dares :
 Felix quæ tenerum vexabit sponsa maritum,
 Et quæ te faciet prima puella virum !

In variè se tondentem. 46.

Pars maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rasa est ?
 Pars vulsa est : unum quis putet esse caput ?

De abolla Crispini. 47.

Nescit cui dederit Tyriam Crispinus abollam,
 Dum mutat cultus, induiturque togam.
 Quisquis habes, humeris sua munera redde, pre-
 camur :
 Non hoc Crispinus, te sed abolla rogat.
 Non quicumque capit saturatas murice vestes ;
 Nec nisi deliciis convenit iste color.
 Si te præda juvat foedique infamia lucri,
 Quâ possis melius fallere, sume togam.

De Aspro. 48.

Formosam plane, sed cæcus, diligit Asper.
 Plus ergo, ut res est, quàm videt Asper amat.

Ad Casarem. 49.

Quanta Gigantei memoratur mensa triumphî,
 Quantaque nox superis omnibus illa fuit ;
 Quam

296. M. VAL. MARTIALIS

Qua bonus accubuit genitor cum plebe deorum,
 Et licuit Faunis poscere vina Iovem :
 Tanta tuas, Cæsar, celebrant convivia laurus ;
 Exhilarant ipsos gaudia nostra deos.
 Vescitur omnis eques tecum, populusque, patres-
 que.
 Et capit ambrosias cum duce Roma dapes.
 Grandia pollicitus, quanto maiora dedisti !
 Promissa est nobis sportula, recta data est.

De Instantis Rustici phiala. 50.

Quis labor in phiala ? docti Myos, anne Myronis ?
 Mentoris hæc manus est, an Polyclete tua ?
 Livescit nulla caligine fusca, nec odit
 Exploratores nubila massa focos.
 Vera minus flavo radiant electra metallo ;
 Et niveum felix pustula vincit ebur.
 Materie non cedit opus : sic alligat orbem,
 Plurima cum tota lampade Luna nitet.
 Stat caper Aeolio Thebani vellere Phrxi
 Cultus : ab hoc mallet vecta fuisse soror.
 Hunc nec Cinyphius tonsor violaverit, & tu
 Ipse tua pasci vite Lyæ velis.
 Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis,
 Palladius tenero lotos ab ore sonat.
 Sic Methymnæo gavisus Arione delphin
 Languida non taciturnum per freta vexit onus.
 Imbuat egregium digno mihi nectare munus
 Non grege de domini, sed tua Ceste manus.
 Ceste decus mensæ ; misce Setina : videtur
 Ipse puer nobis, ipse sitire caper.
 Det numerum cyathis Instanti littera Rusti :
 Auctor enim tanti muneris ille mihi.
 Si Telethusa venit, promissaque gaudia portat :
 Servabor dominæ, Rufe, triente tuo.
 Si dubia est, septunce trahar : si fallit amantem,
 Ut jugulem curas, nomen utrumque bibam.

Ad Cedicianum. 51.

Tonsorem puerum, sed arte talem,
 Qualis nec Thalamus fuit Neronis,
 Druforum cui contingere barbæ,
 Aequandas semel in genas rogatus,
 Rufe, Ceditiane, commodavi.
 Dum iussus repeti pilos eosdem,

EPIGRAMM. LIB. VIII.

17

Censura speculi manum regente ;
Expingitque cutem ; facitque longam .
Detonsis epaphæresim capillis ;
Barbatus mihi tonsor est reversus .

In Catullam. 52.

Formosissima quæ fuere, vel sunt,
Sed vilissima quæ fuere, vel sunt.
O quam te fieri , Catulla , vellem,
Formosam minus, aut magis pudicam !

Ad Cæsarem. 53.

Magna licet toties tribuas, majora daturus
Dona, ducum victor, victor & ipse tui :
Diligeris populo non propter præmia, Cæsar ;
Propter te populus præmia, Cæsar, amat.

Ad Germanicum, de leone. 54.

Auditur quantum Massyla per avia murmur,
Innumero quoties silva leone furit :
Pallidus attonitos ad Poena mapalia pastor
Cum revocat tauros, & sine mente pecus :
Tantus in Ausonia fremuit modo terror arena.
Quis non esse gregem crederet ? unus erat.
Sed cujus tremarent ipsi quoque jura leones,
Cui diadema daret marmore picta Nomas,
O quantum per colla decus, quem sparsit hono-
Aurea lunatæ cum sterit unda jubæ ! (rem,
Grandia quam decuit latum venabula pectus,
Quantaque de magna gaudia morte tulit !
Vnde tuis, Libye, tam felix gloria filvis ?
A Cybeles numquid venerat ille jugis ?
An magis Herculeo, Germanice, misit ab astro
Hanc tibi vel frater, vel pater ipse, feram :

Ad Flaccum. 55.

Temporibus nostris ætas cum cedat avorum,
Cræverit & major cum duce Roma suo :
Ingenium sacri miraris abesse Maronis,
Nec quemquam tanta bella sonare tuba :
Sint Mæcenates, non deerunt, Flacce, Marones ;
Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.
Iægera perdiderat miseræ vicina Cremonæ,
Flebat & abductas Tityrus æger oves :

M

Rise

473 M. VAL. MARTIALIS
 Risit Tuscus eques, paupertatemque malignam
 Reppulit, & celeri jussit abire fugâ.
 Accipe divitias, & vatum maximus esto,
 Tu licet & nostram, dixit, Alexin ames.
 Adstabat domini mensis pulcherrimus ille,
 Marmoreâ fundens nigra Falernâ manu;
 Et libata dabat roseis carchesia labris,
 Quæ poterant ipsum sollicitare Iovem.
 Excidit attonito pinguis Galathea Poëte,
 Thestylis & rubras messibus usta genas:
 Proterius Italiam concepit, & ARMA VIRVMQ;
 Qui modo vix Culicem fleverat ore rudi.
 Quid Varos, Marfosque loquar, ditataque vatum
 Nomina, magnus erit quos numerare labor?
 Ergo ero Virgilius, si munera Mæcenaris
 Des mihi? Virgilius non ero, Marfus ero.

De Picente. 56.

Treis habuit dentes, pariter quos exspuit omnes,
 Ad tumulum Picens dum fedit ipse suum,
 Collegitque sinu fragmenta novissima laxi
 Oris, & aggestâ contumulavit humo.
 Ossa licet quondam defuncti non legat heres:
 Hoc sibi jam Picens præstitit officium.

In Artemidorum. 57.

Cum tibi tam crassæ sint, Artemidore, lacernæ,
 Possim te Sagaram jure vocare meum.

In furem luscum. 58.

Adspicis hunc uno contemptum lumine, cujus
 Lippa sub attritâ fronte lacuna patet?
 Ne contemne caput; nihil est furacius illo:
 Non fuit Autolyçi tam piperata manus.
 Hunc tu convivam cautus servare memento:
 Tunc furit, atque oculo luscus utroque videt.
 Pocula solliciti perdunt ligulasque ministri,
 Et latet in tepido plurima mappa sinu.
 Lapsa nec à cubito subducere pallia nescit,
 Et rectus lenis sæpe duabus abit:
 Nec dormitantem vernam fraudare lacernâ
 Erubuit fallax, ardeat illa licet.
 Si nihil invasit; puerum tunc arte dolosâ
 Circuit, & soleas surripit ipse suas.

In Claudiam. 59.

Summa Palatini poteris æquare Colossi,
Si fieres brevior, Claudia, sesquipedem.

Ad Severum, de Charino. 60.

Livet Charinus, rumpitur, furit, plorat,
Et quærit altos, unde pendeat, ramos.
Non jam quod orbe cantor & legor toto,
Nec umbilicis quod decorus & cedro
Spargor per omnes, Roma quas tenet, gentes:
Sed quod sub urbe rus habemus æstivum,
Vehimurque mulis, non ut ante, conductis.
Quid inprecabor, ô Severe, liventi?
Hoc opto: mulas habeat, & suburbanum.

De Picente. 61.

Scribit in averfa Picens epigrammata chartâ;
Et dolet, averfa quod facit illa deo.

De Aulo. 62.

Thestylô Aulus amat, sed nec minus ardet Alexin;
Forſitan & nôſtrum ſic Hyacinthon amat.
Inunc, & dubita, vates an diligat ipſos,
Delicias varum cum meus Aulus amet.

In Clytum. 63.

Vt poſcas, Clyte, munus exigasque
Vno naſceris octies in anno;
Et ſolas puto, treisve, quattuorve
Non natalicias habes Kalendas.
Sit vultus tibi levior licebit
Tritis littoris aridi lapillis;
Sit moro coma nigrior caduco;
Vincas mollitie tremente plumas;
Aut maſſam modo lactis alligati;
Et talis tumor excitet papillas,
Quales cruda viro puella ſervat:
Tu nobis, Clyte, jam ſenex, videris.
Tam multos quis enim fuiſſe credat
Natales Priamive, Neſtorisve?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quod ſi ludis adhuc, ſemelque naſci
Vno jam tibi non ſat eſt in anno;
Natum te, Clyte, nec ſemel putabo.

Ad Germanicum. 64.

Hic ubi Fortunæ Reducis fulgentia late
 Tempa nitent, felix area nuper erat,
 Hic stetit Arctoi formosus pulvere belli
 Porpureum fundens Cæsar ab ore jubar.
 Hic lauro redimita comas, & candida cultu
 Roma salutavit voce manumque Ducem.
 Grande loci meritum testantur & altera dona:
 Stat sacer & domitis gentibus arcus ovar.
 Hic gemini currus numerant elephanta frequen-
 Sufficit immanis aureus ipse jugis. (tem:
 Hæc est digna tuis, Germanice, porta triumphis;
 Hos aditus urbem Martis habere decet.

De Silii consulatu. 65.

Augusto pia thura, victimasque
 Pro nostro date Silio Camœnæ.
 Bis fenos jubet en redire fasces
 Nato consule, nobilique virgâ
 Vatis Castaliæ domum sonare.
 Rerum prima salus & unâ Cæsar,
 Gaudenti superest adhuc quod optet.
 Felix purpura, tertiusque consul.
 Pompejo dederit licet senatus,
 Et Cæsar genero sacros honores:
 Quorum pacificus ter ampliavit
 Ianus nomina, Silius frequentes
 Mavult sic numerare consulatus.

In Cæcilianum. 66.

Horas quinque puer nondum tibi nunciat, & tu
 Iam conviva mihi, Cæciliane, venis.
 Cum modo distulerint raucæ vadimonia quartæ,
 Et Flora icias lasset arena feras;
 Curre, age, & illos revoca, Calliste, ministros:
 Sternantur lecti, Cæciliane, sede.
 Caldam postis aquam, nondum mihi frigida venit
 Alget adhuc nudo clusa culina foco.
 Mâne veni potius: nam cur te quinta moretur?
 Vt jentes; sero, Cæciliane, venis.

Ad Entellum. 67.

Qui Coreyræi vidit pomaria regis,
 Rus, Entelle, tuæ præferat ille domus.

Invida purpureos urat ne bruma racemos,
 Et gelidum Bacchi munera frigus edat;
 Condita perspicua vivit vindemia gemma,
 Et regitur felix nec tamen uva latet.
 Foemineum lincet sic per bombycina corpus;
 Calculus in nitida sic numeratur aqua.
 Quid non ingenio voluit natura licere?
 Autumnum sterilis ferre iubetur hyems.

In Vacerram. 68.

Miraris veteres, Vacerra, solos,
 Nec laudas nisi mortuos poëtas.
 Ignoscas petimus, Vacerra: tanti
 Non est, ut placeam tibi, ferire.

De Nerva. 69.

Quanta quies, placidi tanta est facundia Nervæ;
 Sed cohibet vires ingeniumque pudor.
 Cum siccare sacram largo permessida posset
 Ore, verecundam maluit esse sitim:
 Pieriam tenui fronti redimire corona
 Contentus, famæ nec dare vela suæ.
 Sed tamen hunc nostri scit temporis esse Tibullū,
 Carmina qui docti nota Neronis habet.

In Postumianum. 70.

Quattuor argenti libras mihi tempore brumæ
 Misiisti ante annos, Postumiane, decem.
 Speranti plures (nam stare, aut crescere debent
 Munera) venerunt plusve minusve duæ.
 Tertius & quartus multo inferiora tulerunt.
 Libra fuit quinto Septiciana: quid est?
 Bessalem ad scutulam sexto pervenimus anno.
 Post hunc in corulâ rosa selibra data est.
 Octavus ligulam misit sextante minorem:
 Nonus acu levius vix cochleare tulit.
 Quod mittat nobis decimus jam non habet annus
 Quatuor ad libras, Postumiane, redi.

Librum suum Artano mittit. 71.

Nondum murice cultus, asperoque
 Morfu pumicis aridi politus,
 Artanum properas sequi, libelle:
 Quem pulcherrima jam redire Narbo,

Docti Narbo, Paterna Vorieni,
 Ad leges iubet, annuosque fasces:
 Votis quod paribus tibi petendum est,
 Continget locus ille, & hic amicus.
 Quam vellein fieri meus libellus!

Ad Instantium. 72.

Instanti, quo nec sincerior alter habetur
 Pectore, nec niveâ simplicitate prior:
 Si dare vis nostræ vires animosque Thaliæ,
 Et victura petis carmina; da, quod amem.
 Cynthia te varem fecit, lascive Properti:
 Ingenium Galli pulchra Lycoris erat.
 Fama est arguti Nemesis formosa Tibulli;
 Lesbia dictavit, doctæ Catulle, tibi.
 Non me Peligni, nec spernet Mantua varem,
 Si qua Corinna mihi, si quis Alexis erit.

In malum medicum. 73.

Hoplomachus nunc es, fueras ophthalmicus ante,
 Fecisti medicus, quod facis hoplomachus.

De Gallo Lingono, ad Lucanum. 74.

Dum repetit serâ conductos nocte Penates
 Lingonus à Testa Flaminiaque recens;
 Expulit offenso vitiatum pollice talum,
 Et jacuit toto corpore fusus humi.
 Quid faceret Gallus, qua se ratione moveret?
 Ingenti domino servulus unus erat,
 Tam macer, ut minimam posset vix ferre lacernâ:
 Succurrit misero casus, openque tulit.
 Quattuor inscripti portabant vise cadaver,
 Accipit infelix qualia mille rogus.
 Eos comes invalidus submissa voce precatur,
 Ut quocunque velint corpus inane ferant.
 Permutatur onus; stipataque tollitur alte
 Grandis in angusta sarcina sandapila.
 Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur;
 Cui merito dici, mortuæ Galle, potest.

In Gallicum. 75.

Dic verum mihi, Marce, dic amabo:
 Nil est, quod magis audiam libenter:
 Sic & cum recitas tuos libellos,
 Et causam quoties agis clientis,
 Oras, Gallice, me rogasque semper,

Durum est me tibi, quod petis, negare.
Verò verius ergo quid sit, audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

Ad Liberum, 76.

Liber, amicorum dulcissima cura tuorum;
Liber, in æterna vivere digne rosa.
Si sapias, Assyrio semper tibi crinis amomo
Splendeat, & cingant florea ferta caput.
Candida nigrescant vetulæ crystallæ Falerno,
Et caleat blando mollis amore torus.
Qui sic vel medio finitus vixit in ævo,
Longior huic facta est, quam data vita fuit.

De ludis Stella ad Cæsarem. 77.

Quos cuperet Phlegræa tuos victoria ludos,
Indica quos euperet pompa, Lyæe, tuos:
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi:
O pudor! ô pietas! & putat esse parum.
Non illi satis est turbato sordidus auro
Hermus, & Hesperio qui sonat orbe Tagus.
Omnis habet sua dona dies, nec linea dives
Cessat; & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt subitis lasciva numismata nimbis,
Nunc dat spectatas tessera larga feras.
Nunc implere finis securos gaudet, & absens
Sortitur dominos, ne laceretur, avis.
Quid numerem curras, ter denaq; præmia palinæ,
Quæ dare non semper consul uterque solet?
Omnia sed, Cæsar, tanto superantur honore,
Quod spectatorem te tua laurus habet.

In Fabullam. 78.

Omnes aut vetulas habes amicas,
Aut turpes, vetulisque foediores:
Has ducis comites, trabisque tecum
Per convivia, porticus, theatra.
Sic formosa, Fabulla; sic puella es.

Ad Cæsarem Augustum. 79.

Sanctorum nobis miracula reddis avorum,
Nec pateris, Cæsar, sæcula cana mori:
Cum veteres Latiae ritus renovantur arenæ,
Et pugnet virtus simpliciore manu.
Sic prisca servatur honos te præfide templis,
Et casa tam culto sub Iovè nomen habet.

Sic nova dum condis, revocas, Auguste, priora ;
Debentur quæ sunt, quæque fuere, tibi.

De Gellia ad Papirianum. 80.

Non per myltica sacra Dindymenes,
Nec per Niliacæ bovem juvencæ,
Nullos denique per deos deasque
Iurat Gellia ; sed per uniones.
Hos amplectitur, hos perosculatur :
Hos fratres vocat, hos vocat sorores :
Hos natis amat acrius duobus.
His si quo careat misella casu,
Victuram negat esse se nec horam,
Eheu, quam bene nunc, Papiriane,
Annæi faceret manus Sereni !

Ad Augustum. 81.

Dante tibi turba querulos, Auguste, libellos,
Nos quoq; quod Domino carmina parva damus ;
Posse Deum rebus pariter Musisque vacare ;
Scimus ; & hæc etiam certa placere tibi.
Fer vates, Auguste, tuos : nos gloria dulcis,
Nos tua cura prior, deliciæque sumus.
Non querens te sola decet, nec laurea Phœbi :
Fiat & ex edera civica nostra tibi.

M. VAL.

MARTIALIS

LIBER IX.

Epigrammatum.

Ad Avitum.

Note, licet non vis, sublimi pectore vates,
Cui referet serus præmia digna cinis,
Hoc tibi sub nostra breve carmen imagine vivat,
Quam non obscuris jungis, Avite, viris.
Ille ego sum nulli angarum laude secundus,
Que non non miraris, sed, puto, lector, amas.
Majores majora sonant : mihi parva locuto
Sufficit in vestras saepe redire manus.

Mar.

Martialis Turanio suo. S.

Ave, mi Turani, frater carissime. Epigramma quod extra ordinem paginarum est, ad Stertinium clarissimum virum scripsimus, qui imaginem meam ponere in Bibliotheca sua voluit. De quo scribendum tibi putavi, ne ignorares Avitus ille quis vocaretur. Vale, & para hospitium.

De templo gentis Flavia. 1.

DUM Ianus hyemes, Domitianus autumnos,
Augustus annis commodabit ætates.
Dum grande famuli nomen adferet Rheni.
Germanicarum magna lux Kalendarum,
Tarpeja summi saxa dum patris stabunt:
Dum voce supplex, dumque thure placabit
Matrona divæ dulce Iuliæ numen:
Manebit altum Flaviæ decus gentis,
Cum sole, & astris, cumque luce Romana.
Invicta quidquid condidit manus, cœlum est.

In Lupum. 2.

Pauper amicitia cum sis, Lupe, non es amica;
Et queritur de te mentula sola nihil.
Illa filigineis pinguescit adultera cunnis;
Convivam pascit nigra farina tuum.
Incensura nives dominæ Setina liquantur;
Nos bibimus Corsi pulla venena cadi.
Empta tibi nox est fundis non tota paternis:
Haud sua desertus rura fodalis arat.
Splendet Erythræis pellucida moecha lapillis:
Ducitur addictus, te futuente, cliens.
Octo Syris, suffulta datur lectica puellæ:
Nudum sandapilæ pondus amicus erit.
I nunc, & miseros Cybele præcide cinedos:
Hæc erat, hæc cultris mentula digna tuis.

Ad Cæsarem Augustum. 3.

Quantum jam superis, Cæsar, cæloque dedisti,
Si repetas, & si creditor esse velis;
Grandis in ætherio licet auctio fiat Olympo,
Coganturque dei vendere quidquid habent:
Conturbabit Atlas, & non erit uncia tota,
Decidat tecum qua pater ipse deum.
Pro Capitolinis quid enim tibi solvere templis.
Quid pro Tarpejæ frondis honore potest?

Quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?
Pallada prætereo : res agit illa tuas.

Quid loquar Alcidem, Phœbumque, piosq; Laco-
Addita quid Latio Flavia Tempia polo ? (nas?
Expectes, & sustineas, Auguste, necesse est,
Nam tibi quod solvat, non habet arca Iovis.

In Æschylum & Gallam. 4.

Aureolis futui cum possit Galla duobus,
Et plus quam futui, si toridem addideris.
Aureolos à te cur accipit, Æschyle, denos ?
Non fellat tanti Galla. quid ergo ? tacet.

In Paullam. 5.

Nubere vis Prisco. non miror, Paulla : sapisti.
Ducere te non vult Priscus ; & ille sapit.

Ad Germanicum. 6.

Tibi summe Rheni dōmitor, & parens orbis,
Pudice princeps, gratias agunt urbes ;
Populos habebunt : parere jam scelus non est.
Non puer avari sectus arte mangonis
Virilitatis damna incoeret ereptæ :
Nec quam superbus computet stipem
Dat prostituto misera mater infanti.
Qui nec cubili fuerat ante te quondam
Pudor, esse per te coepit & lupanari.

In Afrum. 7.

Dicere de Liby cis reduci tibi gentibus, Afer,
Continuis volui quinque diebus ave.
Non vacat, aut dormit, dictum bis terq; reverso :
Iam satis est. non vis, Afer, avere : vale.

Ad Casarem. 8.

Tanquam parva foret sexus injuria nostra
Foedandos populo prostituissē mares :
Iam curæ lenonis erant, ut ab ubere raptus
Sordida vagitu posceret æra puer.
Immatura dabant infandas corpora poenas.
Non tulit Ausonius talia monstra Pater :
Idem qui teneris nuper succurrit ephebis,
Ne faceret steriles sæva libido viros.
Dilexere prius pueri, juvenesque, senesque :
At nunc infantes te quoque, Casar, amant.

De Fabio & Bithynico. 9.

Nil tibi legavit Fabius, Bithynice, cū tu
Annua, si memini, millia sēna dabas.
Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli;
Annua legavit millia sēna tibi.

In Cantharum, 10.

Coenes, Canthare, cum foris libenter:
Clamas, & maledicis, & minaris.
Deponas animos truces, moneimus,
Liber non potes & gulosus esse.

De Earino, 11.

Nomen cum violis rōsisque natum.
Quo pars optima nuncupatur anni,
Hyblam quod sapit, Atticosque flores,
Quod nidos olet alitis superbæ,
Nomen nectare dulcius beato,
Quo mallet Cybeles puer vocari,
Et qui pocula temperat Tonanti:
Quod si Parrhasiā sones in aula,
Respondent Veneres, Cupidinesque:
Nomen nobile, mōlle, delicatum
Versu dicere non rudi volebam:
Sed tu syllaba contumax repugnas.
Dicunt Earinon tamen Poētæ,
Sed Græci, quibus est nihil negatum,
Et queis ἄες ἄες licet sonare:
Nobis non licet esse tam disertis,
Qui Mūsas colimus severiores.

De eodem, 12.

Si daret autumnus mihi nomen, οὐώειν @, essem.
Horrida si brumæ sidera, χεῖμειν @,
Dictus ab æstivo θέειν @, tibi mense vocarer.
Tempora cū nomen verna dedere, quis est?

De eodem, 13.

Nomen habes, teneri quod tempora nūcupat anni,
Cum breve Cecropiæ ver populantur apes.
Nomen, Acidaliā meruit quod arundine pingi,
Quod Cytherea sua scribere gaudet acu.
Nomen, Erythræis quod littera facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trita notet.

Quod

Quod penna scribente grues ad sidera tollant.
Quod decet in sola Cæsaris esse domo.

In amicum cœnippetam. 14.

Hunc, quem mensa tibi, quem cœna paravit ami-
Esse putas fidæ pectus amicitiae? (cum,
Aprum amat, & mullos, & fumen, & ostrea: nō te.
Tam bene si cœnem, noster amicus erit.

De Chloe. 15.

Inscripsit tumulo septem celebrata virorum
Se fecisse Chloe: quid pote simplicius?

De coma Earini. 16.

Consilium formæ speculum, dulcesque capillos
Pergameo posuit dona sacrata deo,
Ille puer tota Domino gratissimus aula,
Nomine qui signat tempora verna suo.
Felix, quæ tali censeretur munere tellus!
Nec Ganymedeas mallet habere comas!

De eadem, ad Æsculapium. 17.

Latonæ venerande nepos, qui mitibus herbis
Parcarum exoras pensa brevesque colos:
Hos tibi laudatos Domino sua vota capillos
Ille tuus Latia misit ab urbe puer.
Addidit & nitidum sacratis crinibus orbem,
Quo felix facies iudice tota fuit.
Tu juvenile decus serva, ne pulchrior ille
In longa fuerit, quam brevior coma.

Ad Casarem Augustum. 18.

Est mihi, sitque (precor) longum te præside, Cæsar,
Rus minimum, parvi sunt & in urbe Lares.
Sed de valle brevi, quas det sitientibus hortis,
Curva laboratas antlia tollit aquas.
Sicca domus queritur nullo se rore foveri,
Cum mihi vicino Marria fonte sonet.
Quam dederis nostris, Auguste, Penatibus undam,
Castalis hæc nobis, aut Iovis imber, erit.

In Sabellum. 19.

Laudas balnea versibus trecentis.
Cœnantis bene Pontici, Sabelle.
Vis cœnare, Sabelle, non lavari.

Ad

Ad Cæsarem, 20.

Hæc quæ tota patet, tegiturque & marmore, & æu-
 Infantis domini conscia terra fuit. (ro,
 Felix quæ tantis sonuit vagitibus, & quæ
 Vidit reptantes sultinuitque manus!
 Hic steterat veneranda domus, quæ præstitit orbi,
 Quod Rhodos, astrifero quod pia Creta polo.
 Curetes texere Iovem crepitantibus armis,
 Semiviri poterant qualia ferre Phryges.
 At te protexit superum pater, & tibi, Cæsar,
 Pro jaculo & parma fulmen & ægis erat.

Ad Autum, de Artemidoro, 21.

Artemidorus habet puerum: sed vendidit agrum:
 Agrum pro puero Calliodorus habet.
 Dic, uter ex istis melius rem gesserit, Aucter?
 Artemidorus amat, Calliodorus arat.

Ad Pastorem, 22.

Credis ob hoc me, Pastor, opes fortasse rogare,
 Propter quod vulgus, crassaque turba rogat:
 Vt Serina meos consumat gleba ligones,
 Et sonet innumerâ compede Tusculus ager:
 Vt Mauri Libycis centum stent dentibus orbes,
 Et crepet in nostris aurea lamina toris.
 Nec labris nisi magna meis crystallæ terantur,
 Et faciant nigras nostra Falema nives:
 Vt Canusinatus nostro Syrus addere fuder,
 Et mea sit culto sella cliente frequens.
 AEstues ut nostro madidus conviva ministro,
 Quem permutatum nec Ganymede velit.
 Vt lutulenta linat Tyrias mihi mula facernas,
 Et Massyleum virgâ gubernet equum.
 Est nihil ex istis, Superos ac sidera testor.
 Ergo quid? ut donem, Pastor, & ædificem.

Ad Carum. 23.

O cui Virgineo flavescere contigit auro,
 Dic ubi Palladium sit tibi, Care, decus?
 Adspicis, en, Domini fulgentes marmore vultus,
 Venit ad has ultro nostra corona comas.
 Albanæ livere potest pia quercus olivæ,
 Cinxeris invictum quod prior illa caput.

Ad

Ad eundem. 24.

Quis Pallatinos imitatus imagine vultus
 Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
 Hæc mundi facies, hæc sunt Iovis ora sereni:
 Sic tonat ille Deus, cum sine nube tonat.
 Non solam tribuit Pallas tibi, Care, coronam,
 Effigiem Domini, quam colis, illa dedit.

In Afrum. 25.

Dantem vina tuum quoties adspeximus Hyllum,
 Lunsine nos, Afer, turbidiore notas.
 Quod rogo, quod scelus est, mollem spectare mini-
 Adspicimus solem, sidera, templa, deos. (strum?
 Avertam, vultus, tanquam mihi pocula Gorgon
 Porrigat, atque oculos, oraque nostra regam?
 Trux erat Alcides: sed Hylam spectare licebat.
 Ludere Mercurio cum Ganymede licet.
 Si non vis teneros spectet conviva ministros:
 Phineas invites, Afer, & Oedipodas.

De Nerva. 26.

Audet facundo qui carmina mittere Nerve,
 Pallida donabit glauca, Cosme, tibi,
 Pastano violas & cana ligustra colono,
 Hyblæis apibus Corsica mella dabit.
 Sed tamen & parvæ nonnulla est, gratia Musæ:
 Appetitur posito vilis oliva lupo.
 Nec tibi sit mirum, modici quod conscia vatis
 Iudicium metuat nostra Thalia tuum.
 Ipse tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
 Lascivum juvenis cum tibi lusit opus.

In Chrestum. 27.

Cum depilatos, Chreste, coleos portes
 Et vulturino mentulam patem collo,
 Et prostitutis levius caput culis,
 Nec vivat ullus in tuo pilus crure,
 Pingantque crebræ cana labra vossellæ;
 Curios, Camillos, Quinctios, Numas, Ancos,
 Et quidquid usquam legimus pilosorum,
 Loqueris, sonasque grandibus minax verbis;
 Et cum theatris, sæculoque risaris.
 Occurrit aliquis inter ista h draucus,
 Iam pædagogo liberatus, & cuius
 Resibulavit turgidum faber perem:

Nutu vocatum ducis, & pudet fari,
Catoniana, Chreste, quod facis, lingua.

Epitaphium Latini. 28.

Dulce decus scenæ, ludorum fama, Latinus
Ille ego sum; plausus deliciæque tuæ:
Qui spectatorem potui fecisse Catonem,
Solvere qui Curios, Fabriciosque graves.
Sed nihil à nostro sumpsit mea vita theatro,
Et sola tantum scenicus arte feror:
Nec poteram gratus Domino sine moribus esse,
Interius mentes inspicit ille Deus.
Vos me laurigeri parasitum dicite Phœbi,
Roma sui famulum dum sciat esse Iovis.

De morte Philanisi. 29.

Sæcula Nestorææ permensa, Philæni, senectæ,
Rapta es ad infernas tam cito Dixis aquas?
Euboicæ nondum numerabas longa Sibyllæ
Tempora: major erat mensibus illa tribus.
Heu quæ lingua fides! non illam mille catastæ
Vincebant; nec quæ turba Serapin amat:
Nec matutini cirrata caterva magistri,
Nec quæ Strymonio de græge ripa sonat.
Quæ nunc Thessalico Lunam deducere rhombo,
Quæ sciet hos illos vendere lena toros?
Sit tibi terra levis, mollique tегaris arena,
Ne tua non possint eruere ossa canes.

Antistii Rustici tumulus. 30.

Cappadocum sævis Antistius occidit oris
Rusticus. ô tristi crimine terra nocens!
Rettulit ossa sinu cari Nigrina mariti,
Et quæstæ est longas non satis esse vias:
Cumque daret sanctam tumulis, quibus invidet,
Visa sibi est rapto bis viduata viro. (urnam.)

Votum Velii pro Cæsare. 31.

Dum comes Arctoïs hæreret Cæsaris armis
Velius, hanc Marti pro duce vovit avem.
Luna quater binos non tota peregerat orbes,
Debita poscebat jam sibi vota Deus.
Ipse suas anser properavit lætus ad aras,
Et cecidit sanctis hostia parva focis.
Octo vides pátulo pendere numismata rostro
Alitis? hæc extis condita nuper erant.

Quæ

Quæ litat argento pro te non sanguine, Cæsar,
Victima; jam ferro non opus esse docet.

Qualem velit amicam. 32.

Hanc volo, quæ facilis, quæ palliolata vagatur:
Hanc volo, quæ puero jam dedit ante meo:
Hanc volo, quam redimit totam denarius alter:
Hanc volo, quæ pariter sufficit una tribus:
Poscentem nummos, & grandia verba sonantem,
Possideat crassi mentula Burdigali.

Ad Flaccum, de Mathone. 33.

Audieris in quo, Flacce, balneo plausum,
Mathonis illic esse mentulam scito.

De templo gentis Flaviae. 34.

Iupiter Idæi risit mendacia busti,
Cum videt Augusti Flavia templa poli:
Atque inter mensas largo jam nectare fusus,
Pocula cum Marri traderet ipse suo:
Respiciens Phœbum pariter Phœbique sororem,
Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat;
Cnossia vos, inquit, nobis monumenta dedistis:
Cernite quam plus sit Cæsaris esse patrem.

In Philomusum. 35.

Artibus his semper coenam, Philomuse, mereris;
Plurima dum fingis, sed quasi vera refers.
Scis quid in Arsacia Pacorus deliberet aula,
Rhenam numeras Sarmaticamque manum.
Verba ducis Daci chartis mandata resignas:
Victricem laurum quam venit ante vides.
Scis quories Phario madeat Iove fusca Syene:
Scis quota de Libyco litore puppis eat.
Cujus Iūneæ capiti nascantur olivæ:
Destinet ætherius cui sua ferta pater.
Tolle tuas artes, hodie coenabis apud me,
Hac lege, ut narres nil, Philomuse, novi.

*Colloquium Ganymedis & Iovis: in
gratiam Cæsaris & E-
rini. 36.*

Viderat Ausonium posito modo crine ministrum
Phryx puer, alterius gaudia nota Iovis.

Quod

Quod tuus, ecce, suo, Cæsar permittit ephebo,
 Tu permitte tuo maxime rector, ait.
 Iam mihi prima latet longis lanugo capillis :
 Iam tua me ridet Iuno, vocatque virum.
 Cui pater ætherius, puer ô dulcissime, dixit:
 Non ego quod poscis, res negat ipsa tibi.
 Cæsar habet noster similes tibi mille ministros,
 Tantaque fidereos vix capit aula mares.
 At tibi si dederit vultus coma tonsa viriles,
 Quis mihi, qui nectar misceat, alter erit ?

In Gallam. 37.

Cum sis ipsa domi, mediaque ornere Subura,
 Fiant absentes & tibi, Galla, comæ:
 Nec dentes aliter quam Serica nocte reponas,
 Et jaceas centum condita pyxidibus :
 Nec tecum facies tua dormiat, innuis illo,
 Quod tibi prolatum est mâne, supercilio.
 Et te nulla mover cani reverentia cunni,
 Quem potes inter avos jam numerare tuos.
 Promittis sexcenta tamen: sed mentula furda est.
 Et sit furda licet, te tamen illa videt.

Ad Agathinum. 38.

Summa licet velox, Agathine, pericula Iudas,
 Non tamen efficies, ut tibi parma cadat.
 Nolentem sequitur, tenuesque reversa per auras
 Vel pede, vel tergo, * crine, vel ungue sedet.

(1* clune.

Lubrica Corycio quamvis sint pulpita nimbo,
 Et rapiant fortes vela negata Noti:
 Securos pueri neglecta perambulat artus,
 Et nocet artifici ventus & unda nihil.
 Vt peccare velis, cum feceris omnia, falli
 Non potes: arte opus est, ut tibi parma cadat.

In natalem Cæsonia. 39.

Prima Palatino lux est hæc orta Tonanti,
 Optasset Cybele qua peperisse Iovem.
 Hac & sancta mei genita est Cæsonia Rufi:
 Plus debet matri nulla puella suæ.
 Latatur gemina votorum sorte maritus,
 Contigit hunc illi quod bis amare diem.

De Diodoro & Phi'ani ejus uxore. 40.

Tarpejas Diodorus ad coronas
 Romam cum peteret Pharo relicta ;

N

Vovis

Vovit pro reditu viri Philanis,
 Illam lingeret ut puella simplex,
 Quam castę quoque diligunt Sabinę.
 Dispersa rate tristibus procellis,
 Mersus fluctibus, obrutusque ponto
 Ad votum Diodorus enatavit.
 O tardus nimis & piger maritus !
 Hoc in littore si puella votum
 Fecisset mea, protinus redissem.

In Ponticum. 41.

Pontice, quod nunquam futuis, sed pellice læva
 Vteris, & Veneri servit amica manus.
 Hoc nihil esse putas? scelus est, mihi crede, sed in-
 Quantum vix animo concipis ipse tuo. (gens,
 Nempe semel futuit, generaret Horatius ut tres:
 Mars semel, ut geminos Ilia casta daret.
 Omnia perdiderat, si masturbatus uterque
 Mandasset manibus gaudia focda suis.
 Ipsam crede tibi naturam dicere rerum:
 Idud quod digitis, Pontice, perdis homo est.

Ad Apollinem, pro Stella suo, 42.

Campis dives Apollo sic marinis,
 Sic semper senibus fruarere cynis;
 Doctę sic tibi serviant sorores;
 Nec Delphis tua mentiatur ulli,
 Sic Palladia te colant, amentque :
 Bis-fenos cito te rogante fasces
 Det Stellę bonus annuatque Cęsar.
 Felix tunc ego, debitorque voti
 Casurum tibi rusticas ad aras
 Ducam cornibus aureis juvencum !
 Nata est hostia, Phoebe, quid moraris?

*De Herculis sigillo apud Vind-**cem, 43.*

Hic qui dura sedens porrecto saxa leone
 Mitigat exiguo magnus in ære deus,
 Quęque tulit spectat resupino sidera vultu;
 Cujus læva calet robore, dextra mero :
 Non est fama recens, nec nostri gloria cœli,
 Nobile Lysippi munus, opusque vides.
 Hęc habuit numen Pellicę mensa tyranni,
 Qui cito perdomiro victor in orbe jacet.

HANC

Hunc puer ad Libycas juraverat Hannibal aras:
Iusserat hic Syllam ponere regna truem.
Offensus variae tumidis terroribus aulae,
Privatos gaudet nunc habitare Lares.
Vtque fuit quondam placidi conviva Molorchî,
Sic voluit docti Vindicis esse deus.

De eodem, 44.

Alcides modo Vindicem rogabam
Eset cujus opus, laborque felix.
Risit (nam solet hoc) levique nutu:
Græce numquid ait, Poëta, nescis?
Inscripta est basis, indicatque nomen.
Αυσίππῳ lego, Phidiæ putavi.

Ad Marcellinum, 45.

Miles Hyperboreos modo, Marcelline, Triones,
Et Getici tuleris sidera pigra poli,
Ecce Prometheæ rupes & fabula montis,
Quam prope sunt oculis nunc adeunda ruis.
Videris immensis cum conclamata querelis
Saxa senis, dices, durior ipse fuit.
Et, licet, hoc addas: potuit qui talia ferre,
Humanum merito fluxerat ille genus.

In Gellium, 46.

Gellius ædificat semper: modo limina ponit,
Nunc toribus claves aptat, emitque seras:
Nunc has nunc illas reficit mutatque fenestras.
Dum tantum ædificet, quidlibet ille facit,
Oranti nummos ut dicere possit amico
Vnum illud verbum Gellius, ædifico.

In Pannicum, 47.

Democritos, Zenonas, inexplicitosque Platonas,
Quidquid & hirsutis squallet imaginibus,
Sic quasi Pythagoræ loqueris successor, & heres?
Præpendet mento nec tibi barba minor.
Sed, quod & hircosis serum est, & turpe pilosis,
In molli rigidum clune libenter habes.
Tu qui sectarum causas, & pondera nosti,
Dic mihi, percelli, Pannice, dogma quod est?

In Gallicum, 48.

Hæredem cum me partis tibi, Gallice, quartæ,
Per tua jurares sacra, caputque tuum,

Credidimus, (quis enim damnet sua vota libēter?)
 Et spem muneribus fovimus usque datis;
 Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
 Misimus, Aetola de Calydone pures.
 At tu continuo populumque, patresque vocasti,
 Ruſtat adhuc aprum cællida Roma meum:
 Ipse ego (quis credat?) conviva nec ultimus hæſi:
 Sed nec coſta data eſt, caudave miſſa mihi.
 De quadrante tuo quid ſperem, Gallice? nulla
 De noſtro nobis uncia venit apro.

De toga a Parthenio ſibi donata. 49.

Hæc eſt illa meis multum cantata libellis,
 Quam meus edidicit lector amatque togam:
 Partheniana fuit, quondam memorabile vatis
 Munus: in hac ibam conſpiciendus eques:
 Dum nova, dum nitida fulgebat ſplendida lana,
 Dumque erat auctoris nomine digna ſui:
 Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli
 Quam poſſis niveam dicere jure tuo.
 Quid non longa dies, quid non conſumitis anni?
 Hæc toga jam non eſt Partheniana: mea eſt.

In Gaurum. 50.

Ingenium mihi, Gaure, probas ſic eſſe puſillum,
 Carmina quod faciam quæ brevitate placent.
 Conſiteor: ſed tu bis denis grandia libris
 Qui ſcribis Priami prælia, magnus homo es.
 Nos facimus Bruti puerum, nos Langona vivum:
 Tu magnus puerum, Gaure, Giganta facis.

De Lucano & Tullo, fratribus. 51.

Quod ſemper ſuperos invito fratre rogalti,
 Hoc, Lucane, tibi contigit, ante mori.
 Invidet ille tibi: Stygias nam Tullus ad undas
 Optabat, quamvis ſit minor, ire prior.
 Tu colis Elyſios, nemorisque habitator amoeni
 Eſſe tuo primum nunc ſine fratre cupis;
 Et ſi jam nitidis alternus venit ab aſtris;
 Pro Polluce mones Caſtora, ne redeat.

Ad Q. Ovidium. 52.

Si credis mihi Quincte (quod meſeris)
 Natales Ovidi tuas Apriles,
 Vt noſtras amo Martias Kalendas,
 Felix utraque lux, diesque nobis

Signandi melioribus lapillis!
Hic vitam tribuit, sed hic amicum.
Plus dant, Quincte, mihi tuæ Kalendæ.

Ad eundem. 53.

Natali tibi, Quincte, tuo dare parva volebam
Munera, tu prohibes: imperiosus homo es.
Parendum est monitis. fiat quod uterque jubemus:
Et quod utrumque juvat, tu mihi, Quincte, dato.

Ad eundem. 54.

Si mihi Picenâ turdus palleret oliva,
Tenderet aut nostras silva Sabina plagas,
Aut crescente levis traheretur arundine præda,
Pinguis & implicitas virga teneret aves:
Cara daret solenne tibi cognatio munus;
Nec frater nobis, nec prior esset avus.
Nunc sturnos inopes, fringuillarumque querelas
Audit, & arguto passere vernat ager.
Inde salutaturs picæ respondit arator;
Hinc prope summa rapax milvus in astra volat.
Mittimus ergo tibi parvæ munuscula cortis,
Qualia si recipis, sæpe propinquus eris.

Stella & Flacco se excusat. 55.

Luce propinquorum, quâ plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos, dum tibi, Flacce, paro:
Succurrit nobis ingens, onerosaque turba:
In quâ se primum quisque meumque putat.
Demeruisse duos, votum est: offendere plures,
Vix tutum: multis mittere dona, grave est.
Quâ possum solâ veniam ratione merebor:
Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

De Spendophoro Caesaris armigero. 56.

Spēdophorus Libycas Domini petit armiger urbes:
Quæ puero dones tela, Cupido, para.
Illa quibus juvenes figis, mollesque puellas;
Sit tamen in tenera levis & hasta manu.
Loricam clypeumque tibi galeamque remitto:
Tutus ut invadat, prælia, nudus eat.
Non jaculo non ense fuit læsusve sagitta,
Casside dum liber Parthenopœus erat.

Quisquis ab hoc fuerit fixus, morietur amore.

O felix, si quem tam bona fata manent!

Dum puer es, redeas, dum vultu lubricus, & te
Non Libye faciat, sed tua Roma virum.

In Hedy'um, 57.

Nil est tritius Hedyli lacernis,
Non ansæ veterum Corinthiorum;
Nec crus compede lubricum decenni,
Non ruptæ recutita colla mulæ,
Nec quæ Flaminiam secant salebræ,
Nec qui littoribus nitent lapilli,
Nec Tuscâ ligo vineâ politus,
Nec pallens toga mortui tribulis,
Nec pigri rota quassa mulionis,
Nec rasum cavea latus bifontis,
Nec dens jam senior ferocis apri.
Res una est tamen, (ipse non negabit)
Culus tritior Hedyli lacernis.

Ad Nympham Sabini, 58.

Nympha sacri regina lacus, cui grata Sabinus,
Et mansura pio munere templa dedit,
Sic montana tuos semper colat Umbria fontes,
Nec tua Bajanas Sarsina malit aquas:
Excipe sollicitos placidè, mea dona, libellos:
Tu fueris Musis Pegasis unda meis:
Nympharum templis quisquis sua carmina donat,
Quid fieri libris debeat, ipse monet.

In Mamurram, 59.

In septis Mamurra diu multumque vagatus,
Hic ubi Roma suas aurea vexat opes;
Inspexit molles pueros, oculisque comedit:
Non hos, quos primæ prostituere casæ,
Sed quos arcanae servant tabulata catastræ,
Et quos non populus, nec mea turba videt.
Inde satur, mensas & opertos exiit orbes,
Expositumque alte pingue poposcit ebur.
Et testudinem mensus quater hexaclinon,
Ingemuit citro non satis esse suo.
Consuluit nares an olerent æra Corinthon:
Culpavit statuas & Polyclete tuas.
Et turbata brevi questus crystallina vitro,
Myrrhina signavit seposuitque decem.

Expendit veteres calathos, & si qua fuerunt
Pocula Mentorea nobilitata manu.

Et virides plectro gemmas numeravit in auro,
Quidquid & à nivea grandius aure sonat.
Sardonychæ veros mensa quæsit in omni,
Et pretium magnis fecit iaspidibus.
Undecima lassus cum jam discederet hora,
Assè duos calices emit, & ipse tulit.

Sabino corollam roseam mittit, 60.

Seu tu Pæstani genita es, seu Tiburis arvis,
Seu rubuit tellus Tuscula flore tuo:
Seu Prænestino te villica legit in horto,
Seu modo Campani gloria ruris eras:
Pulchrior ut nostro videre corona Sabino:
De Nomentano te pudet esse meo.

De platano Cæsaris, 61.

In Tarrestiacis domus est notissima terris,
Quà dives placidum Corduba Bœtin amat:
Vellera nativo pallent ubi flava metallo,
Et linit Hesperium bractea viva pecus:
Aedibus in mediis totos amplexa Penates
Stat platanus densis Cæsariana comis:
Hospitis invicti posuit quam dextera felix,
Coepit & ex illa crescere virga manu.
Auctorem, dominumque nemus sentire videtur:
Sic virer, & ramis sidera celsa petit.
Sæpe sub hac madidi luserunt arbore Fanni:
Sæpe sub hac latuit rustica fronde Dryas,
Dumque fugit solos nocturnum Pana per agros,
Terruit & tacitam fistula sera domum,
Atque oluere Lares commissatore Lyæo,
Crevit & effuso latior umbra mero.
Mæsternisque rubens dejecta est herba coronis,
Atque suas potuit dicere nemo rosas.
O dilecta deis, ô magni Cæsaris arbor,
Ne metuas ferrum sacrilegosque focos.
Perpetuos sperare licet tibi frondis honores:
Non Pompejanæ te posuere manus.

De Philani. 62.

Tinctis murice vestibus quod omni
Et nocte uritur & die Philaniis,
Non est ambitiosa, non superba:
Delectatur odore, non colore.

In Phabum. 63.

Ad coenam invitant omnes te, Phoebe, cinædi.
Mentula quem pascit, non puto purus homo est.

De statua Caesaris. 64.

Herculis in magni vultus descendere, Cæsar
Dignatus Latiae dat nova templa viae.
Qua Triviae nemorosa petit dum regna viator
Octavum domina marmor ab urbe legit.
Ante colebatur votis, & sanguine largo:
Majorem Alciden nunc minor ipse colit.
Hunc magnas rogar alter opes, rogar alter hono-
illi securus vota minora facit. (res;

De eadem, ad Herculem. 65.

Alcide Latio nunc agnoscende Tonanti,
Postquam pulchra Dei Cæsaris ora geris,
Si tibi tunc isti vultus, habitusque fuissent,
Cesserunt manibus cum fera monstra tuis;
Argolico famulum non te servire tyranno
Vidissent gentes, sævaque regna pati.
Sed tu jussisses Eurysthea, nec tibi fallax
Portasset Nessi perfida dona Lichas.
Oetæi sine lege rogi securus aditiles
Astra patris summi, quæ tibi poena dedit,
Lydia nec dominæ traxisses pensa superbæ:
Nec Styga vidisses Tartareumque canem.
Nunc tibi Iuno favet, nunc te tua diligit Hebe:
Nunc te si videat Nympha, remittet Hylan.

Ad Fabullum. 66.

Vxor cum tibi sit formosa, pudica, puella,
Quo tibi natorum jura, Fabulle, trium?
Quod petis à nostro supplex Dominoque Deoque,
Tu dabis ipse tibi, si potes arrigere.

In Æschylum. 67.

Lascivam tota possedi nocte puellam,
Cujus nequitias vincere nulla potest.
Fessus mille modis, illud puerile poposci:
Ante preces rotas, primaque verba dedit.
Improbis quiddam ridensque rubensque rogavi:
Pollicita est nulla luxuriosa mora.
Sed mihi pura fuit; tibi non erit, Æschyle: si vis,
Accipe & hoc munus conditione mala.

In magistrum ludi. 68.

Quid tibi nobiscum est ludi scelerate magister,
 Invisum pueris virginibusque caput?
 Nondum cristati rupere silentia galli:
 Murmure jam sævo verberibusque tonas.
 Tam grave percussis incudibus æra resultant,
 Caussidicum medio cum faber aptat equo.
 Mirior in magno clamor furit amphitheatro,
 Vincenti palmæ cum sua turba favet.
 Vicini somnum non tota nocte rogamus.
 Nam vigilare leve est, pervigilare grave,
 Discipulos dimitte tuos, vis, garrule, quantum
 Accipis ut clames, accipere ut taceas?

In Polycarum. 69.

Cum futuis, Polycarne, soles in fine cacare.
 Cum pædicaris, quid, Polycarne, facis?

In Mæcilianum. 70.

Dixerat, ô MORES! ô TEMPORA! Tullius olim,
 Sacilegum strueret cum Catilina nefas:
 Cum gener, atque focer diris concurreret armis,
 Mœstaque civili cæde maderet humus.
 Cur nunc, ô MORES! cur nunc, ô TEMPORA! di-
 Quod tibi non placeat, Mæciliane, quid est? (cis?
 Nulla ducum feritas, nulla est infamia ferri:
 Pace suæ certa, læritiaque licet.
 Non noltri faciunt, tua quod tibi tempora sordēt,
 Sed faciunt mores, Mæciliane, tui.

De leone & ariete, 71.

Massyli leo fama jugi pecorisque maritus
 Lanigeri, mirum, quâ coërere fide.
 Ipse, licet, videas: caveâ stabulantur in una,
 Et pariter socias carpit uterque dapes.
 Nec fetu nemorum gaudeat, nec miribus herbis:
 Concordem satiat sed rudis agna famem.
 Quid merait terror Nemees, quid prædator Helles,
 Ut niteant celsi lucida signa poli?
 Sidera si possent pecudesque feræque mereri:
 Hic aries astris, hic leo dignus erat.

Ad Liberum. 72.

Liber Amyclæâ, frontem vittate coronâ,
 Qui quatis Ausonia verbera Graja manu,
 N s. Clusa.

Clusa mihi texto cum prandia vimine mittas,
 Cur comitata dapes nulla lagena venit?
 Atqui digna tuo si nomine munera ferres,
 Scis, puto, debuerint quæ mihi dona dari.

In sutorem, 73.

Dentibus antiquas solitus producere pelles,
 Et mordere luto putre vetusque solum:
 Prænitina tenes decepti regna patroni,
 In quibus, indignor, si tibi cella fuit.
 Rumpis & ardenti madidus crystalla Falerno,
 Et pruris domini cum Ganymede tui.
 At me litterulas stulti docuere parentes:
 Quid cum grammaticis rhetoribusque mihi?
 Frange leves calamos, & scinde Thalia libellos,
 Si dare sutori calceus ista potest.

De effigie Camoni, 74.

Effigiem tantum pueri pictura Camoni
 Servat, & infantis prima figura manet.
 Florentes nulla signavit imagine vultus.
 Dum timet ora pius muta videre parer.

De balneo & thermis Tucce, 75.

Non silice duro, struâtilive cæmento,
 Nec latere cocto, quo Semiramis longam
 Babylona cinxit, Tucce balneum fecit:
 Sed strage nemorum, pineæque compage,
 Ut navigare Tucce balneo possit.
 Idem beatas laurus exstruit thermas
 De marmore omni, quod Carystos invenit,
 Quod Phrygia Synas, Afra quod Nemas misit,
 Et quod virenti fonte lavit Eurotas.
 Sed ligna defunt: subice balneum thermis.

De effigie Camoni, 76.

Hæc sunt illa mei quæ cernitis ora Camoni:
 Hæc pueri facies primaque forma fuit.
 Creverat hic vultus bis denis fortior annis,
 Gaudebatque suas pingere barba genas,
 Et libata semel summos modo purpura cultros
 Sparserat: invidit de tribus una soror.
 Et festinatis incidit stamina pensis,
 Absentemque patri rettulit urna rogam.
 Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
 Hæc erit in chartis major imago meis.

De convivio Prisci, 77.

Quod optimum sit disputat convivium,

Facunda Prisci pagina :

Et multa dulci, multa sublimi refert,

Sed cuncta docto pectore.

Quod optimum sit quæritis convivium ?

In quod choraules non venit.

De Galla & Picentino, 78.

Funera post septem nupsit tibi Galla virorum,

Picentine, sequi vult puto Galla viros.

Ad Augustum Cæsarem, 79.

Oderat ante ducum famulos turbamque priorum;

Et Pallatinum Roma supercilium:

At nunc tantus amor cunctis, Auguste, tuorum;

Vt sit cuique suæ cura secunda domus.

Tam placidæ mentes, tanta est reverentia vestri,

Tam pacata quies; tantus in ore pudor.

Nemo suos (hæc est aulæ natura potentis)

Sed Domini mores Cæsarianus habet.

De Gellio, 80.

Duxerat esuriens locupletem pauper anumque

Vxorem: pascit Gellius, & furuit.

Ad Auctum, 81.

Lector & auditor nostros probat, Aucte, libellos;

Sed quidam exactos esse Poëta negat.

Non nimium curo, nam coenæ fercula nostræ

Malim convivis quam placuisse cocis.

In Munnam, 82.

Dixerat astrologus periturum te cito, Munna,

Nec, puto, mentitus dixerat ille tibi.

Nam tu dum meruis, ne quid post fata relinquas;

Hausisti patrias luxuriosus opes.

Bisque tuum decies non toro tabuit anno

Dic mihi, non hoc est, Munna, perire cito ?

Ad Cæsarem, 83.

Inter tanta tuæ miracula, Cæsar, arenæ,

Quæ vincit veterum munera clara ducum,

Multum aures, sed plus oculi debere fatentur

Se tibi, quod spectant, qui recitare solent.

Ad Norbanum 84.

Cum tua sacrilegos contra, Norbane, furoras
 Staret pro Domino Cæsare sancta fides:
 Hæc ego Pieriâ ludebam tutus in umbrâ,
 Ille tuæ cultor notus amicitiae.
 Me tibi Vindelicis Rhætus narrabat in oris,
 Nescia nec nostri nominis Arctos erat.
 O quoties veterem non inficiatus amicum
 Dixisti: meus est, iste Poëta meus!
 Omne tibi nostrum, quod bis trieteride junctâ
 Ante dabat lector, nunc dabit auctor opus.

In Paullum Atilii. 85.

Languidior nostri si quando est Paullus Atilii,
 Non se, convivas abstinet ille suos.
 Tu languore quidem subito fectoque laboras,
 Sed mea porrexerit sportula, Paulle, pedes.

In obitum Severi Sili. 86.

Festinata sui gemeret cum fata Severi
 Silius, Antonio non semel ore potens:
 Cum grege Pierio mœstus Phœboque querebar.
 Ipse meum fleui, dixit Apollo, Linon.
 Respexitque suam, quæ stabat proxima fratri,
 Calliopen, & ait: tu quoque vulnus habes.
 Adspice Tarpejum, Pallatinumque Tonantem:
 Ausa nefas Lachesis læsit utrumque Iovem.
 Numina cum videas duris obnoxia fatis,
 Invidia possis exonerare deos.

Ad lupercum. 87.

Septem post calices Opimiani
 Denso cum jaceam triente blæsus,
 Adfers nescio quas mihi tabellas,
 Et dicis, modo liberum esse jussi
 Nastam (servulus est mihi paternus).
 Signa: cras melius, Luperce, fiet.
 Nunc signat meus annulus lagenam.

Ad Rufum 88.

Dum me captares, mittebas munera nobis:
 Postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.
 Ut captum teneas, capro quoque munera mitte;
 De caveâ fugiat ne male pastus aper.

Ad Stellam. 89.

Lege nimis dura convivam scribere versus
Cogis, Stella. licet scribere nempe malos.

Ad Flaccum, 90.

Sic in gramine floreo reclinis,
Qua gemmantibus hinc & inde rivis
Curva calculus excitatur unda;
Exclusis procul omnibus molestis,
Pertundas glaciem triente nigro,
Frontem futilibus ruber coronis:
Sic uni tibi sit puer cinædus,
Et castissima pruriat puella.
Infamem nimio calore Cypron
Observes, moneo, precorque, Flacce,
Melles area eum teret crepantes,
Et fulvi juba sæviet leonis.
At tu diva Paphi remitte, nostris
Iliæsam juvenem remitte votis.
Sic Martis tibi serviant Kalendæ,
Et cum thure, meroque, victimaque
Libetur tibi candidas ad aras
Sectâ plurima quadra de placentâ.

Laudas Cæsaris epulum. 91.

Ad cœnam si me diversa vocaret in astra
Hinc invitator Cæsaris, inde Iovis.
Astra licet propius, Pallatia longius essent,
Responsa ad superos hæc referenda darem:
Querite, qui malit fieri conviva Tonantis;
Me meus in terris Iupiter, ecce, tenet.

Ad Condylum. 92.

Quæ mala sint domini, quæ servi commoda nescis,
Condyle; qui servum te gemis esse diu.
Dat tibi securos vilis tegeticula somnos:
Pervigil in pluma Caius, ecce, jacer.
Caius à prima tremebundus luce salutat
Tot dominos: at tu, Condyle, nec dominum.
Quod debes, Cai, redde inquit Phoebus, & illino
Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
Tortorem metuis? podagra, chiragraque secatur
Caius; & mallet verbera mille pati.
Quod nec mane vomis, nec cunnum, Condyle lin-
Non mavis, quam ter Caius esse tuus? (gis

Ad

Ad Calocissum pocillatorem, pro Casare Germanico, 93.

Addere quid cessas, puer, immortale Falernum?
 Quadrantem duplica de seniore cado.
 Nunc mihi dic, quis erit, cui te, Calocisse, deorum
 Sex jubeo cyathos fundere? C A E S A R erit.
 Sutilis aptetur decies rosa crinibus, ut sit
 Qui posuit sacrae mobile gentis opus.
 Nunc bis quina mihi da basia, fiat ut illud
 Nomen, ab Othryfio quod deus orbe tulit.

De Hippocrate, 94.

Sardoa medicata dedit mihi pocula virga.
 Os hominis! mulsam me rogat Hippocrates.
 Tam stupidus nunquam nec tu, puto, Glauce, fuisti.
 Chalcea donanti Chrysea qui dederas.
 Dulce aliquis munus pro munere poscit amaro?
 Accipiat; sed si potat in elleboro.

De Athenagora, 95.

Alficus ante fuit, coepit nunc Olficus esse,
 Vxorem postquam duxit Athenagoras.

De eodem, ad Callistratum, 96.

Nomen Athenagoræ credis, Callistrate, verum?
 Si scio, dispeream, quis sit Athenagoras.
 Sed puta me verum, Callistrate, dicere nomen:
 Non ego, sed vester peccat Athenagoras.

De Herode, 97.

Clinicus Herodes trullam subduxerat agros:
 Deprensus dixit: stulte, quid ergo bibis?

Ad Iulium, 98.

Rumpitur invidia quidam, carissime Iuli,
 Quod me Roma legit; rumpitur invidia.
 Rumpitur invidia, quod turba semper in omni
 Monstratur digito; rumpitur invidia.
 Rumpitur invidia, tribuit quod Cæsar uterque
 Ius mihi natorum; rumpitur invidia.
 Rumpitur invidia, quod ras mihi dulce sub urbe
 Parvaque in urbe domus; rumpitur invidia (est).
 Rumpitur invidia, quod sum jucundus amicis,
 Quod conviva frequens; rumpitur invidia.
 Rumpitur

Rumpitur invidia, quod amamus, quodq; proba-
Rumpatur, quisquis rumpitur invidia. (mur:

Ad (Q.) Ovidium, de Corano, 99.

Vindemiarum non ubique proventus.
Cessavit, Ovidi: pluvia profuit grandis.
Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

*Ad Atticum & Tolosano librum suum
mittit. 100.*

Marcus amat nostras Antonius, Attice, Musas,
Charta salutatrix si modo vera refert:
Marcus Palladiæ non infitianda Tolosæ
Gloria, quam genuit pacis alumna quies.
Tu qui longa potes dispendia ferre viarum,
I, liber, absentis pignus amicitix.
Vilis eras, fateor, si nunc te mitteret emtor.
Grande tui pretium muneris auctor erit.
Multum, crede mihi, refert, an fonte bibatur.
Qui fluit, an pigro cui stupet unda lacu.

In Bassum, 101.

Denariis tribus invitas, & manè togatum
Observare jubes atria, Basse, tua:
Deinde hæere tuo lateri, præcedere sellam,
Ad viduas tecum plus minus ire decem.
Trita quidem nobis togula est, vilisque, putrisque;
Denariis tamen hanc non emo, Basse tribus.

De Statua Caesaris Germanici, 102.

Appia, quam simili venerandus in Hercule Caesar
Consecrat, Ansoniæ maxima fama viæ,
Si cupis Alcidiæ cognoscere facta prioris,
Disce. Libyn domuit: caraque poma tulit.
Peltaram Scythico discinxit Amazona nodo:
Addidit Arcadio terga leonis apro.
Æripedem silvis cervam, Stympthalidas astris
Abstulit, à Strygia cum cane venit aqua.
Fecundam vetuit reparari mortibus Hydram:
Hesperias Tusco lavit in amne boves.
Hæc minor Alcides. major quæ gesserit, audi,
Sextus ab Albana quem colit arce lapis:
Afferuit possessa malis Pallatia regnis:
Prima suo gessit pro Iove bella puer,
Solutus.

Solus Iuleas cum jam retineret habenas :
 Tradidit, inque suo tertius orbe fuit.
 Cornua Sarmatici ter perfida contudit Istri :
 Sudantem Getica ter nive lavit equum.
 Sæpe recusatos parcus duxisse triumphos
 Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.
 Templâ deo, mores populis dedit, otia ferro,
 Altra suis, cœlo sidera, fœta Iovi.
 Herculeum tantis numen non sufficit actis :
 Tarpejo Deus hic commodet ora patri.

Ad Phœbum, 103.

Quadringentorum reddis mihi, Phœbe, tabellas:
 Centum da potius mutua, Phœbe, mihi.
 Quære alium, cui te tam vano munere jactes:
 Quod tibi non possum solvere, Phœbe, meū est.

De Hiero & Asillo, fratribus, 104.

Quæ nova tam similes genuit tibi Lede ministros?
 Quæ capta est alio nuda Lacæna cycno?
 Dat faciem Pollux Hiero, dat Castor Asillo,
 Atque in utroque nitet Tyndaris ore soror.
 Ista Theraphæis si forma fuisset Amyclis,
 Cum vicere duas dona minora deas:
 Mansisses Helene; Phrygiamque redisset in Idam
 Dardanius gemino cum Ganymede Paris.

M. VAL.

MARTIALIS

EPIGRAMMATUM,

LIBER X.

Liber, ad lectorem, 1.

S nimius videor, feraque coronide longus
 Esse liber: legito pauca, libellus ero.
 Terque quaterque mihi finitur carmine parvo
 Pagina, fac tibi me quam cupis esse brevem.

Ad eundem. 2.

Festinata prior decimi mihi cura libelli
 Elapsum manibus nunc revocavit opus.

Nota

Nota leges quædam, sed lima rafa recenti ;
 Pars nova major erit : lector, utrique save :
 Lector, opes nostræ; quæ cum mihi Romadedisser,
 Nil tibi quod demus majus habemus, ait.
 Pigra per hunc fugies ingrata flumina Lethes,
 Et meliore tui parte superstes eris.
 Marmora Messalæ findit caprificus, & audax
 Dimidios Crispi mulio ridet equos.
 At chartis nec fata nocent, ac sæcula profunt;
 Solaque non norunt hæc monumenta mori.

Ad Priscum. 3.

Vernaculorum dicta, sordidum dentem,
 Et foeda linguæ probra circulatricis,
 Quæ sulphurato nolit empta ramento
 Variniorum proxeneta fractorum,
 Poëta quidam clancularius spargit ;
 Et vult videri nostra. credis hoc, Prisce,
 Voce ut loquatur psittacus coturnicis ?
 Et concupiscat esse Canus ascaules ?
 Procul a libellis nigra sit meis fama,
 Quos rumor alba gemmeus vehit penna.
 Cur ego laborem notus esse tam prave,
 Constare gratis cum silentium possit ?

Ad Mamurram. 4.

Qui legis Oedipodem, caligantemque Thyesten,
 Colchidas, & Scyllas, quid nisi monstra legis ?
 Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopæus, & A-
 Quid tibi dormitor proderit Endymion ? (tys ?
 Exutusve puer pennis labentibus ? aut qui
 Odit amatrices Hermaphroditus aquas ?
 Quid te vana juvant miseræ ludibria chartæ ?
 Hoc lege, quod possit dicere vita, Meum est.
 Non hic Centauros, non Gorgonas, Harpyasque
 Invenies : hominem pagina nostra sapit.
 Sed non vis, Mamurra, tuos cognoscere mores,
 Nec te scire ; legas & Callimachi.

In maledicum poetam. 5.

Quisquis stolæve purpuræve contemptor,
 Quos colere debet, læsit impio versu :
 Erret per urbem pontis exsul & clivi,
 Interque raucos ultimus rogatores
 Oret caninas paupis improbi buccas :
 Illi December longus, & madens Bruma,

O.

Claus

Clususque fornix triste frigus extendat :
 Vocet beatos, clamiterque felices,
 Orciniana qui seruntur in sponda,
 Et cum supremæ fila venerint horæ,
 Diesque tardus ; sentiat canum litem,
 Abigatque moto noxias aves panno :
 Nec finiantur morte simplices poenæ ;
 Sed modo severi sectus Aeaci loris,
 Nunc inquieti monte Sisyphi pressus,
 Nunc inter undas garruli senis ficus,
 Delasset omnes fabulas Poëtarum :
 Et, cum fateri Furia jusserit verum,
 Prodente clamet conscientia, SCRIPSI.

De Cæsaris (Trajani) adventu. 6.

Felices, quibus una dedit spectare coruscum
 Solibus Arctois sideribusque ducem.
 Quando erit ille dies, quo campus, & arbor, & om-
 Lucebit Lætia culta fenestra nura ? (nis
 Quando moræ dulces, longusque à Cæsare pulvis,
 Totaque Flaminia Roma videnda via ?
 Quando eques, & picti tunica Nilotide Mauri
 Ibitis ? & populi vox erit una, VENIT ?

De eodem, ad Rhenum. 7.

Nympharum pater amniumque Rhene,
 Quicumque Othryfias bibunt pruinas,
 Sic semper liquidis fruaris undis,
 Nec te barbara contumeliosi
 Calcatum r. ta conterat bubulci ;
 Sic & cornibus aureus receptis,
 Et Romanus eas utraque ripa :
 Trajanum populis suis ; & urbi,
 Tybris te dominus rogat, remittas.

De Paulla. 8.

Nubere Paulla cupit nobis. ego ducere Paullam.
 Nolo : anus est. vellem, si magis esset anus.

De se. 9.

Vndenis pedibusque, syllabisque
 Et multo sale, nec tamen protervo,
 Notus gentibus ille Martialis,
 Et notus populis : quid invidetis ?
 Non sum Andræmone notior caballo.

In Paullum. 10.

Cum tu laurigeris antrum qui fascibus intras,
 Mane saluator limina mille teras :
 Hic ego quid faciam? quid nobis. Paule, relinquis,
 Qui de plebe Numæ, densaque turba sumus?
 Qui me respiciet, dominum regemque vocabo?
 Hoc tu (sed quanto blandius!) ipse facis.
 Leticam, sellamve sequar? nec ferre recusas,
 Per medium pugnas & prior ire lutum.
 Sæpius assurgam recitanti carmina? tu stas,
 Et pariter geminas tendis in ora manus.
 Quid faciet pauper, cui non licet esse clienti?
 Dimisit nostras purpura vestra togas.

In Calliodorum. 11.

Nil aliud loqueris, quam Thesea, Pirithoumque,
 Teque putas Pylade, Calliodore, parem.
 Dispercam, si tu Pyladi præstare matellam
 Dignus es, aut porcos pascere Pirithoi.
 Donavi tamen, inquis, amico millia quinque,
 Et lotam ut multum terque quaterque togam.
 Quid! quod nil unquam Pyladi donavit Orestes.
 Qui donat quamvis plurima, plura negat.

Ad Domitium. 12.

Aemiliæ gentes, & Apollineas Vercellas,
 Et Phaëtontei qui peris arva Padi :
 Ne vivam, nisi te, Domiti, præmitto libenter ;
 Grata licet sine te sit mihi nulla dies.
 Sed desiderium tanti est, ut messe vel una
 Urbano relevés colla perusta iugo.
 Precor, & totos avida cute combibe soles,
 Quam formosus eris, dum peregrinus eris?
 Et venies albis non cognoscendus amicis,
 Livebitque tuis pallida turba genis!
 Sed via quem dederit, rapiet cito Roma colorē,
 Niliaco redeas tu licet ore niger.

Ad Tuccam. 13.

Cum cathedralitios portet tibi Rheda ministros,
 Et Libys in longo pulvere sudet eques ;
 Strataque non unas cingant triclinia Bajas,
 Et Thetis unguento palleat uncta tuo ;
 Candida Serini rumpant crystalla rientes,
 Dormiat in pluma nec meliore Venus :

Ad nocturna jaces fastosæ limina mœchæ,
 Et mader (heu) lachrymis janua surda tuis.
 Vrere nec miseram cessant suspiria pectus.
 Vis dicam, male sit cur tibi, Tucca ? bene est.

In Crispum. 14.

Cedere de nostris nulli te dicis amicis.
 Sed sit ut hoc verum, quid, rogo, Crispe, facis ?
 Mutua cum peterem sestertia quinque, negasti :
 Non caperet nummos cum gravis arca tuos.
 Quando fabæ nobis modium farrisve dedisti ;
 Cum tua Niliacus rura colonus aret ?
 Quando brevis gelidæ missa est toga tempore brui.
 Argenti venit quando selibra mihi ? (mæ ?)
 Nil aliud video, quo te, credamus amicum,
 Quam quod me coram pedere, Crispe, soles.

De Apro. 15.

Dotatæ uxori cor arundine fixit acuta :
 Sed dum ludit Aper, lædere novit Aper.

In Cajum. 16.

Si donare vocas promittere, nec dare, Cai ;
 Vincam te donis muneribusque meis.
 Accipe Callaïcis quicquid fodit Astur in arvis,
 Aurea quicquid habet divitis unda Tagi ;
 Quicquid Erythræa niger invenit Indus in alga,
 Quicquid & in nidis unica servat avis ;
 Quicquid Agenoreo Tyros improba cogit æno :
 Quicquid habent omnes, accipe, quomodo das.

De Macro, ad Musam. 17.

Saturnalicio Macrum fraudare tributo,
 Frustra, Musa, cupis : non licet. ipse petit.
 Sollemnesque jocos, nec tristia carmina poscit :
 Et queritur nugas obticuisse meas.
 Mensorum longis sed nunc vacat ipse libellis :
 Appia, quid facies ; si legit ista Macer ?

De Mario. 18.

Nec vocat ad coenam Marius, nec munera mittit,
 Nec spondet, nec vult credere, sed nec habet.
 Turba tamen non deest, sterilem quæ caret amicū.
 Eheu quam fatuæ sunt tibi Roma togæ !

Mittit

*Mittit librum Plinio (Cecilio Se-
cundo.) 19.*

Nec doctum satis, & parum severum,
Sed non rusticalum nimis libellum,
Facundo mea Plinio, Thalia,
I perfer: brevis est labor peractæ
Altum vincere tramitem Suburæ.
Illic Orphea protinus videbis
Vdi vertice lubricum theatri,
Miranteisq; feras, avenque regis
Raptum quæ Phryga perculit Tonanti.
Illic parva tui domus Pedonis
Cælata est aquilæ minore penna.
Sed ne tempore non tuo disertam
Pulses ebria januam, videto:
Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum studet auribus virorum,
Hoc quod sæcula, posterique possint
Arpinis quoque comparare chartis;
Seras tutior ibis ad lucernas:
Hæc hora est tua, cum furit Lyæus,
Cum regnat rosa, cum madent capilli:
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Ad Manium. 20.

Dacit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,
Pendula quod patriæ visere recta libet,
Tu mihi simplicibus, Mani, dilectus ab annis,
Et prætextata cultus amicitia,
Tu facis; in terris quo non est alter Iberis
Dulcior, & vero dignus amore magis.
Tecum ego vel sicci Gætula mapalia Pœni,
Et poteram Scythicas hospes amare casas.
Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
In quocunque loco Roma duobus erit.

Ad Crispum. 21.

Scribere te, quæ vix intelligat ipse Modestus,
Et vix Claranus; quid, rogo, Crispe, juvat?
Non lectore tuis opus est, sed Apolline, libris:
Iudice te major Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur: sane mea carmina, Crispe,
Grammaticis placeant & sine grammaticis.

In Philenim. 22.

Carispleniario sæpe prodeam mento,

Albave pictus sana labra cerussa,
Philæni, quæris? basiare te nolo.

De M. Antonio Primo. 23.

Iam numerat placido felix Antonius ævo
Quindecies actas Primus Olympiadas;
Præteritosque dies, & tutos respicit annos:
Nec metuit Lethes jam propioris aquas.
Nulla recordant lux est ingrata, gravisque:
Nulla subit, cujus non meminisse velir.
Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus: hoc est
Vivere bis, vitæ posse priore frui.

*Ad Kalendas Martias, Poeta
natales. 24.*

Natales mihi Mariæ Kalendæ,
Lux formosior omnibus Kalendis.
Qua mittunt mihi munus & puellæ,
Quinquagesima liba, septimamque
Vestris addimus hanc focis acerram.
His vos (si tamen expedit roganti;)
Annos addite * bis, precor, noyenos: *Al: ten
Ut nondum nimia piger senecta,
Sed vitæ tribus areis peractis,
Lucus Elysæ petam puellæ.
Post hæc tempora, nec diem rogabo.

*De resupplicio, sub persona Mucii
Scævola. 25.*

In matutina nuper spectatus arena
Mucius, imposuit qui sua membra focis;
Si pariens, fortisque tibi, durusque videtur,
Abderitanæ pectora plebis habes.
Nam cum dicatur tunica præsentis molesta:
Vre manum: plus est dicere, Non facio.

De morte Vari. 26.

Vare Parætonias Latia modo vitæ per urbes
Nobilis, & centum dux memorande viris:
At nunc Ausonio frustra promisse Quirino,
Hospita Lagæi littoris umbra jaces,
Spargere non licuit frigentia sletibus ora,
Pinguia nec moestis addere thura rogis:
Sed datur æterno victurum carmine nomen.
Numquid & hoc, fallax Nile, negare potes?

Ad Diodorum. 27.

Natali, Diodore, tuo conviva senatus
 Accubat, & rarus non adhibetur eques :
 Et tua tricenos largitur sportula nummos.
 Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

Ad Ianum quadrifrontem. 28.

Annorum nitidique fator pulcherrime mundi,
 Publica quem primum vota precesque vocant,
 Pervius exiguos habitabas ante penates,
 Plurima qua medium Roma terebat iter.
 Nunc tua Cæsareis cinguntur limina donis ;
 Et fora tot numeras, Iane, quot ora geris.
 At tu, sancte pater, tanto pro munere gratus,
 Ferrea perpetua claustra tuere sera.

Ad Sexilianum. 29.

Quam mihi mittebas Saturni tempore lancem,
 Misisti dominæ, Sextiliane, tuæ.
 Et quam donabas dictis a Marte Calendis,
 De nostra præsina est synthesis empta toga.
 Iam constare tibi gratis coepere puellæ :
 Muneribus futuis, Sextiliane, meis.

De Apollinaris littore Formiano. 30.

O temperatæ dulce Formiæ litus,
 Vos, cum severi fugit oppidum Martis,
 Et inquietas fessas exiit curas,
 Apollinaris omnibus locis præferr.
 Non ille sanctæ dulce Tybur uxoris,
 Nec Tusculanos Algidosve secessus,
 Præneste nec sic Antiumve miratur.
 Non blanda Circe, Dardanisve Cajeta
 Desiderantur, nec Marica, nec Lyris,
 Nec in Lucrina lota Salmacis vena.
 Hic summa leni stringitur Theris vento,
 Nec languet æquor ; viva sed quies ponti
 Pictam phaselon adjuvante fert aura :
 Sicut puellæ non amantis æstatem
 Motâ salubre purpura venit frigus.
 Nec seta longo quærit in mari prædam,
 Sed a cubili lectuloque jactatam
 Spectatus alte lineam trahit piscis.
 Si quando Nereus sentit Aeoli regnum,
 Ridet procellas tuta de suo mensa.

Piscina rhombum patet, & lupos vernas:
 Narat ad magistrum delicata muræna.
 Nomenculator mugilem citat notum,
 Et adesse iussi prodeunt senes nulli.
 Frui sed isti quando Roma permittis?
 Quot Formianos imputat dies annus
 Negotiosis rebus urbis hærenti?
 O janitores, villicique felices!
 Dominis parantur ista: serviunt vobis.

In Calliodorum. 31.

Addixisti servum nummis here mille trecentis,
 Ut bene coenares, Calliodore, semel;
 Nec bene coenasti: nullus tibi quatuor emprus
 Librarum coenæ pompa caputque fuit.
 Exclamare libet: non est hic improbe, non est
 Piscis, homo est. hominem, Calliodore, voras.

*De imagine M. Antonii Primi, ad
 Cædritianum. 32.*

Hæc mihi quæ colitur violis pictura, rosisque,
 Quos referat vultus, Cædritiane, rogas?
 Talis erat Marcus mediis Antonius annis
 Primus: in hoc juvenem se videt ore senex.
 Ars utinam mores, animumque effingere posset?
 Pulchrior in terris nulla tabella foret.

Ad Munatium Gallum. 33.

Simplicior priscis, Munati Galle, Sabinis,
 Cecropium superas qui bonitate senem:
 Sic tibi consoceri claros retinere Penates
 Perpetua natæ det face casta Venus:
 Ut tu, si viridi tinctos ærugine versus
 Forte malus livor dixerit esse meos,
 Ut facis, a nobis abigas: nec scribere quemquam
 Talia contendas carmina, qui legitur.
 Hunc servare modum nostri novere libelli;
 Parcere personis, dicere de vitiis.

Ad Cæsarem Trajanum, 34.

Dî tibi dent quicquid, Cæsar Trajane, mereris,
 Et rata perpetua, quæ tribuere, velint:
 Qui sua restituit spoliato jura patrono;
 Libertis exsul non erit ille suis.
 Dignus es, ut possis totum servare clientem,
 Et (liceat tantum vera probare) potes.

De

De Sulpitia. 35.

Omnes Sulpitiam legant puellæ,
 Vni quæ cupiunt viro placere,
 Omnes Sulpitiam legant mariti,
 Vni qui cupiunt placere nuptæ.
 Non hæc Colchidos asserit furorem,
 Diri prandia nec refert Thyestæ;
 Scyllam, Byblida, nec fuisse credit:
 Sed castos docet & pios amores,
 Lusus, delicias, faceriasque.
 Cujus carmina qui bene æstimarit,
 Nullam dixerit esse nequiores,
 Nullam dixerit esse sanctiores.
 Tales Aegeriæ jocos fuisse
 Vdo crediderim Numæ sub antro.
 Hac condiscipula vel hac magistra
 Esset doctior & pudica Sappho.
 Sed tecum pariter simulque viam
 Durus Sulpitiam Phaon amaret.
 Frustra: namque ea nec Tonantis uxor,
 Nec Bacchi, nec Apollinis puella
 Erepto sibi viveret Caleno.

In Munnam. 36.

Improba Massiliæ quicquid fumaria cogunt,
 Accipit ætatem quisq; uis ab igne cadus;
 Ate, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
 Per freta, per longas toxica sæva vias.
 Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
 Testa sit, aut cellis Setia cara suis.
 Non venias quare tam longo tempore Romam,
 Hæc puto causa tibi est, ne tua vina bibas.

Ad Maternum, 37.

Iuris & æquarum cultor sanctissime legum,
 Veridico Latium qui regis ore forum,
 Municipi, Materne, tuo veterique sodali,
 Callaicum mandas si quid ad Oceanum.
 An Laurentino turpes in lirtore ranas,
 Et satius tenues ducere credis acos;
 Ad sua captivum quam saxa remittere nullum,
 Vilis erit libris qui minor esse tribus?
 Et satuum summa coenare pelorida mensa,
 Quosque tegit levi cortice concha brevis;

218 M. VAL. MARTIALIS
Ostrea Bajanis quam non liventia testis,
Quæ pueri domino non prohibente vorent ?
Hic olidam clamoribus ages in retia vulpem,
Mordebitque tuos sordida præda canes :
Illic pisces modo vix educta profundo
Impedient lepores humida lina meos.
Dum loquor, ecce, redit sporta piscator inani
Venator capta meile superbus adest.
Omnis ab urbano venit ad mare coena macello:
Callaicum mandas si quid ad Oceanum.

Ad Calenum. 38.

O molles tibi quindecim, Calene,
Quos cum Sulpitia tua jugales
Indulxit deus & peregit annos !
O nox omnis, & hora, quæ notata est
Caris littoris Indici lapillis !
O quæ proelia, quas utrimque pugnas
Felix lectulus, & lucerna vidit
Nimbis ebria Nicerotianis !
Vixisti tribus, & Calene, Iustis.
Aetas hæc tibi tota computatur ;
Et solos numeras dies mariti.
Ex illis tibi si diu rogatam
Lucem redderet Atropos vel unam,
Malles quam Pyliam quater senectam.

In Lesbiam. 39.

Consule te Bruto quid juras, Lesbia, natam ?
Mentiris. nata es, Lesbia, rege Numa ?
Sic quoque mentiris. namq; ut tua sæcula noris,
Ficta Prometheo diceris esse luto.

Ad Lupum, de Polla. 40.

Semper cum mihi diceretur esse
Secreto mea Polla cum cinædo :
Irrupi, Lupe : non erat cinædus.

In Proculejam, 41.

Mense novo Iani veterem, Proculeja, maritum
Deseris ; atque jubes res sibi habere suas.
Quid rogo, quid factum est ? subiti quæ causa
doloris ?
Nil mihi respondes. dicam ego : Prætor erat.
Constatura fuit Megalensis purpura centum
Millibus, ut minimum munera parca daret :

Et

Et populare sacrum bis millia dena tulisset,
Discidium non est hoc, Proculeja; lucrum est.

Ad Dindymum. 42.

Tam dubia est lanugo tibi, tam mollis, ut illam
Halitus, & soles, & levis aura terat.
Celantur simili ventura cydonia lana,
Pollice virgineo quæ spoliata nitent.
Fortius impressi quoties tibi basia quinque,
Barbatus labris, Dindyme, fio tuis.

Ad Philerotem. 43.

Septima jã, Phileros, tibi conditur uxor in agro,
Plus nulli, Phileros, quam tibi reddit ager.

Ad Q. Ovidium. 44.

Quinte Caledonios Ovidi visure Britannos,
Et viridem Tethyn, Oceanumque patrem;
Ergo Numæ colles, & Nomentana relinques
Ojia? nec retinet rusque focusque senem?
Gaudia tu differs: at non & stamina differt
Atropos; atque omnis scribitur hora tibi.
Præstiteris caro (quis non hoc laudet?) amico,
Ut potior vita sit tibi sancta fides.
Sed reddare tuis tandem manfure Sabinis
Teque tuas numeres inter amicitias.

In delicatum lectorem. 45.

Si quid lene mei dicunt & dulce libelli,
Si quid honorificum pagina blanda sonat,
Hoc tu pingue putas, & costam rodere mavis,
Ilia Laurentis cum tibi demus apri.
Vaticana bibas, si delectaris aceto:
Non facit ad stomachum nostra lagena tuam.

In Mathonem. 46.

Omnia vis belle, Martho, dicere: dic aliquando
Et bene: dic neutrum: dic aliquando male.

Ad (Iulium) Martialem. 47.

Vitam quæ faciunt beatiorum;
Iucundissime Martialis, hæc sunt:
Res non parva labore, sed relicta;
Non ingratus ager; focus perennis;
Lis nunquam; toga rara; meus quietas;
Vires

Vires ingenue; salubre corpus;
 Prudens simplicitas; pares amici;
 Convictus facilis, sine arte mensa;
 Nox non ebria, sed soluta curis;
 Non tristis torus, & ramen pudicus;
 Somnus qui faciat breves tenebras;
 Quod sis, esse velis, nihilque malis;
 Summum nec metuas diem, nec opres.

Parat Poeta convivium. 48.

Nunciat octavam Pharizæ sua turba juvenæ,
 Et pilata redit jamque subitque cohors.
 Tæperat hæc thermas, nimios prior hora vapores
 Halat, & inmodico sexta Nerone calet.
 Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce venitis?
 Septem sigma capit: sex sumus; adde Lupum.
 Exoneraturas ventrem mihi villica malas
 Attulit, & varias quas habet hortus opes:
 In quibus est lactuca sedens, & sectile porrum,
 Nec deest ructatrix mentha, nec herba salax,
 Secta coronabunt rutatos ova lacertos;
 Et madidum thygni de sale fumen erit.
 Gustus in his, una ponetur coenula mensa
 Hocdus inhumani raptus ab ore lupi,
 Et quæ non egeant ferro structoris ofellæ,
 Et faba fabrorum, prototomique rudes.
 Pullus ad hæc, coenisque tribus jam perna super-
 Addetur: saturis mitia poma dabo.
 De Nomentana vinum sine fæce lagena,
 Quæ bis Frontino Consule plena fuit.
 Accedent sine felle joci, ne mane timenda
 Libertas: & nil quod tacuisse velis.
 De Prasino conviva meus Veretique loquatur,
 Nec facient quemquam pocula nostra reum.

In Cottam. 49.

Cum potes amethystinos trientes,
 Et nigro madeas Opimiano;
 Propinas modo conditum Sabinum:
 Et dicis mihi, Cotta, Vis in auro?
 Quisquam plumbea vina vult in auro?

Epitaphium Scorpi agitatoris. 50.

Frangat Idumæas tristis Victoria palmas:
 Plange Favor sivea pectora nuda manu.

Mutet

Mutet Honor cultus ; & iniquis munera flammis
Mitte coronatas Gloria mœsta comas.
Heu facinus ! prima fraudatus, Scorpe, juventa
Occidis ; & nigros tam cito jungis equos.
Curribus illa tuis semper properata, brevisque,
Cur fuit & vitæ tam prope meta tuæ?

De eodem. 51.

Ille ego sum Scorpis, clamosi gloria Circi,
Plausus Roma tui, deliciæque breves :
Invida quem Lachesis raptum trieteride nona,
Dum numerat palmas, credidit esse senem.

Ad Faustinum. 52.

Sidera jam Tyrius Phrixei respicit agni
Taurus, & alternum Castora fugit hyems.
Ridet ager, vestitur humus, vestitur & arbor.
Isinarius pellex Attica plorat Iryn. (narr)
Quos, Faustine, dies, qualem tibi Roma Raven-
Abstulit ! ô soles ! ô tunicata quies !
O nemus, ô fontes, solidumque madentis arenæ
Littus, & æquoreis splendidus Anxur aquis:
Et non unius spectator lectulus undæ,
Qui vider hinc puppes fluminis, inde maris:
Sed neque Marcelli, Pompejanumque, nec illic
Sunt triplices thermæ, nec fora juncta quater
Nec Capitolini summum penetrabile Tonantis,
Quæque nirent cœlo proxima templa suo.
Dicere te lassum quoties ego credo Quirino ;
Quæ tua sunt, tibi habe: quæ mea, redde mihi.

De Theli spadone. 53.

Thelin viderat in toga spadonem ;
Damnatam Numa dixit esse mœcham.

In Olim. 54.

Mensas, Ole, bonas ponis ; sed ponis operras.
Ridiculum est : possum sic ego habere bonas.

In Marullam. 55.

Arrestum quoties Marulla penem
Pensavit digitis, diuque mensa est :
Libras, scriptula, sextulasque dicir.
Idem post opus, & suas palæstras,
Loro cum similis jacet remisso,

Quante

Quanto sit levior Marulla dicit.
Non ergo est manus ista, sed statera.

In Gallum. 56.

Totus, Galle, jubes tibi me servire diebus.
Et per Aveninum ter quater ire tuum.
Eximit aut reficit dentem Cascellius ægrum :
Infestos oculis uris, Higine, pilos.
Non secat & tollit stillantem Fannius uvam :
Tristitia fervorum stigmata delet Eros.
Enterocelarum fertur Podalirius Hermes.
Qui sanet ruptos, dic mihi, Galle, quis est ?

Ad Sextum. 57.

Argenti libram mittebas : facta selibra est,
Sed piperis. tanti non emo, Sexte, piper.

Ad Frontinum. 58.

Anxuris æquorei placidos, Frontine, recessus,
Et propius Bajas, littoreamque domum,
Et quod inhumanae Cancro fervente cicadae
Non novere nemus, flumineosque lacus ;
Dum colui, doctas tecum celebrare vacabat
Pieridas : nunc nos maxima Roma terit.
Hic mihi, quando dies meus est, jactamur in alto
Vrbis, & in sterili vita labore perit ;
Dura suburbani dum jugera pascimus agri,
Vicinosque tibi, sancte Quirine, Lares.
Sed non solus amat, qui nocte dieque frequentat
Limina : nec varem talia damna decent.
Per veneranda mihi Musarum sacra, per omnes
Iuro deos, & non officiosus amo.

In delicatum lectorem. 59.

Consumpta est uno si lemmate pagina, transis,
Et breviora tibi non meliora placent.
Dives & ex omni posita est instructa macello
Cœna tibi ; sed te mactea sola juvat.
Non opus est nobis nimium lectore gulo.
Hunc volo, qui fiat non sine pane satur.

De Munna. 60.

Iura trium perit à Cæsare discipulorum,
Assuetus semper Munna docere duos.

Epita-

Epitaphium Erotii. 61.

Hic festinata requiescit Erotion umbra,
 Crimine quam fati sexta peremit hyems.
 Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
 Manibus exiguis annua iusta dato.
 Sic lare perpetuo, sic turba sospite, solus
 Flebilis in terra sit lapis iste tua.

Ad magistrum ludi. 62.

Ludi magister parce simplici turbæ :
 Sic te frequentes audiant capillati,
 Et delicatæ diligat chorus mensæ ;
 Nec calculator, nec notarius velox
 Majore quisquam circulo coronetur.
 Albæ leone flammeo calent luces,
 Tostamque fervens Iulius coquit messem.
 Cirrata loris horridis Scythæ pellis,
 Qua vapulavit Marfyas Celænzæus,
 Ferulæque tristes, sceptræ pædagogorum,
 Cessent, & Idus dormiant in Octobres :
 Aestate pueri si valent, latis discunt.

Epitaphium nobilis matronæ. 63.

Marmora parva quidem sed non cessura, viator,
 Mausoli saxi Pyramidumque legis.
 Bis mea Romano spectata est vita Terento ;
 Et nihil extremos perdidit ante iugos.
 Quinque dedit pueros, totidem mihi Iuno puellas.
 Cluserunt omnes lumina nostra manus.
 Contigit & thalami mihi gloria rara, fuitque
 Una pudicitæ mentula notæ meæ.

Ad Pollam, Lucani poetæ conjugem. 64.

Contigeris regina meos si Polla libellos,
 Non tetrica nostros excipe fronte jocos.
 Ille tuus vates, Heliconis gloria nostri,
 Pieria caneret cum fera bella tuba,
 Non tamen erubuit lascivo dicere versu :

Si nec pedicor, Corta, quid hic facio?

In Carmenionem. 65.

Cum te municipem Corinthiorum
 Iactes. Carmenion, negante nullo;
 Cur frater tibi dicor; ex Iberis
 Et Celtis genitus, Tagique civis?
 An vultu similes videmur esse?
 Tu flexa nitidus coma vagaris;
 Hispanis ego contumax capillis.
 Levis dropace tu quotidiano;
 Hirsutis ego cruribus, genisque.
 Os blæsum tibi, debilisque lingua est;
 Nobis filia fortius loquetur.
 Tam dispar aquilæ columba non est,
 Nec dorcas rigido fugax leoni.
 Quare desine me vocare fratrem,
 Ne te, Carmenion, vocem fororem.

De Theopompo. 66.

Quis rogo tam durus, quis tam fuit ille superbus,
 Qui iussit fieri te, Theopompe, cocum?
 Hanc aliquis faciem nigra violare culina
 Sustinet? has uncto polluit igne comas?
 Quis potius cyathos, aut quis crystallæ tenebit?
 Qua sapienti melius mixta Falerna manu?
 Si tam fidereos manet exitus iste ministros:
 Iupiter utatur jam Ganymede coco.

Epitaphium Melanthionis & Plotiæ. 67.

Pyrrhæ filia, Nestoris noverca,
 Quam vidit Niobe puella canam,
 Laertes aviam senex vocavit,
 Nutricem Priamus, socrum Thyestes;
 Iam cornicibus omnibus superstes,
 Hoc tandem sita prurit in sepulcro.
 Calvo Plotia cum Melanthione.

In Laliæ. 68.

Cum tibi non Ephesos, nec sit Rhodas, aut Mity-
 Sed domus in vico, Lælia. Parricio; (lene,
 Deque coloratis nunquam lita mater Etruscis,
 Durus Aricina de regione pater;
 Ζῶν καὶ ψυχὴ lascivum congeris usque,
 Pro pudor, Heriliæ civis & Egeriæ.

LeQules.

Lectulus has voces, nec lectulus audiat omnis,
Sed quem lascivo stravit amica viro.
Scire cupis quo casta modo matrona loquaris;
Numquid cum crissas, blandior esse potes?
Tu licet edifcas totam referasque Corinthon,
Non tamen omnino, Lælia, Lais eris.

De Polla. 69.

Custodes das, Polla, viro; non accipis ipsa:
Hoc est uxorem ducere, Polla, virum.

Ad Potitum. 70.

Quod mihi vix unus toto liber exeat anno,
Desidiæ tibi sum, docte Potite, reus.
Iustius at quanto mirere, quod exeat unus,
Labantur tori cum mihi sæpe dies.
Nunc resalutantes video nocturnus amicos,
Gratulor & multis; nemo, Potite, mihi.
Nunc ad luciferam signat mea gemina Dianam:
Nunc me prima sibi; nunc sibi quincta rapit.
Nunc consul, prætorve tenet, reducesque choreæ:
Auditur toto sæpe poëta die.
Sed nec caussidico possis impune negare,
Nec si te rhetor grammaticusve rogent:
Balnea post deciman lasso, centumque petuntur:
Quadrantes. fiet quando, Potite, liber?

Lachrymæ Rabirii in funere

parentum. 71.

Quisquis læta tuis & sera parentibus optas
Fata, brevem titulum marmoris hujus ama.
Condidit hac caras tellure Rabirius umbras:
Nulli sorte jacent candidiore senes.
Bis sex lustra tori nox mitis & ultima cluit:
Arserunt uno funera bina rogo.
Hos tamen ut primis raptos sibi quærit in annis,
Improbis nihil his fleatibus esse potest.

De Casare (Trajano). 72.

Frustra Blanditiæ venitis ad me.
Attritis miserabiles labellis:
Dicturus Dominum Deumque non sum:
Iam non est locus hac in urbe vobis.
Ad Parthos procul ite pileatos,
Et turpes, humilesque, supplicesque

P.

Pictorum

Pictorum sola basiate regum.

Non est hic dominus, sed Imperator,

Sed iustissimus omnium Senator;

Per quem de Strygia domo reducta est

Siccis rustica Veritas capillis.

Hoc sub principe, si sapias, caveo,

Verbis, Roma, prioribus loquaris.

Ad Marcum. 73.

Littera facundi gratum mihi pignus amici

Pertulit, Aufoniae dona severa togæ.

Qua non Fabricius, sed vellet Apicius uti,

Vellet Mæcenas Cæsareanus eques.

Vilior hæc nobis alio mittente fuisset;

Non quacunque manu victima cæsa litat:

A te missa venit. possem nisi munus amare,

Marce, tuum: poteram nomen amare meum.

Munere sed plus est, & nomine gratius ipso,

Officium docti iudiciumque viri.

Ad Romam. 74.

Iam parce lasso, Roma, gratulatori,

Lasso clienti: quamdiu saluator

Anteambulones & togatulos inter

Centum merebor plumbeos die toto;

Cum Scorpis una quindecim graves hora

Ferventis auri victor auferat saccos?

Non ego meorum præmium libellorum

(Quid enim merentur?) Apulos velim campos.

Non Hybla, non me spicifer capit Nilus,

Nec quæ paludes delicata Pomptinas

Ex arce clivi spectat uva Setini.

Quid concupiscam quæris ergo? dormire.

De Galla. 75.

Millia viginti quondam me Galla poposcit;

Et, fateor, magni non erat illa nimis.

Annus abit: bis quina dabis sestertia, dixit.

Poscere plus visa est, quam prius, illa mihi.

Iam duo poscenti post sextum millia mensem,

Mille dabam nummos: noluit accipere.

Transferant binæ forsan ternæve Kalendæ,

Aureolos ultro quattuor ipsa petit:

Non dedimus. centum iussit me mittere nummos:

Sed visa est nobis hæc quoque summa gravis.

Spertula

Sportula nos iunxit quadrantibus arida centum:
 Hanc voluit: puero diximus esse datam.
 Inferius numquid potuit descendere? fecit.
 Dat gratis. ultro dat mihi Galla. nego.

De Mavio, 76.

Hoc Fortuna tibi videtur æquum?
 Civis non Syriæve, Parthiæve,
 Nec de Cappadocis eques catastis,
 Sed de plebe Remi, Numæque verna,
 Iocundus, probus, innocens, amicus,
 Lingua doctus utraque; cuius unum est,
 Sed magnum vitium, quod est Poeta;
 Bullo Mævius alget in cucullo:
 Cocco mulio fulget Incitatus.

De Caro, ad Maximum. 77.

Nequius à Caro nihil unquam, Maxime, factum
 est,
 Quam quod febre perit: fecit & illa nefas.
 Sæva, nocens febris saltem quartana fuisses!
 Servari medico debuit ille suo.

Ad Macrum, 78.

Ibis littoreas, Macer, Salonas:
 Ibit rara fides, amorque recti,
 Et secum comitem trahet pudorem.
 Semper pauperior redit potestas.
 Felix auriferæ colone terræ,
 Rectorem vacuo sinu remittes;
 Optabisque moras, & exeuntem
 Vdo Dalmata gaudio sequeris.
 Nos Celtas, Macer, & truces Iberos
 Cum desiderio tui petemus.
 Sed quæcunque tamen feretur illinc:
 Piscosi calamo Tagi notata
 Macrum pagina nostra nominabit.
 Sic inter veteres legat Poetas,
 Nec multos mihi præferas priores;
 Vno sed tibi fin minor Carullo.

De Torquato & Otacilio, 79.

Ad lapidem Torquatus habet prætoria quartum:
 Ad quartum breve rus emit Otacilius.

Torquatus nitidas vario de marmore thermas
Exstruxit: cucumam fecit Otacilius.

Disposuit daphnona suo Torquatus in agro:
Castaneas centum sevit Otacilius.

Consule Torquato vici fuit ille magister,
Nec minor in tanto visus honore sibi.

Grandis ut exiguum bos ranam ruperat olim;
Sic puto Torquatus rumpet Otacilium.

De Erote. 80.

Plorat Eros, quoties maculosæ pocula myrrhæ
Inspicit, aut pueros, nobiliusve citrum.

Et gemitus imo ducit de pectore, quod non
Tota miser coemat Septa, feratque domum.

Quam multi faciunt, quod Eros, sed lumine sicco?
Pars major lachrymas ridet, & intus habet.

De Phyllide. 81.

Cum duo venissent ad Phyllida mane fututum,
Et nudam cuperet sumere uterque prior:

Promisit pariter se Phyllis utrique daturam,
Et dedit; ille pedem sustulit, hic tunicam.

Ad Gallum. 82.

Si quid nostra tuis adicit vexatio rebus,
Mâne, vel à media nocte rogatus ero.

Stridentesque feram flatus Aquilonis iniqui,
Et patiar nimbos, excipiamque nives.

Sed si non fias quadrante beator uno,

Per gemitus nostros, ingenuasque cruces:

Parce precor fesso, vanosque remitte labores,

Qui tibi non prosunt, & mihi, Galle, nocent.

Ad Marinum. 83.

Raros colligis hinc & hinc capillos,
Et latum nitidæ, Marine, calvæ

Campum temporibus tegis comatis:

Sed moti redeunt jubente vento,

Reddunturque sibi, caputque nudum

Cirris grandibus hinc & inde cingunt.

Inter Spendophorum Telesphorumque

Cidæ stare purabis Hermerotem.

Vis tu simplicius senem fateri;

Ut tandem videaris unus esse?

Tonsor jam reliquos metat capillos.
Calvo turpius est nihil comato.

De Afro, ad Cædicianum. 84.

Miraris, quare dormitum non eat Afer?
Accumbat cum quâ, Cædiciane, vides.

De Ladonte nauta. 85.

Iam senior Ladon Tiberinæ nauta carinæ
Proxima dilectis rura paravit aquis.
Quæ cum sæpe vagus premeret torrentibus undis
Tybris, & hiberno rumperet arva lacu
Emeritam puppim ripa quæ stabat in alta,
Implevit saxis, opposuitque vadis.
Sic nimias avertit aquas. quis credere posset?
Auxilium domino mersa carina tulit.

De Lauro, 86.

Nemo nova caluit sic inflammatus amica,
Flagrav it quanto Laurus amore pilæ.
Sed qui primus erat lusor, dum floruit ætas,
Nunc postquam desit ludere, prima pila est.

De natali Restituti. 87.

Octobres age sentiat Kalendas
Facundi pia Roma Restituti.
Linguis omnibus & favere votis;
Natalem colimus, tacete lites.
Absit cereus aridi clientis,
Et vani triplices, brevesque mappæ
Expectent gelidi jocos Decembris.
Certent muneribus beatiores:
Agrippæ tumidus negotiat or
Cadmi municipes ferat lacernas.
Pugnorum reus ebræque n octis
Coenatoria mittat advocato.
Infamata virum puella vicit?
Veros Sardonychæ, sed ipsa tradat.
Mirator veterum senex avorum,
Donet Phidiaci toreuma cæli.
Venator leporem, colonus hœdum,
Piscator ferat æquorum rapinas.
Si mittit sua quisque: quid Poetam
Miseram tibi, Restitute, credis?

Ad Cottam, 88.

Omnes persequeris prætorum, Corta, locellos;
Accipis & ceras: officiosus homo es.

De statua Iunonis, 89.

Iano labor, Polyclete, tuus, & gloria felix,
Phidiacæ cuperent quam meruisse manus,
Ore niter tanto, quanto superesset in Ida
Iudicæ convictas non dubitante deas.
Iunonem, Polyclete, suam nisi frater amaret,
Iunonem poterat frater amare tuam.

In Ligellam, 90.

Quid vellis vetulum, Ligella, cunnum?
Quid busti cineres tui lacestis?
Tales munditiæ decent puellas:
Nam tu jam nec anus potes videri.
Istud, crede mihi, Ligella, bellè
Non mater facit Hæctoris, sed uxor.
Erras, si tibi cunus hic videtur,
Ad quem mentula pertinere desit.
Quare, si pudor est, Ligella, noli
Barbam vellere mortuo leoni.

De Almone, 91.

Omnes eunuchos habet Almo, nec arrigit ipse,
Et queritur, pariat quod sua Polla nihil.

Ad Marium, 92.

Mari quietæ cultor & comes vitæ,
Quo cive prisca gloriatur Atina;
Has tibi gemellas barbari decus luci
Commendo pinus, ilicesque Faunorum,
Et semidocta villici manu structas
Tonantis aras, horridique Silvani,
Quas tinxit agni sæpe sanguis, aut hoedi,
Dominamque sancti Virginem Deam templi,
Et quem sororis hospitem vides castæ
Martem mearum principem Kalendarum,
Et delicatæ laureum nemus Floræ,
In quod Priapo persequente confugit.
Hoc omne agelli mite parvuli numen
Seu tu cruore, sive thure placabis:
Vbicunque vester Martialis est dices,
Hæc, ecce, mecum dextera litat vobis

Absens

Absens sacerdos ; vos, putare præsentem,
Et date duobus, quidquid alter optarit.

Ad Clementem. 93.

Si prior Euganeas Clemens Helicaonis oras,
Pictaque pampineis videris arva jugis :
Perfer Atestinæ nondum vulgata Sabinæ
Carmina, purpurea sed modo culta toga.
Ut rosa delectat, metitur quæ pollice primo ;
Sic nova nec mento sordida charta juvat.

Munusculum pomorum. 94.

Non mea Massylus servat pomaria serpens,
Regius Alcinoi nec mihi servit ager :
Sed Nomentana securus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent.
Hæc igitur media quæ sunt modo nata Subura,
Mittimus autumnæ cerea poma mei.

Ad Gallam. 95.

Infantem tibi vir, tibi, Galla, remisit adulter.
Hi, puto, non dubie se futuisse negant.

Ad Avium. 96.

Sæpe loquar nimium gentes quod, Avite, remotas,
Miraris Latia factus in urbe senex ;
Auriferumque Tagum sitiam, patriumq; Salonem,
Et repetam saturæ sordida rura casæ.
Illa placet tellus, in qua res parva beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.
Pascitur hic, ibi pascit ager : tepet igne maligno
Hic focus, ingenti lumine lucet ibi.
Hic pretiosa fames, conturbatorque macellus ;
Mensa ibi divitiis ruris operta sui.
Quattuor hic æstate togæ pluresve teruntur :
Autumnis ibi me quattuor una tegit.
I, cole nunc reges : quidquid non præstat amicus,
Cum præstare tibi possit, Avite, locus.

De Numa. 97.

Dum levis arfura struitur libitina papyro,
Dum myrrham & casiam flebilis uxor emit :
Iam scrobe, jam lecto, jam pollinctore parato
Hæredem scripsit me Numa : convaluit.

In Publium. 98.

Addat cum mihi Cæcubum minister
 Idæo resolutior cinædo,
 Quo nec filia cultior, nec uxor,
 Nec mater tua, nec soror recumbit :
 Vis spectem potius tuas lacernas,
 Aut citrum vetus, Indicosque dentes ?
 Suspectus tibi ne tamen recumbam,
 Præsta de grege, sordidaque villa
 Tonfos, horridulos, rudes, pusillos
 Hircosi mihi filios subulci,
 Perdet te dolor hic : habere, Publi,
 Mores non potes hos, & hos ministros.

De Statua Socratis. 99.

Si Romana forent hæc Socratis ora, fuissent
 Iulius in Satyris qualia Rûsus haber.

In plagiarium. 100.

Quid, stulte, nostris versibus tuos misces ?
 Cum litigante quid tibi miser libro ?
 Quid congregare cum leonibus vulpes,
 Aquilisque similes facere noctuas quæris ?
 Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
 Inepte, frustra crure ligneo cures.

De Capitolino. 101.

Elytho redeat si forte remissus ab agro
 Ille suo felix Cæsare Gabba vetus ;
 Qui Capitolinum pariter Gabbamque jocantes
 Audierit ; dicet : rustice Gabba tace.

*Ad Avitum, de Philano, &**Gaditano. 102.*

Qua factus ratione sit requiris,
 Qui nunquam fuit, pater Philœnus ?
 Gaditanus, Avire, dicar istud :
 Qui scribit nihil & tamen Poëta est.

*Ad municipes suos Bilbili-**tanos. 103.*

Municipes Augusta mihi quos Bilbilis acri
 Monte creat, rapidus quem Salo cingit aquis :
 Ecquid

Ecquid læta juvat vestri vos gloria vatis ?
 Nam decus, & nomen, famaue vestra sumus.
 Nec sua plus debet tenui Verona Catullo,
 Meque velit dici non minus illa suum.
 Quatuor accessit tricesima messibus æstas,
 Ut sine me Cereri rustica liba datis.
 Moenia dū colimus dominæ pulcherrima Romæ:
 Mutavere meas Italia regna comas.
 Excipitis reducem placida si mente, venimus :
 Aspera si geritis corda, redire licet.

Ad librum proficiscente in Hispaniam Tarraconensem Flavo.

vv. 104.

Tu nostro comes, i, libelle, Flavo
 Longum per mare, sed faventis undæ ;
 Et cursu facili, tuisque ventis
 Hispanæ pete Tarraconis arces.
 Illinc te rota toller, & citatus
 Altam Bilbilin, & tuum Salonem
 Quinto forsitan essedo videbis.
 Quid mandem tibi quæris ? ut sodales
 Paucos, sed veteres, & ante brumas
 Triginta mihi quattuorque vifos
 Ipsa protinus à via salutes ;
 Et nostrum admoneas subinde Flavum,
 Iacundos mihi nec laboriosos
 Secessus spatium paret salubri,
 Qui pigrum faciant tuum parentem.
 Hæc sunt. jam tumidus vocat magister,
 Castigatque moras ; & aura
 Laxavit melior. vale, libelle.
 Navem, scis puto, non moratur unus.

P s

M. VAL

MARTIALIS

Epigrammatum

LIBER XI.

Ad Librum suum. I.

Quo tu, quo, liber otiose, tendis,
 Cultus sindone non quotidiana?
 Numquid Parthenium videre? certo.
 Vadas, & redeas involutus.
 Libros non legit ille, sed libellos:
 Nec Musis vacat, aut suis vacaret.
 Ecquid te satis æstimas beatum,
 Contingunt tibi si manus minores?
 Vicini pete porticum Quirini:
 Turbam non habet otiosiores.
 Pompejus, vel Agenoris pueri,
 Vel primæ dominus levis Carinæ.
 Sunt illic duo tresve qui revolvant
 Nostrarum tineas ineptiarum:
 Sed cum sponsio, fabulæque lassæ
 De Scorpo fuerint & Incitato.

*Ad lectores liber Saturna-
 licius. 2.*

Triste supercilium, durique severa Catonis.
 Frons, & aratoris filia Fabricii,
 Et personati fastus, & regula morum,
 Quidquid & in tenebris non sumus; ite foras.
 Clamant, ecce, mei bona Saturnalia versus.
 Et liber; & sub te præside, Nerva, licet.
 Lectores retrici, salebrosum ediscite Santiam;
 Nil mihi vobiscum est: iste liber meus est.

De

De suis libellis, 3.

Non urbana mea tantum Pimpleide gaudent;
 Oria, nec vacuis auribus ista damus:
 Sed meus in Geticis ad Martia signa pruinis
 A rigido teritur centurione liber.
 Dicitur & nostros cantare Britannia versus.
 Quid prodest? nescit facculus ista meus.
 At quam victuras poteramus pangere chartas;
 Quantaque Pieria proelia flare ruba;
 Cum pia reddiderint Augustum numina terris,
 Et Mæcenatem si mihi Roma daret!

*Votum pro Nerva (Trajano)
 & Senatu. 4.*

Sacra laresq; Phrygum, quos Trojæ maluit heres
 Quam rapere arsuras Laomedontis opes:
 Scriptus & æterno nunc primum Iupiter auro:
 Et soror, & summi Filia tota Patris:
 Et qui purpureis jam tertia nomina fastis,
 Iane, refers Nervæ; vos precor ore pio:
 Hunc omnes servate Ducem, servate Senatum:
 Moribus hic vivat Principis, ille suis.

Ad Cæsarem, 5.

Tanta tibi est recti reverentia, Cæsar, & æqui,
 Quanta Numæ fuerat: sed Numa pauper erat.
 Ardua res hæc est, opibus non tradere mores;
 Et cum tot Croesos viceris, esse Numam.

Ad eundem, 6.

Si redeant veteres, ingentia nomina, patres;
 Elysium liceat si vacuare nemus:
 Te colet invictus pro libertate Camillus:
 Aurum Fabricius, te tribuente, volet.
 Te duce gaudebit Brutus, tibi Sylla cruentus
 Imperium tradet, cum positurus erit.
 Et te privato cum Cæsare Magnus amabit:
 Donabit rotas & tibi Crassus opes.
 Ipse quoque infernis revocatus Ditis ab umbris,
 Si Cato reddatur, Cæsareanus erit.

Ad

*Ad Romam, de Saturna-
libus. 7.*

Væstis falciferi senis diebus,
 Regnator quibus imperat fritillus,
 Versu ludere non laborioso
 Permittis, puto, pileata Roma.
 Risisti. licet ergo, nec vetamur.
 Pallentes procul hinc abite curæ:
 Quidquid venerit obvium, loquamur
 Morosa sine cogitatione.
 Misce diuidios puer trientes,
 Quales Pythagoras dabat Neroni:
 Misce, Dindyne, sed frequentiores.
 Possum nil ego sobrius: bibenti
 Succurrent mihi quindecim Poetæ.
 Da nunc bassia, sed Catulliana.
 Quæ si tot fuerint, quot ille dixit,
 Donabo tibi passerem Catulli.

In Paullum. 8.

Iam certe stupido non dicēs, Paulla, marito,
 Ad mœchum quoties longius ire voles:
 Cæsar in Albanum iussit me mane venire,
 Cæsar Circeios. iam strophæ talis abit.
 Penelopæ licet esse tibi sub principe Nerva:
 Sed prohibet scabies, ingeniumque verus.
 Infelix quid ages? ægram simulabis amicam?
 Hærebit dominæ vir comes ipse suæ.
 Ibit & ad fratrem tecum, matremque patremque;
 Quas igitur fraudes ingeniosa paras?
 Diceret hystericam se forsitan altera mœcha,
 In Sinuessano velle sedere lacu.
 Quanto tu melius! quoties placet ire futurum,
 Quæ verum mavis dicere, Paulla, viro.

*De basis sui pueri, ad Sabu-
num. 9.*

Lassa quod hesterni spirant opobalsama dranci;
 Ultima quod curvo quæ cadit aura croco;
 Poma quod hiberna maturefcentia capsa:
 Arbore quod vernâ luxuriosus ager;
 De Pallatinis dominæ quod Serica prælis;
 Succina virgiuea quod regelata manu:

Amphora

Amphora quod nigri, sed longe fracta, Falerni:
 Quod qui Sicanias derinet hortus apes:
 Quod Cosmi redolent alabastra, focique deorum:
 Quod modo divitibus lapsa corona comis:
 Singula quid dicam? non sunt satis: omnia nisce:
 Hoc fragrant pueri basia mæne mei.
 Scire cupis nomen? si propter basia, dicam.
 Iurasti. nimium scire, Sabine, cupis.

*De pictura Memor is, poeta
 tragici. 10.*

Clarus fronde Iovis, Romani fama cothurni,
 Spirat Apellea redditus arte Memor.

*De Turno satirographo, ejus
 fratre. 11.*

Contulit ad satiras ingentia pectora Turnus:
 Cur non ad Memoris carmina? frater erat.

Ad pocilatorem suum. 12.

Tolle puer calices, tepidique toreumata Nili,
 Et mihi secura pocula trade manu,
 Trita patrum labris, & tonso pura ministro:
 Antiquus mensis restituatur honor.
 Te potare decet gemina, qui Mentora frangis
 In scaphium mœchæ, Sardanapalle, tuæ.

In Zoilum. 13.

Ius tibi natorum vel septem, Zoile, detur:
 Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

*Epitaphium Paridis panto-
 mimi. 14.*

Quisquis Flaminiam teris, viator,
 Noli nobile præterire marmor.
 Urbis deliciæ, salesque Nili,
 Ars & gratia, lusus & voluptas,
 Romani decus & dolor theatri,
 Atque omnes Veneres, Cupidinesque,
 Hoc sunt cendita, quo Paris, sepulchro,

De brevi colono, 15.

Heredes, nolite brevem sepelire colonum.
Nam terra est illi quatulacunque gravis.

Ad Apollinarem, de hoc suo libro. 16.

Sunt chartæ mihi, quas Catonis uxor,
Et quas horribiles legant Sabinæ:
Hic totus volo rideat libellus,
Et sit nequior omnibus libellis:
Qui vinô madeat, nec erubescat
Pingui sordidus esse Cosmiano.
Ludat cum pueris; amet puellas:
Nec per circuitus loquatur illam
Ex qua nascimur omnium parentem;
Quam sanctus Numa mentulam vocabat.
Versus hos tamen esse tu memento
Saturnalicios, Apollinaris.
Mores non habet hic meos libellus.

Ad lectores, 17.

Qui gravis es nimium, potes hinc jam lector abire:
Quo liber: urbanæ scripsimus ista togæ.
Nam mea Lampfacio lascivit pagina versu;
Et Tarteffiaca concrepat æra manu.
O quoties rigida pulsabis pallia vena,
Sis gravior Curio, Fabricioque licet:
Tu quoque nequitias nostri lususque libelli:
Vda puella leges, sis Patavina licet.
Erubuit posuitque meum Lucretia librum,
Sed coram Bruto. Brute recede; leget.

Ad Sabinum, 18.

Non omnis nostri nocturna est pagina libri;
Invenies & quod mane, Sabine, legas.

In Lupum, 19.

Donasti, Lupe, rus sub urbe nobis:
Sed rus est mihi majus in fenestra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
In quo ruta facit nemus Dianæ,
Argutæ regit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit uno;
Clusæ cui folium rosæ corona est:

In quo non magis invenitur herba,
 Quam Cosini folium ; piperve crudum ;
 In quo nec cucumis jacere rectus,
 Nec serpens habitare tota possit.
 Erucam male pascit hortus unam ;
 Consumpto moritur culex salicto ;
 Et talpa est mihi fossor atque arator ;
 Non boletus hiare, non mariscæ
 Ridere, aut violæ patere possunt.
 Fines mus populatur, & colono
 Tanquam sus Calydonius timetur ;
 Et sublata volantis ungue Prochne
 In nido seges est hirundinino :
 Et cum stet sine falce, mentulaque,
 Non est dimidio locus Priapo.
 Vix implet cochleam peracta messis,
 Et mustum nuce conditus picata :
 Errasti, Lupe, littera sed una :
 Nam quo tempore prædium dedisti ;
 Mallem tu mihi prandium dedisses.

In Gallam. 20.

Quæris cur noli te ducere, Galla ? diserta es.
 Sæpe solocissimum mentula nostra facit.

Ad lectores. 21.

Cæsaris Augusti lascivos, livide, versus
 Sex lege, qui tristis verba Batina legis.
*Quod fuisse Glaphyriæ Antonius, hanc mihi penam
 Fulvia constituit, se quoque uti suam.*
 Fulviam ego ut suam ? quid si me Manius oret
 Padicem, faciam ? non puto, si sapiam.
*Aut futue, aut pugnemus, ait. quid, quod mihi vita
 Cavior est ipsa mentula ? signa canant.*
 Absolvit lepidos nimirum, Auguste, libellos ;
 Qui scis Romana simplicitate loqui.

In Lydiam. 22.

Lydia tam laxa est, equitis quam culus aeni ;
 Quam celer arguto qui sonat ære trochus ;
 Quam rota transmissa toties impacta petauro,
 Quam verus à crassa calceus udus aqua ;
 Quam quæ rara vagos expectant retia turdos ;
 Quam Pompejano vela negata Notus ;
 Quam quæ de phthirico lapsa est armilla cinædo ;
 Culcita Leuconico quam viduata suo ;

Quam

Quam veteres braccæ Britonis pauperis, & quam
 Turpe Ravennatis guttur onocrotali.
 Hanc in piscina dicor futuisse marina,
 Nescio : piscinam me futuisse puto.

In padiconem masturban-
tem. 23.

Mollia quod nivei duro teris ore Galefi
 Basia, quod nudo cum Ganymede jaces,
 Quis negat hoc nimium? sed sit satis: inguina sal-
 Parce fututrici sollicitare manu. (tem
 Levibus in pueris plus hæc, quam mētula, peccat;
 Et faciunt digiti, præcipitantque virum.
 Inde tragus, celeresque pili, mirandaque matri
 Barba, nec in clara balnea luce placent.
 Divisit natura mares : pars una puellis ;
 Vna viris genita est : utere parte tua.

In Silam. 24.

Nubere Sila mihi nulla non lege parata est :
 Sed Silam nulla ducere lege volo.
 Cum tamen instaret ; decies mihi dotis in auro
 Sponsa dabis, dixi : quid minus esse potest ?
 Nec futuam quamvis prima te nocte maritus ;
 Communis tecum nec mihi lectus erit. (cam
 Complectarque meam, nec tu prohibebis, ami-
 Ancillam mittes & mihi iussa tuam.
 Te spectante dabit nobis lasciva minister
 Basia, sive meus, sive erit ille tuns.
 Ad coenam venies, sed sic divisa recumbes
 Ut non tangerentur pallia nostra tuis.
 Oscula rara dabis nobis, sed non dabis ultro :
 Nec quasi nupta dabis, sed quasi mater anus,
 Si potes ista pati, si nil perferre recusas ;
 Invenies qui te ducere, Sila, velit.

Ad Labullum, 25.

Dum te prosequor, & domum reduco,
 Aurem dum tibi præsto garrienti,
 Et quidquid loqueris, facisque, laudo ;
 Quot versus poterant, Labulle, nasci !
 Hoc damnum tibi non videtur esse,
 Si quod Roma legit, requirit hospes,
 Non deridet eques, tenet senator,
 Laudat caussidicus, poëta carpit,

Propter

Propter te perit hoc, Labulle, verum est?
 Hoc quisquam ferat, ut tibi ruorum
 Sit major numerus togatulorum,
 Librorum mihi sit minor meorum?
 Triginta prope jam diebus una est
 Nobis pagina vix peracta: sic fit,
 Cum coenare domi Poeta non vult.

In Linum, 26.

Illa salax nimium, nec paucis nota puellis,
 Stare Lino desit mentula, lingua, cave.

Ad Thelesphorum puerum, 27.

O mihi grata quies, ô blanda, Thelesphore, cura,
 Qualis in amplexu non fuit ante meo!
 Basia da nobis vetulo puer uda Falerno,
 Pocula da labris facta minora tuis.
 Addideris super hæc Veneris si gaudia vera:
 Esse negem melius cum Ganymede Iovi.

Ad Flaccum, 28.

Ferrens es, si stare potest tibi mentula, Flacce,
 Cum te sex cyathos orat amica gari,
 Vel duo frustra rogat cybii, tenuem ve lacertum,
 Nec dignam toto se botryone putat:
 Cui portat gaudens ancilla parapside rubra
 Alecem, sed quam protinus illa voret,
 Aut cum perfricit frontem, posuitque pudorem,
 Succida palliolo vellera quinque petit.
 At mea me libram foliati poscat amica,
 Aut virides gemmas, sardonychasve pares:
 Nec nisi prima velir de Tusco Serica vico,
 Aut centum aureolos sic velut æra roget.
 Nunc tu velle putas hæc me donare puellæ?
 Nolo, sed his ut sit digna puella, volo.

De Nasica, 29.

Invasit medici Nasica phreneticus Aucti,
 Et percudit Hylan, hinc puto sanus erat.

Ad Phyllidem, 30.

Languida cum vetula tractare virilia dextra
 Cœpisti; jugulor pollice, Phylli, tuo,
 Nam cum me murem, cum me tua lumina dicis,
 Floris me refici vix puto posse decem.

Blandicias nescis: dabo, dic, tibi millia centum,
 Et dabo Setini jugera culta soli:
 Accipe vina, domum, pueros, chrysendeta, menfas.
 Nil opus est digitis: sic mihi, Phylli, frica.

In Zoilum, 31.

Os male caussidicis, & dicis olere poetis:
 Sed fellatori, Zoile, pejus olet.

In Cæcilium, 32.

Atreus Cæcilius cucurbitarum,
 Sic illas quasi filios Thyestæ
 In partes lacerat secatque mille.
 Gustu protinus has edes in ipso;
 Hæc prima feret, alterave coena;
 Has coena tibi tertio reponet.
 Hinc seras epidipnidas parabit;
 Hinc pistor fatuas facit placentas;
 Hinc & multiplices struit tabellas;
 Et noras caryotidas theatri:
 Hinc exit varium coco minutal,
 Ut lentem positam, fabamque credas:
 Boleros imitantur, & botellos,
 Et caudam cybii brevesque mænas;
 Hinc cellarius experitur artes,
 Ut condat vario vaser sapore
 In ruta folium Capelliana.
 Sic implet gabatas, parapsidesque,
 Et leves scutillas, cavaque lances.
 Hoc lautum putat, hoc putat venustum,
 Vnum ponere ferculis tot assem.

In Nestorem, 33.

Nec toga, nec focus est, nec tritus cimice lectus,
 Nec tibi de bibula facta palude reges:
 Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infans,
 Nec sera, nec clavis, nec canis, atque calix.
 Tu tamen affectas, Nestor, dici atque videri
 Pauper, & in populo quæris habere locum.
 Mentiris, vanoque tibi blandiris honore.
 Non est paupertas, Nestor, habere nihil.

De Prasino, 34.

Sæpius ad palmam Prasinus post fata Neronis
 Pervenit; & victor præmia plura refert.

I nunc,

Iunco, Livor edax, dic te cessille Neroni:
Vicit nimirum, non Nero, sed Prafinus.

In Aprum, 35.

Aedes emit Aper; sed quas nec noctua vellet
Esse suas: adeo nigra vetusque casa est.
Vicinos illi nitidus Maro possidet hortos,
Coenabit belte non habitabit Aper.

Ad Fabullum, 36.

Ignotos mihi cum voces trecentos,
Quare non veniam vocatus à te
Miraris, quererisque, litigasque,
Solut coeno, Fabulle, non lubenter.

De Caii Iulii Proculi redditu, 37.

Caius hanc lucem gemma mihi Iulius alba
Signat, id, votis redditus, ecce, meis.
Desperasse juvat veluti jam rupta sororum
Fila; minus gaudent, qui timere nihil.
Hypne, quid exspectas piger? immortale Falernum.
Funde: senem poscunt talia vota cadum.
Quincunces & sex cyathos bellemque bibamus,
CAIVS ut fiat IVLIVS & PROCVLVS.

In Zoilum, 38.

Zoile quid tota gemmam præcingere libra
Te juvat, & miserum perdere sardonicha?
Annulus iste tuis fuerat modo cruribus aptus:
Non eadem digitis pondera conveniunt.

De mulione surdo, ad Auctum, 39.

Mulio viginti venit modo millibus, Aucte.
Miraris pretium tam grave? surdus erat.

In Charidemum, 40.

Camarum fueras motor, Charideme, mearum;
Et pueri custos, assiduusque comes.
Iam mihi nigrescunt tonsa sudaria barba,
Et queritur labris puncta puella meis.
Sed tibi non crevi: te noster villicus horret;
Te dispensator, te domus ipsa pavet.
Ludere nec nobis, nec tu permittis amare:
Nil mihi vis, & vis cuncta licere tibi.
Corripis, observas, queres, suspiria duc:
Et vix à ferulis abstinere ira mauum.

Si Tyrios sumpsi cultus, unxive capillos;
 Exclamas, Nunquam fecerat ista pater.
 Et numeras nostros adstricta fronte trientes,
 Tanquam de cella sic cadas ille tua.
 Desine; non possum libertum ferre Caronem.
 Esse virum jam me dicet amica tibi.

De Luperco, 41.

Formosam Glyceren amat Lupercus,
 Et solus tener, imperatque solus.
 Quam toto sibi mense non fututam
 Cum tristis quereretur; & roganti
 Causam reddere veller Æliano:
 Respondit, Glyceræ dolere dentes.

De Amynta, ad Lygdum, 42.

Indulget pecori nimium dum pastor Amyntas,
 Et gaudet fama luxuriaque gregis,
 Cedentes oneri ramos, silvamque fluentem
 Vicit; concussas ipse secutus opes.
 Triste nemus diræ venit superesse rapinæ,
 Damnavitque rogis noxia ligna pater.
 Pingues, Lygde, sues habeat vicinus tolas,
 Te satis est nobis annumerare pecus.

In Cæcilianum, 43.

Vivida cum poscas epigrammata, mortua ponis
 Lemmata, qui fieri, Cæciliane, potest?
 Mella jubes Hyblææ tibi vel Hymettia nasci,
 Et thyma Cecrôpiæ Corsica ponis api.

Ad Vxorem, 44.

Deprensam in puero terricis me vocibus uxor
 Corripis, & culum te quoque habere refers,
 Dixit idem quoties lascivo Iuno Tonanti?
 Ille tamen grandi cum Ganymede jacet.
 Incurvabat Hylam posito Tiryntius arcu:
 Tu Megaram credis non habuisse nates?
 Torquebat Phœbum Daphne fugitiva: sed illas
 OEBæliis flammas iussit abire puer.
 Bryseis inultum quamvis aversa jaceret,
 Æacidæ propior levis amicus erat.
 Parce tuis igitur dare mascula nomina rebus:
 Teque puta cunos, uxor, habere duos.

Ad senem orbem, 45.

Orbes es, & locuples, & Bruto consule natus,
Esse tibi veras credis amicitias?
Sunt veræ: sed quas juvenis, quas pauper habebas:
Qui novus est, mortem diligit ille tuam.

In Cantharum, 46.

Intrasti quoties inscriptæ limina cellæ,
Seu puer arripit, sive puella tibi:
Contentus non es foribus, veloque seraque;
Secretumque jubes grandius esse tibi.
Oblinitur minimæ si qua est suspicio rimæ.
Punctaque lasciva quæ terebrantur acu,
Nemo est tam teneri, tam sollicitique pudoris,
Qui vel pædicat, Canthare, vel futuit.

In Mavium, 47.

Iam nisi per somnum non arrigis, & tibi, Mavi,
Incipit in medios meiere verpa pedes:
Truditur & digitis pannucea mentula lassis,
Nec levat extinctum sollicitata caput.
Quid miseros frustra cunnos, culosque laceassis?
Summa petas: illic mentula vivit anus.

In Blattaram, 48.

Omnia scemineis quare dilecta catervis
Balnea devirat Blattara? ne futuat.
Cur nec Pompeja lentus spatietur in umbra,
Nec petit Inachidos limina? ne futuat.
Cur Lacedæmonio luteum ceromate corpus
Perfundit gelida Virgine? ne futuat.
Cum sic sceminei generis contagia vitet,
Cur lingit cunnum Blattara? ne futuat.

De Silio (Italico) poeta, 49.

Silius hæc magni celebrat monumenta Maronis,
Iugera facundi qui Ciceronis habet.
Hæredem dominumque sui tumulive larise,
Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

De eodem, 50.

Iam prope desertos cineres, & sancta Maronis
Nomina qui coleret pauper, & unus erat.
Silius optatæ succurrere censuit umbræ,
Silius & vatem, non minor ipse, colit.

In Phyllida. 51.

Nulla est hora tibi qua non me, Phylli, furentem
 Despolies: tanta calliditate rapis.
 Nunc plorat speculo fallax ancilla relictio:
 Gemma vel à digito, vel cadit aure lapis.
 Nunc furtiva lucri fieri bombycina possunt:
 Profertur Cosini nunc mihi siccus onyx.
 Amphora nunc petitur nigri cariota Falerni,
 Expiet ut somnos garrula saga tuos.
 Nunc ut etiam grandemve lupum, nullumve bilingue
 Indixit coenam dives amica tibi. (breui,
 Sit pudor, & tandem veri respectus & æqui.
 Nil tibi, Phylli, nego: nil mihi, Phylli, nega.

De Titio, 52.

Tanta est quæ Titio columna pender,
 Quantum Lampfaciæ colunt puellæ.
 Hic nullo comitante, nec molesto,
 Thermis grandibus, & suis lavatur:
 Anguste Titius tamen lavatur.

Ad Iulium Cerealem. 53.

Coenabis belle, Iuli Cerealis, apud me:
 Conditio est melior si tibi nulla, veni.
 Octavam poteris fervare: lavabimur una:
 Scis quam sint Stephani balnea juncta mihi.
 Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo
 Utile, & porris fila resecta suis.
 Mox vetus, & tenui major cordylla lacerto,
 Sed quam cum rutæ frondibus ova regant.
 Altera non deerunt tenui versata favilla.
 Et Velabrensi massa recocta foco.
 Et quæ Picenum senferunt frigus olivæ.
 Hæc satis in gustu. cætera nosse cupis?
 Mentiar, ut venias: pisces, conchyliæ, fumen,
 Et cortis saturas atque paludis aves:
 Quæ nec Stella solet rara nisi ponere coena.
 Plus ego polliceor: nil recitabo tibi.
 Ipse tuos nobis relegas licet usque Gigantas,
 Rura vel æterno proxima Virgilio.

De Claudia Rufina, 54.

Claudia cæruleis cum sit Ruina Britannis
 Edita, quam Latiae pectora gentis habet!
 Quale decus formæ! Romanam credere matres
 Italides possunt, Atthides esse suam,

Dī bene quod sancto peperit secunda marito,
 Quod sperat generos, quodque puella nurus.
 Sic placeat superis, ut conjuge gaudeat uir,
 Et semper natis gaudeat illa tribus.

In Zoilum. 55.

Vnguenta, & calias, & olentem funera myrrham,
 Thuraque de medio semicremata rogo;
 Et quæ de Itygio rapuisti cinnama lecto,
 Improbe, de turpi, Zoile, redde sinu.
 A pedibus didicere manus peccare protervæ.
 Non miror furem, qui fugitivus erat.

Ad Urbicum, de Lupo. 56.

Hortatur fieri quod te Lupus, Urbice, patrem:
 Ne credas. nihil est quod minus ille velit,
 Ars est captandi, quod uolis velle videri;
 Ne facias optat, quod rogat ut facias:
 Dicat præquantem tua se Cosconia tantum:
 Pallidior fiet jam pariente Lupus.
 At tu consilio videaris ut usus amici;
 Sic morere, ut factum te putet esse patrem.

In Cheræmonem. 57.

Quod nimium laudas, Cheræmon Stoice, mortem,
 Vis animum mirer suspiciamque tuum.
 Hanc tibi virtutem fracta facit urceus ansa,
 Et tristis nullo qui repet igne focus.
 Et teges, & cimex, & nudi sponda grabati,
 Et brevis, atque eadem nocte dieque toga.
 O quam magnus homo es, qui sæce rubentis aceti,
 Et stipula, & nigro pane carere potes!
 Leuconicis agedum tumeat tibi culcita lanis,
 Constringatque tuos purpura pæxa toros:
 Dormiat & tecum, qui cum modo Cæcuba miscet
 Convivas roseo torserat ore, puer:
 O quam tu cupies ter vivere Nestoris annos,
 Et nihil ex ulla perdere luce volēs!
 Rebus in angustis facile est contemnere vitam.
 Fortiter ille facit, qui miser esse potest.

Ad Severum. 58.

Miraris docto quod carmina mitto Severo,
 Ad cœnam cum te, docte Sever, vocem?

Iuppiter ambrosia satur est, & nectare vivo;
 Nos tamen exta Iovi cruda merumque damus:
 Omnia cum tibi sint dono concessa deorum,
 Si quod habes, non vis; ergo quid accipies?

In Telesphorum, 59.

Cum me velle vides, tentumque, Telesphore, sentis;
 Magna rogas: puta me, velle negare nihil.
 Et nisi juratus dixi, dabo, subtrahis illas,
 Permittunt in me quæ tibi multas nates.
 Quid si me tonfor, cum stricta novacula supra est,
 Tunc libertatem divitiasque roget?
 Promittam: nec enim rogat illo tempore tonfor,
 Latro rogat: res est imperiosa timor.
 Sed fuerit curva cum tuta novacula theca,
 Frangam tonfori crura manusque simul.
 At tibi nil faciam: sed lotâ mentula lævâ
 Αἰζῶν cupidæ dicet avaritiæ.

De Charino, 60.

Senos Charinus omnibus digitis gerit,
 Nec nocte ponit, annulos:
 Nec cum lavatur, causâ quæ sit, quæritis?
 Dactyliothecam non habet.

De Chione & Phlogide, 61.

Sit Phlogis, an Chione Veneri magis apta requiris?
 Pulchrior est Chione; sed Phlogis ulcus habet.
 Ulcus habet, Priami quod tendere possit alutam,
 Quodque senem Peliam non sinat esse senem.
 Ulcus habet, quod habere suam vult quisq; puellâ,
 Quod sanare Criton, non quod Hygeia potest.
 At Chione non sentit opus, nec vocibus ullis
 Adjuvat: absentem, marimoreamque putes.
 Exorare, Dei, si vos tam magna liceret;
 Et bona possitis tam pretiosa dare:
 Hoc quod habet Chione, corpus faceretis haberet
 Vt Phlogis: & Chione, quod Phlogis ulcus habet.

De Nanneio fellatore, 62.

Lingua maritus; moechus ore Nanneius
 Summoenianis inquinatio r buccis:
 Quem cum fenestra vidit à Suburana
 Obscœna nudum Læda, fornicem cludit,
 Medinamque mavult basiare, quam summum:
 Modo qui per omnes viscerum tubos ibat,

Et voce certa consciaque dicebat,
 Puer, an puella matris esset in ventre;
 (Gaudere cunni: vestra namque res acta est.)
 Arrigere linguam non potest fututricem.
 Nam, dum tumentis merfus hæret in vulva,
 Et vagientes iurus audit infantes,
 Partem gulosam solvit indecens morbus.
 Nec puras esse nunc potest, nec impurus.

De Lesbia, 63.

Lesbia se jurat gratis nunquam esse futuram.
 Verum est: cum futui vult, numerare solet.

In Philomusum, 64.

Spectas nos, Philomuse, cum lavamur;
 Et quare mihi tam mutouiat
 Sint leves pueri, subinde quæris.
 Dicam simpliciter tibi roganti:
 Radicant, Philomuse, curiosos.

In Faustum, 65.

Nescio tam multis quid scribas, Fauste, puellis:
 Hoc scio, quod scribit nulla puella tibi.

In Iustinum, 66.

Sexcenti coenant à te, Iustine, vocati
 Lucis ad officium quæ tibi prima fuit.
 Inter quos, memini, non ultimus esse solebam;
 Nec locus hic nobis invidiosus erat.
 Postera sed festæ reddes solennia mensæ:
 Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.

In Vacerram, 67.

Et delator es, & calumniator:
 Et fraudator es, & negotiator:
 Et fellator es, & lanista. miror
 Quare non habeas, Vacerra, nummos.

In Maronem, 68.

Nil mihi das vivus: dicis, post fata daturum.
 Si non es stultus, scis, Maro, quid cupiam.

Ad Mathonem, 69.

Parva rogas magnos: sed nō dāt hæc quoq; magni.
 Vt pudeat levius te, Matho, magna roga.

Epitaphium canis Lydia. 70.

Amphitheatrales inter nutrita magistros
 Venatrix, filvis aspera, blanda domi,
 Lydia dicebar domino fidissima Dextro,
 Qui non Erigones inallet habere canem:
 Nec qui Dictæa Cephalum de gente secutus,
 Luciferæ pariter venit ad aitra deæ.
 Non me longa dies, nec iuutilis abstulit ætas,
 Qualia Dulichio fata fuere cani:
 Fulmineo spumantis apri sum dente preempta,
 Quantum erat Calydon, aut Erymanthe iude.
 Nec queror, infernas quamvis cito rapta sub um-
 Non potui fato nobiliore mori. (bras)

In Tuccam. 71.

Vendere, Tucca, potes centenis millibus emptos?
 Plorantes dominos vendere, Tucca, potes?
 Nec te blanditiæ, nec verba rudesque querelæ,
 Nec re dente tuo saucia colla movent?
 Ah facious! tunica patet inguen utrimque levata;
 Inspectiturque tua mentula facta manu.
 Si te delectat numerata pecunia, vende
 Argentum, mensas, myrrhina, rura, domum.
 Vende senes servos, agros & vende paternos:
 Ne pueros vendas, omnia vende miser. (ve)
 Luxuria est emere hos (quis enim dubitave, negat-
 Sed multo major vendere luxuria est.

De Leda. 72.

Hystericam vetulo se dixerat esse marito,
 Et queritur futuri Leda necesse sibi.
 Sed flens atque gemens tanti negat esse salutem,
 Seque refert potius proposuisse mori.
 Vir rogat, ut vivat, virides nec deferat annos;
 Et fieri, quod jam non facit ipse, hinc.
 Protrinus accedunt medici, medica que recedunt,
 Tollunturque pedes: ô medicina gravis!

De Nara. 73.

Dranci Nara sui vorare penem,
 Collatus cui Gallus est Priapus?

In Lygdum. 74.

Venturum juras semper mihi, Lygde, roganti,
 Constituisque horam, constituisque locum.

Cum

Cum frustra jacui longa prurigine tenus,
Succurrit pro te sæpe sinistra mihi.
Quid precer, ô fallax, meritis & moribus istis?
Vinbellam luscæ, Lygde, feras dominæ.

De Baccara. 75.

Curandum penem commisit Baccara Græcus
Rivali medico: Baccara Gallus erit.

In Cæliam. 76.

Theca testus æneâ lavatur
Tecum, Cælia, servus, ut quid, oro,
Non sit cum cirharceus, aut choraules?
Non vis, ut puto, mentulam videre.
Quare cum populo lavaris ergo?
Omnes an tibi nos sumus spadones?
Ergo ne videaris invidere,
servo, Cælia, fibulam remitte.

Ad Patum, 77.

Solvere, Pæte, decem tibi me festeria cogis:
Perdiderit quoniam Bucco ducenta tibi.
Ne noceant, oro, mihi non mea criminatio qui
Bis centena potes perdere, perde decem.

In Vacerram. 78.

In omnibus Vacerra quod conclavibus
Consumit horas, & die rota sedet:
Cœnatutur Vacerra, non cacaturit.

Ad Victorem sponsum. 79.

Vtere foemineis complexibus, utere, Victor,
Ignotumque sibi mentula discat opus.
Flammea texuntur sponsæ, jam virgo paratur:
Tondebit pueros jam nova nupta tuos.
Pædicare semel cupido dabit illa marito,
Dum metuit teli vulnera prima novi.
Sæpius hoc fieri nutrix materque verabunt,
Et dicent: uxor, non puer ista tibi est.
Heul quantos æltas, quantos patiere labores,
Si fuerit cunus res peregrina tibi!
Ergo Suburanæ tironem trade magistræ.
Illa virum faciet: non bene virgo docet.

Ad

Ad Patum, 80.

Ad primum decima lapidem quod venimus horâ,
 Arguimur lentæ crimine pigritiæ.
 Non est ista viæ, non est mea, sed tua culpa:
 Misisti mulas qui mihi, Pæte, tuas.

*De Bajis & Iulio Martiale, ad
 Flaccum, 81.*

Littus beatæ Veneris aureum Bajas,
 Bajas superbæ blanda dona Naturæ,
 Vt mille laudem, Flacce, versibus Bajas,
 Laudabo digne non satis ramen Bajas.
 Sed Martialem malo, Flacce, quam Bajas.
 Optare utrumque pariter, improbum votum est.
 Quod si deorum munere hoc tibi detur:
 Quid gaudiorum est Martialis & Bajæ!

*De Ægle inter senem ac spadonem
 mediâ, 82.*

Cû sene communem vexat spado Dindymus Æglæ,
 Et jacet in medio sicca puella toro:
 Viribus hic operi non est, hic utilis annis.
 Ergo sine effectu prurit uterque labor.
 Supplex illa rogat pro se, miserisque duobus,
 Hunc juvenem facias, hunc Cytherea virum.

De Philostrato, 83.

A Sinnesanis conviva Philostratus undis
 Conductum repetens nocte iubente larem,
 Pæne imitatus obit sævis Elpenora fati,
 Præceps per longos dum ruit usque gradus.
 Non esset, Nymphæ, tam magna pericula passus,
 Si potius vestras ille bibisset aquas.

In Sosibianum, 84.

Nemo habitat gratis nisi dives & orbus apud te
 Nemo domum pluris, Sosibiane, locat.

De Antiocho tonsore, 85.

Qui nondum Stygias descendere quærit ad undas,
 Tonsorem fugiat, si sapit, Antiochum.
 Alba minus sævis lacerantur brachia cultris,
 Cum, furit ad Phrygios anthea turba modos.
 Mihi

Mitior implicitas Alcon fecat enterocelas,
 Fractaque fabrili dedolat ossa manu.
 Tondeat hic iuopes Cynicos, & Stoica menta,
 Collaque pulvereâ nuder equina jubâ.
 Hic miserum Scythicâ sub rupe Promethea radat,
 Carnificem nudo pectore poscet avem
 Ad matrem fugiet Pêtheus, ad Moenadas Orpheus,
 Antiochi tantum barbara tela sonent.
 Hæc quæcunque meo numeratis ligmata mento,
 In vetuli pyctæ qualia fronte sedent;
 Non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
 Antiochi ferrum est, & scelerata manus.
 Vnus de cunctis animalibus hircus habet cor,
 Barbarus vivit ne ferat Antiochum.

In Zoilum, 86.

Sidere percussa est subito tibi, Zoile, lingua,
 Dum lingis, certe, Zoile, nunc futues.

In Parthenopæum, 87.

Leniat ut fauces medicus quas alpera vexat
 Assidue tussis, Parthenopæe, tibi:
 Mella dari nucleosque juber, dulcesque placentas,
 Et quidquid pueros non finit esse truces.
 At tu non cessas totis tussire diebus.
 Non est hæc tussis, Parthenopæe, gula est.

Ad Charidemum, 88.

Dives eras quondam, sed tunc pædico fuisti i
 Et tibi nulla diu scemina nota fuit.
 Nunc sectaris anus. & quantum cogit egestas!
 Illa futurorem te, Charideme, facit.

Ad Lupum, de Malisiano, 89.

Multis jam, Lupe, posse se diebus
 Pædicare negat Malisianus.
 Causam cum modo quærerent sodales,
 Ventrem dixit habere se solum.

Ad Pollam, 90.

Inactas quare mittis mihi, Polla, coronas?
 A te vexatas malo tenere rosas.

In Chrestillum, 91.

Carmina nulla probas molli quæ limite currunt,
 Sed quæ per salebras atque saxa cadunt.
 Et tibi Mæonio res carmine major habetur,

Lucci-

Luceilei columella hic. Situ Metrophanes 3st.
 Attonitusque legis terrai frugiferai,
 Accius & quidquid Pacuviusque vomunt.
 Vis imiter veteres, Chrestille, tuosque poetas?
 Dispeream, si scis mentula quid sapiat.

Epithaphium Canaces, 92.

Abidos Canace jacet hoc tumulata sepulchro,
 Ultima cui parvæ septima venit hiems.
 Ah scelus! ah facinus! properas quid flere viator?
 Non licet hic vitæ de brevitate queri.
 Tristius est leto leti genus: horrida vultus
 Abstulit, & tenero sedit in ore lues:
 Ipsaque crudeles ederunt oscula morbi,
 Nec data sunt nigris, tora labella rogis.
 Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
 Debuerant alia fata venire via.
 Sed mors vocis iter properavit cludere blandæ,
 Ne posset duras flectere lingua deas.

In Zoilum, 93.

Mentitur, qui te vitiosum, Zoile, dicit.
 Non vitiosus homo es, Zoile, sed vitium.

In Theodorum, malum poetam, 94.

Pierios vatis Theodori flamma Penates
 Abstulit. hoc Musis, hoc tibi, Phoebe, placet?
 O scelus, & magnum facinus, crimenque deorum;
 Non arsit pariter quod domus & dominus.

In verpum poetam, 95.

Quod nimium lives, nostis & ubique libellis
 Detrahis, ignosco; verpe poeta sapis. (pis,
 Hoc quoque non curo, quod tu mea carmina car-
 Compilas; & sic, verpe poeta sapis.
 Illud me cruciat Solymis quod natus in ipsis,
 Pædicas puerum, verpe poeta, meum:
 Ecce negas, jurasque mihi per templa Tonantis.
 Non credo: jura, verpe, per Anchialum.

Ad Flaccum, 96.

Incideris: quoties in basia fellatorum,
 In solium puta te mergere, Flacce, caput.

Ad Germanum, de aqueductu.

Marcia, 97.

Marcia, non Rhenus, salit hic Germane. quid ob-
 Et puerum prohibes divitis imbres lacus? (stas,
 Barba.

Barbare, non debet, submoto cive, ministro
Captivam victix unda levare suum.

In Thelesillam, 98.

Vna nocte quater possum; sed quattuor annis.
Si possum, peream; te Thelesilla, semel.

Ad Bassum, de basiatoribus, 99.

Effugere non est, Basse, basiatores:
Instant, morantur, persequuntur, occurrunt,
Et hinc, & illinc; usquequaque, quacunque.
Non ulcus acre, pustulaeque lucentes,
Nec triste mentum, fordidaeque lichenae,
Nec labra pingui delibuta ceroto,
Nec congelati gutta proderit nasi.
Et ætuantem basiant, & algentem,
Et nuptiale basium reservantem.
Non te cucullis asseret caput rectum,
Lætica nec te tuta pelle, veloque,
Nec vindicabit sella sæpius clusa:
Rinqas per omneis basiator intrabit,
Non consulatus ipse, non tribunatus,
Senive fascies, nec superba clamosi.
Lictoris abiget virga basiatorem:
Sedeas in alto tu licet tribunali,
Et è curuli jura gentibus reddas:
Ascendet illà basiator, atque illà.
Febricitantem basiat & flentem;
Dabit oscitanti basium, natantique:
Dabit & cacanti, remedium mali solum esse.
Facias amicum, basiare quem nolis.

In Lesbiam, 100.

De cathedra quoties surgis (jam sæpe notavi)
Pædicant miseram, Lesbia, te tunicæ.
Quas cum conata es dextra, conata sinistra
Vellere, cum lachrymis eximis, & gemitu.
Sic constringuntur gemina Symplegade culi,
Et Minyas intrant Cyaneasque nates.
Ependare cupis vitium deformem? docebo:
Lesbia, nec surgas, censeo, nec sedeas.

Ad Flaccum, qualem velit amicam, 101.

Habere amicam nolo, Flacce, subtilem,
Cujus lacertos annuli mei cingant;

256 M. VAL. MARTIALIS
Quæ clune nudo radat & genu pungat,
Cui ferra lumbis, cuspis eminet culo:
Sed idem amicam nolo mille librarum.
Carnarius sum, pinguiarius non sum.

Ad eundem, 102.

Thaida tam tenuem potuisti, Flacce, videre?
Tu, puto, quod non est, Flacce, videre potes.

In Lydiam, 103.

Non est mentitus qui te mihi dixit habere
Formosam carnem, Lydia, non faciem.
Est ira, si taceas, & si tam muta recumbas,
Quam silet in cera vultus & in tabula.
Sed quoties loqueris, carnem quoque Lydia perdis
Et sua plus nulli, quam tibi lingua nocet,
Audiat ædilis ne te, videatque, caveto.
Portentum est, quoties coepit imago loqui.

In Sophonium, 104.

Tanta tibi est animi probitas orisque, Sophoni,
Ut mirer fieri te potuisse parrem.

In uxorem, 105.

Vxor vade foras, aut moribus utere nostris,
Non ego sum Curius, non Numa, non Tattius.
Me iucunda juvant tractæ per pocula noctes:
Tu properas pota surgere tristis aqua.
Tu tenebris gaudes: me ludere teste lucerna,
Et iuvat admittâ rumpere luce latus.
Fascia, testunicæque, obscuræque pallia celant:
At mihi nulla satis nuda puella jacer,
Basia me capiunt blandas imitata columbas;
Tu mihi das, aviæ qualia mane soles.
Nec motu dignaris opus, nec voce juvare,
Nec digitis, tanquam thura merumque pares.
Masturbabantur Phrygii post ostia servi,
Hæstoro quoties federat uxor equo.
Et quamvis, Ithaco stertente, pudica solebat
Illic Penelope semper habere manum.
Pedicare negas: dabat hoc Cornelia Graccho,
Iulia Pompejo, Porcia Brute tibi.
Dulcia Dardanio nondum miscente ministro
Pocula, Iuno fuit pro Ganymede Iovi.
Si te delectat gravitas; Lucretia roto
Sis licet usque die: Laida nocte volo.

Ad Garricum. 106.

Mitte bas libram, quadrantem, Garrice, mittis.
Saltem semissem, Garrice, solve mihi.

Ad Albium Mammum. 107.

Albi Maxime, si vacas * habere. * Al: ab ære
Hoc tantum lege: namque & occupatus,
Et non es nimium laboriosus,
Transis hos quoque quatuor isapisti.

Ad Septicianum. 108.

Explicitum vobis usque ad sua cornua librum,
Et quasi perlectum, Septiciane, refers.
Omnia legisti: credo, scio, gaudeo, verum est.
Perlegi libros sic ego quinque tuos.

Ad lectorem. 109.

Quamvis jam longo possis satur esse libello,
Lector; adhuc a me disticha pauca peris.
Sed Lupus usuram, puerique diaria poscunt:
Lector salve: tace s, dissimulasque? Vale.

M. VAL.

MARTIALIS

Epigrammatum.

LIBER. XII.

Val. Martialis Prisco suo S.

Scio me patrocinium debere consumacissima irien-
Sui desidia: quæ absolvenda non esset inter illas
quoque occupationes urbicas, quibus facilius con-
sequimur, ut molesti potius quam officiosi esse videamur:
necum in hac provinciali solitudine; ubi nisi
etiam intemperanter studeamus, & sine solatio, &
sine excusatione secesimus. Accipe ergo rationem,
in qua hoc maximum & primum est, quod civitatis
aures, quibus assueveram, quæro; & video mihi in
alieno foro litigare. Si quid est enim in libellis meis
quod placeas, distavit auditor. Illam iudiciorum sub-
siliarem,

R.

tilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas,
theatra, conventus, in quibus studere se voluptates
non sentiunt: ad summam omnium, illa quæ delica-
ti reliquimus, quasi destitui desideramus. Accedit
his municipalium rubigo dentium, & iudicii loco li-
vor, & unus aut alter mali, in pusillo loco multi; ad-
versus quod difficile est habere quotidie bonum stoma-
chum. Ne miseris igitur abjecta ab indignante, quæ
a gestiente fieri solebant. Ne quid tamen & adveni-
enti tibi ab urbe & exigenti negarem, (cui non refe-
ro gratiam si tantum ea præsto quæ possim,) imperavi
mihi, quod indulgere consueveram. & studui paucis-
simis diebus, ut familiarissimas mihi aures tuas exci-
perem adventoria sua. Tu velim ista quæ tantum
apud te non periclitantur, diligenter assimare, & ex-
cutere non graveris: & quod tibi difficillimum est,
de nugis nostris iudices nitore sepositio, ne Romam, si
ita decreveris, non Hispanicasse librum mittamus,
sed Hispanicum.

Ad eundem. 1.

Retia dum cessant, larratoresque Molossi,
Et non invento silva quiescit apro:
Otia, Prisce, brevi poteris donare libello.
Hora nec æstiva est, nec tibi tora perit.

*Romam mittit ex Hispania Librum
suum. 2.*

Quæ modo littoreos ibatis carmina Pyrgos,
Ite sacra, jam non pulverulenta via est.

Aliud ejusdem argumenti. 3.

Ad populos mitui qui nuper ab urbe solebas,
Ibis, io, Romam nunc peregrine liber,
Auriferi de gente Tagi, tetricique Salonis;
Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
Non tamen hospes eris, nec jam potes advena dici,
Cujus habet fratres tot domus una Remi.
Iure tuo veneranda novi pete limina templi,
Reddita Pierio sunt ubi templa choro.
Vel, si malueris, prima gradiere Subura;
Atria sunt illic Consulibus alta mei.
Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
Clarus Ianthæ Stella* sititor aquæ.**al petitor.*
Fons ibi Castalius vitreo torrente superbit,
Vnde novem dominas sæpe bibisse ferunt.

ille

Ille dabit populo, patribusque equitique legendū,
Nec nimium siccis perleget ipse genis.
Quid titulum poscis? vertus duo tresve legantur;
Clamabunt omnes te, liber esse meum.

Ad Priscum Terentium. 4.

Quod Flacco, Varioque fuit, summoque Maroni,
Mœcenâs atavis regibus ortus eques:
Gentibus & populis hoc te mihi, Prisce Terenti
Fama fuisse loquax, chartaque dicer anus.
Tu facis ingenium; tu si quid posse videmur:
Tu das ingenuæ jus mihi pigritiæ.

Ad Casarem. 5.

Longior undecimi nobis decimique libelli
Arctatus labor est, & breve raris opus.
Plura legant vacui, quibus oria tuta dedisti:
Hæc lege tu, Cæsar: forsau & illa leges.

In commendationem Nervæ. 6.

Contigit Ausoniæ procerum mitissimus aulae
Nervæ: licet toto nunc Helicone fœui.
Recta fides, hilaris Clementia, cauta Potestas
Iam redeunt: longi terga dedere Metus.
Hoc populi gentesque tuæ pia Roma precantur:
Dux tibi sit semper talis, & iste diu.
Maeste animi, quem rarus habet, morumque tuorum;
Quos Numa, quos hilaris posset habere Caro.
Largiri, præstare, breves extendere census,
Et dare quæ faciles vix tribuere dei,
Nunc licet, & fas est: sed tu sub principe duro,
Temporibusque malis, ausus es esse bonus.

De Ligia. 7.

Toto vertice quot gerit capillos.
Annos si tot habet Lygia, trima est.

In commendationem Trajani. 8.

Terrarum dea, gentiumque Roma,
Cui par est nihil, & nihil secundum,
Trajani modo læta cum futuros
Tot per sæcula computaret annos,
Et fortem, juvenemque, Marriumque,
In tanto duce militem videret,
Dixit præfide gloriosa tali:
Parthorum proceres, ducisque Serum,

260 M. VAL. MARTIALIS
Thracæ, Saucomatæ, Getæ, Britanni,
Possum ostendere Cæsarem : venite.

Ad Cæsarem. 9.

Palma regit nostros, mitissime Cæsar, Iberos,
Et placido fruitur pax peregrina iugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates :
Mittite mores in loca nostra tuos.

De Africano. 10.

Habet Africanus millies, tamen capiat.
Fortuna multis dat nimis, satis nulli.

Mittit librum Parthenio. 11.

Parthenio dic Musa tuo nostroque salutem,
Nam quis ab Aonio largius amne bibit ?
Cujus Pimplæo lyra clarior exit ab antro ?
Quem plus Pierio de grege Phœbus amat ?
Et si forte, sed hoc vix est sperare, vacabit,
Tradat ut ipse duci carmina nostra, roga ;
Quattuor & tantum timidumq; brevemque libellum
Commendet verbis : hunc tua Roma legit.

In Posthumum. 12.

Omnia promittis, cum tota nocte bibisti ;
Mane nihil præstas, Posthume : mane bibe.

Ad Aufum. 13.

Genus, Aufe, lucri divites habent iram ;
Odisse, quam donare, villius constat.

Ad Priscum (Terentium.) 14.

Parcius utaris, moneo, rapiente veredo,
Prisce ; nec in lepores tam violentus eas.
Sæpe satisfecit prædæ venator, & acri
Decidit excussis, nec rediturus equo.
Insidias & campus habet ; nec fossa, nec agger,
Nec sint saxa licet, fallere plana solem.
Non deerunt, qui tanta tibi spectacula præstent ;
Invidia fati sed levior cadent.
Si te delectant animosa pericula, Tuscis,
(Tutior est virtus) insidiemur apris.
Quid te frena juvant remeraria ? sæpius illis,
Prisce, datum est equitem rumpere, quam le-
gorem.

De Caesaris (Trajani) liberalitate. 15.

Quidquid Parrhasia nitebat aula,
 Donatum est oculis, deisque nostris.
 Miratur Scythicas virentis auri
 Flammæ Iupiter, & super superbi
 Regis delicias, gravesque luxus.
 Hæc sunt pocula, quæ decent Tonantem;
 Hæc sunt, quæ Phrygium decent ministrum.
 Omnes cum Iove nunc sumus beati:
 At nuper (pudet ac piget fateri)
 Omnes cum Iove pauperes eramus.

In Labienum. 16.

Addixti, Labiene, tres agellos:
 Emisti, Labiene, tres cinados.
 Pædicas, Labiene, tres agellos.

In Lentinum. 17.

Quare tam multis à te, Lentine, diebus
 Non abeat quereris febris, & usque gemis.
 Gessatur tecum pariter, pariterque lavatur:
 Cœnat boletos, ostrea, sumen, aprum.
 Ebra Setino fit sæpe, & sæpe Falerno;
 Nec nisi per niveam Cæcuba potat aquam,
 Circumfusa rosis, & nigra recumbit amomo;
 Dormit & in pluma, purpureoque toro.
 Cum sit tam pulchre, cum tam bene vivat apud te,
 Ad Damam potius vis tua febris eat?

Ad Iuvenalem. 18.

Dum tu forsitan inquietus erras
 Clamosa, Iuvenalis, in Subura;
 Aut collem dominæ teris Dianæ:
 Dum per limina te potentiorum
 Sudatrix toga ventilat, vagumque
 Major Cælius & minor fatigant:
 Me multos repetita post Decembres
 Accepit mea rusticumque fecit
 Auro Bilbilis & superba ferro.
 Hic pigri colimus labore dulci (rodum
 * Boterdum, Plateamque; (Celtiberis * Al. Both-
 Hæc sunt nomina crassiora terris.)
 Ingenti fruor, improboque somno,
 Quem nec tertia sæpe rumpit hora:
 Et totum mihi hunc repono, quidquid

Ter denos vigilaveram per annos.
 Ignota est toga, sed datur petenti.
 Rupta proxima vestis à cathedra.
 Surgentem focus excipit superba.
 Vicini strue cultus illiceti,
 Multa villica quem coronat olla,
 Venator sequitur, sed ille quem tu
 Secreta cupias habere silva.
 Dispensant pueri, rogatque longos
 Levis ponere villicus capillos.
 Sic me vivere, sic juvat perire.

De Emilio. 19.

In thermis sumit lactucas, ova, lacerrum,
 Et coenare foris se negat Æmilius.

Ad Fabullum, de Themisone. 20.

Quare non habeat, Fabulle, quæris
 Vxorem Themison? habet sororem.

Ad Marcellam. 21.

Municipem rigidi quis te, Marcella, Salonis,
 Et genitam nostris quis putet esse locis?
 Tam rarum, tam dulce sapis; Palladia dicent,
 Audierint si te vel semel, esse suam.
 Nulla nec in media certabit nata Subura,
 Nec Capitolini collis alumna tibi.
 Nec cito ridebit peregrini gloria partus,
 Romanam deceat quam magis esse nurum.
 Tu desiderium dominæ mihi mitius urbis
 Esse jubes: Romam tu mihi sola facis,

De Philanide, ad Fabullum. 22.

Quam sit lusa Philænis indecenter,
 Vis dicam breviter tibi, Fabulle?
 Enit cæca decentior Philænis.

In Læliam. 23.

Dentibus atque comis, nec te pudet, uteris e impris,
 Quid facies oculo, Lælia? non emittur.

Ad Iuvenum, de covino curru, 24.

O jucunda, covine, solitudo,
 Carruca magis esse doque gratum
 Facundi mihi munus Æliani:
 Hic mecum licet hic, Iuvence, quidquid

In buccam tibi venerit, loquaris.
 Non rector Libyci niger caballi,
 Succinctus neque cursor antecedit :
 Nusquam mulio: mannuli ratabunt.
 O si conscius esset hic Avitus !
 Aurem non ego tertiam timerem.
 Totus quam bene sic dies abiret !

In Thelesinum. 25.

Cum rogo te nummos siue pignore, non habeo, in
 Idem, si pro me spondet agellus, habes. (quis:
 Quod mihi non credis veteri, Thelesine, sodali,
 Credis colliculis, arboribusque meis.
 Ecce, reum Carus te derulit : adsit agellus.
 Exsili comitem quæris ? agellus eat.

Ad Lætorium. 26.

Sexaginta teras cum limina mane senator ;
 Esse tibi videor desidiosus eques,
 Quod non à prima discurram luce per urbem,
 Et referam lassus basia mille domum.
 Sed tu purpureis ut des nova nomina fastis,
 Aut Numidum gentes, Cappadocumve petas:
 At mihi, quem cogis medios abrumpere somnos,
 Et matutinum ferre patique lutum,
 Quid petitur ? rupra cum pes vagus exit aluta,
 Et subitus crassæ decidit imber aquæ,
 Nec venit ablati clamatus verna lacernis,
 Accedit gelidam servus ad auriculam,
 Et, rogat ut coenes secum Lætorius, inquit.
 Viginti nummis ? non ego. malo famet.
 Quam sit coena mihi, tibi sit provincia merces.
 Et faciamus idem, nec mereamur idem.

In Seniam. 27.

A latronibus esse te fututam
 Dicis, Senia : sed negant latrones.

In Cinnam. 28.

Poto ego sextantes, tu potas, Cinna, deunces,
 Et quereris quod non, Cinna, bibamus idem.

De Hermogene fure, ad Ponticum. 29.

Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur est,
 Quantum nummorum vix puto Massa fuit.

Tu licet observes dextram, teneasque sinistram,
 Inveniet mappam qua ratione trahat.
 Cervinus gelidum sorbet sic halitus auguem,
 Caluras alte sic rapit Iris aquas.
 Nuper cum Myrido peteretur missio læso,
 Subduxit mappas quattuor Hermogenes,
 Cietatam prætor cum veller mittere mappam,
 Prætori mappam surpuit Hermogenes.
 Attulerat mappam nemo, dum furta timentur,
 Mantelè è mensa surpuit Hermogenes.
 Hoc quoque si deerit, medios discingere lectos,
 Mensarumque pedes, non timet Hermogenes.
 Quamvis non modico caleant spectacula sole,
 Vela reducuntur, cum venit Hermogenes.
 Festinant trepidi substringere carbasa nautæ,
 Ad portum quoties paruit Hermogenes.
 Linigeri fugiunt calvi, sistrataque turba,
 Inter adorantes cum steterit Hermogenes.
 Ad coenam Hermogenes mappâ nō attulit unquâ,
 A coena semper rettulit Hermogenes.

In Aprum. 30.

Siccus sobrius est Aper : quid ad ine ?
 Servum sic ego laudo, non amicum.

De hortis Marcellæ. 31.

Hoc nemus, hi fontes, hæc textilis umbra supini
 Palmitis, hoc riguæ ductile flumen aquæ,
 Prataque, nec bisero cellura rosaria Pæsto,
 Quodque viret sani mense, nec alget olus,
 Quæque natat clusis anguilla domestica lymphis,
 Quæque gerit similes candida turris aves,
 Munera sunt dominæ : post septima lustra reverso
 Has Marcella domos parvaque regna dedit.
 Si mihi Nausicaæ patrios concederet hortos,
 Alcinoos possem dicere : malo meos.

In Vacerram. 32.

O Iuliarum dedecus Kalendarum,
 Vidi, Vacerra, sarcinas tuas ; vidi:
 Quas non retentas pensione pro bima
 Portabat uxor rufa crinibus septem,
 Et cum sorore cana mater ingenti.
 Furiâs putavi nocte Ditis emersas.
 Has tu, priores frigore & fame siccus,
 Et non recenti pallidus magis buxo.

Irus tuorum temporum sequebaris.
 Migrare cliuium crederes Aricinum.
 Ibat tripes grabatus, & bipes mensa,
 Et cum lucerna, corneoque cratere,
 Matella curto rupta latere meiebat.
 Foco virenti suberat amphoræ cervix,
 Fuisse gerres, aut inutiles mænas
 Odor impudicus urcei fatebatur,
 Qualem marinæ misit aura piscinæ.
 Nec quadra deerat casei Tolosatis,
 Quadrina nigri nec corona pilei,
 Calvæque restes allioque cepisque;
 Nec plena turpi matris olla resina,
 Summœnianæ qua pilantur uxores.
 Quid quæris ædes, villicosque derides,
 Habitare gratis, & Vacerra, cum possis?
 Hæc sarcinarum pompa convenit poni.

De Labieno. 33.

Ut pueros emeret Labienus, vendidit hortos:
 Nil nisi ficetum nunc Labienus habet.

Ad Iulium (Martialem.) 34.

Trigieta mihi quatuorque messes
 Tecum, si memini, fuere Iuli;
 Quorum dulcia mixta sunt amaris:
 Sed jucunda tamen fuere plura.
 Ut si calculus omnis huc & illuc
 Diversus bicolorque digeratur.
 Vincet candida turba nigriorem.
 Si vitare velis acerba quædam,
 Et tristes animi cavere morsus,
 Nulli te facias nimis sodalem.
 Gaudebis minus? & minus dolebis.

Ad Callistratum. 35.

Tanquam simpliciter mecum, Callistrare, vivas.
 Dicere percisum te mihi sæpe soles.
 Non es tam simplex quam vis, Callistrare, credi:
 Nam quisquis narrat talia, plura tacet.

In Labullum. 36.

Libras quattuor aut duas amico,
 Argentemque togam, brevemque lænam,
 Interdum aureolos manu crepanteis,
 Possint ducere qui duas Kalendas,

266. M. VAL. MARTIALIS.
Quod nemo, nisi tu, Labulle, donas;
Non es, crede mihi, bonus. quid ergo?
Ut verni loquar, optimus malorum.
Pisones, Senecasque, Memmiosque,
Et Crispos mihi redde, sed priores:
Fies protinus ultimus bonorum.
Vis cursu pedibusque gloriari?
Tigrim vince, levemque Passarinum.
Nulla est gloria præterire asellos.

In nasutum, 37.

Nasutus nimium cupis videri.
Nasutum volo, nolo polyposum.

Ad Candidum, 38.

Hunc, qui foemineis noctesque diesque cathedris
Incedit tota notus in urbe nimis;
Crine nitens, niger unguento, perlucidus ostro,
Ore tener, latus pectore, crure glaber;
Vxori qui sæpe tuæ comes improbus hæret;
Non est quod timeas, Candide: non futuit.

In Sabellum, 39.

Odi te, quia bellus es; Sabelle.
Res est putida bellus, & Sabellus,
Bellum denique malo, quam Sabellum.
Tabescas utinam, Sabelle, belle!

In Pompilianum, 40.

Mentiris? credo: recitas mala carmina? laudo:
Cantas? canto: bibis, Pompiliane? bibo.
Pedis? dissimulo: gemma vis ludere? vincor.
Res una est sine me quam facis, & taceo.
Nil tamen omnino præstas mihi mortuus, inquis,
Accipiam bene te. nil volo, sed morere.

In Tuccam, 41.

Non est, Tucca, satis, quod es gulosus:
Et dici cupis, & cupis videri.

De Callistrato & Afro, 42.

Barbatus rigido nupsit Callistratus Afro,
Hac qua lege viro nubere virgo solet.
Præluxere faces; velarunt flammea vultus:
Nec tua de fuerunt verba Thalasse tibi;

Dos etiam dicta est. nondum tibi, Roma, videtur
Hoc satis ? expectas numquid ut & pariat ?

In Sabellum. 43.

Facundos mihi de libidinosis
Legisti nimium, Sabelle, versus :
Quales nec Didymi sciunt puellæ,
Nec molles elephantidos libelli.
Sunt illic Veneris novem * figuræ, * *al. novæ*
Quales perditus audeat futuror :
Præstent, & taceant quid exoleti ;
Qua symplegade quinque copulentur ;
Qua plures teneantur à catenis ;
Exstinctam liceat quid ad lucernam.
Tanti non erat esse te disertum.

Ad Vnicum. 44.

Vnice cognato junctum mihi sanguine nomen,
Quique geris studiis corda propinqua meis.
Carmina cum facias soli cedentia fratri,
Pectore non minor es, sed pietate prior.
Lesbia cum lepidò te posset amare Catullo,
Te post Nasonem blanda Corinna sequi.
Nec deerant Zephyri, si te dare vela juvaret :
Sed tu littus amas, hoc quoque fratris habes.

Ad Phæbum. 45.

Hædina tibi pelle contegenti
Nudæ tempora verticemque calvæ :
Festivè tibi, Phoebe, dixit ille,
Qui dixit caput esse calceatum.

Ad Clasicum. 46.

Vendunt carmina Gallus & Luperus.
Sanos, Classice, nunc nega Poëtas.

In habentem varios mores. 47.

Difficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem :
Nec tecum possum vivere nec sine te.

In lautum, ac superbè canantem. 48.

Boletos & aprum si tanquam vilia ponis,
Et non esse putas hæc mea vota : volo.
Si fortunatum fieri me credis, & heres
Vis scribi propter quinque Lucrina : vale,
Lauta.

Lauta tamen cœna est : fateor, lautissima; sed cras
 Nil erit ; imo hodie ; protinus imo nihil ;
 Quod sciat infelix damnatæ spongia virgæ,
 Vel quicunque canis, junctaque testa viæ.
 Mullorum, leporumque, & suminis exitus hic est;
 Sulfareusque color, carnificesque pedes.
 Non Albana mihi sit commissatio tanti,
 Nec Capitoline Pontificumque dapes.
 Imputet ipse deus nectar mihi, fiet acutum,
 Et Vaticanis perfida vappa cadi.
 Convivas alios cœnarum quare magister,
 Quos capiant mensæ regna superba tuæ.
 Me meus ad subitas invitet amicus ofellas :
 Hæc mihi, quam possum reddere, cœna placet.

Ad Linum pædagogum. 49.

Crinitæ Line pædagege turbæ,
 Rerum quem dominum vocat suarum,
 Et credit cui Possunt illa dives
 Gemmas, aurea, vina, concubinos :
 Sic te, perpetua fide probatum,
 Nulli non tua præferat patrona :
 Succurras misero, precor, furori,
 Et serves aliquando negligenter
 Illos qui male cor meum perurunt;
 Quos & noctibus & diebus opto
 In nostro cupidus sinu videre,
 Formosos, niveos, pares, gemellos,
 Grandes, non pueros, sed uniões.

In habentem amœnas ades. 50.

Daphnonas, platanonas, & aerias cyparissos,
 Et non unius balnea solus habes :
 Et tibi centenis stat porticus alta columnis ;
 Calcausque tuo sub pede lucet onyx :
 Pulveremque fugax hippodromon ungula plaudit,
 Et pereuntis aquæ fluctus ubique sonat.
 Atria longa patent : sed nec cœuantibus usquam,
 Nec somno locus est. quam bene non habitas !

Ad Aulum, de Fabullino. 51.

Tam sæpe nostrum decipi Fabullinum
 Miraris, Aule ? semper homo bonus tiro est.

Epitaphium Rufi. 52.

Tempora Pieria solitus redimire corona,
 Nec minus attonitis vox celebrata reis,
 Hic situs est, hic ille tuus, Sempronia, Rufus:
 Cujus & ipse tui flagrat amore cinis.
 Dulcis in Elysiō narraris fabula campo,
 Et stupet ad raptus Tyndaris ipsa tuos.
 Tu melior, quæ deserto raptore redisti:
 Illa virum voluit nec repetita sequi.
 Ridet, & Iliacos audit Menelaus amores:
 Absolvit Phrygium vestrā rapina Parim.
 Accipient olim cum te loca læta piorum,
 Non erit in Stygia notior umbra domo.
 Non aliena vider, sed amat Proserpina raptas:
 Ille tibi dominam conciliabit amor.

In avarum. 53.

Nummi cum tibi sint, opesque tantæ,
 Quantas civis habet, paterve rarus:
 Largiris nihil, incubasque gazæ,
 Vt magnus draco, quem canunt Poetæ
 Custodem Scythici fuisse luci.
 Sed causâ, ut memoras, & ipse iactas,
 Diræ filius est rapacitatis.
 Vt quid tu fatuos, rudesque quæris,
 Illudas quibus, auferasque mentem?
 Huic semper vitio pater fuisti.

In Zoilum. 54.

Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine læsus,
 Rem magnam præstas, Zoile, si bonus es.

In Æglen fellatricem. 55.

Gratis qui dare vos iubet puellæ,
 Insulsiſſimus, improbiſſimusque est.
 Gratis ne date, basiare gratis;
 Hoc Ægle negat, hoc avara vendit:
 Sed vendat bene, basiare quantum est.
 Hoc vendit quoque nec levi rapina.
 Aut libram petit illa Cossiniani,
 Aut binos quater à nova moneta;
 Ne sint basia muta, nec maligna,
 Nec cluſis aditum neget labellis:
 Humane facit hoc tamen, sed unum,

Gratis

Gratis quæ dare basium recusat,
Gratis lingere nec recusat Ægle.

In Polycarmum. 56.

Ægrotas uno decies aut sæpius anno ;
Nec tibi, sed nobis hoc Polycarme, nocet;
Nam quoties surgis, soteria poscis amicos,
Sit pudor : ægrola jam, Polycarme, semela

Ad Sparsum. 57.

Cur sæpe sicci parva rura Nomenti,
Laremque villæ sordidum petam, quæris ?
Nec cogitandi, Sparse, nec quiescendi
In urbe locus est pauperi : negant vitam
Ludimagistri mane, nocte pistoris ;
Æfariorum marculi die toto ;
Hinc otiosus sordidam quatir mensam
Neroniana nummularius massa ;
Illinc paludis malleator Hispanæ
Tritum nitenti fuisse verberat saxum.
Nec turba cessat entheata Bellonæ ;
Nec fasciato naufragus loquax trunco ;
A matre doctus nec rogare Iudæus ;
Nec sulfuratæ lippus institor mercis.
Numerare pigri damna qui potest somni,
Dicet quot æra verberent manus urbis,
Cum secta Colcho Luna vapulat rhombos.
Tu, Sparse, nescis ista ; nec potes scire,
Petilianis delicatus in regnis,
Cui plana summos despicit domus montes,
Et rus in urbe est, vinitorque Romanus ;
Nec in Falerno colle major autumnus ;
Intraque limen latus essedo cursus ;
Et in profundo somnus, & quies nullis
Offensa linguis ; nec dies, nisi admissus.
Nos transeuntis risus excitat turbæ,
Et ad cubile est Roma : rædio fessis
Dormire quoties libuit, imus ad villam.

Ad Alaudam. 58.

Ancillariolum tua te vocat uxor, & ipsa
Lecticariola est : esis, Alauda, pares.

In importunos basiatores. 59.

Tantum dat tibi Roma basiorum
Post annos modo quindecim reverso,

Qua-

Quantum Lesbia non dedit Catullo.
Te Vicinia tota, te pilosus
Hircoso premit osculo colonus;
Hinc instat tibi textor, inde fullo;
Hinc furor modo pelle bafiata;
Hinc menti dominus pediculofus,
Hinc defociusque, & inde lippus,
Fellatorque, recensque cunnilingus.
Iam tanti tibi non fuit redire.

Ad natalem suum. 60.

Martis alumne dies, roseam quo lampada primum
Magnaue fiderei vidimus ora dei,
Si te rure coli, viridesque pigebit ad aras,
Qui fueras latia cultus in urbe mihi:
Da veniam, servire meis quod nolo Kalendis,
Et qua sum genitus, vivere luce volo.
Natali pallere suo, ne calda Sabello
Desit, & ut liquidum potet Alauda merum,
Turbida sollicito transmittere Cæcuba sacco;
Atque inter menfas ire redire suas:
Excipere hos illos, & tota surgere coena
Marmora calcantem frigidiora gelu:
Quæ ratio est, hæc sponse tua perferre patique,
Quæ te si jubeat rex dominusque, neges?

De Ligurra. 61.

Versus & breve vividumque carmen
In te ne faciam times, Ligurra;
Et dignus cupis hoc metu videri:
Sed frustra metuis, cupisque frustra.
In tauros Libyci fremitum leones,
Non sunt papilionibus molesti.
Quæras, censeo, si legi laboras,
Nigri fornicis ebrum poetam;
Qui carbone rudi putrique creta
Scribit carmina, quæ legunt cacantes.
Frons hæc stigmatem non meo notanda est.

Ad Saturnum, in reditu Prisci

Terentii. 62.

Antiqui rex magne poli, mundique prioris,
Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat,
Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna,
Scissa nec ad Manes sed sita dives humus:
Lætus ad hæc facilisque veni sollennia Prisci
Gaudia: cum factis te decet esse tuis.

Tu redncem patriæ sexta, pater optime, bruma
 Pacifici Latia reddis ab urbe Numæ.
 Cernis ut Ausonio similis tibi pompa macello
 Pendeat, & quantus luxurietur honos?
 Quam nō parca manus, largæq; nomisinata mēſæ,
 Qua, Saturne, tibi pernumerentur opes?
 Vique sit his pretium meritis, & gratia major,
 Et pater, & frugi sic tua sacra colit.
 At tu ſanctæ tuo ſic ſemper amere Decembri:
 Hos illi jubeas ſæpe redire dies.

In Poetam Cordubenfem. 63.

Vincto Corduba lætior Venafro,
 Hiſtra nec minus abſoluta teſta;
 Albi quæ ſuperas oves Gaſſi,
 Nullo murice, nec cruore mendax,
 Sed tinctis gregibus colore vivo;
 Dic veſtro, rogo, ſit pudor Poetæ,
 Nec gratis recitet meos libellos:
 Ferrem, ſi faceret bonus Poeta,
 Cui poſſem dare mutuos honores:
 Corruptit ſine talione cælebs.
 Cæcus perdere non poteſt, quod auferat
 Nil eſt deterius latrone nudo.
 Nil ſecurius eſt malo Poeta.

De Cinna, 64.

Vincentem roſeos facieque comaque miniſtros
 Cinna cocum fecit. Cinna gulofus homo eſt.

De Phyllide. 65.

Formoſa Phyllis nocte cum mihi tota
 Se præſtitiffet omnibus modis largam,
 Et cogitarem mane quod darem munus,
 Vtrumne Coſmi, Nicerotis an libram,
 An Bæticarum pondus acre lanatum,
 An de moneta Ceſaris decem flavos:
 Amplexa collum, batioque tam longo
 Blandita, quam ſunt nuptiæ columbarum,
 Rogare coepit Phyllis amphoram vini.

Ad Amœnum. 66.

Bis quinquagenis dômus eſt tibi millibus emptæ,
 Vendere quam ſumma vel brevior cupis:
 Arte ſed emtorem vaſtra corrumpis, Amœne,
 Et caſa divitiis ambitioſa latet.

Gemmantes prima fulgent testudine lecti,
 Et Mauruliaci pondera rara citri,
 Argentum atq; aurum nō simplex delphica portat;
 Stant pueri, domiuos quos precer esse meos.
 Deinde ducenta sonas, & ais, non esse minoris.
 Instructam vili vendis, Amœne domum.

In natalem Virgilii. 67.

Majæ Mercurium creastis Idus.
 Augustis redit Idibus Diana.
 Octobres Maro consecravit Idus.
 Idus sæpe colas & has & illas,
 Qui magni celebras Maronis Idus.

Ad clientes. 68.

Maruline cliens, urbis mihi causa relictae,
 Atria, si sapias, ambitiosa colas.
 Non sum ego caussidicus, nec amaris liubus aptus:
 Sed piger, & senior, Pieridumque comes.
 Otia me, somnusque juvant; quæ magna negavit
 Roma mihi: redeo, si vigilatur & hic.

Ad Paullum. 69.

Sic tanquam tabulas scyphosque, Paulle,
 Omnes archetypos habes amicos.

De Apro. 70.

Lintea ferret Apro varius cum vernula nuper,
 Et supra togulam lusca federet anus;
 Atque olei stillam daret enterocelicus unctor:
 Nudorum tetricus censor & asper erat.
 Frangendos calices, effundendumque Falernum
 Clamabat, biberet qui modo lotus eques.
 A sene sed postquam patruo venere trecenta:
 Sobrius à thermis nescit abire domum.
 O quantum diathera valent, & quinque comatis
 Tunc, cum pauper erat, non sivebat Aper.

Ad Lygdum. 71.

Nil non, Lygde, mihi negas roganti:
 At quondam mihi, Lygde, nil negabas.

Ad Pannicum. 72.

Iugera mercatus prope busta latentis agelli,
 Et male compactæ culmina fulta casæ,

Deseris urbanas, tua prædia, Pannice, lites,
 Parvaque, sed tritæ præmia certa, togæ.
 Frumentum, milium, ptisanamque, fabamq; solebas
 Vendere pragmaticus : nunc emis agricola.

Ad Catullum. 73.

Heredem tibi me, Catulle, dicis.
 Non credam, nisi legero, Catulle.

*Flacco mittit calices vitreos, cognomen-
 to Audaces. 74.*

Cum tibi Niliacus portet crystallæ catapulus,
 Accipe de circo pocula Flaminio.
 Hi magis audaces, an sunt qui talia mittunt
 Munera ? sed gemmis vilibus usus inest.
 Nullum sollicitant hæc, Flacce, toreum ata furem,
 Et nimium calidis non vitiantur aquis.
 Quid ! quod securo portat conviva ministro,
 Et casum tremulæ non timere manus.
 Hoc quoq; non nihil est, quod propinabis in istis,
 Frangendus fuerit si tibi, Flacce, calix.

De pueris formosis. 75.

Festinat Polytimus ad puellas.
 Invitus puerum fatetur Hymnus.
 Pastas glande nates habet Secundus.
 Mollis Dindymus est, sed esse non vult.
 Amphion potuit puella nasci.
 Horum delicias, superbiamque,
 Et fastus querulos, amice, malo.
 Quam dotis mihi quinque ducena.

De agricola. 76.

Amphora vigessi, modius datur ære quaterno.
 Ebrius & crudus nil habet agricola.

De Athonte. 77.

Multis dum precibus Iovem salutar,
 Stans summos resupinus usque in ungues,
 Athon in Capitolio pepedit :
 Riserunt homines. sed ipse Divum
 Offensus genitor, trinoctiali
 Affecit domiccenio clientem.
 Post hoc flagitium misellus Athon,
 Cum vult in Capitolium venire,
 Sellas ante petit Patroclianas,
 Et pedit deciesque viciesque :

Sed quamvis sibi caverit crepando,
Compressis natibus Iovem salutat.

Ad Bithynicum, 78.

Nil in te scripsi, Bithynice: credere non vis,
Et jurare jubes. malo satisfacere.

Ad Atticillam, 79.

Donavi tibi multa, quæ rogasti;
Donavi tibi plura, quam rogasti:
Non cessas tamen usque me rogare.
Quisquis nil negat, Atticilla, fellat.

De Callistrato, 80.

Ne laudet dignos, laudat Callistratus omnes.
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

De Umbro cliente, 81.

Brumæ diebus, feriisque Saturni,
Mittebat Umber aliculam mihi pauper;
Nunc misit alicam: factus est enim dives.

De Menogene cœnipeta, 82.

Effugere in thermis & circa balnea non est
Menogenen, omni tu licet arte velis.
Captabit tepidum dextra lævaque trigonem,
Imputet acceptas ut tibi sæpe pilas.
Colliget, & referet laxum de pulvere follem,
Et si jam lotus, jam soleatus erit.
Lintea si sumes, nive candidiora loquetur,
Sint licet infantis sordidiora sinu.
Et ignos secto comentem dente capillos;
Dicet Achilleas disposuisse comas.
Fumosæ feret ille tropin de facie lagenæ,
Frontis & humorem colliget ipse tuæ.
Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
Perpressus dicas tadia mille, veni.

De Fabiano, 83.

Derisor Fabianus herniarum,
Omnes quem modo colei timebant
Dicentem tumidas in hydrocelas,
Quantum nec duo dicerent Catullis;
In thermis subito Neronianis
Videt se miser, & tacere coepit.

Ad Polytimum, 84.

Nolueram, Polytime, tuos violare capillos;
Sed iuvat hoc precibus me tribuisse tuis.
Talis eras modo tonse Pelops, postisque nitibas
Crimibus, ut totum sponfa videret ebur.

In Fabullum, 85.

Pædiconibus os olere dicis.
Hoc si, sicut ais, Fabulle, verum est,
Quid tu credis olere cunnilingis?

In non arrigentem, 86.

Triginta tibi sunt pueri, totidemque puellæ:
Vna est, nec surgit, mentula, quid facies?

De Cotta, 87.

Bis Cotta soleas perdidisse se questus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui solus inopi præstat & facit turbam,
Excogitavit homo sagax & astutus.
Ne facere posset tale sæpius damnum;
Excalceatus ire coepit ad coenam.

De Tongiliano, 88.

Tongilianus habet natum: scio, non nego, sed jam
Nil præter nasum Tongilianus habet.

Ad Charinum, 89.

Quod lanâ caput alligas, Charine,
Non aures tibi, sed dolent capilli.

De Marone, 90.

Pro sene, sed clare, votum Maro fecit amico,
Cui gravis, & fervens hemitritæos erat:
Si Stygias æger non iret missus ad undas,
Ut caderet magno victima grata Iovi.
Coeperunt certam medici spondere salutem.
Ne votum solvar, nunc Maro vota facit.

In Magullam, 91.

Commotis tibi cum viro, Magulla,
Cum sit lectulus, & sit exoletus,
Quare, dic mihi, non sit & minister?
Suspiras, ratio est: times lagenam.

Ad

Ad Priscum, 92.

Sæpe rogare soles qualis sim, Prisce, futurus,
Si fiam locuples, sique repente potens.
Quemquam posse putas mores narrare futuros?
Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?

De Fabulla, 93.

Qua mœchum ratione basiaret
Coram conjuge tepperit Fabulla.
Parvum basiat usque morionem;
Hunc multis rapit osculis inadentem.
Mœchus protinus, & suis repletum
Ridenti dominæ statim remittit.
Quantò morio major est maritus!

*In Tuccam satageum & emulatione
vanum, 94.*

Scribebamus epos: cœpisti scribere. cessi,
Æmula ne starent carmina nostra tuis.
Transiit ad tragicos se nostra Thalia cothurnos?
Aptasti longum tu quoque syrma tibi.
Fila lyræ movi doctis exulta Camœnis?
Plectra rapis nobis ambitione nova.
Audemus satyras? Lucilius esse laboras.
Ludo leves elegos? tu quoque ludis idem.
Quid minus esse potest? epigrammata fingere cœpis:
Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.
Elige quid nolis. quis enim est pudor, omnia velle
Et si quid non vis, Tucca, relinque mihi.

Ad Instantium Rufum, 95.

Musæi pathicissimos libellos,
Qui certant Sybariticis libellis,
Et tinctas sale pruriente chartas
Instanti lege Rufe: sed puella
Sit tecum tua, ne Thalasionein
Inducas manibus libidinosis,
Et fias sine foemina maritus.

In Zelotypam, 96.

Cum tibi nota tui sit vita fidesque mariti,
Nec premat ulla tuos sollicitetque toros:
Quid quasi pellicibus torqueris inepta ministris,
In quibus & brevis est & fugitiva Venus?
Plus tibi quam domino pueros præstare probabo:
Hi faciunt, ut sis foemina sola viro.

278 M. VAL. MARTIALIS

Hic dant, quod non vis uxor dare. do tamen, inquis;

Ne vagus à thalamis conjugis erret amor.

Non eadem res est: Chiam volo, nolo Mariscam.

Nec dubites quæ sit Chia, Marisca tua est.

Scire suos fines marrona & foemina debet.

Cede suam pueris: utere parte tua.

In Bassum, 97.

Vxor cum tibi sit puella, qualem

Votis vix petat improbis maritus,

Dives, nobilis, erudita, casta:

Rumpis Bassè latus, sed in comatis,

Vxoris tibi dote quos parasti.

Et sic ad dominam reversa tanguet

Multis mentula millibus redempta:

Sed nec vocibus excitata blandis,

Molli pollice nec rogata surgit.

Sit tandem pudor, aut eamus in jus.

Non est hæc rua, Bassè: vendidisti.

Ad Batim fl. de adventu in eam provinciam Instantii, 98.

Batis olivifera crinem redimite corona,

Aurea qui nitidis vellera tingis aquis:

Quem Bromius, quem Pallas amat; cui rectora-
quarum

Albula navigerum per freta pandit iter:

Ominibus lætis vestras Instantius oras

Intrèt; & hic populis, ut prior, annus eat.

Non ignorat, onus quod sit succedere Macro.

Qui sua meretur pondera, ferre potest.

M. VAL.

M. VAL.

MARTIALIS

XENIA ET

APOPHORETA.

M. VAL.

Ad benevolum Lectorem.

Tituli & lemmata quæ in elegantissimis Xeniorum & Apophoretorum libellis adscripta sunt distichis singulis, ea Martialis esse ut scias, ad dignitatem imprimis utilitatemque utriusque pertinent: cum cetera inscriptiones quæ in Epigrammatum libris x i i. atque in fragmentis de Spectaculis occurrunt, librariorum sint & criticorum pro arbitrio ac libitu quidvis interpretantium ac interpolantium. Quod in Xenis & Apophoretis factum, cave credas. In Epigrammatis, quod dico, clamat ipsa diversitas inscriptionum in diversis codicibus, quæ scriptis, quæ editis. Horum vero lemmatum auctorem seipsum proficitur initio Apophoretorum, cum inquit:

Lemmata, si quæres, cur sint adscripta;
docebo:

Vt, si malueris, lemmata sola legas.

Adde, quod absque his ne millesima pars distichorum rectè intelligi possit. Quod vel solum arguat, ipsius Martialis ea esse; non librariorum, quibus Sphinx domi non erat. In Epigrammatis tam operosis passim divinationibus non opus. Quod doctis hominibus perspectum: & nos in Animadversionibus nostris ad Martialem nuper testatum fecimus. Vale, mi lector; & Scriverio inier diversissima studia etiam commoditatibus tuis operanti fave. *Rapsum Harlemi Kalendis Martiis, M. DC. XXI.*

M. VAL.

81

MARTIALIS XENIA.

Epigrammatum LIBER XIII.

Ad Lectorem.

Neroga cordyllis, ne pænula defit olivis,
Aut inopem metuat sordida blatta famem,
Perdite Niliacas, Musæ, mea damna papyros:
Postulat, ecce, novos ebria Bruma sales.
Non mea magnanimo depugnat tessera talo,
Senio nec nostrum cum canē quassat ebor.
Hæc mihi charta nuces, hæc est mihi charta fri-
tillus:

Alca nec damnum nec facit ista lucrum.

Ad eundem.

Nasutus sis usque licet, sis denique nasus,
Quantum noluerit ferre rogatus Atlas.
Et possis ipsum tu deridere Latinum,
Non potes in ungas dicere plura meas,
Ipse ego quam dixi. quid dentem dente juvabit
Roderè? carne opus est, si satur esse velis.
Ne perdas operam: qui se mirantur, in illos
Virus habe; nos hæc novimus esse nihil.
Nec tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure,
Nec matutina si mihi fronte venis.

Ad eundem.

Omnis in hoc gracili XENIORVM turba libello
Constabit numinis quattuor empta tibi.
Quattuor est nimium? poterit constare duobus,
Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.

Ad eundem.

Hæc licet, hospitibus pro munere disticha mittas,
Si tibi tam rarus, quam mihi, nummus erit.
Addita per titulos sua nomina rebus habebis.
Prætereas, si quid non facit ad stomachum.

S 5

XENIA

XENIA.

Thus. 1.

Serus ut ætheriæ Germanicus imperet aula,
Vtique diu terris; da pia thura Iovi.

Piper. 2.

Cerea quæ patulo lucet ficedula lumbo,
Cum tibi forte datur, si sapis, adde piper.

Alica. 3.

Nos alicam, mulsam poterit tibi mittere dives.
Si tibi noluerit mittere dives, eime.

Conchis faba. 4.

Si spumet rubra conchis tibi pallida testa,
Lautorum coëuis sæpe negare potes.

Lens. 5.

Accipe Niliacam, Pelusia mœnura, lentem;
Vilior est alica, carior illa faba.

Far. 6.

Imbue plebejas Clusinis pultibus ollas,
Vt satur in vacuis dulcia musta bibas.

Simila ex tritico. 7.

Nec poteris similæ dotes numerare, nec usus,
Pistori toties cum sit & apta coco.

Hordeum. 8.

Mulso, quod non des taciturnis, accipe, mulis,
Hæc ego cauponi, non tibi dona dedi.

Fru mentum triticeum. 9.

Tercentum Libyci modios de messe coloni.
Sume, suburbanus ne moriatur ager.

Betæ. 10.

Vt sapiant fatuæ fabrorum prandia betæ,
O quam sæpe petet vina piperque cocus?

Lactuca. 11.

Claudere quæ coenas lactuca solebat avorum.
Dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?

Ligna.

Ligna acapna. 12.

Si vicina tibi Noimento rura coluntur,
Ad villam moneo, rustice, ligna feras.

Rapa. 13.

Hæc tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, in cœlo Romulus esse solet.

Coliculi. 14.

Ne tibi pallentes moveant fastidia caules,
Nitrata viridis brassica fiat aqua.

Porri sectivi. 15.

Fila Tarentini graviter redolentia porri
Edisti quoties, oscula clusa dato.

Porri capitati. 16.

Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros:
In niveo virides stipite cerne comas.

Napi. 17.

Nos Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nursinas poteris parcius esse pilas.

Asparagi. 18.

Mollis in æquorea quæ crevit spina Ravenna:
Non erit incultis gratior asparagis.

Vva duracina. 19.

Non habilis cyathis, & inutilis uva Lyxo,
Sed non potanti me tibi nectar ero.

Chia ficus. 20.

Chia seni similis Baccho, quem Seria mittit,
Ipsa merum secum portat, & ipsa salem.

Cydonia. 21.

Si tibi Cecropio saturata Cydonia melle
Ponentur: dicas hæc melimela, licet.

Nuces pineæ. 22.

Poma sumus Cybeles: procul hinc abiste viator,
Ne cadat in miserum nostra ruina caput.

Sorba,

Sorba, 23.

Sorba sumus, molles nimium durantia ventres:
Aptius hæc puero, quam tibi, poma dabis.

Spathalion caryotarum, 24.

Aurea porrigitur, laui caryota Kalendis:
Sed tamen hoc munus pauperis esse solet.

Vas coctanorum, 25.

Hæc tibi quæ tortæ venerunt condita meta,
Si maiora forent coctana, ficus erant.

Vas Damascenorum, 26.

Pruna peregrinæ carie rugosa senectæ
Sume: solent duri solvere ventris onus.

Caseus lunensis, 27.

Caseus Etruscæ signatus imagine Lunæ,
Præstabit pueris prandia mille tuis.

Caseus Vestinus, 28.

Si sine carne voles jentacula sumere frugis,
Hæc tibi Vestino de grege massa venit.

Caseus Velabrensis, 29.

Non quemcumq; focum, nec fumum caseus omnem
Sed Velabrensem qui bibit, ille sapit.

Caspi Trebulani, 30.

Trebula nos genuit: commendat gratia duplex,
Sive levi flamma, sive domamur aqua.

Bulbi, 31.

Cum sit anus conjux, & sint tibi inortua membra,
Nil aliud bulbis quam satur esse potes.

Lucanica, 32.

Filia Picenæ venio Lucanica porcæ:
Pultibus hinc niveis grata corona datur.

Cistella olivarum, 33.

Hæc quæ Picenis venit subducta traperis
Inchoat atque eadem finit oliva dapes.

Mala

Mala citrea, 34.

Aut Corcyraei sunt hæc de frondibus hortis
Aut hæc Masyli poma draconis erant.

Colostrum, 35.

Surripuit pastor quæ nondum stantibus hædis
De primo matrum lacte colostrum damus.

Hædi, 36.

Lascivum pecus & viridi non utile Baccho
Det poenas: nocuit jam tener ille deo.

Ova, 37.

Candida si croceos circumfluit unda vitellos,
Hesperius scombri temperet ova liquor.

Porcellus lactens, 38.

Lacte mero pastum pigrae mihi matris alumnus
Ponat, & Atolo de sue dives edat.

Apyrina & tuberes, 39.

Non tibi de Libycis tuberes & apyrina ramis,
De Nomentanis sed damus arboribus.

Idem, 40.

Lecta suburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et vernæ tuberes: quid tibi cum Libycis?

Sumen, 41.

Esse potes nudum sumen, sic ubere largo
Effluit, & vivo lacte papilla tumet.

Pulli gallinacei, 42.

Si Libycæ nobis volucres, & Phasides essent,
Acciperes: at nunc accipe cortis aves.

Persica Nuci-Persica, 43.

Vilia maternis fueramus Persica ramis,
Nunc iam adoprivis Persica cara sumus.

Panes Picentini, 44.

Picentina Ceres niveo sic nectare crescit,
Vi levis accepta spongia turget aqua.

Boletis

Boleti, 45.

Argentū; atque aurum, facile est, lanamq; togamq;
Mittere: boletos mittere difficile est.

Ficedula, 46.

Cum me ficus alat, cum pascar dulcibus uvis,
Cur potius nomen non dedit uva mihi?

Terra tubera, 47.

Rumpimus altricem tenero quæ vertice terram;
Tubera, boletis poma secunda sumus.

Turdorum decuria, 48.

Texta rosis fortasse tibi, vel divite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.

Anas, 49.

Tota quidem ponatur anas; sed pectore tantum,
Et cervice sapit: cætera redde coco.

Turtur, 50.

Dum pinguis mihi turtur erit: lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe. perdere nolo famem.

Perna, 51.

Cæretana mihi fiet, vel missa licebit
De Menapis; lauri de petasone vorent.

Petaso, 52.

Musteus est; prope, caros nec differ amicos;
Nam mihi cum vetulo sit petasone nihil.

Vulva, 53.

Te fortasse magis capiat de virgine porca,
Me materna gravi de sue vulva capit.

Colocasia, 54.

Niliacum ridebis olus, lanasque sequaces,
Improbacum morfu fila manuque trahes.

Iecur anseris, 55.

Adspice, quam tumeat magno jecur anseris majus;
Miratus, dices; hoc, rogo, crevit ubi?

Glires,

Glires. 56.

Tota mihi dormitur hiems, & pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.

Cuniculus. 57.

Gaudet in effossis habitare cuniculus aulis,
Monstravit tacitas hostibus ille vias.

Attagena. 58.

Inter sapes fertur alitum primus
Ionicarum gultus attagenarum.

Gallina alilis. 59.

Pascitur & dulci facilis gallina farina;
Pascitur & tenebris. ingeniosa gula est.

Capo. 60.

Ne nimis exhansto maeresceret inguine gallus,
Amisit testes: nunc mihi Gallus erit.

Idem. 61.

Succumbit sterili frustra gallina marito:
Hanc matris Cybeles esse decebat avem.

Perdix. 62.

Tonitur Ausonii perdix rarissima mensis:
Hanc in piscina mandere saepe soles.

Columbilli. 63.

Ne vires teneras perjuro dente columbas,
Tradita si Cnidiae sunt tibi sacra Deae.

Palumbi torquati. 64.

Inguina torquati tardant hebetantque palumbi:
Non edat hanc volucrem, qui cupit esse sata.

Galbula. 65.

Galbina decipitur calamis & retibus ales,
Turget adhuc viridi cum rudis uva mero.

Catta. 66.

Pannonicas nobis nunquam dedit Vmbria cattas:
Mavult hęc Domino mittere dona Pudens.

Pavo

Pavo. 67.

Miraris quoties gemmantes explicat alas,
Et potes hunc sævo tradere, dure, coco?

Phœnicopterus. 68.

Dat mihi penna rubens nomen : sed lingua gulosis
Nostra sapit. quid si garrula lingua foret?

Phasianus. 69.

Argiva primum sum transportata carina:
Ante mihi votum nil, nisi Phatis, erat.

Numidica. 70.

Anferre Romano quamvis satur Hannibal esset:
Ipse suas nunquam barbarus edit aves.

Anser. 71.

Hæc servavit avis Tarpeji templa Tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa Deus.

Grues. 72.

Turbabis versus, nec littera tota volabit,
Vnam perdidideris si Palamedis avem.

Rusticula. 73.

Rustica sum, an perdix, quid refert, si sapor idem est?
Carior est perdix: sic sapit illa magis.

Cycnus. 74.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator cycnus funeris ipse sui.

Porphyriones. 75.

Nomen habet magni volucris tam parva Gigantis?
Et nomen Prañini Porphyrionis habet!

Mullus. 76.

Spirat in advesto, sed jam piger, æquore nullus:
Languescit? vivum da mare, fortis erit.

Muræna. 77.

Quæ narat in Siculo grandis muræna profundo,
Non valet exu statim mergere sole cutem.

homo

Rhombus, 78.

Quamvis lata gerat patella rhombum:
Rhombus latior est tamen patellâ.

Ostrea, 79.

Ebria Bajano veni modo concha Lucrino:
Nobile nunc sitio luxuriosa garum.

Scylla, 80.

Cæruleus nos Liris amat, quem silva Maricæ
Protegit: hinc scyllæ maxima turba sumus.

Scarus, 81.

Hic scarus, æquoreis qui venit obesus ab undis,
Visceribus bonus est: cætera vile sapit.

Coracinus, 82.

Princeps Niliaci raperis, coracine, macelli:
Pellæ prior est gloria nulla gulæ.

Echinus, 83.

Iste licet digitos testudine pungat acutâ,
Cortice deposito mollis echinus erit.

Murices, 84.

Sanguine de nostro tinctas ingrate lacernas
Induis, & non est hoc satis, esca sumus.

Gobius, 85.

In Venetis sint lauta licet convivia terris,
Principium cœnæ gobius esse solet.

Lupus, 86.

Laneus Euganei lupus excipit ora Timavi,
Æquoreo dulces cum sale pastus aquas.

Aurata, 87.

Non omnis laudem pretiunq; aurata meretur,
Sed cui solus erit concha Lucrina cibus.

Acipensis, 88.

Ad Pallatinas acipensem mittite mensas:
Ambrosias ornent munera rara dapes.

Lepus, 89.

Inter aves turdus, si quid me iudice certum est,
Inter quadrupedes macæa prima lepus.

Aper, 90.

Qui Diomedæis metuendus feriger agris
Ætolâ cecidit cuspide, talis erat.

Damæ, 91.

Dente timentur apri: defendunt cornua tauros;
Imbelles damæ quid, nisi præda, sumus?

Oryx, 92.

Matutinarum non ultima præda ferarum
Sævus oryx, constat quot mihi morte canum?

Cervus, 93.

Hic erat ille tuo dominus, Cyparisse, capistro?
An magis iste tuus, Silvia, cervus erat?

Lalisio, 94.

Cum tener est onager, solaque lalisio matre
Pascitur; hoc infans, sed breve nomen habet.

Oleum Venafranum, 95.

Hoc tibi Campani sudavit bacca Venafri:
Vnguentum, quoties sumis, & istud olet.

Dorcas, 66.

Delicium parvo donabis dorcada nato;
Lactatis solet hanc mittere turba togis.

Caprea, 97.

Pendentem summa capream de rupe videbis:
Casuram speres; decipit illa canes.

Onager, 98.

Pulcher adest onager: mitti venatio debet.
Dentis Erythræi jam removete sinus.

Garum sociorum, 99.

Exspirantis adhuc scombri de sanguine primo
Accipe fastosum, munera cara, garum.

Amphora.

Amphora muria, 100.

Antipolitani (fateor) sum filia rhygni :
Essem si scomori, non tibi missa forem.

Mel Atticum, 101.

Hoc tibi Thesei populatrix misit Hymetti
Pallados à silvis nobile nectar apis.

Favi Siculi, 102.

Cum dederis Siculos mediis de collibus Hyblæ,
Cecropios dicas tu, licet, esse favos.

Passum, 103.

Cnossia Minoæ genuit vindemia Cretæ
Hoc tibi: quod mulsum pauperis esse solet.

Picatum vinum, 104.

Hæc de vitifera venisse picata Vienna,
Ne dubites: misit Romulus ipse mihi.

Mulsum, 105.

Attica nectareum turbatis mella Falernum:
Misceri decet hoc à Ganymede merum.

Albianum, 106.

Hoc de Cæsareis mitis vindemia cellis
Misit, Iuleo quæ sibi monte placet.

Surrentinum, 107.

Surrentina bibis? nec murrhina picta, nec aurum
Sumet: dabunt calices hæc tibi vina suos.

Falernum, 108.

De Sinuessanis venerunt Massica prælis:
Conditâ quo, quæris, consule? nullus erat.

Seinum, 109.

Pendula Pomptinos quæ spectat Setia campos,
Exigua vetulos misit ab urbe cados.

Fundanum, 110.

Hæc Fundana tulit felix autumnus Opimî:
Expressit mustum consul, & ipse bibit.

Trifolinum, 111.

Non sum de primo (fateor) trifolina Lyæo,
Inter vîna tamen septima vitis ero.

Cacubum, 112.

Cacuba Fundanis generosa coquuntur Amyclis:
Vitis & in mediâ nata palude viret.

Signinum, 113.

Potabis liquidum Signina morantia ventrem:
Ne nimium sistant, sit tibi parca sitis.

Mamertinum, 114.

Amphora Nestoræa tibi Mamertina senectâ
Si detur, quod vis nomen habere potest.

Tarraconense, 115.

Tarraco, Campano taurum cessura Lyæo,
Hæc genuit Tusci æmula vîna cadis.

Nomentanum, 116.

Nomentana meum tibi dat vindemia Bacchum:
Si te Quinctus amat, commodiora bibes.

Spoletinum, 117.

De Spoletinis quæ sunt cariola lagenis
Malueris, quam si multa Falerna bibas.

Pelignum, 118.

Marfica Peligni mittunt turbata coloni:
Non tu, libertus sed bibat illa tuus.

Acetum, 119.

Amphora Niliaci non sit tibi vilis acetis:
Esset cum vinum, vilior illa fuit.

Massilitanum, 120.

Cum tua centenos expugnet sportula cives,
Fumea Massiliæ ponere vîna potes,

Cæretanum, 121.

Cæretana Nepos ponat, Serina putabis.
Non ponit turbæ, cum tribus illa bibit.

Taren-

Tarentinum. 122.

Nobilis & Ianis, & felix vitibus Aulon,
Det pretiosa tibi vellera, vina mihi.

Vnguentum. 123.

Vnguentum heredi nunquam, nec vina relinquo:
Ille habeat nummos, hæc tibi tota dato.

Corona rosea. 124.

Dat festiuatas, Cæsar, tibi Bruma coronas:
Quondam veris erat, nunc tua facta rosa est.

M. VAL.

MARTIALIS

APOPHORETA.

Epigrammatum

LIBER XIV.

Ad Lectorem.

Synthesibus dum gaudet eques, dominusque se-
natus;

Dumque decent nostrum pilea sumpta Iovē:
Nec timet ædilem moto spectare fritillo,

Cum videat gelidos tam prope verna lacus:
Divitis alternas & pauperis accipe sortes,

Præmia convivæ det sua quisque suo.
Sunt apinæ, tricæque, & si quid vilius istis,

Quis nescit? vel quis tam manifesta negat?
Sed quid agam potius madidis Saturne diebus,

Quos tibi pro coelo filius ipse dedit?

Vis scribam Thebas, Trojamve, malasve Mycenæ?
Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.

Ad eundem.

Quovis cunque loco potes hunc finire libellum:

Versibus explicitum est omne duobus opus.

Lemnata, si quæris, cur sint adscripta ; docebo :
Vt, si malueris, lemnata sola legas.

Pugillares citrei. 1.

Secta nisi in tenues essemus ligna tabellas,
Essemus Libyci nobile dentis onus.

Quincuplices. 2.

Cæde juvencorum domini calet area felix,
Quincuplici cera cum datur auctus honor.

Pugillares eborei. 3.

Languida ne tristes obscurant lumina ceræ,
Nigra tibi niveum littera pingar ebur.

Triplices. 4.

Tunc triplices nostros non vilia dona putabis,
Cum se venturam scribet amica tibi.

Pugillares membranei. 5.

Esse putes ceras, licet hæc membrana vocetur ;
Delebis, quoties scripta novare voles.

Vitelliani. 6.

Nondum legerit hos licet puella,
Novit quid cupiant Vitelliani.

Idem. 7.

Quod minimos cernis, mitti nos credis amicæ ?
Falleris, & nummos ista tabella rogat.

Chartæ maiores. 8.

Non est, munera quod putes pusilla,
Cum donat vacuas Poëta chartas.

Chartæ epistolares. 9.

Seu leviter noto, seu caro missa sodali,
Omnes ista solet charta vocare suos.

Loculi eborei. 10.

Hos nisi de flava loculos implere moneta
Non decet ; argentum vilia ligna ferant.

Loculæ

Loculi lignei. 11.

Si quid adhuc superest in nostri facie locelli,
Munus erit : nihil est, ipse locellus erit.

Tali eborei. 12.

Cum steterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dedisse tibi.

Tessera. 13.

Non sim talorum numero par tessera, dum sit
Major, quàm talis, alea sæpe mihi.

Turricula. 14.

Querit compositos manus improba mittere talos?
Si per me misit, nil nisi vota facit.

Tabula lusoria. 15.

Hic mihi bis-seno numeratur tessera puncto :
Calculus hic gemino discolor hoste perit.

Nuces, 16.

Alea parva nuces & non damnosa videntur :
Sæpe tamen pueris abstulit illa nates.

Theca calamaria. 17.

Sortitus thecam, calamis armare memento :
Cætera nos dedimus, tu leviora para.

Calculi. 18.

Insidiosorum si ludis bella latronum,
Gemmeus iste tibi miles & hostis erit.

Graphiarium. 19.

Hæc tibi erunt armata suo graphiaria ferro :
Si puero dones, non leve munus erit.

Dentiscalpium. 20.

Lentiscum melius ; sed si tibi frondea cusps
Defuerit, dentes penna levare potest.

Auriscalpium. 21.

Si tibi morosa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

Acus aurea. 22.

Tenuia ne madidi violent bombycina crines,
Figat acus sparsas sustineatque comas.

Pecten, ad calvam. 23.

Quid faciet nullos hic inventura capillos
Multifido buxus quæ tibi dente datur?

Sapo. 24.

Caustica Teutonicos accendit spuma capillos:
Captivis poteris cultior esse comis.

Mattiaca pila. 25.

Si mutare paras longævos cana capillos:
Accipe Mattiacas (quo tibi calva?) pilas.

Umbella. 26.

Accipe quæ nimios vincant umbracula soles:
Sic licet & ventus, te tua vela tegent.

Causia. 27.

In Pompejano tecum spectabo theatro:
Nam ventus populo vela negare solet.

Venabula. 28.

Excipient apros, expectabuntque leones.
Intrabunt urfos, sit modo firma manus.

Culter venatorius. 29.

Si dejecta gemes longo venabula rostro,
Hic levis in grandem cominus ibit aprum.

Parazonium. 30.

Militiæ decus hoc, & grati nomen honoris,
Arma tribuniciū cingere digna latus.

Pugio. 31.

Pugio, quem curva signat brevis orbita vena,
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

Falx ex ense. 32.

Pax me certa ducis placidos curvavit in usus:
Agricolæ nunc sum, militis ante fui.

Secu-

Securicula. 33.

Cum fieret tristis solvendis auctio nummis,
Hæc quadringentis millibus empta fuit.

Ferramenta tonsoria. 34.

Tondendis hæc arma tibi sunt apta capillis;
Vnguibus hæc longis utilis; illa genis.

Scrinium. 35.

Constrictos nisi das mihi libellos,
Admittam tineas trucesque blattas.

Fasces calamorum. 36.

Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus;
Texantur reliqua tecta palude tibi.

Lucerna cubicularia. 37.

Dulcis conscia lectuli lucerna,
Quidquid vis facias, licet; tacebo.

Candela. 38.

Ancillam tibi fors dedit lucernæ,
Totas quæ vigil exigit tenebras.

Lucerna polymyxos. 39.

Illustrem cum tota meis convivia flammis,
Torque geram myxas, una lucerna vocera.

Cereus. 40.

Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes:
Subducta est puero namque lucerna tuo.

Candelabrum Corinthium. 41.

Nomina candelæ nobis antiqua dederunt;
Non norat parcos uncta lucerna patres.

Candelabrum ligneum. 42.

Esse vides lignum; ferves nisi lumina, fiet
De candelabro ma gna lucerna tibi.

Pila paganica. 43.

Hæc quæ difficilis turget paganica pluma,
Folle minus laxa est, & minus arcta pila.

Pila

Pila trigonalis. 44.

Si me scis Polybi levis expulsare sinistris,
Sum tua : si nescis, rustice, redde pilam.

Follis. 45.

Ite procul juvenes, mitis mihi convenit ætas :
Folle decet pueros ludere, folle senes.

Harpasta. 46.

Hæc rapit Antæi velox in pulvere draucus,
Grandia qui vano colla labore facit.

Halteres. 47.

Quid pereunt stulto fortes haltere lacerti ?
Exercet melius vinea fossa viros.

Galericulum. 48.

Ne lutez immundum nigridos ceroma capillos,
Hac poteris madidas condere pelle comas.

Strigiles. 49.

Pergamus has misit, curvo destringere ferro,
Non tam sæpe teret lintea fullo tibi.

Guttus corneus. 50.

Gestavit modo fronte me juvenicus,
Verum rhinoceros me putabis.

Rhinoceros. 51.

Nuper in Ausonia Domini spectatus arena
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

Crepitacillum. 52.

Si quis plorator collo tibi vernula pender,
Hæc quatiat tenera garrula sinistra manu.

Flagellum. 53.

Proficies nihil, hoc cædes licet usque flagello,
Si tibi purpureo de grege currit equus.

Dentifricium, ad edentulam. 54.

Quid mecum est tibi ? me puella sumat,
Imptos non soleo polire dentes.

Myro-

Myrobalanum. 55.

Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,
Hoc ex unguento constat & ex balano.

Aphronitrum. 56.

Rusticus es? nescis quid Græco nomine dicar.
Spuma vocor uitri: Græcus es? ἀφρόνιτρον.

Opobalsama. 57.

Balsama me capiunt. hæc sunt unguenta virorum:
Delicias Cosini vos redolet nurus.

Lomentum. 58.

Gratum munus erit, scisso nec inutile ventri,
Si clara Stephani balnea luce petes.

Laterna cornea. 59.

Dux laterna viæ clausis feror aurea flammis,
Et tuta est gremio parva lucerna meo.

Laterna ex vesica. 60.

Cornea si non sum, numquid sum fuscior? aut me
Vesicam contra qui venit esse putat?

Fistula. 61.

Quid me compactam ceris & arundine rides?
Quæ primum structa est fistula, talis erat.

Tibia. 62.

Ebria nos madidis rumpit tibia buccis:
Sæpe duas pariter, sæpe monaulon habet.

Solea lanata. 63.

Defuerit si forte puer, soleasque libebit
Sumere: pro puero pes erit ipse tibi.

Mamillare, ad mammosam. 64.

Taurino poteris pectus constringere tergo:
Nam pellis mammas non capit ista tuas.

Muscarium pavoninum. 65.

Lambere quæ turpes prohibet tua prandia muscas,
Alitis eximiae cauda superba fuit.

Copta Rhodia. 66.

Peccantis famuli pugno ne percute dentes :
Clara Rhodos coptam, quam tibi misit, edat.

Priapus filigineus. 67.

Si vis esse satur, nostrum posses esse Priapum :
Ipfa licet rodas inguina, purus eris.

Porcus. 68.

Iste tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Iuter spumantes ilice pastus apros.

Muscarium bubulum. 69.

Sordida si flavo fuerit tibi pulvere vestis,
Colligat hunc tenui verbere cauda levis.

Botulus. 70.

Qui venit botulus medio tibi tempore Brumæ,
Saturni septem venerat ante dies.

Psittacus. 71.

Psittacus à vobis aliorum nomina discam :
Hoc didici per me dicere, Cæsar ave.

Corvus. 72.

Corve salutator, quare fellator haberiis ?
In caput intravit mentula nulla tuum.

Luscinia. 73.

Flet Philomela nefas incesti Tereos, & quæ
Mura puella fuit, garrula ferrur avis.

Pica. 74.

Pica loquax certa dominum te voce saluto :
Si me non videas, esse negabis avem.

Cavea eborea. 75.

Si tibi talis erit, qualem dilecta Catullo
Lesbia plorabat, hic habitare potest.

Narthecium. 76.

Artis ebur medicæ narthecia cernis habere
Munera, quæ cuperet Paccius esse sua.

Flagra

Flagra, 77.

Ludite lascivi, sed tantum ludite, servi:
Hæc signata mihi quinque diebus erunt.

Ferula, 78.

Invisæ nimium pueris, gratæque magistris,
Clara Promethæo munere ligna sumus.

Pera, 79.

Ne mendica ferat barbari prandia nudi,
Dormiat & tristi cum cane, pera rogat.

Scopa, 80.

In pretio scopas testatur palma fuisse:
Otia sed scopis nunc analecta dabit.

Scalptorium, 81.

Defendet manus hæc scapulas mordente molesto
Pulice, vel si quid pulice sordidius.

Manuale, 82.

Ne toga barbato faciat vel pænula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.

Lectus pavoninus, 83.

Nomina dat spondæ pictis pulcherrima pennis
Nunc Iunonis avis, sed prius Argus erat.

Ephippium, 84.

Stragula succincti venator sume veredi:
Nam solet à nudo surgere ficus equo.

Stibadia, 85.

Accipe lunatâ scriptum testudine sigma.
Octo capit: veniat, quisquis amicus eris.

Gustatorium, 86.

Ecce mineam nobis cherson si credis inesse,
Deciperis: pelagi mascula præda sumus.

Mensa citrea, 87.

Accipe felices, Atlantica munera, silvas:
Aurea qui dederit dona, minora dabit.

Mensæ

Mensa acerna, 88.

Non sum crispa quidem, nec silvæ filia Mauræ:
Sed norunt lautas & mea ligna dapes.

Dentes eborei, 89.

Grandia taurorum portant qui corpora, quæris.
An Libycas possint sustinuisse trabes?

Quincupedal, 90.

Puncta notis ilex, & acuta cuspide clusa,
Sæpe redemptoris prodere furta solet.

Pocula archetypa, 91.

Non est ista recens, nec nostri gloria cali:
Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit.

Calices audaces, 92.

Nos sumus audaces, plebeja toreumata vitti:
Nostra nec ardenti gemina feritur aqua.

Phiala aurea calata, 93.

Quamvis Callaico rubeam generosa metallo,
Glorior arte magis: nam Myos iste labor.

Calices Vatini, 94.

Vilia sutoris calicem monumenta Vatini
Accipe: sed nasus longior ille fuit.

Lances chrysendetæ, 95.

Grandia ne viola patvo chrysendetæ mullos
Vt minimum, libras debet habere duas.

Vasa Aretina, 96.

Aretina nimis ne spernas vasa, monemus:
Lautus erat Tuscis Porfena fœtilibus.

Bascauda, 97.

Barbara de pictis veni bascauda Britannis:
Sed me jam mavult dicere Roma suam.

Panaca, 98.

Si non ignora est docti tibi terra Catulli,
Potasti, restæ Rhætica vina mea.

Boletaria, 99.

Cum mihi boleti dederint tam nobile nomen,
Prototomis, (pudet, heu!) servio coliculis.

Calices Surrentini, 100.

Accipe non vili calices de pulvere natos:
Sed Surrentinæ leve toreuma rotæ.

Colum nivarium, 101.

Setinos, moneo, nostra nive frange trientes:
Pauperiore mero tingere lina potes.

Saccus nivarius, 102.

Attenuare nives norunt & lintea nostra:
Frigidior colo non salit unda tuo.

Urceoli ministratori, 103.

Frigida non desit, non deërit calda petenti:
Sed tu morosa ludere parce siti.

Urceus fictilis, 104.

Hic tibi donatur pauda ruber urceus ansa:
Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

Calathi, 105.

Nos Satyri, nos Bacchus amat, nos ebria tigris,
Perfusus domini lambere docta pedes.

Calices Saguntini, 106.

Quæ non sollicitus teneat fervetque ministr,
Sume Saguntino pocula ficta luto.

Calices gemmati, 107.

Gemmatum Scythicis ut luceat ignibus aurum,
Adspice: quot digitos exuit ille calix!

Ampulla pororia, 108.

Hac licet in gemma, quæ servat nomina Cosmi,
Luxuriose bibas, si foliata fuis.

Crystallina, 109.

Frangere dum metuis, franges crystallina: peccant
Securæ nimium sollicitæque manus.

Nix.

Nimbus vitreus, 110.

Ab Iove qui veniet miscenda ad pocula largas
Fundet nimbus aquas; hic tibi vina dabit.

Myrrhina, 111.

Si calidum potas, ardenti myrrha Falerno
Convenit, & melior fit sapor inde mero.

Patella Cumana, 112.

Hanc tibi Cumano rubicundam pulvere testam,
Municipem misit casta Sibylla suam.

Calices vitrei, 113.

Adspicis ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ah, quoties perdidit auctor opus:

Lagena nivarica, 114.

Speletina bibis, vel Marfis condita cellis;
Quò tibi decoctæ nobile frigus aquæ?

Nives, 115.

Non potare nivem, sed aquam potare rigentem
De nive, commenta est ingeniosa suis.

Idem, 116.

Massiliæ fumos miscere nivalibus undis
Parce, puer; constet ne tibi pluris aque.

Matella fictilis, 117.

Dum poscor crepitu digitorum, & verna moratur;
O quoties pellex culcita facta mea est!

Ligula argentea, 118.

Quamvis me ligulam dicant equitesque, patresque;
Dicor ab indoctis ligula grammaticis.

Cochlearia, 119.

Sum cochleis habilis, sed nec minus utilis ovis;
Num quid scis potius cur cochleare vocer?

Annuli, 120.

Ante frequens, sed nunc rarus nos donat amicus:
Felix cui comes est non alienus eques.

Dactyliotheca. cxxj.

Sæpe gravis digitis elabitur annulus unctis :
Tuta mea fiet sed tua gemma fide.

Toga. cxxij.

Romanos rerum dominos, gentemque togaram
Ille facit, magno qui dedit astra patri.

Idem. cxxij.

Si matutinos facile est tibi rumpere somnos,
A trita veniet sportula sæpe toga,

Endromis. cxxiv.

Pauperis est munus, sed non est pauperis usus :
Hanc tibi pro læna mittimus endromida.

Canusina fusca. cxxv.

Hæc tibi turbato Canusina sinillima mulso
Munus erit. gaude ; non cito fiet anus.

Bardocucullus. cxxvj.

Gallia Santonico vestit te bardocucullo,
Cercopithecorum pænula nuper erat.

Canusina rufa. cxxvij.

Roma magis fuscis vestitur, Gallia rufis :
Et placet hic pueris militibusque color.

Pænula scortea. cxxviii.

Ingrediare viam coelo licet usque sereno,
Ad subitas nunquam scortea desit aquas.

Lacerna coccinea. cxxix.

Si Veneto, Prasinove faves, quid coccinea sumis ?
Ne has ista transfuga sorte, vide.

Pileus. cxxx.

Si possem, totas cuperem misisse lacernas :
Nunc tantum capiti munera mitto tuo.

Lacerna Batice. cxxxj.

Non est lana mihi mendax, nec mutor æno :
Si placeant Tyriæ, me mea tinxit ovis.

Fascia pectoralis. cxxij.

Fascia crescentes dominæ compesce papillas,
Vt sit quod capiat nostra tegarque manus.

Cœnatoria. cxxxij.

Nec fora sunt nobis, nec sunt vadiumonia notas;
Hoc opus est pictis accubuisse toris.

Lana. cxxiv.

Tempore brumali non multum levia profunt;
Calfaciunt villi pallia vestra mei.

Lacerna alba. cxxxv.

Amphitheatrales nos commendamus ad usus,
Cum tegit argentes alba lacerna togas.

Gausapa villosa, v. l. mantele. cxxxvj.

Nobilius villosa tegunt tibi lineæ circum;
Orbis in nostris circulus esse potest.

Cuculli Liburnici. cxxxvij.

Iningere nescisti nobis, & stulte, lacernas;
Indueras albas, exue callainas.

Vdonis Cilicii. cxxxvij.

Non hos lana dedit, sed olentis barba maritis;
Cinyphio poterit planta latere sinu.

Synthesis. cxxxix.

Dum toga per quinas gaudet requiescere luces,
Hos poteris cultus fumere jure tuo.

Focale. cxl.

Si recitaturus dederò tibi fortè libellum;
Hoc focale tuas asserat auriculas.

Tunica Patavina. cxlij.

Vellera cum sumant Patavinæ multa trilices;
Et pingues tunicas ferra secare potest.

Spongia. cxlij.

Hæc tibi sorte datur tergendis spongia mensis,
Vtilis, expresso cum levis imbre tumet.

Pænula gausapina. cxliij.

Is mihi candor inest, villorum gratia tanta est,
Vt me vel media sumere inesse velis.

Cervical. cxliv.

Tinge caput Cosmi folio, cervical olebit :
Perdidit unguentum cum coma, pluma tenet.

Cubicularia gausapina. cxlv.

Stragula purpureis lucent villosa tapetis.
Quid prodelt, si te congelat uxor anus ?

Lodices. cxlvj.

Nudo stragula ne toro paterent.
Iunctæ nos tibi venimus sorores.

Amictorium. cxlvij.

Mammosam metuo : teneræ me trade puellæ,
Vt possint niveo pectore lina frui.

Cubicularia polymita. cxlvij.

Hæc tibi Memphis tellus dat munera, victa est
Pectine Niliaco jam Babylonis acus.

Zona. cxlix.

Longa satis nunc sum : dulci sed pondere venter
Si tumeat, fiam nunc tibi zona brevis.

Gausape quadratum. cl.

Lodices mittet docti tibi terra Catulli :
Non Helicaonia de regione fumus.

Semicinctium. cli.

Det tunicam dives : ego te præcingere possum.
Essem si locuples, munus utrumque darem.

Lana amethystina. clij.

Ebria Sidoniæ cum sim de sanguine conchæ
Non video quare sobria lana vocer.

Lana alba. cliij.

Velleribus primis Apulia, Parma secundis
Nobilis : Altinum tertia laudat ovis.

Lana Tyria (Phrygia.) cliv.
 Nos Lacedæmonia pastor donavit amica;
 Deterior Ledæ purpura matris erat.

Lana Polentina. clv.
 Non tantum pullo lugentes vellere lanas,
 Sed solet & calices hæc dare terra suos.

Idem. clvi.
 Lana quidem trislis, sed tonsis apta ministris,
 Quales non primo de grege mensa vocat.

Tomentum Leuconicum. clvij.
 Oppressæ nimium vicina est fascia plumæ
 Vellera Leuconicis accipe rafa sagis.

Tomentum Circense. clviij.
 Tomentum concisa palus Circense vocatur.
 Hæc pro Leuconico stramina pauper emit.

Pluma. clix.
 Lassus Amyclea poteris requiescere pluma
 Interior cycni quam tibi lana dedit.

Fœnum. clx.
 Fraudata tumeat facilis tibi culcita pluma.
 Non venit ad duros pallida cura toros.

Tintinnabulum. clxj.
 Redde pilam, sonat æs thermarum. ludere pergis?
 Virgine vis sola lotus abire domum.

Discus. clxij.
 Splendida cum volitent Spartani pondera disci,
 Este procul pueri: sit semel ille nocens.

Cithara. clxij.
 Reddidit Eurydicen vati, sed perdidit ipse,
 Dum sibi non credit, nec patienter amat.

Idem. clxiv.
 De Pompejano sæpe est ejecta theatro,
 Quæ duxit silvas, detinuitque feras.

Ple-

Plectra, 165.

Fervida ne trito tibi pollice pustula surgat,
Exorent docilem garrula plectra lyram.

Trochus, 166.

Inducenda rota est: das nobis utile munus.
Ille trochus pueris, at mihi canthus erit.

Idem. 167.

Garrulus in laxo cur annulus orbe vagatur?
Cedar ut argutis obvia turba trochis.

Signum Victoria, 168.

Hæc illi sine sorte datur, cui nomina Rhenus
Vera dedit. decies adde Falerna puer.

ΒΡΟΥΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΝ, 169.

Gloria tam parvi non est obscura sigilli;
Istius pueri Brutus amator erat.

Sauroctonos Corinthius, 170.

Ad te reptanti puer insidiosæ lacertæ
Parce: cupit digitis illa perire tuis.

Hyacinthus in tabula pictus, 171.

Flectit ab inviso morientia lumbina disco
Oebalius, Phœbi culpa dolorque, puer.

Hermaphroditus marmoreus, 172.

Masculus intravit fontes, emerit utrumque:
Pars est una patris; cætera matris habet.

Danae picta, 173.

Cur à te, premium Danaë regnator Olympi
Accepit, gratis si tibi Leda dedit?

Persona Germanica, 174.

Sum figuli lusus rufi persona Batavi.
Quæ tu derides, hæc timet ora puer.

Hercules Corinthius, 175.

Elidit geminos infans, nec respicit, angues,
Iam poterat teneras Hydra timere manus: ia

Hercules fictilis, 176.

Sum fragilis: sed tu (moneo) ne sperne sigillum.
Non pudet Alciden nomen habere meum.

Minerva argentea, 177.

Dic mihi virgo ferox, cum sit tibi cassis & hasta,
Quare non habeas ægida? Cæsar habet.

Europa picta, 178.

Mutari melius tauro, pater optime Divum,
Tunc poteras, id cum tibi vacca fuit.

Leander marmoreus, 179.

Clamabat timidus audax Leander in undis,
Mergite me fluctus cum rediturus ero.

Sigillum Giberi fictile, 180.

Ebrius hæc fecit terris, puto, monstra Prometheus;
Saturnalitio lussit & ipse luto.

Homeri Batrachomyomachia, 181.

Perlege Mæonio cantatas Carmine Ranas,
Et frontem nugis solvere disce meis.

Homerus in membranis, 182.

Ilias & Priami regis inimicus Vlysses
Multiplici pariter condita pelle latent.

Virgilii Culex, 183.

Accipe facundi Culicem studiose Maronis,
Ne nucibus positis ARMA VIRVMQ. legas.

Virgilius in membrana, 184.

Quam brevis iminēsum cepit membrana Maronem
Ipsius vultus prima tabella gerit.

Menandri Thais, 185.

Hæc primum juvenum lascivos lussit amores;
Nec Glycere, verè Thais amica fuit.

Cicero in membranis, 186.

Si comes ista tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias.

Cynthia

Cynthia Propertii Monobiblos. 187.
Cynthia, facundi carmen juvenile Propertii,
Accepit famam, nec minus ipsa dedit.

Livius in membranis. 188.
Pellibus exiguis arctatur Livius ingens :
Quem mea non totum bibliotheca capit.

Sallustius. 189.
Hic erit, ut perhibent doctorum corda virorum,
Primus Romana Crispus in historia.

Ovidii Metamorphoses in mēbranis. 190.
Hæc tibi multiplici quæ structa est massa tabella,
Carmina Nasonis quinque decemque gerit.

Tibullus. 191.
Vixit amatorem Nemesis lasciva Tibullum :
In tota juxit quem nihil esse domo.

Lucanus. 192.
Sunt quidam, qui me dicunt non esse Poëtam :
Sed qui me vendit, bibliopola putat.

Catullus. 193.
Tantum magna suo debet Verona Catullo,
Quantum parva suo Mantua Virgilio.

Calvi de aqua frigida usu. 194.
Hæc tibi quæ fontes & aquarum nomina dicit,
Ipsa suas melius charta natabit aquas.

Mula paulula. 195.
His tibi de mulis non est metuenda ruina :
Altius in terra pæne sedere soles.

Catella Gallicana. 196.
Delicias parvæ si vis audire catellæ,
Narranti brevis est pagina tota mihi.

Asturco. 197.
Hic brevis, ad numerū rapidos qui colligit ungues,
Venit ab auriferis gentibus, Astur, equus.

Canis vertagus. 198.

Non sibi sed domino venatur vertagus acer,
Illæsum leporem qui tibi dente feret.

Palæstrita. 199.

Non amo, qui vincit, sed qui succumbere nō vult,
Et dicit melius τὴν ἀνακλεινοπάλην.

Simius. 200.

Callidus emissas eludere simius hastas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

Puella Gaditana. 201.

Tam tremulum crissat, tam blādum prurit, ut ip̄ū
Mastupratorem fecerit Hippolytum.

Cymbula. 202.

Æra Celænzæos lugentia matris amores
Esuriens Gallus vendere sæpe solet.

Puer cinadus, 203.

Sit nobis ætate puer, non pumice, levis;
Propter quem placeat nulla puella mihi.

Cestos. 204.

Collo nectæ, puer, meros amores
Ceston de Veneris sinu calentem.

Idem. 205.

Sume Cytheriaco medicatum nectare cestou;
Vssit amatorem balteus iste Iovem.

Notarius. 206.

Currant verba licet, manus est velocior illis;
Nondum lingua, suum dextra peregit opus.

Concha. 207.

Levis ab æquorea cortex Mareotica concha
Fiat; inoffensa curret arundo via.

Morio. 208.

Non mendax stupor est, nec fingitur arte dolosa;
Quisquis plus iusto non sapit, ille sapit.

Caput

Caput arietinum. 209.

Mollia Phrixei secuisti colla mariti :
Hoc meruit, tunicam qui tibi sæpe dedit ?

Pumilio. 210.

Si solum spectes hominis caput, Hectors credas :
Si stantem videas, Astyanacta putes.

Parma. 211.

Hæc quæ sæpe solet vinci, quæ vincere raro,
Parma tibi, scutum pumilionis erit.

Pueri comædi. 212.

Non erit in turba quisquam $\mu\iota\sigma\acute{\epsilon}\mu\epsilon\nu$ Ⓢ, ista :
Sed poterit quivis esse $\delta\iota\tau\acute{\epsilon}\chi\alpha\tau\omicron\beta\beta$ Ⓢ.

Fibula. 213.

Dic mihi simpliciter, comoedis & citharoedibus
Fibula quid præstat ? carinus ut furvant.

Accipiter. 214.

Prædo fuit volucrum, famulus nunc aucupis idem
Decipit, & captas non sibi moeret aves.

Obsonator. 215.

Dic quotus, & quanti cupias cœnare ; nec unum
Addideris verbum : cœna parata tibi est.

Calami aucupatorii, 216.

Non tantum calamis, sed cantu fallitur ales,
Callida dum tacita crescit arundo manu.

Cor bubulum. 217.

Pauper caussidicus nullos referencia nummos
Carmina cum scribas, accipe cor quod habes.

Cocus. 218.

Non satis est ars sola coco : servire palato,
Atque cocus domini debet habere gulam.

Craticula cum veru. 219.

Parva tibi curva craticula fudet ofella :
Spumeus in longa cuspide fumet aper.

Pistor dulciarius. 220.

Mille tibi dulces operum manus ista figuras
Exstruit : huic uni parca laborat apis.

Adipata. 221.

Surgite, jam vendit pueris jentacula pistor,
Cristataeque sonant undique lucis aves.

FINIS.

EX CVRIS SECVNDIS.

PETRI SCRIVERII,

M. DC. XXL.

Luce d
Partibus a
Inde lego,
Hinc oleo
Stringo li
Prandeo, p
Dum parv
Hæc dat n

Ad coenam
Ornatu
Auro non
Appon
Tunc ego,
Aut ap

Pontice, p
Magna

Pontice, sic
Non ad
Pontice, vo
Vox tua
Pontice, sic
Vis dic

Tacta plac
Tota pl

M. VAL.

MARTIALI

AFFICTA,

Excerpta partim ex MSS. Codd. & vett.
Glossariis, partim ei ab Hadr. Iunio
& aliis nuper assuta.

1. De rusticatione.

RURE morans quid agam, respondeo pauca,
rogatus.

Luce deos oro; famulos post arva reviso:
Partibus atque meis justos indico labores.
Inde lego, Phœbumque cio; Musamque lacesso:
Hinc oleo corpusque frico, mollique palæstrâ
Stringo libens; animo gaudens, ac fenore liber.
Prandeo, poto, cano, ludo, lavo, coeno, quiesco.
Dum parvus lychnus modicum consumat olivi,
Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.

2. In Varum.

Ad coenam nuper Varus me forte vocavit:
Ornatus dives, parvula coena fuit.
Auro non dapibus oneratur mensa: ministri
Apponunt oculis plurima, pauca gulæ.
Tunc ego, Non oculos sed ventrem pascere veni:
Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

3. In Ponticum.

Pontice, per reges discurras, & omnia lustras;
Magna quidem sequeris, Pontice: magnus homo es.
Pontice, si qua facis, sine teste facis; sine turbâ;
Non adhibes multos, Pontice: cautus homo es.
Pontice, voce tua posses adamanta movere;
Vox tua dulce sonat, Pontice: dulcis homo es.
Pontice, sic alios, sic te quoque decipit error:
Vis dicam verum, Pontice? nullus homo es.

4. De vetula.

Tacta places, audita places; si non videre,
Tota places; neutro, si videre, places.

De

5. *De Milone.*

Milō domi non est: peregre Milone profecto
 Arva vacanti: uxor non minus inde parit.
 Cur sit ager sterilis, cur uxor fertilis, edam:
 Quo fodiat̃ ager non habet, uxor habet.

6. *De histrionis pana.*

Ante Iovis statuam crepuit sacur histrio: poenam
 Iuppiter indixit, vivere de proprio.

7. *In effrontem.*

Os atavi patris nasum, duo lumina patris,
 Et matris gestus dicis habere tuæ.
 Cum referas priscos, nullamq. in corpore partem
 Mentiris; frontem dic mihi cujus habes?

8. *Ad Mattum.*

Qui negat esse domi se tunc cum limina pulsas,
 Quid dicat, nescis? Dormio Matte tibi.

9. *Ad Mi onem*

Thura, piper, vestes, argentum, pallia, gemmas,
 Vendere, Milo, soles; cum quibus emptor abit:
 Conjagis utilior merx est, quæ vendita sape
 Vendentem nunquam deserit, aut minuit.

10. *Ad Scævolam.*

Scævola, tu cœnas apud omnes, nullus apud te:
 Alterius fidas pocula, nemo tua.
 Aut tu redde vices, aut desine velle vocari:
 Dedecus est semper sumere, nilque dare.

11. *Ad Auctum.*

Exigis à nobis, quem nulli solvis, amorem:
 Quam nulli præstas exigis, Aucte, fidem.
 Exigis à nobis, quem non merearis, honorem:
 Mirum est, quod non das, id tibi velle dari.

12. *De Filo.*

Pallia Filus habet, digitos circumligat auro;
 Sed tamen est Filus paupere pauperior.
 Sunt Tyriæ chlamides, mille instrumenta, clientes
 Filo; sed tamen est paupere pauperior.

Auria

Atria sunt Filo regali confita culus;
 Sed tamen est Filus paupere pauperior.
 Esurit atque fuit, gemmis instructus & auro,
 Cyclade vestitus esurit atque fuit;
 Pondus adesse famis, pallor maciesque loquuntur,
 Aurea bulla negat pondus adesse famis.
 Ergo miser se servitio pro pane locabit,
 Sed ne sit servus aurea bulla facit.
 Si vero quemquam pulsabit supplice voto;
 Ut non exorer, serica vellis adest.
 Ergo ne pereat, fiat de divite pauper;
 Pauper enim factus ditior esse potest.

13. *Ad Aulum.*

Non sanguis, non oris honor, non gloria census,
 Non gravitas morum proderit, Aule, tibi.
 Pauper enim tu semper eris, quia pauper es: & te
 Colliget ulterior ulteriore gradus.

14. *Ad Regulum.*

Prædicat Hermagoras, non omnibus esse placendū,
 Elige de multis, Regule, cui placeas.

15. *Ad Aulicum.*

Multa mihi donas, vereor ne multa requiras:
 Nolo mihi dones, Aulice, si repeas.

16. *Ad Germanicum.*

Exaltas in lite tuam, Germanice, vocem,
 Ut furias mentis vox furiosa sonet.

17. *Ad Bassum.*

Omnis amicus amat, sed nō qui amat omnis ami-
 cus:
 Sed quem, Basse, tu ames, esto & amicus ei.

18. *In Turgidum.*

In noctem prandes, in noctem, Turgide, coenas,
 Multimodoque mades nocte dieque mero.
 Cumque cuti studeas, uxorem ducere non vis:
 Cum nolis; dicis, Vita pudica placet.
 Turgide, mentiris. non est hæc vita pudica.
 Vis dicam quæ sit vita pudica? modus.

19. *In Chloen.*

Lascivo Ganymede cales. te quilibet intrat ;

Hippolytos etiam reddis amore graves.

Plurimus interea tibi limen servat adulter :

Exposita es cuivis : quam popolare sapis !

Demophilem cuperem te dicere, te nisi mater

Esse Chloen vellet. non sapit atque sapit.

20. *In Laidem.*

Formosissima Lai foeminarum,

Dum noctis pretium * tibi requiro ; * fort. tuæ

Magnum continuo petis talentum ;

Tanti non emo, Lai, pœnitere.

21. *In Macrinum.*

Defungi, fungis homines, Macrine, negabas :

Boleti leti causa fuere tui.

Plura erant ; sed quæ luce digna non pu-
tamus.

FINIS.

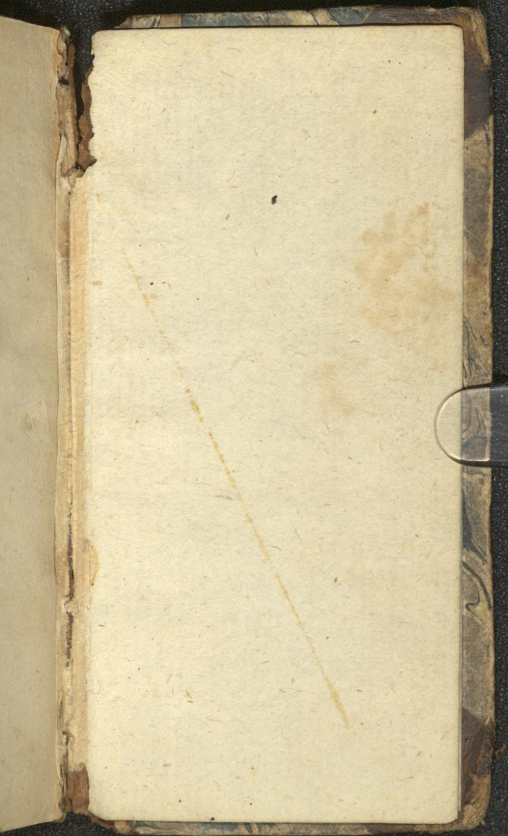
trahat;
res.
olter:
fapis!
si matec
fapiz.

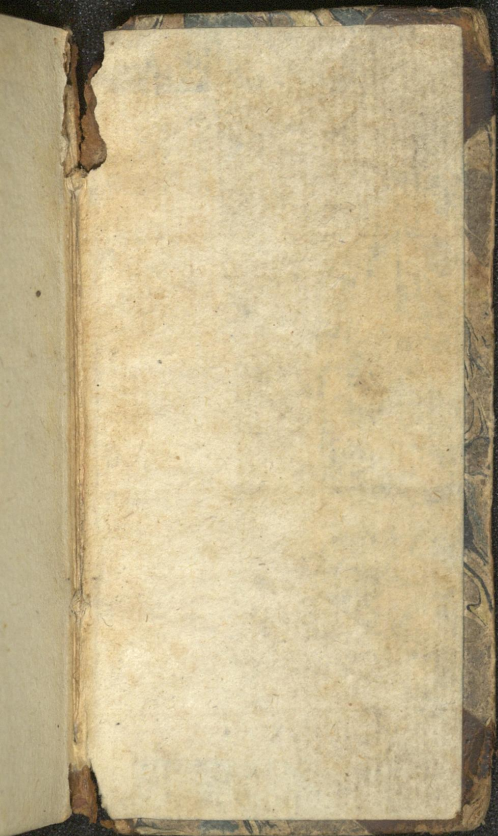
*fontana

egabas;

na non pu.

Inches

Centimetres

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Grauskala #13

B.I.G.

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

